

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

muhič
INSTALATERSTVO
 Vavta vas 63
 Tel. 068/83-519
 0609/630-309

- napeljava plinskih instalacij od projekta do izvedbe
- plinske cisterne za posamezne objekte
- plinske peči BERETTE
- centralna ogrevanja

MOLEK
 avtoservis - prodaja vozil - avtodeli
 AVTODELI, Novo mesto
 Kandijska 27
 Tel. (068) 322-366

USPEL JOŽEFOV SEJEM
 NOVO MESTO - Tradicionalni sejem kmetijske mehanizacije, ki ga okoli Jožefovega organizira novomeška firma Tabakum, je tudi letos kljub slabemu vremenu lepo uspel. Na sejmu, ki je potekal od 15. do 20. marca na Cikavi, je sodelovalo več kot 100 razstavljalcev, med njimi vsi večji slovenski proizvajalci kmetijske mehanizacije in opreme. Sejem je obiskalo več kot 10.000 ljudi, večina je bila z Dolenjske, Bele krajine in Posavja, precej obiskovalcev pa je bilo tudi iz Štajerske, Notranjske in Primorske. Največji obisk je bil v nedeljo. Na sejmu so sklenili tudi več poslov in prodali precej kmetijske mehanizacije in opreme. Na ogled je bilo kar 16 vrst traktorjev.

Gregorij in Jožef

Ali veste, kaj se zgodi, če dva Gorenjca prideta do ideje, da bi organizirala sejem? Ustanovita Gorenjski sejem in začneta s prireditvami. Ko o sejmu razmišljata dva Dolenjca, je končni rezultat precej drugačen - pripravita namreč vsak svoj sejem in si brezglavo konkurirata. Sejmi pa niso edino področje, na katerem prebivalci južnih krajev ne znajo stopiti skupaj, le zadnja dva kmetijska sejma v Novem mestu sta nas opozorila nanje. Eden je že nekaj let Gregorjev in drugi Jožefov, oba skupaj pa privabita čez 200 razstavljalcev (in prodajalcev) ter najmanj 15.000 obiskovalcev. Sejma se zvrstita drug za drugim, komaj se zapre eden, že odpre vrata drugi, zato naravnost ponujata idejo, da bi morda nekoč lahko postala eno.

Na tem mestu ne bomo ocenjevali enega in drugega sejma niti obeh organizatorjev. Ta dva se vsak po svoje trudita in imata vsak svoje interese, kar je seveda prav, vendar pri vsej stvari nekaj manjka. Pogrešamo skupni interes, ki ga, ne vem po kakšnem receptu, znajo oblikovati drugod. Od Kopa do Kranja in Ljubljane, preko Celja do Gornje Radgone, vse vrvi od sejemskih prireditelj, samo tu pri nas bela sejemski lisa, čeprav je že domače zaledje dovolj veliko za vsaj regijsko obarvan sejem.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Zahodnodolenjski župani so in niso za regijsko vezavo

Z dogovarjanjem v Ribnici

RIBNICA - Minuli petek so se v Ribnici sestali župani šestih zahodnodolenjskih občin z namenom, da bi spregovorili o skupnih problemih in sodelovanju. Prvo srečanje je bilo prejšnji mesec v Gotenici. Na njem so spregovorili o potrebi po skupnem nastopu na področju turizma, dobro pa bi bilo poiskati skupne rešitve tudi na drugih področjih. Na novo so se dotaknili problema regijskega parka, ustanovitve lokalne tiskovne agencije in dela republiškega sklada za regionalni razvoj in poseljenost podeželja, ki ima sedež v Ribnici.

Na tiskovni konferenci je ribniški župan Jože Tanko povedal, da so župani poudarili, da bi lahko več dosegli, če bi nastopali kot regija, da pa za uradne oblike povezovanja še ni čas. Dobrepoljski župan Anton Jakopič je dejal, da podpirajo regijsko povezovanje na osnovi skupnih zadev. "Občine, ki so vzdolž regionalne ceste, imajo skupne probleme, kakršen je denimo že zimsko pluzenje in vzdrževanje cest. Problem je, da občine ničesar ne dobijo za krajevne, nekategorizirane ceste, ki jih je potrebno vzdrževati," je dejal Jakopič in povedal, da so v razgovoru o tem na srečanju podprli pobudo ministrstva za promet in zveze za uvedbo prometnega tolarja. Kočevski župan Janko Veber pa je k temu dodal, da bodo državi že v teh dneh posredovali na srečanju podprto pobudo, naj za vzdrževanje teh cest nameni denar, ki se zbira na skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

M. LESKOVŠEK-SVETE

• Vsak dober nasvet zmeraj pride naknadno. (Švedski pregovor)

Videm (dokončno?) v čeških rokah

Po mnenju Vitacela dražba pravno sporna: cene po sprejetju predkupne pravice ni mogoče več dvigovati - Češki kupec ICEC je sprejel vse dodatne pogoje vlade

KRŠKO - Če je krški Videm prejšnjo sredo po triletnem stečajnem postopku in treh neuspešnih prodajah podjetja le dobil novega lastnika - Holding ICEC z Moravske na Češkem, pa je Vitacel, ki je na dražbi sodeloval le kot predkupni upravičenec, v ponedeljek na okrožno sodišče v Krškem vložil predlog za ustavitevčasne odredbe o sklenitvi pogodbe o prodaji sredstev Vidma in tožbo na sam postopek in zaključek dražbe.

Hčerinska družba ICEC iz Ljubljane je Videm kupila le za pol milijona mark več od predlagane izklicne cene 35 milijonov mark (čeprav je dolg Vidma kar 206 milijonov mark). Kot je pred dražbo povedal njihov zastopnik odvetnik Miro Senica, bodo spoštovali vse pogoje, ki jih je dan pred dražbo na izredni seji postavila vlada. Tako bodo zagotavljali 90.000 ton celuloze in 100.000

ton papirja, te količine kot tudi število delovnih mest pa nameravajo še povečati. Po sklepu vlade naj bi bila pogodba nična, če bo sklenjena z osebo, ki je povezana s podjetji v ZRJ oziroma če je bila kupnina dobljena s sekundarnim trgovanjem obveznosti nekdanje Jugoslavije, vendar je to možnost odvetnik Senica zanikal.

Na dražbi je bil edini dražitelj češko podjetje, odvetnik Janko

Jaroslav Dostal

Nolda pa je skupaj z Jožetom Klemenčičem kot predkupna upravičenca zastopal Vitacel in Videm papir. Po mnenju odvetnika Nolde je bila na dražbi docela izničena pravice obeh predkupnih upravičencev, saj ju je postavila v vlogo dražitelja. Ali je dražba potekala pravilno ali ne, je odvisno od razlage pravil. Po mnenju stečajnega upravitelja in voditelja dražbe Branka Ogorevca je vse potekalo pravilno, tudi predsednik upniškega odbora in predstavnik največjega upnika Agencije za sanacijo bank Marko Ravnik je dejal, da je interes upnikov, da se izkaže dejanska tržna cena, medtem ko bi po njegovih besedah predkupna upravičenca rada svojo pravico izkoristila pri najnižji ceni.

"Sploh ni pomembno, ali je več ali le en dražitelj. Ko ti dosežejo dokončno ceno, je treba za mnenje vprašati predkupnega upravičenca. Če ta sprejme ponudbo pod

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZAKON O POKRAJINAH V ZADNJI FAZI PRIPRAVE - Minister za lokalno samoupravo Boštjan Kovačič se je med ponedeljkovim prvim letošnjim obiskom v Posavju v Sevnici med pogovorom s predstavniki brežiške, krške in sevnjske občine seznanil z delovanjem lokalne samouprave, zlasti v luči akutnih zagat financiranja občin (na posnetku). Mag. Kovačič je svetoval občinskim možem, naj se dobro seznanijo s tehnologijo vseh skladov, kjer se prelivajo velika sredstva, do katerih pa je lažje priti tudi z lobiranjem. Ker je Slovenija ena redkih držav, ki nima vzpostavljenega drugega nivoja lokalne samouprave, v Ljubljani pospešeno pripravljajo zakon o pokrajinah. (Foto: P. Perc)

Minister Dular prvič uradno pri nas

Kulturni minister dr. Janez Dular predstavil načrte za dokončanje Knjižnice in KC Janeza Trdine, za grafični bienale, lutkovni festival, revijo Rast, domačijo Mlakar

NOVO MESTO - Mestno občino Novo mesto je 18. marca prvič uradno obiskal novi minister za kulturo RS dr. Janez Dular skupaj z Ivom Svetino, podsekretarjem v ministrstvu. Dopoldne je gostoma probleme občine vrisal župan Franci Koncilija, sledil je ogled Knjižnice Mirana Jarca, po novinarski konferenci pa še Zavoda za varovanje naravne in kulturne dediščine in KC Janeza Trdine. Dr. Dular se je srečal tudi s Heleno Zalokar, ravnateljico novomeške Gimnazije, in Brankom Suhjem, direktorjem Bienala slovenske grafike.

Kot trenutno najbolj pereč problem je označil usodo Knjižnice. Iz proračuna je za obnovo letos namenjenih 100 milijonov tolarjev. Toda ker dela prav gotovo ne bodo končana do konca leta (pa še gradnja prizidka), je treba zagotoviti podporo države do končne rešitve tega problema. Mirko Strmšek je povedal, kako napredujejo dela obnove (vsa groba dela razen

DR. DULAR NA NOVINARSKI KONFERENCI - V rokopisni čitalnici Knjižnice Mirana Jarca: minister Dular in župan Koncilija.

sanacije temelja in razpok v steni so končana) in da je prišlo do spremembe projekta, ki upošteva tudi izrabo podstrešja v poslovne namene.

"Bienale slovenske grafike je še kako pomembna prireditelja za Novo mesto kot regionalno središče, zato je treba poskrbeti za racionalno porabo investicijskih sredstev," je dejal dr. Dular. Dobro bi bilo, da bi se vsako leto z bienalom izmenjeval lutkovni festival, ki naj bi bil letos v Novem mestu maja - ministrstvo ga podpira in ima zanj ustrezna sredstva, toda organizatorji lutkarji med seboj še niso enotni o njegovi podobi, zato je tudi usoda festivala še vprašljiva.

Denar potrebujejo tudi v KC Janeza Trdine, ki še ni dokončan.

Glede ureditve mladinskega kulturnega centra pa vsaj letos v ministrstvu ni nič predvidenega. Kulturno ministrstvo je letos povečalo svoj delež pri finančni podpori revije Rast, za katero minister upa, da bo lahko "živela". Zelo zapleteno pa je v Novem mestu tudi vprašanje domačije Pina in Pie Mlakar, pa ne toliko finančno in pravno kot moralno. Dr. Dular je dejal, da hoče država problem rešiti z dogovarjanjem, čeprav bi lahko domačijo, katere formalnopравни lastnik je podjetje Krka, razglasila za nacionalni kulturni spomenik.

L. MURN

MIZARSTVO JUDEŽ

Judež Anton, s.p.
 Radna 30, 68294 Boštanj
 Tel. 0608/82-132, 41-132

GRADITE, OBNAVLJATE STANOVANJE?

Poceni in kvalitetno izdelovanje oken po naročilu na sodobnem CNC stroju po evropskih normah.

Možnost obročnega odplačevanja!

VREME

V drugi polovici tedna bo deloma jasno in nekoliko toplejše vreme z jutranjo meglo po dolinah.

DARILA ZA VSE PRILOŽNOSTI POROKE, BIRME IN VSE OSTALO

Zlatarna & draguljarna

KARPAT

Novo mesto, Glavni trg 1
 (068) 322-160

Delovni čas od 8.30 do 19. ure,
 sobota od 8.30 do 12.30

DARILNI BON
 • 5% popusta
 ob gotovinskem plačilu
 velja do 11. 4. 1996

Rent - a - limo
 LINCOLN TOWNCAR (dolžina 9m)

Rent - a - car
 UGODNI NAJEMI OSEBNIH AVTOMOBILOV
 IN KOMBINARNIH VOZIL

Informacije in naročila
LANG COMERCE d.o.o.
 WTC Dunajska 156 II
 Tel. & fax: 061/16-88-33

DAN VODA POSVETILI KRKI

KOSTANJEVICA - Jutri, na svetovni dan voda, bo v Kostanjevici srečanje in pogovor o sonaravnem urejanju vodotokov. Dan voda je letos posvečen v Sloveniji reki Krki, zato bodo na omenjenem srečanju obravnavali kot temeljno vprašanje, v kolikšni meri si človek lahko prilagaja naravo in kdaj se mora človek začeti prilagajati naravnemu viru.

Danes v DOLENJSKEM LISTU

- stran 3:
 • "Pionirja MKO nismo oškodovali!"
- stran 4:
 • Ali tožba ali prepričevanje?
- stran 10:
 • S fračami v orkester
- stran 11:
 • Požiganje je neprecenljiva škoda
- stran 13:
 • Slovenščino bo treba zakonsko zavarovati
- stran 15:
 • Polom ali uspeh z jagodami v tunelih

VNA OBMOČNEM FESTIVALU NAJBOLJŠI DOMAČINI - Osnovnošolci iz Žužemberka, Črnomlja, Šmarjete, Trebnjega, Kostanjevice in s Senovega so se v petek v Kostanjevici predstavili na 10. festivalu turističnih podmladkov Posavja, Dolenjske in Bele krajine z naslovom Turizmu pomaga lasna glava, ki je letos potekal pod geslom "Gostoljublje - nasmeh turizma". Mladi so predstavili svoj pogled na turizem, pokazali so veliko izvirnosti, znanja in uporabnosti, tako da so vsi prejeli bronasto priznanje turistične zveze Slovenije, ki sta jih podelila svetovalec Ministra za šolstvo Jurij Smerdelj in glavni tajnik Turistične zveze Slovenije Alojz Šoster. Kljub temu da so bile ekipe zelo izenačene, je bilo potrebno izbrati zmagovalca - že drugo leto zapored si je ta naziv prislužila ekipa iz Kostanjevice pod mentorstvom Katarine Zahrasnik in Melite Skušek. Kostanjevičani bodo tako konec aprila zastopali Dolenjsko, Posavje in Belo krajino v Mariboru. (Foto: T. Gazvoda)

Pesticidi kot nujno zlo

Vojna napoved pesticidom je tu, sicer že dolgo obdobje, vendar so nekateri dogodki v zadnjem obdobju zaostriji boj proti različnim kemičnim sredstvom, ki jih uporabljajo današnje kmetijstvo. Vprašanje je, kako se bo vsa zadeva končala. Kajti brez omenjenih kemičnih snovi bi današnje kmetijstvo verjetno težko obstalo. Po drugi strani najbrž ni nikogar, ki bi lahko argumentirano ugovarjal trditvi, da pesticidi ubijajo življenje. Različni kemični pripravki so na svetu nujno zlo, ki ga zdaj verjetno ne more nadomestiti niti motika niti zelo premišljeno obdelovanje njiv. Toda s takim nujnim zlom svet pridela dovolj hrane, da ni lačen ali, bolje rečeno, da bi lahko bil sit, če bi do hrane prišli vsi lačni Zemljani. Razprave o ubijalskih pesticidih bodo poleg strokovne razsežnosti dobili še kakšno. Denimo: v predvolilnem letu se da tudi na podlagi ubijalskih pesticidov priti do glasov volilcev. Tako kot v politiki bodo pesticidi in hrana, pridelana brez teh zvarokov, lahko postali strateško blago tudi v vsakdanji živilski trgovini: zaslužkarjem ne bo težko dati sicer "strupeni" poljščini napis "brez pesticidov" in pridelku bo takoj poskočila cena. Kaj storiti? Pesticidi so tu, jemo jih in zato od njih tako rekoč živimo. Uporabljajmo jih z mislijo, da bi se jih nekoč radi znebili.

MARTIN ŠUKLJE, kovinostrugar iz Semiča: "Skrajni čas je, da se začnemo vračati k naravi in da uporabljamo čim manj pesticidov. Povsem brez njih najbrž ne bo moč kmetovati, vendar bi jih lahko uporabljali znatno manj. Boljša od različnih strupov je zagotovo motika, a si jo lahko "privoščijo" predvsem vrtničkarji. Sam se raje odločim za biološko pridelano hrano, četudi je dražja."

LOJZE ŠTAJDOHAR, kmet iz Dragatuša: "Sem za naravi in človeku prijazno kmetijstvo. Tudi sam izbiram škropiva, v katerih je čim manj pesticidov, ki so tudi cenejša. Obstajajo tudi obdelovalni stroji, pri katerih je moč znatno zmanjšati uporabo pesticidov. Povsem brez njih pa sodobno kmetovanje ni mogoče. Pridelovanje bio hrane si je moč privoščiti le na vrtovih, na njivah pa ne."

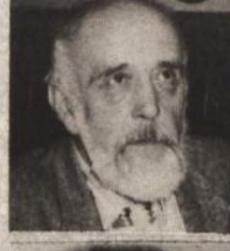
EMA DEBELJAK, ekonomistka iz Dobove: "Gleda na vse več obolenj in opozarjanja v sredstvih javnega obveščanja menim, da bi morali uporabiti pesticidov čim bolj omejiti. Res da bo pridelek manjši in tako cena višja, vendar bi bila lahko prav ekološko pridelana hrana naša prednost. Tudi mi bi se morali zavedati pomena bolj zdravo pridelane hrane, čeprav je tuja cenejša."

JANEZ ABRAM, kmetovalec z Dobrave pri Kostanjevici: "Kampanja za neoporečno hrano se je resda usmerila v kmetijstvo, a viri onesnaževanja so tudi drugje, npr. v industriji, ki je bolj moteča kot pesticidi. Kmetijstva si danes brez pesticidov ne moremo predstavljati, čeprav smo porabo močno zmanjšali, pa tudi novosti na tem področju gredo v prid manjšemu vplivu na okolje."

DARINKA PAPEŽ, diplomirana ekonomistka, doma z Vodla: "Tisti, ki imamo nekaj kmetije oz. zemlje, gotovo ne razmetavamo s pesticidi in drugimi zaščitnimi sredstvi, ker so predraga. To ne bi bilo ekonomsko upravičeno. Drugo poglavje so vrtničkarji, ki niso tako varčni in pretiravajo z uporabo pesticidov. Zelo slabo pa poskrbljeno, kam in kako z embalažo in z ostanke pesticidov."

FRANCE REŽUN, upokojeni pedagog, pesnik in filozof iz Trebnjega: "Spominim se še iz otroštva, kako se je moj oče skoraj razjokal, ko je zmlel pšenico italijanko. Ta moka je bila namreč zanič v primerjavi z moko iz neke domače sorte. Oče je modro ugotovil, da se narava ne da goljufati. Verjamem, da imajo rastline dušo, in če bi znale govoriti, bi bile proti pesticidom."

ALOJZ MOŽE, zaposlen v trgovini Agro-kmetijska apoteka z zaščitnimi sredstvi: "Gonja proti velikim uporabi pesticidov je sicer upravičena, vendar se je govorilo že pred 10 leti o tem, da bodo prepovedali uporabo določenih strupov. Mislim, da je preparat na tržišču preveč. Kar je res škodljivih, bi morali iz prodaje. Pri uporabnikih je še vedno preveč neznanja."

JANEZ ŽLINDRA, direktor MG-KG Kočevje: "Komatova knjiga je pravilno naravnana, vendar v našem podjetju ne pride do izraza. Na žitih pesticidov ne uporabljamo, na silažni koruzi zelo malo. Proti plevelom se borimo s kolobarjenjem in pravilno osnovno obdelavo. Pesticidi se uporabljajo, ker se z njihovo pomočjo pridelava veliko, na videz kvalitetne hrane, kar pa je ena od nujnosti."

ALEŠ RIJAVEC, mizar iz Mozlja: "Kar pridelamo na zemlji, ki jo imamo, porabimo zase, zato pesticidov ne uporabljamo. Večji kmetje, ki pridelke prodajajo, jih uporabljajo, saj si z njihovo pomočjo povečajo pridelek in s tem zaslužek. Če bi hoteli poskrbeti za bolj zdravo hrano in bio pridelavo, bi morala kmete in druge pridelovalce hrane v prvi vrsti podpreti država."

Videm (dokončno?)...

(Nadaljevanje s 1. strani)

enakimi pogoji kot zadnji dražitelj, je zadeva jasna. V tujini predkupni upravičenci na dražbi sploh ne sodelujejo, dvigovanje cene po sprejetju predkupne pravice pa ni zakonito," je dejal odvetnik Nolda, ki je prepričan, da so bila pravila pisana na roko Čehom. Čudno je tudi to, da so češki kupci imeli pred dražbo v rokah verodostojen dokument slovenske vlade z le nekaj ur starimi sklepi, medtem ko predkupna upravičenca z njimi uradno nista bila seznanjena.

Direktor Vitacela Jože Klemenčič upa, da bodo lahko še dosegli, da ostane tovarna s 1050 zaposlenimi v slovenskih rokah in da se

• Češki holding ICEC je nastal pred šestimi leti, ima 5 divizij, 36 podjetij, letno 100-odstotno rast proizvodnje. Usmerjen je v tri glavne dejavnosti: strojništvo, papirno industrijo in servis. Holding povezuje večje število proizvajalcev celuloze in papirja iz Češke, Slovaške, Ukrajine in celo iz Indonezije. Po besedah lastnika in predsednika holdinga Jaroslava Dostala se je z nakupom Vidma izpolnil eden od njegovih strateških ciljev - da bi združili zahodnoevropski in srednjeevropski trg papirne industrije in tako izkoristili vse zmogljivosti papirne industrije. "Naša firma je to integracijo začela lani, v dveh letih pa lahko nastane veliko evropsko združenje papirne industrije," je dejal.

proizvodnja ne bi ustavila, želi pa si, da bi jim država le prisluhnila, saj zaenkrat še verjame v pravno državo. "Dražbe smo se udeležili tudi zato, ker smo dobili posreden namig, da nas bo država podprla. 35 milijonov mark nimamo, še vedno pa pričakujemo podporo države," je dejal Klemenčič. Tudi zaradi nacionalnega interesa in ponosa.

T. GAZVODA

JOŽE PRAVNE V.D. DIREKTORJA DANE

MIRNA - Delavski svet mirense Dane je 4. marca sklenil, da zaradi dolgotrajnejših zdravstvenih težav dosedanjega direktorja Božidarja Pernarčiča in zavoljo nestrinjanja s poslovno politiko, ki sta jo zagovarjala s finančnim direktorjem Djinom Majeričem opravi kadrovske spremembe v 7-članskem kolegiju podjetja. Od tega dne je obema prenehal mandat v kolegiju, oba sta zatem tudi zapustila Dano, delavski svet pa je imenoval za v. d. direktorja Jožeta Pravneto, dosedanjega vodjo proizvodne enote.

KLUB KOROŠCEV O SVOJEM DELU

NOVO MESTO - V soboto, 16. marca, so se na Loki v Novem mestu sestali člani Kluba Korošcev Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki so ga ustanovili pred dvema letoma, šteje pa 50 članov. Namen kluba je predvsem ohranjanje stikov med Korošci, ki ne živijo več v krajih, kjer so odrasli. Člani kluba naj bi s svojim znanjem in izkušnjami pripomogli k razvoju Koroške in regije, v kateri živijo. Na sestanku so se dogovorili o predstavitvi Koroške in o nadaljnjem delu kluba.

J. HARTMAN

ŽENSKES SPREGOVORILE O ŽENSKAH - O pomenu ženske ustvarjalnosti v družbi so razpravljale (od desne proti levi): Sonja Lokar, Mateja Kožuh - Novak, Staša Vovk, Danica Simšič, Vida Čadonič - Špelič, Joža Miklič in druge. (Foto: L. Murn)

Javorovica kot spomin in opomin

Ob 52. obletnici tragedije 4. bataljona Cankarjeve brigade spominska slovesnost pri Hramu padlih borcev - "Bili smo antifašistični borci, tega ne more nihče spremeniti!"

JAVOROVICA - Javorovico, ki je poleg Pohorja in Pokljuke naša tretja bataljonska grobnica, je 16. marca, torej 52 let po tragediji 4. bataljona Cankarjeve brigade, kljub snežnemu metezu obiskalo več kot 100 ljudi: svojci padlih borcev, preživeli borci, občani in ostali, ki so s spominsko slovesnostjo pri Hramu padlih počastili in obudili spomin. Mašo je daroval naslovni škof dr. Vekoslav Grmič, spregovoril pa je tudi general Lado Kocijan, predsednik skupnosti borcev 15. divizije.

Spomin na dan pred dobrimi petimi desetletji, ko je okrog bataljona, ki je štel okoli 130 borcev, sklenila obroč 6-krat močnejša okupatorjeva vojska, je torej še vedno živ. "Danes sicer ni čas, da bi obtoževali tiste, ki so Nemcem pomagali pri tej moriji ali da bi sploh drug drugega obtoževali za tisto, kar se je dogajalo med NOB hudega in težko razumljivega med brati. Čas je, da se v globoki hvaležnosti poklonimo spomenu žrtvam osvobodilnega boja, boja Davida za Goljatom, kakor bi smeli upravičeno reči v svetopisemski podobi," je pri maši dejal dr. Vekoslav Grmič.

Pred dvema letoma je bila na Javorovici spravna maša, ki jo je opravil pomožni škof Uran. "Njegove besede so zvele spodbudno. Danes lahko ugotovimo le, da smo kot že tolikokrat bili naivni in živeli v iluzijah. Iskreno cenimo opravljen mašni obred, a hkrati ugotavljamo, da je bil to edini odziv ljubljanske škofije. Pozivov, da se tudi na vsaj največjih grobiščih antifašističnih žrtev opravi verski obred, je bilo več, saj je bilo ogromno število žrtev vernih. Prav v tem obdobju pa smo pričeli velike

prisotnosti cerkvenih predstavnikov pri odkrivanju spominskih plošč pripadnikom kolaboracije," je dejal Lado Kocijan in poudaril, da smo bili in smo še priznani antifašistični borci. Tega ne more spremeniti niti komisija, ki si to prizadeva, na čelu te pa stoji člo-

vek, ki se je kot skrivač prethipotapil čez mejo lastne domovine, sprejel tuje državljanstvo, užival gostoljubje pri našem nekdanjem okupatorju, sedaj pa si trudi dokazati zločinstvo partizanov in NOB. "Prepričan sem, da se italijanski iredenti v zvezi z sedanjo gonjo o fojbah še sanjajo ni, da bodo imeli kdaj v državnem zboru RS takšnega zaveznika, da jim sploh ne bo potrebno dokazovati njihovih laži o genocidu Slovencev nad Italijani," je dodal general Kocijan.

T. GAZVODA

DANES NI ČAS ZA OBTOŽBE - Lado Kocijan, Anton Trpin in dr. Vekoslav Grmič na spominski slovesnosti na Javorovici. "Javorovica ni samo simbol trpljenja in smrti, temveč tudi zmage nad smrtjo, življenja, kakor Kalvarija in Kristusov križ. Uresničuje se namreč tudi na tej slovenski Kalvariji vizija pesnika: 'človek, novi človek vstal bo iz človeka' - iz človeka ki je pripravljen za druge in svetle cilje živeti in umreti," so bile besede naslovnega škofa.

Ženskin izostren čut za opazovanje

Klepet s poslankami državnega zbora o pomenu ženske ustvarjalnosti za razvoj in napredek v Sloveniji - Delček svoje ustvarjalnosti sta predstavili Mestnikova in Zupančičeva

NOVO MESTO - Marec, ko ženske praznujejo kar dvakrat, 8. in 25., je, kot vse kaže, še posebej primeren mesec za najrazličnejša razpravljanja o ženskah in njihovi vlogi v družbi. Tudi Zveza svobodnih sindikatov in Sekcija za zgodovinski razvoj in napredek Iniciative sta v počastitev dneva žena pripravili 13. marca zvečer pogovor o pomenu ženske ustvarjalnosti s poslankami državnega zbora. Povabilu so se med drugim odzvale Danica Simšič, dr. Mateja Kožuh - Novak, Sonja Lokar, dr. Vida Čadonič - Špelič pa tudi dve domači ustvarjalnici, ki sta se predstavili s svojimi deli: pisateljica Ivanka Mestnik in pesnica Jadranka Matič - Zupančič.

Razgovor je vodila Staša Vovk, tajnica ZKO Novo mesto, ki je skupaj s sogovorniki iskala odgovore in pojasnila o tem, ali je Slovenija naklonjena ženski ustvarjalnosti, ali jo spodbuja ipd. ali ne. Simšičeva je kot poslanka ugotovila, da je v parlamentu lahko ustvarjalna na drugačen način, kot je bila v novinarskem poklicu. V razmišljanju o tem, zakaj se tako malo žensk odloči za delo v politiki ali na drugih vodstvenih mestih, pa je povedala, da je vsaj pri njej bila bistvena podpora moža in bližnjih.

Med vzroke za redko žensko aktivnost na višjih mestih so govornice ugotovile tudi preobremenjenost z materinstvom in družino, pomanjkanje samozavesti, ženske se ne želijo izpostavljanje in pogosto celo same "forsirajo" moške itd. Vida Čadonič - Špelič, občinska svetnica, pa je povedala, zakaj so ženske tako dragocene v politiki. "Sposobne so opaziti več, tudi malenkosti, in to je prednost, zaradi katere bi jih moralo iti v politiko več."

Moških udeležencev je bilo za vzroke od petih je bil eden snemalac in eden natakar, ostali trije pa so se nekako pridružili mnenju večine prisotnih žensk, da so za "slabši" položaj krive pogosto tudi ženske same in bi morale biti bolj samozavestne. Kot poseben problem so poudarili brezposelnost, ki je tudi v naši občini huje prizadela ženske. "Ženske nosijo večjo težo ekonomske krize, zato o teh problemih govorimo vse pogoste-

je že od leta 1991," je menila Kožuhova. Kot nekakšna rešitev pa je izzvenela misel, da je treba že zgodaj začeti z vzgojo za partnerski odnos, da se ženske poleg za materinstvo vzgaja tudi za kariero in da bodo moški imeli do tega razumevanje.

L. MURN

Ljubljansko pismo

Italija skuša rablje prikazati kot nedolžne žrtve

Propagandni pritisk na Slovenijo ne jenjuje

LJUBLJANA - Propagandni pritisk italijanskih iredentističnih krogov na Slovenijo, češ da je (tudi njena) Titova vojska po vojni namerno iztrebljala italijanski živelj na obmejnih območjih, ne pojenjuje. Nasprotno, ti krogi proglašajo zmago nad fašizmom v 2. svetovni vojni za načrtovani genocid nad Italijani. Svojo in mednarodno javnost zavajajo z izmišljenim in nedogodanim, predvsem pa hudo pretiranim številom tragičnih usod svojih sodržavljanov ob koncu 2. svetovne vojne v nekdanji Tržaški in Goriški pokrajini.

V načelu je zločin zločin in ni bistvene razlike med denimo, Gramozno jamo in kraškimi fojbami. Vendar pa prav ta "enakost" terja "recipročno" izpraševanje zgodovinske slabe vesti na obeh straneh meja. "Zato ni pametnega razloga, zakaj se ne bi tudi slovenski tožilci malo potrudili z raziskovanjem, ali so razni Roatte, Robottiji in Gambare ter stotine poslušnih izvajalcev njihovih ukazov še živi in dostopni mednarodnim tiralcem," priporoča Mile Setine v Dnevniku. Znano je, da jo je fašistična Italija zaradi zgodnje kapitulacije, odporniškega gibanja in strahu Zahoda pred zmago komunistične partije po zadnji vojni odnesla prepoceni. To velja tudi za italijanske zločine v Sloveniji, ki jih je še kako močno primerjati z nemškimi.

VINKO BLATNIK

"Pionirja MKO nismo oškodovali!"

Direktor Pionirja MKO javno odgovarjal na hude očitke v medijih o divjem lastninjenju in gospodarskem kriminalu - Zakaj dve podjetji za eno dejavnost? - Druga plat zgodbe

NOVO MESTO - Milan Kapetan je direktor družbenega podjetja ter hkrati formalni direktor in eden od 16-ih družbenikov vzporednega zasebnega podjetja MKO, d. o. o. Po njegovih trditvah je do ustanovitve družbe MKO, d. o. o., prišlo zaradi hudih težav matičnega podjetja GIP Pionir, zaradi katerih tudi Pionir MKO, kovinsko predelovalno podjetje s 120 zaposlenimi, ni več dobil dela.

"Nujno je bilo zagotoviti nadaljevanje proizvodnje in se zavarovati za primer, če bi GIP Pionir šel v stečaj," je povedal Kapetan. Če bi stečaj doletel tudi Pionirja MKO, bi vsaj 60 do 80 odstotkov delavcev prezaposlili v vzporednem podjetju, za področje vzdrževanja in trgovine pa bi osnovali še drugo podjetje.

Nova družba prevzema pred-

vsem tisto delo, do katerega Pionir MKO ne more priti, ker ne more zapreti finančne konstrukcije ali pa investitor ne želi poslovati s Pionirjevimi podjetjem. "Zasebno

• Pionir MKO je ena od zadnjih družb, ki še ostajajo v krovnem podjetju GIP Pionir, vse druge družbe so že prodane, olastnjene ali likvidirane. Po Kapetanovih besedah MKO zdaj čaka, da bo krovno podjetje šlo v stečaj. Prav mogoče je tudi, da bo prišlo le do likvidacije, saj je GIP Pionir v glavnem poravnal dolgove do upnikov.

podjetje je prevzelo le dela investicijske narave, kjer so potrebne močne garancije. Pionir MKO je lani opravil za okrog 500 milijonov tolarjev poslov, preko zasebne družbe pa je v zadnjih štirih mesecih lanskega leta steklo za 88 milijonov tolarjev poslov. MKO prevzame delo in ga odda podizvajal-

cu, pri čemer si vzame 5-odstotno provizijo in ne 30 odstotno, kakor je bilo omenjeno v članku. Taka provizija je minimalna, saj je prej vlogo posrednika opravljal Pionir, ki je zaračunal 10-odst. provizijo," je povedal.

Pionir MKO je še edina družba v Pionirju, ki se ji vrednost premoženja ni zmanjšala, saj ima še vso opremo in prostore. Direktor Kapetan trdi, da obe podjetji poslujeta na osnovi medsebojnih pogodb in izstavljanja računov, zato ni bilo nobenega oškodovanja družbene lastnine. Doslej je Pionirju MKO uspelo le s težavo zagotoviti normalno proizvodnjo in redne plače, če pa ne bi bilo vzporedne družbe MKO, d. o. o., bi po direktorjevem mnenju delavci že štiri mesece ne imeli plač. V zapisu v Delavski enotnosti mrgoli napačnih podatkov, ki jih avtor ni preverjal pri direktorju. Sicer pa le-ta trdi, da so odnosi pri njih čisti in da z zadovoljstvom pričakuje revizijo Agencije.

B. D. G.

LETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA

ŠENTJERNEJ - V soboto, 23. marca, s pričetkom ob 19.30, bo v osnovni šoli Šentjernej koncert pihalnega orkestra Šentjernej, gostje večera pa bodo pevci Šentjernejskega okteta.

OCENJEVANJE VIN

ŠENTJERNEJ - Danes, v četrtek, ob 17. uri bo v osnovni šoli Šentjernej ocenjevanje in pokušnjo vzorcev vin.

Milan Kapetan

OB MATERINSKEM DNEVU

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 24. marca, ob 14. uri bo v šolski dvorani osnovne šole Šentjernej praznovanje ob materinskem dnevu. Gost praznovanja bo dramski igralec Tone Gogola.

KLUB PODJETNIKOV IN OBRTRNIKOV V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 24. marca, ob 9. uri bo v kino dvorani osnovne šole v Šentjernej ustanovni zbor kluba podjetnikov in obrtnikov občine Šentjernej, udeležili pa se ga bodo predstavniki Območne obrtne zbornice Novo mesto, Gospodarske zbornice Slovenije, Območne Gospodarske zbornice Slovenije Novo mesto, predstavniki poslovnih bank dolenske in posavske regije, Območne enote Zavoda za zaposlovanje iz Novega mesta in drugi.

Moč glasov, ne moč argumentov

Opozicija po sprejemu proračuna - Izvirni greh, zapostavljanje družbenih dejavnosti, se nadaljuje - So svetniki SLS glasovali v nasprotju z usmeritvijo stranke?

NOVO MESTO - Opoziciji v novomeškem občinskem svetu na zadnji seji ni uspelo, da bi sprejela amandma, ki je bil v bistvu nov in bistveno drugačen proračun, kot ga je pripravila vladajoča koalicija z županom na čelu. V zadnjem hipu so opozicijo pri tej nameri pustili na cedilu njihovi do takrat skrivni partnerji pri tem projektu - svetniki Slovenske ljudske stranke in tako je bil z najmanjšo večino sprejet županov proračun. O tem, kaj sedaj in kako naprej, je tekla beseda na novinarski konferenci, ki so jo prejšnji četrtek sklicale svetniške skupine opozicijskih Liberalne demokracije, Združene liste in Slovenske nacionalne stranke.

"Želeli smo uravnotežen občinski proračun, zato smo tudi veliko časa in sil namenili pripravi našega," so povedali. Opozicija najbolj zameri novemu proračunu to, da nadaljuje po njihovem prepričanju poguben odnos do družbenih dejavnosti, ker precej za to namenjenega denarja, ki ga daje država, razporeja v druge namene. "Zanimivo je, da je tudi Slovenska ljudska stranka za to, da gre ta denar res za družbene dejavnosti, a njeni svetniki očitno tega ne podpirajo v praksi, se pravi pri glasovanju v svetu," je dejal Marjan Somrak iz Združene liste. "Tako so svetniki SLS izdali družbene dejavnosti, ker so v zadnjem hipu v proračunu iztržili nekaj več denarja za kmetijstvo." Somrak je napovedal, da bo njegova stranka uporabila vse možnosti, da bo zagotovljena poraba res šla za družbene dejavnosti.

Jože Derganc iz LDS je dejal, da pravih argumentov proti opozicijskemu amandmaju v zvezi s proračunom ni bilo. "Občutek je bil, kot da ga ne morejo sprejeti zato, ker ga je pač pripravila opozicija. SKD deluje zgolj kot glasovalni stroj, kar je žalostno za tako močno stranko, SDSS pa je vseeno, kaj se dogaja z občino, njim je važno le, da se pripravljajo na volitve. Skratka, moč vladajoče občinske koalicije ni moč njihovih argumentov, ampak le moč glasov. Ta koalicija bo marsikaj pustila za sabo v občini, a žal veliko slabega, tudi nepopravljivo škodo. Bolj ali manj vsem so glavni cilj državnozbornske volitve in tudi občinski proračun je v precejšnji meri naravnano tako, da bo se bodo te stranke kazale v

čim lepši luči. V SDSS pa so tako in tako rekli, da se bodo z občinskimi zadevami ukvarjali šele po volitvah."

Po prepričanju opozicije bi moral biti proračun kot ključni element razvoja občine naravnano programsko. Potem bi se pozicija in opozicija sicer lahko še malo "petelinili", v bistvu pa bi čakali novih volitev, stvari v občini pa bi tekle normalno.

A. BARTELI

KONCERT ZA MATERINSKI DAN

NOVO MESTO - Na predvečer materinskega dneva, v nedeljo, 24. marca, zvečer ob 18. uri bo v šmihelski cerkvi koncert vokalno-instrumentalne skupine Zarja in Sonce, ki se bosta predstavili s svojimi že znanimi in z nekaj novimi skladbami. Prvič bo nastopil tudi novoustanovljeni otroški pevski zborček Zvezdice. Ob tej priložnosti bodo predstavili zvočno kaseto Zarja in Sonce za vas, ki jo bo možno tudi kupiti.

NAPOVED TUDI V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Občina Šentjernej obvešča občane, da lahko napoved za odmero dohodnine oddajo na občini Šentjernej na Trubarjevi cesti 5, in sicer ob ponedeljkih med 7. in 15. uro, ob sredah med 7. in 17. in ob petkih med 7. in 14. uro.

REFERENDUM - Na volišču v Šmihelu.

Dvor se je odločil za svojo krajevno skupnost

ŽUŽEMBERK - Občinski svet mestne občine Novo mesto je razpisal posvetovalni referendum za nove krajevne skupnosti. Tako bodo nedeljski rezultati referenduma dokončno razjasnili sliko o željah krajanov, dokončen sklep o novi organiziranosti pa sprejel občinski svet Mestne občine Novo mesto.

Na volišča je v nedeljo prišlo od skupno 2.885 volilnih urpavičencev 1.704 ali 59,1%. Najboljša udeležba je bila po pričakovanju na Dvoru (67,8%), najslabša pa v Žužemberku (50,4%). V Ajdovcu je na vprašanje, ali so za ustanovitev KS na svojem območju, 137 krajanov ali 60,9% glasovalo proti in 81 krajanov ali 36% za. V Šmihelu je glasovalo 182 krajanov in bilo 79,1% proti, 36 krajanov ali 15,7% pa za. Krajanje Žužemberka, Križev, Lipja in Rebrja so glasovali za svoje referendumsko območje takole: 427 krajanov ali 65,7% je bilo proti in 189 ali 29,1% je bilo za ustanovitev krajevne skupnosti na njihovem območju.

Na Dvoru je po pričakovanju bilo za svojo krajevno skupnost 324 krajanov ali 54,1% in proti predlogu 250 krajanov ali 41,7%. Rezultati so vsekakor slabši, kot je pokazala anketa, na kateri je sodelovalo kar 90% polnoletnih občanov in jih je bilo 92% za svojo KS.

S. MIRTIČ

Dol s plakati in čistejše Novo mesto

Tudi letošnja obširna akcija urejanja okolja

NOVO MESTO - V četrtek so predstavniki občinske uprave mestne občine Novo mesto na redni mesečni novinarski konferenci predstavili svoje delo, največ časa pa so namenili vprašanju neurejenega plakatiranja in letošnji akciji Urejajmo okolje.

Mestne težave v zvezi s plakatiranjem in predvsem z nekontroliranim postavljanjem velikih propagandnih tabel ob najbolj prometnih cestah je orisal sekretar mestne občine Novo mesto za komunalne zadeve Feliks Strmole, ki je povedal, da na sekretariatu že pripravljajo ustrezen občinski odlok, s katerim bi na tem področju naredili več reda.

V letošnjo akcijo Urejajmo okolje, v katero se bodo kot je že v navadi, vključile številne organizacije, podjetja in društva od Komunalne in Krkinih zdravilišč do potapljačev novomeškega kluba za podvodne aktivnosti, ribiške družine Novo mesto, lovskih društev, turističnih društev in veslačev kakor kanu kluba Žužemberk.

Novo mesto je letos eno od šestih slovenskih mest, ki so vključene v akcijo WHO, projekt zdravih mest, kamor spada tudi poseben

• K prireditvam v počastitev svetovnega dneva zdravja bo spadala tudi velika veslaška in čolnarska prireditev, ki jo bo 13. aprila na Krki pripravil novomeški klub za podvodne aktivnosti.

projekt javnih del. Vzpodbuditi nameravajo tudi lastnike zemljišč, upravljalce javnih površin in druge občane.

I. V.

KULTURNO V ŠKOCJANU

ŠKOCJAN - V soboto, 23. marca, ob 18. uri bo v Salezijanskem mladinskem centru v Škocjanu ob materinskem dnevu bogat kulturni program z recitacijami, igro, petjem in otvoritvijo razstave.

RAZSTAVA ARHITEKTURNIH SKIC

DOLENJSKE TOPLICE - Na razstaviščnem prostoru Zdravilišča Dolenjske Toplice bodo v petek, 22. marca, ob 20. uri odprli razstavo arhitekturnih skic domačina Boštjana Fabjana in njegovega sodelavca Tomice Štiviča.

POPRAVEK

V sporočilu o novorojenčkih, ki so privekali na svet v novomeški bolnišnici v prvem tednu marca, je tipkarski škrat pripisal Karmen Božič iz Novega mesta, Šegova 1, hčerko, v resnici pa je rodila fantka, ki so mu dali ime Luka. Za napako, ki je sicer nismo zagrešili v uredništvu, se prizadetim opravičujemo.

Uredništvo DL

OPOZICIJA PROTI PRORAČUNU - Z novinarske konference novomeške opozicije (z desne): Damjan Bartolj (SNS), Jože Derganc (LDS), Marjan Somrak in Ciril Klemenčič (oba ZLSD). (Foto: A. B.)

ZB ne odstopa od svojih načel

Pod isto odejo ni mogoče spraviti boja za svobodo domovine in sodelovanja z nacifašisti

NOVO MESTO - Po novem statutu Območni odbor združuje v Novem mestu 1542 nekdanjih borcev in udeležencev NOB iz Mestne občine Novo mesto ter občin Šentjernej in Škocjan. Na letni skupščini je 28 izvoljenih delegatov 15. marca razpravljalo o poročilu, ki ga je pripravil predsednik Ludvik Golob. Lahko ga je strniti v ugotovitve, da je bila lani poenotena aktivnost na regijski, občinski ter krajevni ravni ena izmed značilnosti dela Zveze borcev v treh občinah.

Nekdanji borci in drugi udeleženci NOB so dostojno počastili 50. obletnico zmage nad nacifašizmom in konec druge svetovne vojne. S pomočjo ministrstva za kulturo so oživila obnovitvena dela v Kočevskem Rogu na Bazi 20 in v bolnišnici Jelendol. Že od novembra 1994 je delavec Dolenjskega muzeja stalen vodič in oskrbnik Baze 20, ki ostaja kulturni spomenik slovenskega boja za osvoboditev. Za socialno in zdravstveno varstvo borcev in vojaških vojnih invalidov, spomeniško varstvo ter za razna vprašanja nekdanjih političnih zapornikov, internirancev in drugih žrtev fašizma je or-

ganizacija tudi lani opravila veliko koristnega dela.

ZB je društvo, ki deluje v javnem interesu in je samostojna, nestrankarska družbena organizacija. General Vlado Kocijan je kot predsednik Skupnosti 15. divizije pozdravil zbor in med drugim poudaril, da Zveza borcev dosledno zavrača vse poskuse nekaterih političnih strank, ki nenehno skušajo izenačiti kolaboracijo s fašizmom z NOB, pri čemer celo poudarjajo, da je to pogoj za spravo. Zakon o vojnih veteranih ne upošteva nekdanjih sodelavcev okupatorja, saj tudi svobodoljubna Evropa ne popravlja zgodovine

za nazaj. Od stare Grčije dalje pa vse do danes ni bilo izdajstvo nad domovino nikoli priznano in ne opravičeno.

• Delegati so ostro obsodili vse izpade pohlepne italijanskega iredentizma, ki spet sega po naši zemlji. Zahtevajo tudi, naj se slovenska vlada ne obnaša tako obotavljivo do apetitov novofašistov in da naj razgrne podatke v naši "beli knjigi" o zločinih okupatorjev nad Slovenci.

Na skupščini so prej govorili tudi o sodelovanju z zelo delavnimi društvi upokojencev, ki imajo v 3 občinah nekaj nad 9.000 članov. Njihov glas na jesenskih volitvah bo izbrisal prenekatere politično neumnost, ki jo zdaj te stranke prodajajo za "čisto resnico" in sejejo razdor med narodom.

T. GOŠNIK

Ena gospa je rekla, da bi morala zaradi najpogostejšega pojavljanja novomeško televizijo preimenovali v Koncilijovizijo.

Suhokranjski drobiž

PUŠELIČEK IN SUHA ČEŠPLJA - Žužemberške upokojenke so ob nedavnem občnem zboru za svoj praznik dobile pušeliček, da pa ne bi bili prikrajšani tudi moški mučeniki, so dobili trnovo vejico in na njej nabodeno suho slivo. Ker pa so žužemberški upokojenci zelo delavni, so bili dani tudi predlogi za občinska priznanja, in sicer Mileni Plut in Mariji Žigon. Za republiška priznanja pa so bili predlagani Ludvik Kocjančič, Ciril Zajc in predsednica Francka Ozbolt.

STARA ŠKRABČEVA GOŠTILNA NA DVORU - Na zboru krajanov, katerega je organizirala stranka SKD, je bilo zastavljeno tudi vprašanje, kaj bo s staro hišo št. 18, ki se podira sama od sebe. Prvotno je bila predvidena za bodoči železarski muzej, vendar stavba po mnenju strokovnjakov nima trdnosti za obnovo. Ustrezne službe na občini bodo primer pregledale in dale ustrezen odgovor.

KRAJNA FOR EVER! - Grafita (na sliki) je napisan na stavbi v središču Žužemberka že nekaj mesecev. Suha krajina za vedno! V njej (bodo) ostali tudi Dvorjana Čeravno (so) v nedeljo skozi stankino uho izglasovali lastno krajevno skupnost. S. M.

Člani muzejskega društva so vneti pisci

Letos dve spominski plošči

METLIKA - Zagotovo je največ avtorjev knjig v Beli krajini združenih prav v Belokranjskem muzejskem društvu, ki je lani ponatisnilo delo "Svetila v Beli krajini" prof. Jožeta Dularja ob njegovem 80. rojstnem dnevu. Sofinanciralo je izdajo monografije dr. Marka Terseglava "Uskoška pesemska dediščina v prepletu in soodvisnosti s slovensko ljudsko kulturo Bele krajine". Pripravilo pa je tudi predstavitev knjig Jožeta Dularja "Prošel je pisani vuzem" in "Svetila v Beli krajini" ter Andreje Brancelj-Bednaršek "Belokranjske pisane".

Poleg tega se je, kot je bilo slišati na občnem zboru, društvo vključilo v turistično promocijo Bele krajine, organiziralo strokovni izlet, sodelovalo z drugimi kulturnimi društvi in ustanovami in obnovilo črke na nekaj spominskih ploščah. Društvo je letos že pripravilo predstavitev knjig svojega člana dr. Dušana Pluta, sofinanciralo pa bo tudi izid knjige "Kronološki pregled mesta Metlike in okolice". Društvo bo na metliškem župnišču postavilo spominsko ploščo izumitelju fotografije na steklo Janezu Puharju. Puhar je bil tako kot Baraga, ki ima na župnišču že ploščo, v Metliki kaplan in prav tu je opravil prve poskuse fotografij na steklu. V društvu je zagotovljen denar tudi za spominsko ploščo skladatelju Danilu Bučarju.

Člani Belokranjskega muzejskega društva so se ob odhodu v pokoj zahvalili ravnatelju Belokranjskega muzeja prof. Zvonku Rusu za prizadevanje in sodelovanje med muzejem in društvom. Sprejeli so tudi sklep, da postane poleg prof. Jožeta Dularja, ki je še edini živeči častni član društva, častna članica Mladena Hanzel-Brancelj. V društvu je že 40 let, pomembna pa je njena vloga pri opremljanju knjig in publikacij, pri postavitvi spominskih plošč in razstav, oblikovanju številnih plaket in vabil in še kje. Po občnem zboru je Nenad Jelenič z besedo in diapozitivi predstavil svoje potovanje na Kitajsko.

M. B.-J.

AKADEMIJA OB KRAJEVNEM PRAZNIKU

ADLEŠIČI - Krajevna skupnost Adlešiči vabi v soboto, 23. marca, ob 19.30 v tukajšnji kulturni dom na slavnostno akademijo v počastitev krajevnega praznika in materinskega dne. V kulturnem programu bodo sodelovali moški pevski zbor iz Kranja, učenci osnovne šole Adlešiči in člani domačega kulturno-prosvetnega društva "Božo Račič".

OTROCI ZA MATERINSKI DAN

METLIKA - Ob materinskem dnevu pripravlja občinski odbor SKD Metlika prireditve z naslovom "Mamica je kakor zarja", ki bo v nedeljo, 24. marca, ob 15. uri v tukajšnjem kulturnem domu. Nastopali bodo osnovnošolski otroci in orkester Glasbene šole Metlika.

DEGUSTACIJA V SOSESKI ZIDANICI

DRAŠIČI - V petek, 22. marca, bo ob 19. uri v soseski zidanci v Drašičih degustacija pod vodstvom dr. Julija Nemaniča. Po degustaciji bo družabno srečanje, na katerem bodo podelili priznanja za nagrajena vina z decembrske degustacije. Izročila jih bo prva slovenska vinska kraljica Lidija Mavretič.

PREDNOST DOZIDAVI ŠOLE

SEMIČ - Tukajšnji svetniki so sprejeli odlok o zaključnem računu lanskega občinskega proračuna, v katerem je bilo za dobrih 230 milijonov tolarjev prihodkov, medtem ko je bil primanjkljaj le dober milijon tolarjev. Prav tako so sprejeli odlok o proračunu za letošnje leto, v katerega naj bi se nateklo za skoraj 251 milijonov tolarjev, načrtovani primanjkljaj pa je dobrih 30 milijonov tolarjev. Ob tem so svetniki sprejeli tudi sklep, naj imajo pri letošnjih naložbah v občini prednost dozdava osnovne šole v Semiču ter tiste ceste, za katere bo moč poleg proračunskega dobiti še dodatni denar.

V SEMIČU SPREJEM NAPOVEDI ZA DOHODNINO

SEMIČ - 24., 26. in 28. marca bodo uslužbenci Črnomaljske izpostave Republiške uprave za javne prihodke v prostorih semiške občinske uprave sprejemali napovedi za dohodnino. Napoved bo moč oddati od 7. ure zjutraj do popoldanskih ur.

Ali tožba ali prepričevanje?

Nekateri prebivalci zlasti višinskega dela metliške občine se upirajo plačevati odvoz smeti - Deponija odpadkov se polni, kaj pa razširitev? - Propadajoča vežica

METLIKA - Metliško odlagališče komunalnih odpadkov se zelo hitro polni, predvsem z industrijskimi odpadki, medtem ko še vedno ni rešeno vprašanje odkupa zemljišča za razširitev deponije, za katero ima Komunalna že tri leta dokumentacijo. Nič manjši problem pa ne bo rekonstrukcija odlagališča po sedanjih predpisih, ki je vse prej kot poceni, saj stane en hektar okrog poldrugi milijon DEM.

Na Komunalni menijo, da bodo morali v bodoče sprejemati industrijske odpadke na deponijo po ekonomski ceni odlaganja, saj pripeljejo večino odpadkov iz tovar delavci kar sami. Z vsemi, ki imajo industrijske odpadke, naj bi Komunalna sklenila tudi pogodbo o odvozu in deponiranju smeti. Prav tako razmišljajo o ločenem zbiranju odpadkov.

Dogaja pa se celo, da vsi občani ne plačujejo odvoza odpadkov. Nekaj je tudi takšnih, za katere je

plačujejo odvoza smeti, in poskuša rešiti problem, kajti odvoz smeti je po njihovem še kako potreben in ga posamezniki ne morejo preprečevati. Pri tem ne gre zanemariti, da je odvažanje odpadkov iz vseh naselij v občini velik dosežek, ki ga nikakor ne smejo opustiti. Slišati je bilo tudi predlog, da bi morali politiko izterjave plačila komunalnih storitev zakonsko urediti, tako kot imata to urejeno na primer Elektro in RTV, ki neplačnikom

• Na metliški Komunalni opozarjajo na še dva velika problema pri opravljanju svoje dejavnosti. Prva je pogrebna dejavnost, torej vzdrževanje pokopališča pri sv. Roku v Metliki, ki jo v celoti plačujejo iz grobarine, pereč problem pa je nedograjena mrliška vežica, ki nezdružno propada. Drugi problem so metliški sejmi, po katerih komunalci počistijo Mestni trg, pri tem pa imajo na vsak semanj dan po 50.000 tolarjev izgub, saj le s sejmarijo ne morejo kriti vseh stroškov.

preprosto ukinejo ali odklopijo storitve ali dobrine, ki jih prodajejo.

M. B.-J.

"LJUBEZENSKI NOTES" V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ - Zavod za izobraževanje in kulturo obvešča, da bo v soboto, 23. marca, ob 20. uri v kulturnem domu v Črnomlju gostovalo Moje gledališče iz Ljubljane s komedijo Jeana Clauda Carriera Ljubezenski notes. Igrala bosta Alenka Vidrih in Iztok Valič.

OB JUBILEJU KAR 50 SALAM - Na letošnji jubilejni 10. salamiadi v Badovinčevi gostilni na Jugorju je strokovna komisija pod vodstvom Petra Štefaniča ocenila kar 50 salam, kar je največ doslej. Ocenjevalci so potrdili, da so salame iz leta v leto boljše, tokrat pa so bile nagrajene prav vse. Štefanič je poudaril, da se ljudje zares trudijo pri izdelovanju salam, res pa je, da letos več kot polovica vzorcev ni bilo dovolj suhih. Prvo nagrado si je kot že večkrat doslej prislužil Marjan Zupančič iz Dolenjega Maharovca, drugo Andrej Šenica iz Gradišča pri Dolenjskih Toplicah, tretjo pa Stane Sodja s Sel pri Jugorju (na fotografiji prvi z leve). Poleg številnih nagrad sponzorjev so prvi trije prejeli tudi pokal, ki ga je iz kerročka izdelala metliška Kolpa, ter diplomu gostilne Badovinac. (Foto: M. B.-J.)

Po vrnitvi še zložba zemljišč?

Dragatušči o denacionalizaciji arondiranih zemljišč - Zemlje ne bodo vrnili v naravi, ampak bodo bivši lastniki dobili obveznice slovenskega odškodninskega sklada

DRAGATUŠ - Po treh letih je bila v Dragatušu spet okrogla miza o denacionalizaciji, ki jo je pripravila črnomaljska podružnica Slovenske ljudske stranke. Pobuda zanjo je prišla od krajanov, ki so prepričani, da je vračanje zemlje prepočasno, medtem ko je Marko Zupančič iz upravne enote Črnomelj zahteval, da je prav dragatuški konec edini v občini, ki ima obravnavane vse odločbe.

Po Zupančičevih besedah so vsi postopki denacionalizacije, pri katerih ni bilo ovir za vračanje v naravi, teh pa je okrog 10, pravno močno zaključeni na I. stopnji, izdane pa so bile delne odločbe. Poleg teh je en primer še na sodišču za 4 ali 5 primerov pa so bile podane pritožbe in še niso pravno-

lizacijskih postopkov, zadruga pa se je Dragatušu odpovedala. Zemlje, ki jo ima Turk v najemu od sklada, ne namerava več obdelovati, prav tako pa bo umaknil živino. Zato bo zadruga ponudila hleve bodisi v najem ali v odkup.

Večina denacionalizacijskih upravičencev želi, da bi začeli s komasacijo, kar pa je povezano s stroški. Ob zložbi naj bi predvidevali, kam naj bi se Dragatuš širil. Marjan Novak s Sklada je pojasnil, da ne komasacija ne menjava zemljišč še nista možni, ker denacionalizacija še ni končana, saj so še pritožbe, ker zapuščinski postopki še niso zaključeni, poleg tega pa morajo narediti odmero hlevov in urediti prenos zemljišč med skladom in KZ. Kdaj bo vse to končno, je težko reči. Zato so iz Sklada predlagali, da se tisti, ki želijo obdelovati zemljo sami, začasno premaknejo na en konec, ostali pa dajo lahko zemljo v najem novemu zakupniku, ki bo izbran po javnem razpisu, in ta jim bo tudi plačeval najemnino. Vsi s pravno močnimi odločbami se lahko po pomoči obrnejo na Sklad v Črnomlju.

M. BEZEK-JAKŠE

Jubilej razstav belokranjskih vin

Te dni mineva 20 let od prve razstave belokranjskih vin v Semiču - Na prvih razstavah, ki so pripomogle k razvoju vinogradništva in vinarstva, veliko izločenih vzorcev

SEMIČ - Davnega leta 1975 so se ob takrat znanih in priljubljenih Semiških igrah na pobudo Borisa Brunskoleta v Štricljevi gostilni zbrali Alojz Bezek, Tone Sever in Janko Bukovec ter se dogovorili, da bi morali v Semiču pripraviti prireditve, na kateri bi predstavili belokranjska vina. V krajevni skupnosti, ki jo je vodil Jože Vidmar-Nace, so imenovali prireditveni odbor za pripravo vinske razstave ter hkrati za ustanovitev društva vinogradnikov Bele krajine.

Pred natanko 20 leti, od 19. do 21. marca 1976, so po vzoru novo-meške cvičkarje pripravili v Semiču tridnevno razstavo vin, na kateri je bilo več kot sto vin. Na njej so si številni obiskovalci z zanimanjem ogledali tudi razstavo kmetijske mehanizacije, zaščitnih sredstev, kulinarike in bogat kulturni program, izšel pa je tudi bilten o belokranjskem vinogradništvu. V prvi sedemčlanski ocenjevalni komisiji, ki jo je vodil prof. Miro Veselič, so tudi svetovali, kako naj negujejo vina in kakšne sorte vinske trte naj gojijo. Zanimivo je, da so jim priporočali le tipične belokranjske sorte, kot so kraljevina, belina, lipovka, zeleni silvanec, žametna črnina, modra frankinja, šentlorenka. Beli pinot iz Ručetne gore je bil pri takratnem ocenjevanju izločen kot netipično belokranjsko vino. Žal je ta sortni izbor veljal vse do leta 1985.

Kot se spominja sedanji semiški župan Janko Bukovec, je bilo za prve razstave značilno veliko število izločenih vzorcev vin, saj vinogradniki niso imeli veliko

• V Semiču se je zvrstilo 9 razstav in ocenjevanj belokranjskih vin. Nekaj časa sta bili razstavi celo v Semiču in Metliki, potem pa je ostala le metliška, znana pod imenom Vinska vigred v Beli krajini. Vendar v Semiču na pomembni jubilej vinskih razstav, ki so veliko pripomogle k razvoju vinogradništva in vinarstva, niso pozabili. Nanj se bodo spomnili na srečanju belokranjskih vinogradnikov, ki bo prvo nedeljo v avgustu prav v Semiču.

znanja o kletarjenju. Že prva vinska razstava je dala belokranjskim

vinogradnikom pobudo, da so začeli pripravljati predavanja in strokovne izlete, avgusta istega leta pa je bilo na Vinomeru prvo srečanje vinogradnikov, ki je postalo tradicionalno. Leta 1977 so se povezali v društvo vinogradnikov Bele krajine, ki velja z več kot tisoč člani za eno najbolj množičnih belokranjskih društev.

M. BEZEK-JAKŠE

PRAZNOVANJE MATERINSKEGA DNEVA V SEMIČU

SEMIČ - V počastitev materinskega dneva priredi kulturno društvo Orel v soboto, 23. marca, ob 19. uri v kulturnem domu Semič kulturni večer. Sodelovali bodo dramska skupina iz Črmošnjic s priredbo Županove Micke in igrice Nenavadni obisk, mali pevci predškolskega verouka, moški pevski zbor sv. Štefana in mladi pevci s Črešnjevca.

ŠLOVO ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA - Ženski pevski zbor Črnomelj pod vodstvom zborovodkinje Ani Jankovič-Šober (na fotografiji) in moški pevski zbor Belt z zborovodkinjo Majdo Veselič sta v soboto pripravila v črnomaljskem kulturnem domu koncert ob svojih jubilejih, prvi ob 50-letnici delovanja, drugi pa ob 15-letnici. Ženski pevski zbor se je s tem koncertom tudi poslovil, vendar pa bodo pevke še naprej prepevale v mešanem pevskem zboru, ki se je s tamburaši iz Dragatuša prav tako predstavil na jubilejnem koncertu. Ob tej priložnosti so pevci, ki že vrsto let pojejo v zborih, prejeli Gallusova priznanja. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

SEZNAM NASTOPAJOČI na dobrodelni prireditvi "Sonce vse", ki bo 12. aprila v metliški športni dvorani v organizaciji Območne organizacije Rdečega križa, se povečuje. Nastopila sta tudi Katarina Venturini in Abel drey Škufca, štirikratna državnik prvaka v standardnih in latinskih ameriških plesih.

V TELEVIZIJSKI ODDAJI PO DOMAČE je zadnje čase pobesotna Bela krajina. To je zasluhtelevisijskega šarmerja Tilna Skop bica, ki je posnel več prispevkov na sončni strani Gorjancev. Televizijskih zaslonih je bilo videti ali pa še bo metliške članice Društva kmečkih žena, folklorne skupinice iz metliškega otroškega vrta, ženske, ki delajo pisanice, tkejo domače platno in tako in prej. Tilen Skubic je prepričan, je Bela krajina, kar zadeva slovesne medije, zastopljena lepo.

NI PA ZAPOSTAVLJENA VA slovenska vinska kraljica, Belokranjka Lidija Mavretič, predstaviti vin v vinoteki na Gledarskem razstavišču v Ljubljani so jo novinarji tolikokrat slišali, da je imel človek občutek, da bliža nevihta. Njena mama Marja Mavretič je ob tem pripomnila: "Nihče ni prerok v lastni domovni. V Drašičih, od koder smo doma, se sprašujejo, koliko cvečev ka smo vrgli na pult, da je naša Lidija postala kraljica. Od nevoljivosti so zeleni kot spomladanska trava."

Črnomaljski drobci

CESTA - Ko so mame in očete ki po cesti od Kanižarice prvinici vozijo v avtomobilih svoje male nadobudneže, ugledali cesti nedaleč od Kanižarice no mehanizacijo, se jim je zalivali kamen od srca. Sedaj konec vprašanj njihovih otrok, zapeljejo na omenjeno cesto "Mami, oči, kdaj pa bomo zoprišli na cesto?"

STOPNICE - Niso pa v črnomaljski občini v razpadajočem stanju le odseki ceste med Črnomljem in Vinico. Vrag jemlje tudi zunanje stopnice, ki vodijo v črnomaljski grad. Črnomaljski ubigaboj, zakaj se nihče ne loti pravih. Upravni enoti je seveda malo mar za razpadajoče stopnice, ker se bo kmalu preselila v nove prostore, po njenih stopinjah pa bo šla tudi občinska uprava. Ker pa si meščani želijo, da bi bil v gradu muzej, najbrž popravijo stopnic zato, da jih bo lahko povsem avtentične vključili v muzejsko zbirko.

SALAMIADA - Veterinarski inšpektor Peter Štefanič že v deset let, kar je v Badovinčevi gostilni na Jugorju v sosednji metliški občini salamiada, predseduje ocenjevalni komisiji. Medtem so v preteklih letih vzeli v ocenjevanje največ 30 salam, so jih ob letošnjem jubileju 50. Štefanič je zagotovil, da bodo ob 100-letnici salamiade v Badovinčevi gostilni sprejeli 100 salam, in objubil, da takrat še vedno predsedoval ocenjevalni komisiji.

Semiške tropine

VODOVOD - Projekte za peljavo vodovoda v nekatere v sedanji semiški občini so naredili že leta 1980. Ko pa so želeli tistakar je na papirju, sedaj končno uresničiti, so ugotovili, da so v času ponekod prav na mestu, kjer naj bi potekale vodovodne cevi ljudje zgradili hiše. Občinarji povsem obupani, češ da jim je vodovod padel v vodo. A brez panike! Če bodo malo prelistali zgodovinske knjige, bodo ugotovili, da so stari Rimljani elegantno rešili takšne probleme: zgradili akvadukte.

ODLOK - V Semiču je večer slišati nerganje, češ da se nima ustreznih dokumentov o urejanju prostora in posegih v prostor, da je sprejemanje teh aktov prepočasno. Končno je znano, zakaj V gradivu, ki so ga za zadnje sedobili občinski svetniki, je zapisano, da bodo pri pripravi občinske planskih aktov in prostorskih urejitvenih pogojev med drugim upoštevali Odlok o splošnem urbanističnem redu občine Črnomelj, izdan v Skupščinskem Dolenjskem listu št. 20/97. Na pogled je očitno, da bodo morali Semičani, če bodo hoteli videti kaj je zapisano v tem odloku, čakati vsaj še do prihodnjega leta. Ker pa Skupščinski Dolenjski list ne izhaja že nekaj let in zagotovo ne bo izšel niti prihodnje leto, bodo Semičani morda morali čakati v nedogled...

Kočevska kronika glasnik strpnosti

Izšla je posebna tematska številka Kronike, ki obravnava zgodovino Kočevske - V njej sodeluje 12 avtorjev s 13 prispevki

KOČEVJE - V torek, 12. marca, so v Šeškovem domu v Kočevju predstavili posebno tematsko številko Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino, ki obravnava zgodovino Kočevske. O pred nedavnim izdani knjigi sta spregovorila glavni in odgovorni urednik Kronike, o njeni vsebini pa avtorji posameznih prispevkov.

"V knjigi so zbrani vsebinsko zanimivi članki, ki zadevajo čase od srednjega veka do povojnega obdobja na Kočevskem," je po uvodni obrazložitvi, da so za izdajo Kočevske kronike potrebovali več kot pol leta, povedal glavni urednik dr. Janez Cvirn. Dejal je, je v njej zbranih 13 prispevkov, ki jih je pripravilo 12 avtorjev, ter da so vsi prispevki zelo kvalitetni. K temu je odgovorni urednik revije dr. Stane Granda, ki je k bogastvu

različnosti prispevkov v predstavljeni izdaji Kronike dodal opis političnih razmer na Kočevskem v letu 1848, povedal, da je kočevska številka pisana v duhu strpnosti in ne vzpodbujanja in razpihovanja novih sporov.

Veseli je, da se Kronika podaja na novo pot, t.j. pot strpnosti, je izrazil tudi avtor dveh prispevkov, bivši Kočevjar, ki živi v Celovcu, Ludwig Kren. "Kočevjarji in Slovenci smo imeli skupno zgodovi-

no, ki se je skozi stoletja izpričevala v medsebojnem sodelovanju, da bi si poboljšali življenje," je dejal Kren, ki je veliko število navzočih na predstavitvi ocenil kot znamenje podpore naravnosti Kronike in cilju, da se odpravijo nacionalna nasprotja. Med avtorji, ki so se udeležili predstavitve v Kočevju, so bili še: Mitja Ferenc, ki je uredništvu pomagal pri iskanju ostalih avtorjev prispevkov, Gojko Zupan, dr. Tone Ferenc, Alojz Cindrič in mag. Stanislav Južnič iz Kostela, ki je napisal prispevek o migraciji med kočevskim in kostelskim območjem v srednjem veku.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Dr. Irena Begič

Ne piše le receptov

Srebrna plaketa za boj proti raku dr. Ireni Begič iz Kočevja

KOČEVJE - "Posebno sem ponosna na visoko priznanje, ker so me vrstili v skupino zdravnikov, ki ne piše bolnikom le recepte, ampak se vsestransko poglablja v njihove zdravstvene težave," pravi dr. medicine Irena Begič, specialistka ginekologije in porodništva, ki ima zasebno ordinacijo v Kočevju in je pred kratkim dobila za nesebično in prizadevno delo v boju proti raku srebrno plaketo Zveze slovenskih društev za boj proti raku. Begičeva je med vsemi dosedanjimi nagrajenci daleč najmlajša.

Dr. Begičeva sodeluje z Društvom za boj proti raku Ljubljana že dve leti in je tudi v izvršnem odboru društva. To društvo je nekdanj pošiljalo svoje zdravnike-ginekologe v Kočevje, zdaj pa je njihovo delo prevzela Irena Begič, ki je edina stalna specialistka ginekologije na območju od Kolpe do Ljubljane, saj v Ribnici in Velike Lašče prihajajo specialisti le enkrat do dvakrat na teden. Priznanje pa ni dobila za svoje redno delo, ampak predvsem za delo v svojem prostem času, ko obiskuje ženske v podjetjih in drugih delovnih kolektivih ter jih podučuje, kako si lahko same pregledujejo dojke. Dr. Begičeva včlanjuje skupaj s sodelavcem Društva tudi nove članice. Samo lani sta jih pridobila blizu 1.000. Letos so se že dogovorili za sodelovanje s še nekaterimi kolektivi, dogovarjajo pa se še s Tekstilano, Kovinarjem, LIK in Trikonom. Med vsemi lani pregledanimi ženskami so bile le štiri pozitivne.

J. PRIMC

Znova o proračunu

Na zadnji seji kočevski svetniki občinskega proračuna še niso sprejeli

KOČEVJE - Minuli četrtek se je seja kočevskega občinskega sveta pričela s proceduralnim zapletom, ki ga je z dvomom o legitimnosti seje sprožil svetnik Tone Rakovič. Nadaljevala se je v vzdušju slabega vodenja seje, predvsem ob prvem branju predloga občinskega proračuna, končala pa s prekinitvijo.

Proračun kočevske občine za letošnje leto so občinske strokovne službe pripravile v treh različicah. Prva je predvidevala uvedbo samoprispevka za gradnjo nove osnovne šole v Mestnem logu, druga samo izgradnjo osnovne šole brez vseh ostalih investicij in tretja poleg izgradnje nove šole tudi nujne razvojne naložbe. Brez večjih zapletov so svetniki podprli sprejem tretje različice, ki predvideva zadolževanje občinskega proračuna v višini preko 88 milijonov tolarjev letno. Zapletlo pa se je pri obravnavi.

Svetniki so poudarili, da je preveč sredstev namenjenih za financiranje občinske uprave in delavcev oziroma njihove plače. Menili so, da je postavka oprema za občinsko upravo zelo visoka in premalo razdelana, pri čemer so nekateri poslanci posumili, da se v njej skriva še kaj drugega. Strinjali so se, da je gradnja nove osnovne šole nujna, vprašali pa so se, kaj to pomeni za občinski proračun in druge investicije.

Po štirih urah so, tako kot to določa poslovnik o delu občinskega sveta, sejo prekinili. Nadaljevali jo bodo danes zvečer, in sicer s prvo obravnavo proračuna občine Kočevje za letošnje leto.

M. L.-S.

KVIZ MLADI IN KMETIJSTVO

RIBNICA - Jutri, 22. marca, od 19.30 bo v gostišču Pugelj (bivša Rikova menza) v Ribnici kviz Mladi in kmetijstvo. Organizirata ga oddelki za kmetijsko svetovanje pri kmetijskem zavodu Ljubljana in podeželska mladina Ribnice. Sodelovalo bo 16 ekip iz celotne ljubljanske regije. Kviz bodo popestrili s kulturnim programom, ob zaključku pa bo družabno srečanje, na katerem bo igral ansambel Toneta Cente.

V Kočevju ustanovili odbor veteranov

Združuje veterane s celotnega območja nekdanje kočevske občine - Akciji v Rajhenavu želijo pridobiti status spominskega bojnega znaka MORS

KOČEVJE - Minuli četrtek zvečer so v Šeškovem domu v Kočevju ustanovili območni odbor Zdrženja veteranov vojne za Slovenijo. Na ustanovnem zboru so obudili spomin na znane dogodke, spregovorili pa tudi o načrtih in delu nove organizacije v prihodnje.

Krajši oris je podal takratni župan občine Kočevje in predsednik odbora za SLO dr. Mihael Petrovič. O delu iniciativnega odbora, ustanovljenega leta 1992, ter načrtovanih aktivnostih za delo v letošnjem letu pa je spregovoril novoizvoljeni predsednik Darko Čop. Za namestnika so izvolili Vinka Farkaša ml., tajnik je Anton Rački in blagajničarka Darja Šušelj.

Med prednostnimi nalogami odbora v letošnjem letu je Čop poudaril prizadevanja, da bi akcija, ki so jo izvedli 1991. leta v Rajhenavu, dobila status spominskega bojnega znaka MORS še letos, ob 5. obletnici. Dejal je, da se bodo

sedaj preusmerili v pridobivanje novih članov, kar bo poleg zbiranja zgodovinskega gradiva, skrbi za prizadete v vojni ter sodelova-

ŠTIPENDIRALI BODO

OSILNICA - Na zadnji seji občinskega sveta so med drugim obravnavali tudi osnutek pravilnika o štipendiranju. Na občino je bilo namreč v zadnjem obdobju naslovljenih nekaj prošelj za štipendije, občina pa ni imela ne pravilnika o štipendiranju in ne denarja za štipendije. Zdaj bodo vse to uredili.

nja s podobnimi organizacijami in zvezo častnikov tudi dolgotrajnejša naloga in usmeritev odbora.

Novoustanovljeni odbor ZVVS v Kočevju združuje 179 veteranov s celotnega območja nekdanje občine Kočevje. Med njimi tudi organizatorje MSNZ, ki so bili začetniki odpora pod vodstvom brigadirja Toneta Krkoviča, slovenske častnike, podčastnike in vojake, delavce kočevske izpostave ljubljanske uprave za obrambo pri ministrstvu za obrambo in vse ostale, ki so kakorkoli drugače sodelovali v vojni.

M. L.-S.

Kupujejo zemljo za planinski dom na Kamnem vrhu

Franc Šporar, postal častni član PD Dobrepolje

DOBREPOLJE - Med najbolj množična društva v občini Dobrepolje sodi gotovo Planinsko društvo, ki šteje kar 159 članov. Predsednik PD Dobrepolje Alojz Nučič je na nedavnem občnem zboru poročal, da dogovori z Republiškim skladom kmetijskih zemljišč o odkupu zemljišča na Kamnem vrhu, kjer urejajo planinci koč, kar dobro poteka. Tudi dela pri urejanju koč zadovoljivo napredujejo, saj so člani PD delavni, posebno pa se je izkazal gospodar koč Franc Šporar.

V program dela za letos so vnesli tudi sodelovanje s sosednjimi PD in ustanovitev sekcije PD na osnovni šoli. Denar, ki se je nabral v blagajni, bodo varčevali za odkup zemljišča na Kamnem vrhu.

Zbora so se udeležili in sodelovali v razpravi tudi predstavniki PD Velike Lašče, župan dobrepoljski Anton Jakopič, predsednik športnega društva Alojz Kuplenk in predsednik turističnega društva Stane Škulj. Vsi so poudarjali potrebo po tesnejšem sodelovanju s planinci.

Ob zaključku zbora je predsednik Alojz Nučič podelil najvišje priznanje PD Francu Šporarju, ki so ga imenovali tudi za častnega člana PD. 85-letni odlikovanec je bil doslej že 238 krat na Kamnem vrhu.

M. STEKLASA

PRIPOMBE ŠE DO TORKA

DOBREPOLJE - V nadaljevanju 13. seje občinskega sveta Dobrepolje, ki je bilo 13. marca, so po dolgi razpravi sprejeli osnutek proračuna za letos. Predvideva za okoli 248,5 milijona tolarjev prihodkov in za 253,5 tolarjev izdatkov, za primankljaj preko 5,6 milijona tolarjev pa se bo občina zadolžila. Osnutek bo v javni razpravi do torka, 25. marca, in do takrat sprejema občina pripombe nanj. Podrobneje bomo o proračunu še poročali.

M. S.

Odkup mleka vsako leto večji

Živine odkupijo v Dobrepoljah vsako leto manj, kar velja tudi za krompir - Še največ donša suha roba

DOBREPOLJE - "Lani je odkup mleka pri naši zadrugi porasel na 1.320.000 litrov, kar je 7 odstotkov več kot predlani. Tudi letos predvidevamo tak ali pa še nekoliko večji porast odkupa", je povedal direktor KZ Dobrepolje Igor Ahačevič in dodal, da se veliko krav sicer zmanjšuje, odkupijo pa kljub temu več mleka. Posebno pa je pohvalno, da je mleko izredno kakovostno, saj lani le 4 odstotke mleka ni dobilo premije za ekstra kakovost.

Zaradi poslovanja mimo zadruge in države pa odkupijo vedno manj klavne živine. Te so še pred petimi leti odkupili 100 do 110 ton, lani pa le še 30 ton. Odkar se je zaprl južni trg, odkupijo tudi le še po nekaj glav plemenske živine.

Včasih so skoraj pri vsaki kmetiji pridelovali krompir in so ga tudi odkupili po več kamionov. Zdaj je večji pridelovalec krompirja v občini le še Jože Novak iz Kompolj. Zadruga krompirja lani ni odkupovala. Nekateri razmišljajo, da bi dobrepoljsko dolino v državnem merilu določili za pridelovalne semenskega krompirja.

Zadruga je lani poslovala uspešno, čeprav skromno, kot se za kmetijstvo spodobi. Za uspeh je zaslužna suha roba pa tudi trgovina z repromaterialom, stroji, orodji in rezervnimi deli. Poslovali so tudi brez najemanja dragih posojil.

J. PRIMC

Igor Ahačevič, direktor KZ Dobrepolje: "Naša zadruga bi poslovala še bolje, če bi bili pogoji gospodarjenja za vse firme enaki. Minister Janko Deželak priznava, da kar četrtina firm posluje na črno."

Ribniški zobotrebc

REALNA OCENA - Sestanek državnim sekretarjem Marjanom Dvornikom, ki je bil 2. februarja v Ribnici, sta župana občine Ribnica in Loški Potok ocenila za uspešen. Bila sta za razgovorom zadovoljna tudi zato, ker naj bi že do 15. februarja občini dobili konkretne odgovore na niz zastavljenih vprašanj, predlogov in nasvetov želja, na katere Marjan Dvornik ni mogel odgovoriti na pamet. Odgovorov še do danes niso dobili. Imajo pa za konec meseca novonovno dogovorjen razgovor s sekretarjem. Najsi so bila pričakovanja Ribničanov po prvem razgovoru velika ali majhna, pa so danes, v pričakovanju drugega razgovora, vse bolj na trdih tleh. V realno ocenitev prvega razgovora Marjanom Dvornikom jih namreč sila seznan najslabših cest v Sloveniji, po katerem je Ribnica s svojo najslabšo cesto šele na 37. mestu.

SKLEPANJE PRIJATELJSTEV - Da je lahko sklepanje prijateljstev v novih prijateljstevih obremenjujoče za žep, se je pred nedavnim prepričal M. F. iz Ložin pri Kočevju. Na avtobusu, s katerim je potoval iz Ljubljane proti domu, je sedel poleg neznanca, s katerim se je zapletel v razgovor. Da bi krstila novo znanstvo, sta se sprijela, da bosta šla v Ribnici na pijako. Zgodilo pa se je, da ga neznanec olajšal za 4 tisoč tolarjev že kar na avtobusni postaji in se je, še predno bi novo znanstvo oplaknila.

Ta star pravi:
"Ponikovski gasilci so osvojili občinskem tekmovanju tretje mesto, ker jih niso poslali na doping kontrolo, sicer bi bili ob medaljo."

Dobrepoljski krompirčki

TRAKTOR IN KROMPIR - Nekateri trdijo, da sta za Dobrepolje najpomembnejša traktor in krompir. Tisto o traktorjih se vedno drži, saj jih je v občini blizu 300, tega so jih okoli dve tretjini pripeljali na registracijo v začetku marca, eno tretjino pa jih bodo menjali. Tisto o krompirju pa ne drži več, saj je še zelo redki Dobrepoljski pridelujejo krompir za proizvodnjo, ker se je odkup ustavil. **SPET PREREZANA ŽICA -** Policisti pravijo, da so na sledi stotice, ki je že nekajkrat prerezal predstignala ob železniški progi. Predstrugah in tako povzročil podo Slovenskim železnicam. **USPOSABLJANJE SE BO ČAKALO -** V torek, 26. marca, se bo začel 80-urni tečaj prve medicinske pomoči za območje dobrepoljske občine. **MATERINSKI DAN -** V ponedeljek, 25. marca, ob 19. uri bo v Ahačevem domu na Vidmu kulturna prireditev, posvečena materinskemu dnevu.

Kakovost vin se izboljšuje z usposabljanjem

Društvo vinogradnikov Trebnje po degustaciji vin letnika 1995

TREBNJE - Društvo vinogradnikov Trebnje ima po besedah tajnika društva Janeza Zupana na papirju kar okrog 300 članov, aktivnih pa je približno polovica. Ti se udeležujejo vsakoletnih strokovnih predavanj in letarskih tečajev, kar je po besedah dolgoletnega člana ocenjevalne komisije dr. Mitje Kocjančiča močno dvignilo kakovost vin ožjega vinorodnega okolja in promocijo cvička. Predsednik te komisije inž. Lojze Metelko je ob sobotni podelitvi diplom in priznanj vinogradnikom opozoril, da je bilo med 96 vzorcem letos izločenih 10, in to predvsem zaradi oksidacije vin. En vzorec so izločili zaradi posode.

Za cviček je najvišjo oceno - 15,78 (med 30 vzorcem) dobil Jože Korbar, sledita mu Ciril Bukovec in Miro Gačnik z enako oceno. Pri dolenjskih rdečih vinih so se najboljše odrezali Stane Prijatelj (15,68), Ciril Zupančič ter birta Janez Pavlin in Franc Opara, oba z enako oceno. Pri rosegih je bil prvi Rajko Lah (15,64). Pri sortnih vinih pa je zmagal renski rizling Jožeta Bevca iz Dol. Dobrave (kar 17,72); sledijo Trebanjci Lado Štepec (sovinjon - 17,38), Franc Opara (laški rizling - 17,34), in Mihaela Štepec (laški rizling - 17,28).

P. P.

PROSLAVA

TREBNJE - Slovenski kršćanski demokrati občine Trebnje ob materinskem dnevu pripravljajo tradicionalno prireditev, ki bo v ponedeljek, 25. marca, ob 19. uri v Kulturnem domu Trebnje. Prireditev bo vodil Saša Veronik. Lepo vabljeno!

96 VZORCEV VIN NA OCENJEVANJU LETNIKA 95 - Pri dolenjskih belih vinih so ocenjevali največ - 31 vzorcev, zmagovalec pa je s 16,30 točke Štefan Zupančič iz Dola (na posnetku mu diplomo izročata predsednik Društva vinogradnikov Trebnje Franc Opara in predsednik komisije Metelko); vsaj 16 točk so dosegli: Franc Opara, Danijel Metelko, Boris Anžiček in Branko Mežan. (Foto: P. P.)

IMEJMO SE RADI - S to pesmijo sta Irena Vrčkovnik in Ivan Hudnik pričela svoj nastop na dobredelnem koncertu Odprite srca, na koncu pa so še vsi nastopajoči, ki so se jim predsednik društva Sožitje Stane Jarc s sodelavci še posebej zahvalil, s takim sporočilom tudi zaključili najuspešnejši koncert doslej. Po koncertu v gostilni Opara je Irena Vrčkovnik takole raztegnila meh z Veselimi Štajerkami in s Call boys, ki jim v ozadju "dirigira" razposajeni Belokranjec Brane Veselič. Nekateri nastopajoči na koncertu in predstavniki sponzorjev so se med gostoljubnimi Dolenjci zadržali do zgodnjih jutranjih ur. Glavni direktor podjetja Svea, ki je bilo glavni pokrovitelj koncerta, Mirko Štrajher, je namreč šele okoli pete ure veselil družbi dal za "šentjanževca." (Foto: P. Perc)

Sožitje bogatejše za 3 milijone

Kronično pomanjkanje denarja za delo trebanjskega društva za pomoč duševno prizadetim Sožitje lajšajo vsakoletni dobredelni koncerti Odprite srce - Zametek doma za prizadete

TREBNJE - Že šesto leto prireja trebanjsko društvo za pomoč duševno prizadetim Sožitje dobredelne koncerte Odprite srce. Sobotna prireditev v do zadnjega kotička nabiti športni dvorani trebanjske osnovne šole je bil spet "zadetek v polno". Okrog 1800 obiskovalcev je prišlo na koncert, ki so ga podprli številni sponzorji. Glavni pokrovitelj je bila zagorska Svea. Tako so zbrali za Sožitje okrog 3 milijone tolarjev, ta denar pa bodo porabili za nabavo opreme za bivalno skupnost trebanjskega Sožitja.

Kot sta povedala predsednik društva Stane Jarc in Truda Medved (ob Branetu Veseliču in Silvi Kastelic imata največ zaslug za nadvse uspelo sobotno prireditev), naj bi v bivalni skupnosti živel 8 do 10 prizadetih, ki nimajo več svojcev, da bi zanje skrbeli. Na občinski ravni so že dobili podporo za te načrte, da bi torej vsaj v dveh letih prišli do takšnega doma oz. prostorov. Sobotni koncert Odprite srca so začeli trebanjski občinski pihalni orkester pod vodstvom prof. Igorja Teršarja in trebanjske mažoretke, 9. tovrstna skupina v Sloveniji, vodi pa jo Darja Korelec. Ko je s prislovčno dobro podmazanim jezikom moderator koncerta Vinko Šimek povabil pred mikrofonom direktorja tovarne pohištva Svea, ki izvažata iskane kuhinje v 16 držav, Mirka Štrajherja, je ta dejal, da bi na splošno lahko v Sloveniji uporabili to dobro misel, da bi odprli srca, da bi bilo več medsebojnega spoštovanja in bi dosegli boljše rezultate in hitrejši razvoj. Irena Vrčkovnik se je na odru pojavljala zvečine v duetu oz. ob spremljavi Ivana Hudnika. Ansambel Tonija Verderberja letos praznuje 10-letnico in je, navkljub temu da se mu je mudilo naprej v Škofjo Loko na prevzem nagrade, profesionalno opravil svojo nalogo in dvignil razpoloženje obiskovalcev.

Šimek je posebej pozdravil "narodnjaka" Lojzeta Slaka in Burkata Henčka, ki sta bila tokrat s soprogama med občinstvom. Henčkovemu sinu Toniju se je zahvalil za dobro ozvočenje, ravnatelj šole Štefanu Kaminu pa za dvorano. Na koncertu so edino Vesele Štajerke nastopile s play backom in imele utemeljen razlog za to. Nastopila sta še domača zabavna ansambla Akord in Vrisk. Tudi ko je Šimek povedal, da je Tereza Kesovija zbolela (Trebanjcem je obljubila brezplačni koncert), tudi po 3 urah prireditve ni bilo konec! Šimek je povedal, da sta z Veseličem našla namesto Tereze verjetnega naslednika Placida Dominga - tenorista, ki uspešno nastopa na nemškem govornem področju. Claudio Escobar je ime tega izvrstnega tenorista, ki prihaja iz Santiaga de Čile. Escobar je z nekaj arijami oz. pesmimi v sodobnejši preobleki navdušil občinstvo. P. PERC

Do telefonov na pravljčni način?

Zagate Ambrušanov

AMBRUS - Po en ali dva telefona imajo v krajevni skupnosti Ambrus v vaseh Brezovi Dol, Kal, Kamni Vrh, Primča vas in Višnje, le Ambrus jih ima 10, a samo Rašica razpolaga s tremi samostojnimi linijami. Medtem ko si je poprejšnje podjetje za ptt promet Ljubljana predstavljalo reševanje zagat telefonijsko z dvojčki, se njegov naslednik Telekom "ločeva" telefonskih povezav s pravljicami, objavljenimi v občinskem glasilu ivanške občine Klasje, da bodo telefoni vsak čas zazvonili v številnejših domovih teh krajev.

Ambrušani nočejo praznih obljub, ampak stvarno uresničljiv program izboljšanja telefonskih povezav. Težko bi jim očitali, da niso potrpežljivi pri svojih zahtevah, saj celo njihov mali župan, pravzaprav predsednik krajevnega skupnosti Jože Perko, ne premore telefona, kot bi se zleđeval po županu ivanške občine Jerneju Lampretu, ki doma na Muljavi, zavoljo višje sile pač, tudi še vedno nima telefona. V Rašici so, denimo, zavoljo obupnih telefonskih zvez zaman investirali v 3 telefone in računalnike, da bi se njene tovarne na Dolenjskem s centralo v Gamelnjah s modemi povezale v mrežo. Delali bi lahko kvečjemu pozno ponoči in zgodaj zjutraj, ko linije niso tako obremenjene. In tako je dve leti računalnik le počival na mizi v ambruški Rašici... P. P.

ZMAGOSLAVJE ZABUKOVLJANOV

TRŽIŠČE - Na občinskem tekmovanju Mladi in kmetijstvo se je preteklo soboto v Tržišču pomerilo 7 ekip, in sicer štiri iz Zabukovja in tri domače ekipe. Domačini so se izkazali kot kar preveč radodarni gostitelji, saj so vsa prva tri mesta "prepušili" Zabukovljanom. Med temi je največ znanja pokazala 4. ekipa v sestavi Stane in Boštjan Zakrajšek ter Mirko Kranjc, ki je iz rok Slavice Šušterič iz sevniške kmetijske svetovalne službe prejela najlepšo nagrado. 2. mesto je osvojila prva, 3. pa druga ekipa Zabukovja.

FINALE SLOVENSkih SALAMIAD BO V SEVNICI

SENTJANŽ - Gostilničar Jože Repovž iz Šentjanža, ki bo v sodelovanju s Slovenskimi novicami v soboto, 23. marca, ob 18. uri priredil 3. salamiado, za katero so se prijavili že številni salamarji ne le iz Dolenjske (čas za prijave je še do petka, do polnoči!), nam je povedal, da bo po vseh slovenskih salamiadah nekakšen finale v Sevnici, v gostilni Vrtovec, kjer se ponašajo z najdaljšo tradicijo ocenjevanja domačih salam. Prihodnje leto pa naj bi bil podoben finale salamiad, na katerih bo sodelovalo po 10 najbolje ocenjenih salam z vsake večje slovenske salamiade, prav v Šentjanžu, pri Repovževih. Letos je glavni pokrovitelj te salamiade Plasta Sentrupert.

ŠENTRUPERT ZA PODALJŠANJE SAMOPRISPEVKA

ŠENTRUPERT - V nedeljo zvečer je bilo na sedežu krajevnega skupnosti v volilnem štabu za izvedbo referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka, ko so prešteli glasove, nadvse prešerno razpoloženi. Zazvenela je žlahtna slovenska pesem iz grl Trebanjskega okteta. Razlog za veselje je izjemni izid referenduma, o katerem smo že večkrat poročali, saj se je za 2-odstotni samoprispevek za naslednjih 5 let odločilo kar 860 ali 68,46 % volilnih upravičencev! Le na volišču v Slovenski vasi referendum ni bil pozitiven. Od 1.713 vpisanih volilcev jih je prišlo na volišču 1.256 (72 odst.), proti jih je bilo 368, 28 glasovnic pa je bilo neveljavnih.

Sevniške driske

Sum, da so vzroki za množično driskanje Sevničanov v pitni vodi

SEVNICA - Te dni, posebej od 11. do 15. marca, je poiskalo pomoč v sevniškem zdravstvenem domu nekaj deset občanov zaradi nenadnega pojava bruhanja in driske. Dežurni zdravnik dr. Dušan Senica je posumil, da tiči vzrok za težave pacientov v sevniški vodi, zato so po sevniškem radiu priporočili, naj bi jo, dokler ne bodo znani rezultati analize vzorcev, uživali le prekuhanjo. V ponedeljek dopoldne je direktor sevniškega zdravstvenega doma dr. Željko Halapija po sevniškem radiu skušal pomiriti vznemirjene Sevničane, da ni nobenih razlogov za paniko.

Direktor Komunale Miro Dobovšek nam je v ponedeljek tudi uradno povedal, da v tem času na sevniškem mestnem vodovodu niso opazili nikakršnih okvar niti posebnosti na zajetjih, ki so jih pregledali. Februarski vzorci vode, ki jo celjski Zavod za zdravstveno varstvo kontrolira vsak mesec, so bili v mejah normale. Za vsak primer so Celjani v ponedeljek spet vzeli vzorce vode, direktor omenjenega celjskega zavoda inž. Kandorfer pa bo rezultate tokratnih analiz sporočil še ta teden. Družine z majhnimi otroki pa so že pred to "epidemijo driske" in bodo gotovo tudi poslej, če želijo svojim malčkom dobro, sevniško in kakršnokoli drugo vodo prekuhavale. Pravijo, da so se s podobnim pojavom "bruhanja in driskanja" soočili že tudi v nekaterih drugih slovenskih občinah. In tako, kot se je naenkrat kot kakšna viroza pojavil, je že naglo izpuhtel. Upajmo, da bo tudi sevniških drisk in podobnih težav kmalu konec. P. P.

Sevniški paberki

ADRIATIC - Ko se je na letošni tudi pri zavarovanju domačih živali pojavila konkurenca, se lepo število kmetov navdušilo zavarovalnico Adriatic. Zdej se že spet veliko kmetov vrača okolije najmočnejše slovenske zavarovalnice Triglav, kajti, kol povedali kmetje na nedeljskem občnem zboru sevniškega govedorejskega društva, so pri Adriaticu navili premije, rejcu z Malu fa celo za okrog 300 odstotkov. Adriaticu morajo čakati na denar tudi en mesec, medtem ko Triglav plača stroške škod zdravstvenega varstva živali takoj.

ENAKOST NI POCENI - Zgodnja veterinarji laže razumejo, kaj zavarovalniški agenti govore na terenu, da so oni (pre)drugi. Vodja sevniške veterinarske postaje dr. vet. Matjaž Malus me da so si zavarovalnice tržne delo že zvečine razdelile in se bodo končanem konkurenčnem b kmalu dogovorile o skupni politiki. Potem bodo vsi do danji neizprosni konkurenti približno enaki, a nobeden poceni.

ZARNICE - V tržnem gospodarstvu se vse bolj tržno obna tudi policija. Ko je zadnjič sevniška krajevna skupnost zaprosila sevniško policijsko postajo za poro oz. za zavarovanje mostu ob Savo, kjer je KS hotela zamenjati žarnice javne razsvetljave, so policisti odgovorili, da bodo preče bodo dali naročilno. Nakar rekli na KS, tega pa že ne bodo plačevali, pa naj bo most v tem ko so o tem seznanili sevniške župana Jožeta Peternela, je ta telefoniral komandirju PP Sevnice in zadeva je bila v minuti rešena. So za zaplet krive nejasne pristojnosti in za razplet zaslužne dobre zveze?

S kmeti bi vsi najraje "pometali"

Z občnega zbora sevniškega govedorejskega društva - Kdaj konec odredbe o prepovedi zakola telet? Monopol Ljubljanskih mlekarn - Kaj žuli zavarovalnico Adriatic?

GORNJE BREZOVO - Zakaj država skuša spreti kmete z drugimi ljudmi? Zakaj zavarovalniški agenti Adriatica na terenu ščuvajo kmete proti živinozdravnikom? Ali komu je v prid že neživljenska prepoved zakola telet, ali se komu, ki je pred leti tako navijal za priključitev k monopolnim Ljubljanskim mlekarnam že kaj "kolca" po vrnitvi k celjskim? To je le nekaj vprašanj, ki so se izluščila na nedeljskem občnem zboru govedorejskega društva Sevnica v gostilni Kragl na Gornjem Brezovem.

Na večino teh retoričnih vprašanj so kmetje postregli s kar razumnimi odgovori, toda kakšne koristi bodo imeli spet od tega, če sta jih poslušala le še predstavnik Živinorejskega zavoda (ŽVZ) Celje Matej Zupan in vodja sevniške veterinarske postaje dr. vet. Matjaž Malus? Zupan se redno udeležuje teh zborov, kar bi si kmetje lahko razlagali, da mu je v resnici do tega, da bi selekcijska služba kar najbolje delovala. Ob poročilu predsednika društva Milana Lončarja so sevniški rejci izrazili nezadovoljstvo, ker je sevniška kmečka zadruga kot organizator odkupa mleka, sama od sebe prenehala jemati vzorce, češ da to ni potrebno. Po besedah enega največjih sevniških rejcev Lada Pompeta iz Križa so vzorci dvigovali povprečje, zato naj bi nadaljevali s tem vzorčenjem vsaj še ta mesec. Spet je burila duhove dilema, zakaj si Ljubljanske mlekarne,

ni bilo pretiranega zanimanja za sredstva za posebno preventivno zdravstveno varstvo živali, posebej krav molznic in telet. Sredstva, na katera so morali kmete med obiski v hlevih opozarjati na te ugodnosti. Poudaril je, da je lani v glavnem končano ločevanje kmetij v sevniški občini; veliko jih je prenehalo z oddajo mleka, iz mešanih kmetij pa se preusmerjajo bodisi v pitanje ali v mlečno pridelavo. P. PERC

ZAKAJ HUJSKAJO PROTI KMETOM? - Sevniški govedorejci so na nedeljskem občnem zboru (na posnetku) v gostilni Kragl na Gornjem Brezovem menili, da bi država rada obrnila javno mnenje proti kmetom, češ da imajo ti dovolj vsega, da so najbolj bogati. Liberalistična kmetijska politika je kratkovidna, kajti "madžarska šola je dosti draga in poučna," so opozorili sevniški rejci na pomen doma pridelane, četudi trenutno malo dražje hrane. (Foto: P. P.)

Podbočje kot turistično središče

V Podbočju menijo, da njihova industrijska nerazvitost pomeni prednost - Zimsko-letni športno-rekreacijski center - Državni denar skozi CRPOV - Zanimiva termalna voda?

PODBOČJE - V Podbočju so prepričani, da jim bo še koristilo, da jih je v preteklosti nekako obšla industrializacija. Ker nimajo tovarn, so kot območje resda manj premožni, kakor so predeli z razvito industrijo, vendar prav v taki "nerazvitosti" vidijo zdaj svoje prednosti.

Ko govorijo o svojem razvoju, mislijo predvsem na razcvet turizma in podobnih dejavnosti, naravnih na rekreacijo, oddih in šport. Krajevna skupnost Podbočje ima izjemno dobre naravne danosti, zato bi na njenem ozemlju lahko zaživel športno-rekreacijski središče, ki bi sprejemalo obiskovalce vse leto. Tak center je temeljni pogoj za razvoj krajevne skupnosti, kar so med drugim poudarili v svojem zapisu krajevna skupnost Podbočje, Smučarski klub Krško in Martin Kodrič, član občinskega sveta Krško. O gradnji Regijskega zimsko-letnega športno-rekreacijskega centra Podbočje-Planina, kot ga imenujejo, naj bi danes razpravljali tudi občinski svet Krško.

Zamisel o gradnji takega centra so v začetku leta podprli v Podbočju, kjer so razpravljali o razvojnih možnostih krajevne skupnosti. Z zamislilo se stinjala tudi krški župan, saj je njegov urad v začetku februarja ministrstvu za šolstvo pismeno predlagal, naj bi bodoči načrtovani športno-rekreacijski center uporabljale za svoje potrebe tudi posavske šole. Ta dopis v Gabrov kabinet je treba seveda brati kot prošnjo za denar.

Med tistim, kar naj bi nudilo središče Podbočje-Planina, naštevajo različne rekreativne in šport-

ne dejavnosti na kopnem in vodi in tudi letenje z zmaji in padali, možnosti za ogled kulturnih in naravnih znamenitosti. Skratka, šlo naj bi za pestro ponudbo, in to

NAJMLAJŠI MATERAM

KOSTANJEVICA - Vrtec in osnovna šola Jože Gobju iz Kostanjevice organizirata proslavo ob materinskem dnevu, ki bo v petek, 22. marca, ob 18. uri v kostanjeviškem kulturnem domu.

DRUŽABNO SREČANJE

KRŠKO - Društvo upokojencev Krško bo organiziralo jutri, 22. marca, družabno srečanje za člane, in sicer bo srečanje v gostišču Janc na Studencu. Avtobus bo odpeljal upokojence ob 13. uri izpred hotela Sremič v Krškem. Člani DU Krško, ki se želijo udeležiti srečanja, se prijavijo v društveni pisarni.

tako v višje ležečih krajih kot na ravnini, pri čemer nameravajo s pridom izkoristiti tudi bližino reke Krke.

Da bi zaživel načrtovano središče, bi med drugim zgradili igrišča, posodobili več cest, obnovili pešpot do Planine in precej postorili na Planini, ki je že zdaj dokaj znano in obiskano zimsko rekreacijsko smučarsko središče. Na Planini naj bi po sedanjih načrtih med drugim dogradil smučišče in v obstoječem objektu naredil nekaj prenočišč.

To zadeva Planino, vendar vključujejo podboški razvojni načrti veliko več vsega. V organizacijo bodočega športno-rekreacijskega središča želijo vključiti tudi državo. O tem govorijo županov dopis šolskemu ministrstvu in podboška pričakovanja, da bodo ustrezna ministrstva dala denar za zdaj še neobstoječi program CRPOV za Podbočje in tudi finančna sredstva za uresničenje podboških načrtov glede termalnih voda.

OBČNI ZBOR KONJEREJCEV
KAPELE - Posavsko konjerejsko društvo bo imelo v nedeljo, 24. marca, ob 10. uri v Kapelah v gasilskem domu letni občni zbor. Poročali bodo o delu v preteklem obdobju in predstavili delovni načrt za letošnje leto. Na občni zbor so med drugimi povabili: svetovalec ministra za kmetijstvo, vodjo republiške selekcijske službe za konjereje ter župane občin Brežice, Krško in Sevnica. Udeleženci se bodo lahko peljali na občni zbor z avtobusom, in sicer bo ta odpeljal ob 8.30 z Rake, ob 9. uri iz Kostanjevice izpred restavracije, in ob 9.20 z Drnovega, izpred gostilne Naglič.

SKUPŠČINA DRUŠTVA

KRŠKO - Kot je poudaril predsednik Društva kadrovskih delavcev Posavja Lado Močivnik na četrtkovi skupščini društva v krškem hotelu Sremič, so v preteklem letu največ pozornosti posvetili usposabljanju članstva in seznanjanju z različnimi novostmi z delovnega področja kadrovikov. Teh je v Posavju okrog 50 in bodo imeli tudi letos priložnost sodelovati na tovrstnih koristnih informativnih posvetih. Takšen je bil že pred četrtkovo skupščino 2-urni posvet o novostih v pokojninsko-invalidskem zavarovanju, ki ga je vodil Jože Kuhelj iz Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz Ljubljane, posvet o novostih na področju zaposlovanja pa je vodil Toni Koren, direktor sevniške enote Zavoda za zaposlovanje Slovenije.

VSE VEČJA PONUDBA MESNIH IZDELKOV - V drugi polovici marca bodo verjetno začeli tudi s pakiranjem mesa, predvsem za ambulanto dostavo po poslovalnicah. Za prihodnje leto nameravajo v Krškem ali Kostanjevici urediti tudi diskont mesnih izdelkov. (Foto: T. G.)

Več mesnih izdelkov

Sedaj že 35 vrst, vse od polovic, zrezkov in ostalih izdelkov ter storitev

KOSTANJEVICA - Prenova klavnice v Kostanjevici je prinesla tudi novo tehnologijo v predelavi svežega mesa v mesne izdelke. Tako so obdržali že uveljavljene izdelke, ostale so izboljšali z novimi tehnološkimi prijemi, decembra lani pa so začeli postopno s proizvodnjo cele vrste novih, tako da se je sedaj število izdelkov od 10 povzpelo že kar na 35. Med njimi je vredno omeniti tlačenico, paštete, pariško, kostanjeviško z izboljšanim okusom, šunkarico itd., izdelke pa so odeli tudi v novo embalažo. Kot je povedal šef klavnice Andrej Horžen, predelavo še posodablja.

V letošnjih prvih mesecih so v primerjavi z enakim obdobjem lani povečali obseg proizvodnje za 50 do 60 odst., za 90 odst. pa proizvodnjo poltrajnih salam. V preteklosti so dosegli 20 ton skupne proizvodnje mesnih izdelkov, letos pa bodo to številko podvojili, glede na že sklenjene pogodbe s poslovnim sistemom Mercator, lastno malo- in veleprodajo in ostale odjemalce pa trenutno narekujejo potrebo po 100 do 110 ton letne proizvodnje, kar bo možno doseči s posodobitvijo in tudi zaposlitvijo novega kadra. Še letos se bosta verjetno petim zaposlenim v predelavi pridružila še dva, ki bosta delala predvsem na programu vakuumskega pakiranja in trženja. V prihodnosti bi radi uredili tudi zoričnico, s čimer bi omogočili proizvodnjo trajnih salam in ostalih izdelkov skozi vse leto.

T. G.

Viva odhaja v Italijo

Po lepih uspehih v domači regiji se bo mladi mešani pevski zbor pomeril še v mednarodnem merilu

BREŽICE - Kot sporoča Janko Volčanšek, predsednik mešanega pevskega zbora Viva iz Brežice, se bo ta zbor konec marca udeležil mednarodnega zborovskega tekmovanja v italijanski Rivi del Garda. Tu bo zastopal ne le brežiško občino in domačo regijo, temveč tudi državo, saj po doslej znanih podatkih na to tekmovanje potujejo le trije slovenski pevski zbori.

Zbor se je udeležil vseh občinskih revij, se uvrstil na regijske in požel najvišja priznanja strokovnih ocenjevalcev. Prav take dobre ocene so zbor vzpodbudile, da si je letos za prvo izmed nalog zadal sodelovanje na zgoraj omenjenem tekmovanju. Organizira ga nemško kulturno društvo, ki je poznano tudi po organizaciji drugih tekmovanj, npr. v Budimpešti, Hessnu ali Netanyji. Tekmovanje v Rivi del Garda, ki je poznano mnogim evropskim in mednarodnim zborom, pripravlja vsaki dve leti; letos bo že četrtič. Udeleženci se predstavljajo s petjem v petih kategorijah: otroški in mladinski zbori, madrigali, cerkvena glasba ter mešani, ženski in moški zbori, brez obvezne skladbe (tu bo nastopil zbor Viva) ali z obvezno skladbo. Brežiški pevci so bili izbrani za udeležbo na osnovi poslanih avdi-

oposnetkov. V tekmovalnem programu bodo zapeli tri skladbe, od katerih bo ena priredba slovenske ljudske pesmi. V pričakovanju pomembnega tekmovanja se člani zbora zahvaljujejo številnim sponzorjem iz Posavja, ki so jim s finančno pomočjo omogočili udeležbo na tem mednarodnem tekmovanju.

B. D. G.

NA MEDNARODNO TEKMOVANJE - Zborovsko petje je v brežiški občini zelo razširjeno, žal pa se je zanj ogrevalo vse manj mladih. Tako je pred tremi leti zborovodkinja prof. Simona Rožman ustanovila zbor samih mladih pevcev, ki danes šteje 35 pevcev: dijakov, študentov in tudi že zaposlenih. V tem času je mešani zbor Viva popestril že marsikatero prireditvijo v občini in izven nje, pripravil dva zelo obiskana, uspešna in odmevna letna koncerta ter več priložnostnih koncertov. (Foto: B. D. G.)

Za stoletnico prizidek k šoli?

V OŠ Maksa Pleteršnika Pišce upajo, da bo šola že kmalu dobila prizidek - Zdj kombinirani pouk, zasedeni prostori in brez kabinetov - Ustrezna kadrovska zasedba

PIŠCE - V osnovni šoli Maksa Pleteršnika Pišce upajo, da bo sedanja šolska stavba v nekaj naslednjih letih postala večja za prizidek. Da je prizidek nujen, sta svet KS Pišce in šola sporočila tudi občinskemu svetu Brežice. Prizidku k pišečki šoli dajejo prednost v razvojnih načrtih pišečke krajevne skupnosti in v lokalnem projektu celostnega razvoja podeželja in obnove vasi.

V pišečki šoli je danes pouk ehoizmenski, vendar poteka v

nekaterih oddelkih kombinirano. Vse učilnice so zasedene z rednim poukom, tako da manjka prostora za druge dejavnosti. Po besedah šolskega ravnatelja Martina Dušiča manjka v šolski stavbi kabinetov, prav tako ni ravno primernih prostorov za garderobe in za učitelje. Neradi povedo, vendar drži, da vrtec pod šolsko streho deluje v komaj dveh manjših prostorih brez lastnih garderob in sanitarij.

Šolska stavba v Pišceh je stara le nekaj manj kot sto let. Zato Pišečani predlagajo, da bi gradili prizidek in da ne bi v šoli urejali podstrešja. Če bi postavili prizidek in v stavbi prerazporedili prostore, bi pridobili tri učilnice ter prostor za garderobe in manjkajoče igralnice za vrtec. Tako preurejena bi

ustanova lahko mirno pričakala devetletno osnovno šolanje. "Šola se je doslej ohranila kot popolna osemletka kljub manjšemu številu učencev. Z uvedbo kombiniranega pouka pa so oddelki oblikovani po določilih Zakona o šolstvu. Nujno pa ji je zagotoviti ustrezne možnosti za delo," meni Dušič. Ravnatelj ob tem tudi pravi, da se je šola lahko ohranila tudi po zaslugi ministrstva za šolstvo, ki je pripravljeno dati denar za izvedbo pouka v danih razmerah.

"Za pouk imamo ustrezno kadrovsko zasedbo. Učitelji učijo tisto, za kar so usposobljeni. Z ustrezno organizacijo dela se to da," pravi ravnatelj Martin Dušič.

V šoli Pišce so v 8 razredih, mali šoli in vrtcu skupno 103 otroci. Prihajajo iz Pišce, Podgorja, Pavlove vasi, Dednje vasi in Blatnega. Iz tega šolskega okoliša otroke vozijo s kombijem, žal pa ta v vse našete vasi lahko pride le takrat, kadar ceste niso zasedene.

L. M.

Uveljavljajo predkupno pravico

Brežice in lastništvo nekdanjega TRZ - Klic za prostorsko ureditev

SLOVENSKA VAS - Občinski svet Brežice je na seji, ki je bila nedavno v Galeriji Hamer v Slovenski vasi, sprejel sklep, naj občina Brežice uveljavlja predkupno pravico pri nakupu Poslovno trgovskega centra Slovenska vas pri Mokricah (PTC), nekdanjega Tehničnega remontnega zavoda (TRZ). Predkupno pravico, ki jim gre po eni veljavni pogodbi iz preteklosti, bo izkoristila v 6 mesecih. S sklepi z omenjene seje svet tudi zavezuje župana, naj se v pogajanjih z ministrstvom za obrambo zavzema za to, da bi Brežice dobile omenjeni kompleks brezplačno. Svetniki so tudi sklenili, da mora lastnik TRZ - TRZ je v lasti države in v upravljanju obrambnega ministrstva - odstraniti s celotnega območja nevarne kemične materiale, ki so ostali po armadi. Svet je tudi sprejel predlog Mihe Škrleca o ustanovitvi posebne komisije, ki bo nadzorovala dogajanje v zvezi s PTC.

Občinski svet je sprejel predloge in sklepe, ki jih je dan poprej sprejel na svoji seji odbor najemnikov TPC Slovenska vas. Ta odbor pričakuje, kot je sporočil po seji, da bo občinski svet Brežice zagotovil nakupne pogoje, ki bodo boljši od pogojev obrambnega ministrstva. Pričakuje tudi skorajšnjo vsebinsko programsko in urbanistično ureditev Slovenske vasi v povezavi z gospodarskim platojem na Obrežju. Odbor se zavzema, kot je sporočil po svoji seji, da bi PTC Slovenska vas opredelili kot prostocarinsko cono.

Sklepi in pričakovanja odbora najemnikov in sklepi, ki jih brežiški župan predlagal občinskemu svetu, le-ta pa sprejel, so po vsebini podobni in v nekaterih točkah enaki.

L. M.

DUPLO PREDSTAVI PIŠEČKE PLESE

PIŠCE - V tukajšnjem kulturnem domu bodo 29. marca ob 17. uri nastopili moški pevski zbor Orlica Pišce, ženski pevski zbor iz Pišce ter šolski pevski zbori. Obiskovalci prireditve bodo lahko spremljali tudi nastop mlajših in starejših folkloristov. Folklorna skupina Duplo Pišce bo ob tej priložnosti prvič predstavila splet pišečkih plesov. Prireditve organizirata kulturno društvo in osnovna šola iz Pišce.

ŠOLA PIŠCE - V šoli v Pišceh se lotevajo različnih projektov. Po uspehi širši obravnavi življenja in dela Maksa Pleteršnika se učenci v šoli prav zdaj temeljito ukvarjajo z obrtjo. Na posnetku so pred učenci na mizi nekateri pleteni izdelki, ki so že nastali v tem projektu. (Foto: L. M.)

PRISTAVA IN PODBOČJE NAJBOLJŠA

KOSTANJEVICA - Na tekmovanju mladih v poznavanju kmetijstva, ki sta ga v soboto, 16. marca, v Kostanjevici organizirala Društvo podeželske mladine Krško in tamkajšnja kmečiska svetovalna služba, se je najbolj izkazala skupina mladih kmetijcev s Pristave, drugi pa so bili Podbočjani. Obe ekipi sta se tako uvrstili na regijsko tekmovanje.

Novo v Brežicah

MEDDRŽAVNI STIKI - V Slovenski vasi pri Brežicah ob slovensko-hrvaški meji so nekateri slovenske hiše priključene na hrvaško kanalizacijo. To potrjuje, da so stiki med Slovenijo in Hrvaško zelo dobri. Kanalizacijske cevi namreč dobro stikajo in nikjer ne puščajo.

REZERVA - Avtomobili in traktorji z Obrežja in okolice imajo s seboj skoraj zmeraj rezervo za rezervno gorivo. Njihovi vozniki so v to prisiljeni, saj najbližje bencinske črpalke do doma prevozijo tako dolgo pot, da se skoraj zmanjka goriva, ki so prej kupili na črpalci.

SE POMNITE, TOVARNIŠI! - Brežičanom državnih veljaki radi pomagajo na dušo, češ: "Posavci, do ste se držali v vojni za Slovenijo, čestitamo vam, vi ste naši pravi državljani!" Kako so se se sprijeli s sovragom, preživeli Brežičani res dobro pomnijo. Ampak tega nimajo koristiti. Obrambno ministrstvo noče niti slišati, da bi Brežičam dalo brezplačno kakšno prazno vojaško stavbo. Vse bo morala plačati, pravijo v Kacinovem kabinetu. Brežičanom medalje, drugim kasarne, iz katerih je izšla JLA, to je ta reč!

TUDI O PROMETNI UREDITVI

BREŽICE - Občinski odbor SDSS Brežice organizira v sredo, 21. marca, ob 18. uri v restavraciji pri Blagovnici v Brežicah ustanovni sestanek mestnega odbora SDSS Brežice. Ob 19. uri bodo predstavili tudi idejne rešitve prometne ureditve in parkirišč v mestu, ureditve križišča pri Intermarktu, dopolnje in odvoza odpadnih gum...

Pošta na poti k dobičku Na jugu Slovenije so izvozniki

Do leta 2000 brez izgub? - Pošta Slovenija računa na povečanje denarnih storitev in telefonskih pogovorov

V Posavju izvoz za 40 odstotkov presega uvoz, na Dolenjskem za 20 - Brežice več uvažaj - Nezabeležen izvoz - V blagovni menjavi Slovenije za 1,1 milijarde primanjkljaja

Kratke domače

JAVNE PRODAJE: Cinkarna Celje (od 1. do 31. marca, v javni prodaji je za 668,4 milijona tolarjev premoženja), Veletrgovina Potrošnik Murska Sobota (7. 3. do 5. 4., v prodajni je za 179,75 milijona tolarjev premoženja), Kruh Pecivo Maribor (od 12. 3. do 10. 4., v javni prodaji je za 654 milijonov tolarjev ali četrtno premoženja), Tehnični biro Jesenice (12. 3. do 10. 4., v javni prodaji je za 9 milijonov tolarjev premoženja), Emona obala Koper (od 15. 3. do 13. 4., v javni prodaji 52 odst. vsega premoženja - 600,8 milijonov tolarjev), Aerodrom Ljubljana, Zg. Brnik (14. 3. do 12. 4., prodaja za 389 milijonov tolarjev premoženja).

ODOBRENI PROGRAMI - V začetku tega meseca je Agencija za privatizacijo dala prvo soglasje k programu lastnjenja brežiškega projektantskega podjetja Regon.

KJE INFORMACIJE? - Podatke o tem, v katerih podjetjih trenutno potekajo javne prodaje, lahko zveste vsak delavnik med 8. in 14. uro na telefon: (061) 131-8087.

ZA DELNIČARJE - Agencija za privatizacijo je ta teden odprla posebno telefonsko linijo, na kateri bo mogoče zvedeti marsikaj o delnicah in o trgovanju z njimi. Osnovni namen odprtega telefona, ki je nastal tudi v sodelovanju z Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Ljubljanski borzo, je izobraževanje. Telefonska številka (061) 13-10-059 bo na voljo vsem državljanom vsak delavnik od 9. do 16. ure.

SKB BANKA SE KREPI

LJUBLJANA - SKB banka je v letu 1995 povečala obseg poslovanja, okrepila svoj tržni položaj in izboljšala gospodarnost poslovanja. Tako je trenutno druga največja slovenska banka, svoj tržni delež pa je glede na bilančno vsoto povečala od 10,8 na 11,5 odstotkov. Konec lanskega leta so imeli tuji v lasti 24,6 odstotkov kapitala banke.

Dohodnina zares

Mestno gledališče ljubljansko je ravno pravi čas opomnilo Dolenjce, da se bliža čas oddaje davčnih napovedi za dohodnino. To je opravilo z uprizaritvijo komedije Dohodnina v Novem mestu. Posavski rojak, igralec Slavko Cerjak, jo je v komediji dobro odnesel, medtem pa se tistim, ki so prisiljeni igrati vloge v zvezi z dohodnino v vsakdanjem življenju, obeta le malo smeha. Če ne bodo opravili svoje dolžnosti ali če bi, bog ne daj, celo kaj prikriji, jih čakajo visoke kazni.

LJUBLJANA - Poštna dejavnost v Sloveniji je v letih 1993 in 1994 s svojimi prihodki pokrivala le 70 odstotkov stroškov ter zato izkazovala velike izgube. Ko je prišlo do ločitve pošne in telekomunikacijske dejavnosti, je bilo napovedano, da bo poštna dejavnost v letu 1995 ustvarila 4,1 milijarde tolarjev izgube, a se je izkazalo, da je bila v resnici veliko manjša. Pošta napoveduje, da bo najpozneje do leta 2000 poslovala z dobičkom.

Pošta Slovenije racionalizira poslovanje, zato bo sredstva za izgubo, ki jih po zakonu zagotavlja Telekom, namenila za razvoj poštnega prometa. V zgradbe, ki predstavljajo kar 70 odstotkov njenega premoženja, je lani vložila 1,3 milijarde tolarjev, saj se v nekaterih od njih ni vlagalo že 30 ali 40 let, kar 50 pa jih je bilo celo brez tekoče vode in stranišč.

Letos bo za poštno stavbo namenila čez 60 odstotkov vseh vlaganj, kar je 3,2 milijarde tolarjev; polovico tega bo porabila za več let načrtovano gradnjo poštnega centra v Ljubljani. Poštna centra v Ljubljani in Mariboru bosta po izgradnji in namestitvi pisemskega in paketnega usmerjevalca prevzela zastarelo ročno usmerjanje vseh dosedanjih osmih centrov v Sloveniji. V pohištveno in drugo opremo za pošto je lani vložila 1,6 milijarde, letos pa bo še dodatno milijardo. Čez 700 milijonov je v obeh letih namenjeno za sprejemno opremo in okrog 150 milijonov za vozila.

V posodabljanje sili pošto konkurenca, saj že okrog 75 odstotkov vsega prometa doseže s storitvami, na področju katerih obstaja vsak dan hujša konkurenca. Letno beleži več kot 5-odstotno rast obsega poštnih storitev, zato je lani odprla 142 novih delovnih mest na

poštnih okencih. V bodoče pričakuje namreč predvsem povečanje prometa na področju telefonskih pogovorov iz govorilnic na poštah in denarnih storitev.

Večji delež denarnih storitev naj bi pošti prinesla predvsem reorganizacija plačilnega prometa pa tudi lani sklenjene nove pogodbe z vsemi večjimi poslovnimi bankami o opravljanju storitev za njihove varčevalce na vseh poštah. Pošta ima tu veliko prednost, saj svojo široko mrežo po vsej Sloveniji sega do uporabnikov tam, kamor bankam racionalno poslovanje ne dopušča.

B. D. G.

Tečaji

Menjalnice po Dolenjskem so v torek kupovale nemško marko po 87,90 (Poštna banka Slovenije) do 90,25 (Publikum) in jo prodajale po 90,45 (Publikum) do 91,35 tolarja (Posavska banka). Povprečni nakupni tečaj za marko je bil 89,73 in povprečni prodajni 90,82 tolarja. Nakupni tečaji za avstrijski šilling so se gibali med 12,59 in 12,78 tolarja, prodajni pa med 12,84 in 13,10 tolarja. Za 100 italijanskih lir je bilo treba odšteti 8,56 do 8,93 tolarja, če ste jih prodali menjalnicam, pa ste zanje dobili le 7,75 do 8,48 tolarja. Srednji tečaji Banke Slovenije v torek, 19. marca: 100 mark 9051 5805 sit, 100 šillingov 1287 1347 sit, 100 lir 8.5257, en dolar (ZDA) 133.3298 sit, 100 kun 2448 7422 tolarja in en eku (ECU) 167.5493 tolarja.

KRŠKO, NOVO MESTO - Tudi posavska regija je, podobno kot dolenjska, neto izvoznik, saj je v lanskem letu njen izvoz kar za dobrih 40 odstotkov presegal uvoz. V enajstih mesecih lanskega leta je regija izvozila za 238 milijonov tolarjev blaga in ga uvozila samo za 166 milijonov. Če bi pod drobnogled vzeli samo krško in sevniško občino, bi bila pokritost uvoza z izvozom še večja, v Krškem 171-odstotna in v Sevnici 158-odstotna. Regijsko povprečje pa "kvartir" najjužnejša občina, v kateri uvoz več kot dvakrat presega izvoz.

Posavje je lani ustvarilo okrog 3 odstotke skupnega slovenskega izvoza. Zanimivo pa je, da je čez 40 odstotkov tega izvoza ustvarilo na tržiščih bivše Jugoslavije, medtem ko je Slovenija tja izvozila samo 14 odstotkov od skupnega izvoza. Glede na bližino meje ter tesno navezanost na sosednja tržišča iz preteklosti je to povsem razumljivo. V resnici je izvoz Posavja še večji, če bi k njemu

priložili še vse blago, ki ga izvozijo številni posamezni kupci iz sosednje Hrvaške. V takem štetju bi bila

darstvo še v letu 1994 doživelo 10 odstotni padec izvoza na ta tržišča. Delež dolenjske regije v zunanji trgovinski menjavi Slovenije se je v prvih enajstih mesecih lanskega leta povečal, tako da je regija ustvarila že skoraj 14 odstotkov vsega slovenskega izvoza in 10,3 odst. vsega uvoza. Pokritje uvoza z izvozom je bilo nekoliko slabše kot leto prej, vendar še vedno precej boljše kot nasploh v Sloveniji. Dolenjsko gospodarstvo je lani za petino več izvozilo kot uvozilo, medtem ko je za Slovenija na sploh v letu uvažala. Slovensko pokritje uvoza z izvozom je samo 89-odstotno.

B. D. G.

ŠKOCJAN DOBIL KLUB OBRATNIKOV - Škocjanska občina je prejšnjo sredo prva v regiji dobila klub obratnikov in podjetnikov. V tej sicer mali občini je kar 80 obratnikov in podjetnikov, s čimer se občina glede na majhnost in rezultate uvršča pred novomeško in sentjerjsko. Ustanovitve kluba so se udeležili tudi Miloš Kovačič, Franc Zavodnik, Janko Goleš, Ivan Kranjc, Jože Dulc in drugi predstavniki območne gospodarske in obrtne zbornice, predstavniki bank, podjetniki in drugi. Obrtniki in podjetniki v občini si še daj časa želijo tudi obrtno-industrijsko cono. Občina pripravlja prostorski plan (katerega razgrnitev bo v kratkem), v njem pa bo zagotovljena tudi obrtno-industrijska cona, čeprav bo potrebno zanjo živrovati nekaj dobre zemlje. Svet občine je pred kratkim sprejel tudi odločitev, da se z vložkom 3,5 milijona tolarjev občina vključi v Sklad RS za razvoj malega gospodarstva. (Foto: T. Gazvoda)

Zbornica se prilagaja boomu malih podjetij

Čez 300 stikov na mesec Promocija in novi trgi

NOVO MESTO - Spremenjena struktura in povečanje članstva zlasti veliko število malih podjetij, sta terjala tudi drugačno delovanje območnih gospodarskih zbornic. Tudi novomeška se je začela prilagajati in se obračati k neposrednejšemu delu s podjetji ter izboljšati pretok informacij.

Zbornica za Dolenjsko in Belokranjsko je v lanskem letu večkrat poskušala reševati odprta vprašanja tukajšnjega gospodarstva, prenašala zahteve navzgor, morala pa se je odzvati tudi na eksplzivno malih podjetij. Tako je uvedel nove oblike dela, se organiziral lotila spodbujanja razvoja podjetništva in začela nuditi storitve malemu gospodarstvu. V lanskem letu je tako imela vsak mesec več kot 300 neposrednih stikov s podjetji.

V sodelovanju z zborničnimi strokovnimi službami je malim podjetjem pomagala iskati poslovne partnerje, informacije o borzi, tedi domačih in tujih partnerjev ter o pogojih poslovanja doma in v tujini. Skrbela je tudi za skupno promocijo gospodarstva Dolenjske in Belokranjske ter za iskati novih tržišč (sodelovanje z Brezovico, razgovori z makedonskim ambasadorjem, s kitajsko delegacijo, županom iz Karlovca, vključitev v turistični projekt "Po dediščini") in strokovno podprto delovanje regijskega združenja podjetnikov.

Zbornica se ob tem še naprej vključuje v izobraževanje in posebno usposabljanje ter stariim likam dodaja še nove. Med njimi so zadnje čase odjemni predvse večerna šola podjetništva, šola marketinga in seminarji za pridobivanje ISO standardov.

B. D. G.

Od Turjaka dol je Melamin edini

Na območju zahodne Dolenjske samo en certifikat kakovosti ISO 9001, v postopku pridobivanja zdaj drugi - Poslej bodo vzpodbudili k pridobivanju še mala podjetja

KOČEVJE - Prejšnji ponedeljek so se v Kočevju sestali člani Mreže za pospeševanje malega gospodarstva, da bi se skupaj s predstavniki občin in podjetij, ki že imajo tak certifikat, dogovorili, kako pomagati podjetjem na območju zahodne Dolenjske pri pridobivanju certifikata kakovosti ISO 9001. V razgovoru je sodeloval tudi svetovalec za kakovost pri GZS Iztok Kunšek.

Po nekaterih državah Evrope imajo certifikate kakovosti že skoraj vsa podjetja pa tudi javne ustanove. V Nemčiji se število certifikatov vsako leto poveča za trikrat. Na celem območju od Turjaka do Kolpe ima certifikat le Kemična tovarna Melamin iz Kočevja, pred tem, da ga pridobi, pa je še Itp Ribnica. Predstavnika obeh podjetij sta prisotnim predstavila pot

do pridobitve certifikata.

Velika slovenska podjetja, ki pretežno izvažajo, npr. Gorenje, odločno terjajo od svojih kooperantov, da pridobijo certifikate kakovosti, in tudi preverjajo, če se po njih ravna. Gospodarska zbornica se je že lani odločila, da bo pomagala malim podjetjem. V Ljubljani poteka usposabljanje 60 podjetnikov, ponavadi v skupinah po pet. Udeleženci doma pripravljajo potrebno dokumentacijo, nekajkrat jih obišče svetovalec, da ugotovi, kako se podjetje približuje zahtevam ocenjevalcev, ki certifikat podeljujejo. Ob sofinanciranju zbornice in vlade znašajo stroški za podjetje okrog 8.000 mark, za velika podjetja, ki se pridobivanja lotevajo sama, so stroški nad 30.000 mark.

V razpravi je sililo v ospredje vprašanje, kakšno korist ima podjetnik, če si certifikat pridobi. Odgovor je bil jasen. Ker je po-

nudba izdelkov dosti večja od povpraševanja, bo obstal le tisti, ki bo sposoben znižati stroške in ob tem imeti dobiček. Po dosedanjih izkušnjah je nekaterim ob stalni skrbi za kakovost uspelo znižati stroške za 80 odstotkov, vsem pa praviloma za tretjino.

Na posvetu so se dogovorili, da bodo ob prihodnjem razpisu Gospodarske zbornice pridobili več udeležencev, še posebej iz hitro rastočih podjetij. V regiji naj bi organizirali dodatno pomoč pri pripravljani pisnih elaboratov in drugem. To nalogo naj bi prevzeli bolje organizirani člani pospeševalne mreže.

M. CETINSKI

UGODNI KREDITI ZA STANOVANJA

LJUBLJANA - Ta teden je Stanovanjski sklad RS objavil razpis za pridobitev ugodnih stanovanjskih posojil s 3-odstotno realno obrestno mero. Posameznim prosilec (fizičnim osebam), ki prvič rešujejo svoj stanovanjski problem, bodo za nakup in obnovo stanovanj razdelili za 1,5 milijarde tolarjev takih kreditov. Jutri pa bo v Uradnem listu objavljen še drugi razpis, ki bo namenjen neprofitnim stanovanjskim organizacijam. Te bodo lahko kandidirale za enako ugodna posojila (zanje bo namenjeno 500 milijonov tolarjev), če gradijo prenavljajo ali kupujejo neprofitna stanovanja.

NASTAJA NOVO NARAVNO ZDRAVILIŠČE

KOČEVJE - Zdaj že tečejo priprave za registracijo gospodarskega interesnega združenja Naravno zdravilišče Kočevje. Pred dnevi so se namreč sestali interesi za ustanovitev združenja, med njimi trije podjetniki (lastnik zemljišča okrog jezera, lastnik motela in gostilničar ob jezeru) ter dva zdravnik, ki se ukvarjata s tradicionalno kitajsko medicino, znana po zdravljenju z zelišči in čebeljimi izdelki. Sedež združenja bo v motelu Jezero. (M. C.)

RADIO UNIVOX V POSPEŠEVALNI MREŽI

KOČEVJE - Člani Mreže za pospeševanje malega gospodarstva zahodne Dolenjske pogrešajo ustrezno povezavo, ki bi omogočala, da bi vsak podjetnik dobil informacije ali pomoč na enem mestu. Lokalni radio Univox ima že kakšno leto redno tedensko oddajo "Podjetniški barometer", ki je vsak ponedeljek in traja do 60 minut. Podjetniki lahko na radio pošiljajo vprašanja in želje o tem, kaj bi želeli slišati v oddaji. Vsak prvi ponedeljek v mesecu sledi oddaji še posvet s člani mreže. Prvi ponedeljek v aprilu se bodo dogovorili, kako organizirati knjigovodske servise za mala podjetja. S temi aktivnostmi postaja Radio Univox koordinator regijske mreže. (M. C.)

Rent - a - limo
LINCOLN TOWNCAR, 9m DOLGA LIMUZINA
ZA SVEČANE PRILICNOSTI

PRIVOŠČITE SI
TRENUTEK
ZVEZDNIŠKEGA
ŽIVLJENJA

Informacije in naročila:
LANG COMERCE d.o.o.
WTC, Dunajska 156
61000 Ljubljana
Tel.&fax: 061/16-88-339

Rent - a - car
UGODNI NAJEMI OSEBNIH AVTOMOBILOV
IN KOMBINIRANIH VOZIL.
POPUSTI ZA DALJŠE NAJEME.

Kako kaže borza?

V marcu se bo na Ljubljanski borzi pričelo trgovati s prvimi delnicami iz dolenjske regije, delnicami Dolenjske banke iz Novega mesta. Sklep o uvrstitvi delnic v borzno kotacijo je bil sprejet že 22. decembra lani.

V najbolj kakovostni borzni kotaciji A bo kotiralo 172.802 delnic imenskih delnic, v kotaciji B pa 70.778 prednostnih imenskih delnic ter 7.965 prednostnih delnic na prinosnika. Redne delnice iz pogojno odobrenega kapitala, ki jih bodo lastniki pridobili z zamensko konvertibilnih obveznic v delnice, bo borza pripojila k že kotirajočim delnicam enkrat letno. Takšen način postopnega priključevanja je uvedla, ker se lastnikom v prvem poslovnem letu izplačuje dividenda v odvisnosti od števila dni, ki so pretekli od zamenske obveznice v delnico do roka za izplačilo dobička.

Z delnicami Dolenjske banke se je na izvenborznem trgu dokaj živahno trgovalo že nekaj časa. Tečaj, ki se je oblikoval v zadnjem mesecu, se je gibal okrog 14.000 tolarjev za delnico. Po mnenju nekaterih borznih analitikov ter v primerjavi z nekaterimi podobnimi bančnimi delnicami, ki že ko-

IZTOK PLUT, DBD, d.o.o., Novo mesto, Novi trg, Tel. 068/323-553, 323-554, fax. 068/323-552

Kmetijstvo prevzelo veliko breme

V šentjernejski občini je kmetijstvo prevzelo socialni vakuum, a brez pomoči države ne bo šlo - Naj se denar zbira na občini - Kako vzdrževati melioracijske kanale?

ŠENTJERNEJ - V nekdanji zelo močni šentjernejski industriji je bilo zaposlenih približno 1.700 prebivalcev. Zaradi njenega razpada - danes je zaposlenih celo manj kot 500 prebivalcev! - je bil marsikdo prisiljen poiskati vir za preživetje doma na kmetiji, zato tudi v občini tej dejavnosti posvečajo posebno pozornost. Vse lepo in prav, če bi bila država kmetijstvu bolj naklonjena, saj je občina Šentjernej po dohodku na prebivalca ena najrevnejših občin, ki z lastnimi sredstvi pokriva samo slabo polovico zagotovljene porabe.

Zato je občina Šentjernej v sodelovanju z Ljudsko stranko v nedeljo dopoldne pripravila okroglo mizo. Z nje so na ministrstvo za kmetijstvo, ministvo za delo ter na ministrstvo za ekonomske odnose naslovili apel za pomoč pri proučitvi stanja in reševanja problemov. Na slednji naslov bo romal tudi poziv za dodelitev koncesije za uporabo vode za namakalni sistem šentjernejskega polja. Dobrih 200 ha namreč že namakajo,

dveletno investicijo na dodatnih 88 ha pa ovirajo neurejeni odnosi med ministrstvom za okolje in prostor ter ministrstvom za kmetijstvo. Samo iz Krke bi bilo mogoče brez večjih posegov namakati vsaj 400 ha površin.

Menili so, naj se denar, namenjen kmetijstvu, zbira na občini, saj ga bo ta lažje razdelila kmetom. Glede na to, da na Šentjernejskem polju pridelujejo zgodnje vrtnine in krompir, bi bilo

potrebno zaščititi domačo pridelavo. Velik problem v občini je tudi financiranje in vzdrževanje melioracijskih kanalov dolgih 30 kilometrov. Če ne bo priskočila na pomoč država, bodo do sedaj vložena sredstva (gre za 15 milijonov mark!) tako rekoč vržena stran.

Po mnenju razpravljalcev bo morala država kmetijstvu nameniti več denarja, trditev, da je tej

• Da je kmetijstvo na Šentjernejskem polju razvito, povedo tudi podatki o odkupu Kmetijske zadruge iz Šentjerneja: lani je odkupila 484 ton govejega mesa, 3 milijone litrov mleka, 1250 telet, 4400 pujsov, 150 ton krompirja, 550 ton pšenice, 530 ton vrtnin..., pri tem pa ni upoštevana samooskrba in lastna prodaja kmetov. Za ublažitev brezposelnosti so v zadruzi zadnja leta začeli s pospeševanjem pridelave vrtnin in sadja.

dejavnosti letos namenjenih za 14 odst. več sredstev, pa po besedah predsednika kmečkega sindikata Smrkolja ne drži, saj je od 17 milijard polovico sredstev namenjenih financiranju javnih služb. V državah Evropske unije država sodeluje s 420 dolarji na hektar površin, pri nas pa letos hektarju pripada 70 dolarjev državne podpore. Kmet je namreč že desetletja neustrezno plačan, denarja za investicije za to ni, tako da se kmetije v začaranem krogu gibljejo samo navzdol.

T. GAZVODA

Zaščita cvička

Nadaljnem obravnavo pravilnika o zaščiti avstrijskega vina šilher:

8. člen: Vinogradniki, ki prodajajo grozdje, prispevajo 3 odst. prihodka v skupno blagajno. Tisti, ki prodajajo vino, plačajo tudi 3 odst. od vrednosti grozdja, iz katerega so pridelali šilher. Vino se prodaja celo leto, zato lahko plačajo svoj tako imenovani članski delež v treh obrokih. Vinski trgovci so tudi dolžni v treh obrokih plačati članski delež, in sicer v višini 6 odst. od vrednosti grozdja, iz katerega se prideluje vrhunsko vino. Višino članskega deleža skupščina združenja lahko spremeni. Združenje išče sredstva tudi od države oz. iz sklada za pospeševanje kmetijstva.

9. člen: Članstvo združenja združuje pridelovalce šilherja, vinske trgovce in simpatizerje. O sprejemu članov odloča samostojno upravni odbor. Zavrnitev posameznega kandidata je lahko brez obrazložitve.

10. člen: Članstvo v združenju lahko preneha zaradi smrti člana, prostovoljnega izstopa ali izključitve. Prostovoljni izstop se lahko zaključi z 31. decembrom leta, ko je bila dana izstopna izjava. Za izključitev iz združenja je pristojen upravni odbor.

11. člen: Člani lahko nastopijo s svojimi vini na vseh prireditvah, ki jih organizira združenje.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

nje. Imajo aktivno in pasivno volilno pravico. Glasujejo lahko le člani osebno. Člani so dolžni po svojih močeh podpirati združenje kakor tudi se odredi vsem lastnim koristim, ki bi združenju škodile. Dolžni so spoštovati vsa navodila vodstva združenja in tudi pravočasno plačevati članski delež.

12. člen: Organi združenja so: skupščina članov, upravni odbor, nadzorni odbor, komisija za cene, odbor za propagando in računovodstvo.

13. člen: Predsednik je dolžan sklicati letno skupščino najkasneje do konca aprila vsakega leta. V primeru, da to zahteva upravni odbor ali ena tretjina članov, mora predsednik sklicati izredno skupščino v treh tednih. Za sklic skupščine je potrebno pismeno vabiti vsakega člana najmanj en teden pred dnevom zasedanja. Veljavni sklepi skupščine se lahko nanašajo le na točke z dnevnega reda. Skupščina je sklepčna, če je prisotnih polovico članov. V primeru nezadostne udeležbe, je skupščina sklepčna po 30 minutah od uradnega začetka zasedanja. Sklepi se sprejmejo z enostavno večino. Za odločitve o spremembi statuta ali ukinitvi združenja je potrebno soglasje 2/3 navzočih. Za potek skupščine v smislu pravilnika skrbi tajnik združenja.

(Nadaljevanje prihodnjič)
dr. JULIJ NEMANIČ

KMETIJSTVO

PREGLED PESTICIDOV V KMETOVALCU ŠT. 3

SLOVENJ GRADEC - Marčevska številka glasila društva kmetijskih svetovalcev je spet zanimiva in aktualna. Prinaša več koristnih sestavkov o sajenju krompirja, pridelovanju maka, čebule, sadik zelja, korenčka, piše o alternativnih možnostih v kmetijstvu, siliranju in prehrani krav, njena največja vrednost pa je objava pregleda skoraj 400 pesticidov, ki jih ponuja naše tržišče, ter vsi osnovni podatki o njih.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

Na deževni ponedeljek, ki še v ničemer ni dajal slutiti, da prihaja pomlad, na tržnici ni bilo gneče, cene pa so bile naslednje: jajca od 22 do 25 tolarjev, česen 400, lešniki 1.000, orehi 900, razni čaji v vrečki 100, šopek teloha 100, merica čebulčka 300, jabolka 100, med 500, propolis 250, smetana 600, sirček 400, črna redkev in koren 150, kozarec masti 200, ocvirki 500, motovilec 1.000 in sadno žganje 700 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so banane: 100 in 147, limone 190, pomaranče 130, grenivke 200, rozine 230, orehi 830, fige 485, jabolka 116, solata 680, kisla repa 105, zelje 100, paprika 683 tolarjev. Deladini je zaračunal: jabolka 150, hruške 260, grozdje 650, pomaranče 150, limone 220, marelice 1.100, slive 550, jagode 400, solato 750, krompir 60, fižol 300, paradižnik 500, papriko 600 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 180 do 3 mesece starih in 60 starejših prašičev. Mlajših so prodali 115 po 340 do 400 tolarjev, starejših pa 20 po 210 do 245 tolarjev kilo žive teže.

• Če zima dolgo kaže zobe, si kmet mane dolgo. (Pregovor)

• Človek brez znanja je kot vojak brez orožja, polje brez dežja, voz brez koles. Niti bog ne mara takih poslov. (Pridigar A. a Santa Clara)

KRITIČNO DO DRŽAVE - Okrogle mize so se udeležili tudi poslanec Alojz Metelko, državni sekretar v ministrstvu za kmetijstvo Ivan Obal, državni svetnik Tone Hrovat, predsednik kmečkega sindikata Ciril Smrkolj, predstavnik upravne enote iz Novega mesta, kmetijske svetovalne službe, zadruge in drugi. (Foto: T. G.)

KMETIJSKA SVETOVALNA SLUŽBA TREBNJE

Baragov trg 3
68210 Trebnje

Tukajšnja kmetijska svetovalna služba organizira testiranje in servisiranje traktorskih škroplilnic. Testiranje traktorskih škroplilnic je zakonsko obvezno na vsake tri leta.

Testiranje bo potekalo po naslednjem razporedu:

- sredo, 20. marca, v Dobrničju,
- četrtek, 21. marca, na Trebelnem,
- sobota, 23. marca, dopoldne v Trebnjem in popoldne na Veliki Loki.

Prijave zbira kmetijska svetovalna služba Trebnje, tel. (068) 44-942.

Obetavni sorti carlingford in navan

Odličen jedilni krompir

Slovenska sortna lista krompirja, ki šteje zdaj 41 različnih sort, se bo obogatila še z dvema odličnima jedilnima sortama krompirja: carlingfordom in navanom, ki ju odlikuje tudi odpornost proti virusu prstanaste nekroze gomoljev, grobarju slovenskega igorja. Sorto carlingford so vzgojili v Angliji, pri nas pa jo je preizkusil M-KŽK Kranj, ki ima tudi dovoljenje za razmnoževanje po vsej Sloveniji. Carlingford je srednje pozna sorta z okroglo ovalnimi gomolji, belo gladko kožico in plitvimi očesci. Njena odlika je predvsem pri nas še vedno bolj cenjena bela barva mesa gomolja, ki pri kuhanju ne potemni, niti se ne razkuha, saj ima sorazmerno majhen odstotek škroba. Je odlična jedilna sorta, primerna tudi za pečenje, nekoliko manj pa za pire. Daje velik pridelček in dobro prenaša skladiščenje.

Podobne lastnosti ima sorta navan, ki ji tudi napovedujejo širitev. Je srednje pozna, njeni gomolji so ovalni, barva kože bela, barva mesa pa krem. Zlasti za industrijsko oz. strojno obdelavo je pomembno, da ima zelo plitva očesca in da meso pri kuhanju ne potemni niti se ne razkuha. Zelo primerna je za pridelavo v čips, s čimer se ta čas ukvarjajo v Sloveniji že trije večji predelovalci, večji del tega izdelka pa vendarle še (po nepotrebnem) uvažamo iz tujine, ker je, tudi po za-slugi primernejših in boljših sort, konkurenčnejši od našega. (Kmetovalec) - n

REGIJSKI KVIZ "MLADI IN KMETIJSTVO"

NOVO MESTO - Društvo podeželske mladine Novo mesto in Kmetijski zavod Ljubljane, enota Novo mesto, vabita na tradicionalni regijski kviz "Mladi in kmetijstvo", ki bo jutri, 22. marca, ob 18. uri v osnovni šoli v Vavti vasi. V kmetijskem znanju bo tekmovalo 11 ekip, za dobro voljo pa bosta poskrbela ansambel Mavrica in plesna skupina Terpsihora. Vabljeni!

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje odvetnica Marta Jelačin

Dobil sem le delovno knjižico

VPRAŠANJE: V organizaciji, kjer delam, mi je prenehalo delovno razmerje. Sklepa o prenehanju nisem prejel. V roke sem dobil samo delovno knjižico. V kakšnem roku lahko vložim na sodišču zahtevek za ugotovitev, da mi delovno razmerje ni prenehalo?

ODGOVOR: Nova ureditve, ki velja po zakonu o delovnih in socialnih sodiščih (Uradni list RS št. 19/94) od 13.5.1994 dalje določa postopek, da mora delavec najprej uveljaviti svoje pravice z ugovorom v organizaciji, kjer dela, oz. pred delodajalcem, šele nato se lahko obrne s tožbo na sodišče. Glede na to, da niste dobili vročne pismene odločbe, začne teči rok za ugovor 15 dni (če gre za disciplinsko odločbo, pa 8 dni) od dneva, ko ste zvedeli za odločitev, s katero se ne strinjate. V tem roku morate predhodno reagirati v vaši delovni organizaciji in uveljaviti varstvo pravic iz delovnega razmerja, šele na to se lahko obrnete na sodišče. V nasprotnem primeru bi vam sodišče tožbo zavrglo.

ZA CVIČEK ZMANJKALO CEPLJENK - Pri največjem slovenskem trsničarju Stanetu Jarkoviču z Broda pri Podbočju so v vsej ponudbi trsnih cepeljenk za vse tri slovenske vinorodne rajone med prvimi pošle cepeljenke žametne črnine, modre frankinje in laškega rizlinga, ki so na seznamu sort za znova vse bolj uveljavljeni cviček. Na sliki: novi direktor vinske kleti Leskovec Janez Živič (desno) zaupa le Jarkovičevim cepeljenkam, saj je prej tam delal, in ve, kako so pripravljene. (Foto: J. Pavlin)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Bakterije čakajo povsod

Neustrezne sanitarne razmere, nepravilna priprava hrane, premalo kuhana in nepravilno shranjena ali hlajena živila so glavni razlog, zaradi katerega lahko postane hrana zdravju nevarna. Bakterije, ki povzročajo zastupitve s hrano, so razširjene vsepovsod. Ne moremo se jim izogniti, lahko pa jim preprečimo, da bi se razmnožile do take mere, ki povzroči bolezen.

Varno prehrano si vsaj delno zagotovimo, vroče hrane ne ohlajamo in nato pregrejamo, če mrzlo hrano ohranjamo pri nižjih temperaturah in upoštevamo vse zahteve za čistočo pripomočkov, delovne površine in za čistočo osebe, ki hrano pripravljajo. Ta si mora pred delom in po potrebi tudi med delom temeljito umiti roke pod tekočo vročo vodo in milom.

Vse lesene površine in lesene deske, na katerih obdelujemo živila, potrebujejo posebno nego. Po vsaki uporabi jih zri-

bamo z vročo vodo in sredstvom za pomivanje posode. Priporočljivo je, da se za rezanje zelenjave in mesnin, ki jih bomo uživali surove, uporabljajo ločena deska. Surovo perutnino shranjujemo v hladilniku zavito v alu folijo največ dva dni in vedno ločeno od ostalih živil. Svežega mesa ne puščamo v ovoju iz plastike, ker se prično razvijati mikroorganizmi. V zmlatem mesu se zelo hitro množijo bakterije.

Surove ribe shranjujemo v hladilniku samo en dan, ker se zaradi hitrega razpadanja beljakovin razvijajo strupi. Salamo ali šunko, ki postane v hladilniku lepljiva, takoj zavrzemo, ker so se vanjo že naselile bakterije in lahko proizvajajo nevarne strupe. Jajc z umazano lupino ne umivamo in nato ne shranjujemo v hladilniku. Takšna jajca previdno ubijemo in takoj uporabimo za pečenje ali kuhane jedi. Ubija jajca hranimo v hladilniku le en dan.

Ustanovljen je svet revije - Soglasje k imenovanju odgovornega urednika in uredništva
- Med soizdajateljicami še premalo občin z območja širše Dolenjske

NOVO MESTO - Revija Rast, ki na svojih straneh že šest let prinaša prispevke različnih avtorjev z območja geografske Dolenjske in širše ter je postala pomembna pričevalka kulturne in strokovne istovetnosti tega območja ter hkrati spodbujevalec nastajanja novih izvernih literarnih in strokovnih prispevkov, je prejšnji četrtek, 14. marca, dobila nov svet ter uredništvo, kot to določa ustrezna zakonodaja. V prostorih zavarovalnice Tilie je bila ustanovna seja sveta revija, na kateri je bil za predsednika izbran Robert Judež kot predstavnik izdajateljice Mestne občine Novo mesto, v svetu pa so še predstavniki štirih soizdajateljic, treh občin in zavarovalnice Tilie.

Svet je obravnaval programske zasnove revije, finančno poročilo za leto 1995 in plan za tekoče leto, sprejel pravilnik in cenik o nagrajevanju avtorjev ter dal soglasje za imenovanje uredništva revija. Za odgovornega urednika revije je predlagan dosedanj glavni urednik Jože Škufca, za njegovo namestnico Nataša Petrov, v uredništvu pa so še: dr. Janez Gabrijelečič, Ivan Gregorčič, Milan Markelj, Franci Šali, Lucijan Reščič, dr. Marijan Ravbar, Rudi Stopar, Peter Stefančič, Franc Zaman in Darija Jakše.

Z lanskim letom se je za revijo Rast končalo obdobje negotovega obstoja, ko se včasih ni vedelo, ali bo revija sploh še izhajala ali pa bo usahnila in bo tako južno območje Slovenije v tem pogledu slovenska bela vrana. Revijo so ob premajhni in lahko rečemo tudi nerazumljivi nenaklonjenosti širšega okolja pestile stalne denarne težave. Ko je Mestna občina Novo mesto lani prevzela izdajateljstvo revije in je tudi ministrstvo za kulturo primaknilo nekaj več denarja, je revija zaplula v mirnejše vode, uredništvo pa se je lahko bolj posvetilo vsebinskim vprašanjem. Seveda pa to ne pomeni, kot je

bilo tudi slišati na seji sveta, da je vse tako, kot bi lahko bilo. Vse premalo je tistih občin z območja širše Dolenjske, ki bi čutile za svojo dolžnost, da poleg politične in gospodarske oblikujejo tudi svojo kulturno istovetnost, pri čemer revija Rast nedvomno lahko odigra pomembno vlogo. K soizdajateljstvu so zaenkrat pristopile le tri občine od petnajstih povabljenih, zato jih bo svet ponovno povabil, da postanejo soizdajateljice. Navsezadnje soizdajateljstvo ne pomeni večjih denarnih obveznosti, po izbranim ključu le 12 tolarjev na prebivalca občine, kar za manjše občine znese le nekaj deset tisoč tolarjev. In vendar se mnogim ne zdi vredno s soizdajateljstvom podpreti edino belokranjsko, dolenjsko, kočevsko, posavsko in zasavsko revijo.

M. MARKELJ

NA OGLED FOTOGRAFIJE MATJAŽA MRVE

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 21. marca, bo ob 19. uri v Galeriji Luna na Pugljevi 2 otvoritev prve samostojne fotografske razstave Matjaža Mrve z naslovom Pokrajina. Razstava je na ogled do 18. aprila, vsak dan razen ponedeljka od 9. do 22. ure. Vstop je prost.

JANE ŠTRAUS IN DR. RAFKO VODEB V NOvem MESTU

NOVO MESTO - KUD Krka vabi na otvoritev razstave fotografij Janeta Štravs, ki bo v petek, 22. marca, ob 20. uri v Galeriji Krka. Avtorja in njegova dela bo predstavil publicist Stojan Pelko. Razstava bo na ogled do 10. aprila. Ob 25-letnici delovanja KUD Krka pa bo ta organizirala srečanja z znanimi in zanimivimi Slovenci, ko se bo z gosti pogovarjal novinar Silvo Teršek. Prvi gost bo publicist, pesnik in prevajalec dr. Rafko Vodeb, z njim pa se boste lahko srečali v sredo, 27. marca, ob 20. uri v dvorani Hotela Krka.

JOŽE KOTAR V SEVNIŠKI GALERIJ ESKULAP

SEVNICA - Drevo, 21. marca, ob 18. uri bodo v galeriji Eskulap v sevniškem zdravstvenem domu odprli razstavo slik dolenjskega slikarja Jožeta Kotarja.

OBCNI ZBOR MESTNE GODBE NOVO MESTO

NOVO MESTO - V torek, 19. marca, je minilo 120 let od ustanovitve Prostovoljnega gasilskega društva Novo mesto. Glavna proslava ob tej obletnici bo 15. in 16. junija. Člani godbe pa vabijo v četrtek, 28. marca, ob 18. uri na ustanovni občni zbor, ki bo v konferenčni dvorani Hotela Krka.

"HOČETE PETI Z MANO?"

NOVO MESTO - Lutkovno gledališče Ljubljana se bo v sredo, 27. marca, ob 16. uri v Domu kulture predstavilo z noviteto Boža Vovka Hočete peti z mano? Gre za izbor najlepših songov iz znanih lutkovnih predstav, ki jih je Vovk avtorsko povezal in k petju povabil tudi otroke. Predstava je zato zelo komunikativna in je primerne za otroke od 4. leta starosti dalje. Vstopnice so na voljo v predprodaji KC Janeza Trdine.

ŠUKARI POŽELI TUDI NAVDUŠENJE NOVOMEŠČANOV - Ljubitelji pristne ciganske glasbe v četrtek, 14. marca, gotovo niso zamudili nastopa vse bolj popularne in priljubljene pevске skupine Šukar v avli KC Janeza Trdine. V svojem šestletnem delovanju je skupina posnela tri kasete: Cigani ljubijo pesmi, O ravbarjih, cigojnarjih in Amaro dive. Prav zadnjo, katere pesmi so posnete tudi na njihovi prvi zgoščenki, so predstavili na novomeškem koncertu. Šukari so sodelovali z mnogimi slovenskimi glasbeniki: Vladom Kreslinom, Janijem Kovačičem, Agropopom, Magnificom, Anjo Rupel... Člani skupine Igor Misdaris, Nenad Kokovič, Štefan Uranjek, Nenad Ljubotina in Miha Švent prepevajo cigansko glasbo z vseh koncev sveta, v skladbah pa je čuti cigansko dušo, temperament in poetičnost. Tamburaški kvintet se v glavnem odloča za poskočne pesmi in balade o vsakdanjem življenju, ljubezni in bolečini, s svojim temperamentnim igranjem pa je tudi v Novem mestu navdušil številno publiko. Zato se vsi veselimo naslednjega srečanja z njimi, ko bodo verjetno nastopili na enem izmed Novomeških poletnih večerov 1996. (Foto: L. Murn)

STARŠEVSKI DAN V STOPIČAH

STOPIČE - Društvo podgorski zvonovi v sodelovanju z OŠ Stopiče ta konec tedna organizira starševski dan, in sicer v soboto, 23. marca, ob 18. uri in v nedeljo, 24. marca, ob 15. uri v prostorih OŠ Stopiče, ravno tako v nedeljo, 24. marca, pa ob 17. uri v OŠ Dolž. Nastopali bodo: tamburaški zbor iz Stopič, otroški pevski zbor s spremljavo Orfjevega inštrumentarija z Dolža, otroški in dekliški pevski zbor ter plesna skupina iz Podgrada ter gledališka sekcija Društva podgorski zvonovi. Vstop je prost.

REVIJA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV

BREŽICE - Zveza kulturnih organizacij Brežice in KUD Brežice vabita na revijo odraslih pevskih zborov. Vsak dan, v petek, 22. marca, in v soboto, 23. marca, bo nastopilo po osem pevskih zborov.

NASTOPILO ZOLTAN PETER

TREBNJE - Glasbena šola Trebnje pogosto prispeva svoj delež k bogatejšemu kulturnemu utripu v najmlajšem slovenskem mestu. Tako je v petek, 15. marca, zvečer pripravila klavirski recital Zoltana Petra, ki je tudi tokrat navdušil poslušalce.

SVETOVNI VIOLINIST V TREBNJEM

TREBNJE - ZKO Trebnje organizira v torek, 26. marca, ob 20. uri v avli stare osnovne šole koncert svetovno znanega violinista Michaela Grubeja, trenutno direktorja Akademije Niccolò Paganini v Quitu. Umetnika bo na koncertu spremljal Igor Dekleva, profesor na ljubljanski Glasbeni akademiji. Na programu bodo dela Bacha, Brahmsa, Blocha, Saint-Saens, de Falle in drugih. Karte, ki stanejo 600 tolarjev, je možno rezervirati na tel št. 44 - 102 in 44 - 558.

S fračami v orkester

Zaradi več kot nesramnega obnašanja nekaj ljubljanskih osnovnošolcev prekinili koncert

Učitelji osmih slovenskih osnovnih šol, med njimi tudi novomeške iz OŠ Grm, so 5. marca na povabilo Glasbene mladine Slovenije v ljubljanski Cankarjev dom z veseljem odpeljali svoje varovance višjih razredov na simfonično matinejo. Toda mnogi so bili ob glasbene užitke, kajti člani simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije in dirigent Simon Robinson so zapustili oder takoj po prvi točki sporeda. Kako ga ne bi, saj so bili živa tarča nekaj prepotentnih mladostnikov, ki so že med samim izvajanjem streljali na oder s fračami. Izstrelki, ki so jih kasneje našeli 15, so bili kovinski in zato še bolj nevarni. Eden je zadel struno violončela in se od tam odbil čelisti v obraz tik očesa, zadeti pa so bili tudi nekateri drugi člani orkestra. Glasbeniki so prekinili spored, zaradi jeze, užaljenosti in poniževalnega odnosa do svojega dela pa ga tudi niso več nadaljevali. Seveda je organizator prireditve (Glasbena mladina Slovenije) ta-

koj začel odkrivati storilce in nekatere govorice, da so krivi grmški osnovnošolci, ne držijo. To so nam zatrčili ne samo na grmški osnovni šoli, pač pa tudi v Glasbeni mladini Slovenije. Kaja Šivic, vodja tamkajšnje strokovne službe, je povedala, da z veliko gotovostjo vedo, iz katere šole prihajajo krivci, kajti s fračami so streljali z drugega balkona, tam pa so sedeli osnovnošolci ene izmed štirih ljubljanskih šol.

Vsekakor gre za dogodek, vreden obsojanja. Kaže na kulturo ali bolje nekulturo mladih. Kje je spoštovanje do drugih in njihovega dela? Jim je pomembno samo to, da se imajo "ful cool"?

Verjetno bi tudi učitelji morali bolj skrbeti za disciplino, saj svoje učence poznajo in vedo, kateri so "najhujši". Posesti bi se morali medne in jih bučno paziti. Ta neljubi pripetljaj je še en razlog, zakaj bi bilo pametno, če že ne nujno, v program osnovne šole uvesti tudi etiko.

LIDIJA MURN

NATEČAJ ZA DOKONČANJE JURČIČEVE POVESTI

GROSUPLJE - Založba Mondena in Gradbeno podjetje Grosuplje razpisujeta natečaj za dokončanje Jurčičeve povesti Jurčič. Začetek te povesti, ki obsega okrog 50 strani, je Jurčič napisal leta 1864, a je ni dokončal. Založba Mondena, ki načrtno skrbi za izdajanje domačih izvernih povesti, želi v sodelovanju z Gradbenim podjetjem Grosuplje z natečajem spodbuditi slovenske pisatelje, da bi povest dokončali. Za izbrani rokopis bo izplačana nagrada 5.000 nemških mark v tolaški protivrednosti. Rokopis, označen s šifro, pošljite do vključno 15. septembra na naslov: Založba Mondena, Taborska 15, 1290 Grosuplje. Podrobnejše informacije dobite na tel. 081/76-11-22.

POZDRAVI JUBILANTOM - Pevce je na začetku koncerta pozdravil novomeški podžupan Alojz Zupančič, na koncu pa so jim čestitali še predstavniki več pevskih zborov iz novomeške občine. (Foto: M. Markelj)

20 let pojočih gasilcev

Jubilejni koncert gasilskega pevskega zbora Šmihel - Zboru občinsko priznanje, pevcem Gallusove značke

NOVO MESTO - Minuli petek, 15. marca, zvečer je v avli Kulturnega centra Janeza Trdine zavznela slovenska pesem in navdušila številne ljubitelje zborovskega petja, ki so ta večer prišli na jubilejni koncert gasilskega pevskega zbora Šmihel. Pod vodstvom prof. Toneta Finka je zbor odpel šestnajst pesmi, tem pa je na željo občinstva na koncu koncerta dodal še nekaj. Koncertu, ki je seveda imel obeležje moških glasov, je žensko milino dal gostujoči ženski pevski zbor VVO Novo mesto pod vodstvom Tončke Malenšek. S koncertom je GPZ Šmihel počastil dvajset let svojega delovanja.

Zbor je bil ustanovljen 26. januarja 1976. leta, nekaj mesecev potem, ko so delavni šmihelski gasilci zgradili svoj dom. Med ustanovitelji zbora so bili Tone Lavrič, Slavko Barborič, Franc Vovko, Franc Šurla in

MIM

• V knjigarni so mi povedali, da so ukradli že več izvodov Trstenjakove knjige O slovenski poštenosti. (Jurčič)

Starič v Kočevju

Prodajna razstava v Valentini

KOČEVJE - V petek, 15. marca, so zvečer v hotelu Valentini Kočevju odprli prodajno razstavo del ljubljanskega slikarja samouka Miroslava Stariča. Otvoritev so kulturnim programom popostruženci glasbene šole Kočevje.

Starič se je kočevskemu občinstvu tokrat predstavil prvič. Odkril se je za razstavo ciklusa slik nastalih v letih od 1992 do 1995, katerem prevladujejo motivi ljubljanskega barja in gorenjske pokrajine. Da je narava v njegovih delih v ospredju, je ob predstavitvi avtorja in njegovih del na otvoritveni razstavi dejala Mirica Dimitrijevič iz kočevskega hotela Valentini. Poleg hotela Valentini je pokrovitelj razstave še zavarovalnica Triglav v Kočevju.

Bleščico akademskega slikarstva Starič pogosto nadomesti s meglico. Večinoma nastajajo slike po avtorjevih barvnih fotografijah, dopolnjene z njegovimi sposobnostmi abstraktnega videnja in predstavljanja narave. Izhajajoč iz realizma, zanimivost slike oblikuje dosega z vnašanjem razpoložljivih zgradbo slike aktualizira s pomembnim barv, ki so večinoma žive. Pisane, pomaga pa si tudi z efektnimi kontrastnim postavljanjem obrednega prostora.

Starič se poklicno ukvarja z uglasenjem klavirjev. Slika že let, vendar s prekinitvami. Prava ga je pšnovno navdušila in prevzela lepota naše pokrajine in narave, zato ne preseneča, da prav ta v njegovem slikarstvu ostrednje mesto.

M. L. S.

"NEPOZABNA NOČ" Z IZTOKOM MLAKARJEM - KUD Krka, ki letos praznuje 25-letnico delovanja, je po zaslugi organizatorice Bojke Kmet v sredo, 13. marca, poskrbelo zvečer za prekrasno glasbeno doživetje nekaj deset poslušalcev koncerta Iztoka Mlakarja, glasbenika - kantavtorja in igralca Primorskega dramskega gledališča (na sliki desno, zraven pa njegov spremljevalec Damjan Suligoj, ki je igral harmoniko in kontrabas). Večini Mlakar ni neznan, saj je pred leti s svojim (p)osebim pristopom presenetil s prvo glasbeno kaseto z naslovom Štorije in baldorije, lani pa še z drugim glasbenim izdelkom Balade in štroncade. Mlakarjev čar je poleg njegove preprostosti v tem, da govori (in poje, seveda) v primorskem narečju, besedila, ki jih piše sam, pa so polna iskrivega, zdravega humorja, ki ga danes tako primanjkuje. S tem brez težav postreže tudi v vmesnih govornih prispevkih. Mlakar je prejel že tudi Ježkovo nagrado. Zakaj umetnik na svoje koncerte ne sprejme številne publike (do 30 ljudi) je jasno vsakomur, ki mu uspe priti na njegov koncert oziroma kar predstavlo (ker še zdaleč ne gre samo za petje in igranje), saj na njej s poslušalci vzpostavi pristen prijateljski odnos, ki pomeni vsakomur posebno doživetje. Zato priložnosti srečanja z Iztokom Mlakarjem nikar nikoli ne izpušajte! (Foto: L. Murn)

POSAVSKI MUZEJ BREŽICE Cesta prvih borcev 1 8250 BREŽICE

objavlja prosto delovno mesto

MUZEJSKEGA PEDAGOGA

Pogoji:

- visoka šolska izobrazba humanistične usmeritve
- posebni pogoji:
- poskusno 3-mesečno delo
- znanje tujih jezikov (nemško, angleško)
- osnove računalništva

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje s polnim delovnim časom za določen čas, 1 leto.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na gornji naslov v 8 dneh po objavi oglasa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po objavi.

Miroslav Starič

Najmanj kaznivih dejanj v 6 letih

Lani glede na število kaznivih dejanj ugodno leto - Naraščajo hujše oblike kaznivih dejanj - Orožje celo pri mladoletnikih - Za 8 odst. več povratnikov

NOVO MESTO - Delavci UNZ Novo mesto so lani obravnavali 1327 kaznivih dejanj (leto prej 1703), raziskali pa so jih tri četrtine in tako raziskanost iz leta prej še izboljšali. Po ocenah načelnika UNZ Novo mesto Francija Povšeta je raziskanost zelo dobra, posebno če upoštevamo slovensko povprečje, ki znaša 60 odst., s takšnim rezultatom pa se uvrščajo v sam slovenski vrh.

Zelo dobra raziskanost je pri premoženjski kriminaliteti, predvsem pri vlomih v trgovine, kioske, stanovanjske hiše in šole. Naraščajo hujše oblike kaznivih dejanj pri krvnih deliktih, to so umori, poskusi umorov in hude telesne

poškodbe, saj so lani obravnavali kar 158 kaznivih dejanj zoper življenje in telo, leto prej pa 89.

Tudi na tem območju se pojavlja organiziran kriminal, predvsem ko gre za kazniva dejanja, ki so povezana s tatvinami avtomobilov, preprodajo orožja, ponarejanjem listin in denarja ter za nekatera kazniva dejanja premoženjske kriminalitete. Lani so obravnavali 91 kaznivih dejanj, ki so posledica organizirane kriminalne dejavnosti, lansko leto pa je eno najuspešnejših v prodoru v kriminalne sredine. Za 8 odst. se je povečalo tudi število povratnikov.

UNZ Novo mesto posveča posebno pozornost odkrivanju orožja in preprodajalcev, zato so lani obravnavali kar 53 kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje in prometa z orožjem, leto prej pa le 6.

Lani so na območju UNZ Novo mesto obravnavali 141 kaznivih dejanj s področja gospodarske kriminalitete, kar je za četrtino manj kot leto prej. Naraščajo kazniva dejanja ponarejanja ali uničenja poslovnih listin, izdaje nekritega čeka, dajanje podkupnine ter davčne utaje. Uapdajo pa kazniva dejanja zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe, poverbe, ponarejanja vrednostnic ter poslovne goljufije. Zaradi gospodarskih kaznivih dejanj so lani ovadili 153 oseb, kar je polovico manj kot leto prej, med njimi je največ oseb, ki so v statistiki vodeni pod "ostali poklici", sledijo generalni direktorji, administrativni delavci, trgovski poslovodji, inšpekcija in carina.

Zaradi vojne v sosednji državi je bila na območju Dolenjske in Bele krajine ponudba orožja še toliko večja. Zaskrbljujoče je podatke, da so policisti našli orožje celo pri mladoletnikih.

T. G.

Priseglo 160 porotnikov

160 sodnikov porotnikov okrožnega sodišča v Novem mestu priseglo pred predsednikom višjega sodišča

NOVO MESTO - V petek, 15. marca, je v Novem mestu priseglo 160 sodnikov porotnikov okrožnega sodišča v Novem mestu. To je prva generacija porotnikov, ki je na to pomembno funkcijo imenovana po vrsti demokratičnih sprememb v družbi, in prva po osamosvojitvi. Priseglo se je udeležilo tudi predstojnik okrožnega državnega tožilstva Niko Briceelj, predstavnik

območne odvetniške zbornice za Dolenjsko Tone Furlan, predsednik okrožnega sodišča Janez Smolej in predsednik višjega sodišča v Ljubljani, vrhovni sodnik Jernej Potočar. Do nedavnega so porotniki opravljali svojo funkcijo za temeljno sodišče v Novem mestu, kasneje pa jim je bil ob reorganizaciji pravosodne zakonodaje mandat podaljšan do tega imenovanja. Njihov mandat je 5 let.

Inštitut porote obstaja v večini pravnih sistemov, čeprav so oblike različne, povsod pa porota zagotavlja vpliv javnosti na delo sodišč. Slovenski zakon o sodstvu opredeljuje njihovo funkcijo kot sodelovanje državljanov pri izvajanju sodne oblasti, tako kot sodnik pa mora tudi porotnik varovati nepristranskost in neodvisnost sojenja in ugled sodniške službe. Porotniki so pri sojenju enakopravni s poklicnimi sodniki.

T. G.

PRVA ZAPRISEGA PO OSAMOSVOJITVI - Novoimenovani sodniki porotniki so prisegli pred predsednikom višjega sodišča v Ljubljani Jernejem Potočarjem (na levi). Ob njem predsednik okrožnega sodišča Janez Smolej.

Budja vnovič pred okrožno sodišče v Novem mestu

Razveljavljena sodba

Višje sodišče v Ljubljani je razveljavilo sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu, po kateri je Bojan Budja, nekdanji novinar Dolenjskega lista, obtožen kaznivega dejanja žaljive obdolžitve. Senat, ki mu je predsedovala Milojka Gutman, mu je namreč izrekel obsodbo, v kateri mu je določil pogojno kazen enega meseca zapora in ga obremenil za stroške postopka.

Višje sodišče je ob reševanju pritožbe zagovornika obdolženega Bojana Budje razveljavilo sodbo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo sojenje pred popolnoma spremenjenim senatom. Ob preizkusu izpodbijane sodbe sodišča prve stopnje pritožbeno sodišče ugotavlja, da v sodbi niso navedeni razlogi o odločilnih dejstvih, kakor tudi, da so razlogi sodbe v precejšnji meri s seboj v nasprotju. S tem je absolutno kršena določba kazenskega postopka, zaradi katere je bilo potrebno sodbo po uradni dolžnosti razveljaviti.

Obdolženec naj bi po sodbi okrožnega sodišča škodoval časti in dobremu imenu zasebnega tožilca s trditvijo in raznašanjem, vendar pa omenjeno sodišče v razlogih sodbe očitane kaznivega dejanja sploh ne pojasnjuje, niti ne navaja razlogov za očitke obdolženca, da je v članku trdil nekaj, kar lahko škoduje časti in dobremu imenu zasebnega tožilca, niti tega ne ocenjuje v povezavi s tekstom, ki pa je napisan v pogojni obliki. Budja je informacija resda dobil od novomeške UNZ, a okrožno sodišče je zaključilo, da obdolženec ni uspelo dokazati, da je imel utemeljen razlog verjeti v resničnost tistega, kar je v članku napisal, ter da bi moral obdolženec kot novinar dobljene informacije preveriti. Tak zaključek sodišča je nelogičen in v nasprotju z zakonom o javnih glasilih, UNZ Novo mesto pa je še pred objavo članka vozila kazensko ovadbo zoper sedanjega zasebnega tožilca zaradi suma zlorabe položaja in pravic odgovorne osebe.

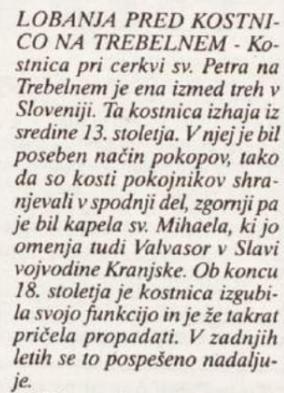
T. G.

Lov po Krškem

Policista sta 32-letnega Krčana komaj obvadala

KRŠKO - Krška policista sta morala v nedeljo zjutraj po Krškem loviti 32-letnega domačina Z. A. Zgodba se je začela, ko sta ga hotela povsem po pravilih ustaviti, a se je omenjeni voznik z nezmanjšano hitrostjo zapeljal proti policistu, tako da je moral ta odskočiti, da je ni skupil. Policista sta se hitro odpravila za nevarnim voznikom, vendar je s svojim počrtjem še nadaljeval. Na semaforiziranem križišču se je sicer postavil na pas za vožnjo naravnost, vendar je v begu pred policisti na hitro zavil v desno preko mostu.

Policistoma je uspelo prehiteti ga, vendar je bil tudi drugi poskus, da bi ga ustavila, neuspešen. Še več, če ne bi policist spet odskočil, bi ga Z. A. verjetno kar povozil. Lov se je nadaljeval po Zdolski in Šolski ulici, policista pa ubežnika nista mogla prehiteti, saj jima je z vožnjo po levi strani ceste ni dopustil. Bežeči voznik je nenadoma zapeljal na eno od dvorišč in kar sedel v avtu. Na pozive policistov, naj gre ven, je odgovoril s kričanjem. Iz avta sta ga spravila šele s silo, preizkus alkoholiziranosti pa je odklonil.

LOBANJA PRED KOSTNICO NA TREBELNEM - Kostnica pri cerkvi sv. Petra na Trebelnem je ena izmed treh v Sloveniji. Ta kostnica izhaja iz sredine 13. stoletja. V njej je bil poseben način pokopov, tako da so kosti pokojnikov shranjevali v spodnji del, zgornji pa je bil kapela sv. Mihaela, ki jo omenja tudi Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske. Ob koncu 18. stoletja je kostnica izgubila svojo funkcijo in je že takrat pričela propadati. V zadnjih letih se to pospešeno nadaljuje.

Tako vsako pomlad postane kostnica "zanimiva" posebno za mladino. V spodnjem delu so namreč shranjene kosti, do njih pa vodi majhna lina, skozi katero se lahko mladina pripilazi ter odnaša kosti in jih razstresa po gozdu, kar dokazuje tudi človeška lobanja na posnetku. (Foto: Jože Hartman)

TESTIRAJTE ŠKROPILNICE

Po zakonu o zdravstvenem varstvu rastlin, ki je bil objavljen v Uradnem listu 3. marca 1995, morajo biti vse naprave za distribucijo pesticidov (škropilnice, pršilniki) pregledane v enem letu po uveljavitvi tega pravilnika. Vsaka pregledana brezhibna naprava dobi nalepko za 3 leta, lastnika nepregledane škropilne naprave pa lahko inšpekcije kaznujejo. V letošnjem letu je kmetijska šola kot pooblaščen organizacija za opravljanje testiranja v sodelovanju s Kmetijskim zavodom Ljubljana enoto Novo mesto v marcu in aprilu pripravila testiranje škropilnih naprav. Pred testiranjem morate šobe, protikapni mehanizem in cevi na škropilni napravi dobro očistiti, v rezervuarju pa naj bo najmanj 100 litrov vode. Cena za testiranje, pregled in navodila je 5 tisočakov, popravilo pa je zastoj, plačati je treba le vgrajene dele. Prijave za testiranje sprejemajo sve-tovalci na vašem območju, po potrebi pa bo kmetijska šola pregledovala škropilne naprave celo leto vsak prvi petek v mesecu.

Inž. C. G.

Po dolenjski deželi

V nedeljo, 17. marca, je bila verjetno natakara v gostinskem lokalu Pacific v Krškem presenečena, ko je "prestrela" udarec 26-letnika T. B. iz Krškega. Razgreti mladenič se je spravil celo na ostalo strežno osebje in grozil, da jih bo pretepel, ni se pa zmenil niti za povabila policistov, da bi se zunaj na svežem zraku malo pogovorili. "Policisti me že ne bodo odpeljali," se je izgovarjal, a zaman. Njegove sanje o prečuti nori noči v gostinskem lokalu so se namreč razblinile, ko so policisti uporabili silo in razgrajaja odpeljali na krško policijo, kjer je med štirimi stenami koval načrte, morda za naslednje nočne pohode.

Teden, ki je za nami, je bil očitno v znamenju prehodov tujcev, ki naj bi bili Madžari, a to niso bili. Tako so se v četrtek nekaj pred 9. uro zvečer na Obrežje pripeljali trije mladeniči, stari od 24 do 30 let, policistu pa so ponudili potne liste Madžarske. Ker so bili ti brez zaščitnih znakov preko fotografij, so postali potniki sumljivi, sum pa je bil upravičen, saj so bili fantje državljani Zvezne republike Jugoslavije.

Le 15 minut kasneje se je ponovila enaka zgodba. Z audijem so se pripeljali še štirje mladeniči istih let, po potnih listih so seč madžarski državljani, v resnici pa so pripadali isti državi kot prejšnji trije. Sedmerica razočaranih je pot nadaljevala v smer, od koder je prišla.

Požiganje je neprecenljiva škoda

Le organska snov omogoča nadaljnje življenje, zato je požiganje parcel nepotrebna napaka mnogih kmetovalcev - Našim zanamcem je treba omogočiti zdravo prihodnost

Ni prijetno potovati skozi pokrajino, ko je zemlja požgana od uničevalskih vojn. Kdo kmetovalcu predstavlja sovražnika, da enkrat na leto, in to zgodaj spomladi, svoje zanemarjene parcele požiga? Vsak odrasli človek bi se namreč moral zavestdati, da je edina možnost za nadaljevanje življenja na zemlji samo ob fotosintezi. Če se po vašem mnenju ne splača pospravljati borih 4000 kg/ha letnega prirasta suhe snovi na hektar veliki parceli, ki je neprimerna za strojno pospravo, ste v zmoti. Ta organska masa je namreč najno potrebna za mikroorganizme in je enakovredna 20 tonam hlevskega gnoja.

Omogoča izboljšanje rodovitnosti tal in s tem obstoj življenja v prihodnje. To pa še ni vse. S požiganjem tal so prizadeti tudi živi mikroorganizmi, ki sicer skrbijo za to, da je zemlja rodovitna, in dež lažje spira rodovitno prst v globino. Tako se postopoma še bolj zmanjšuje možnost za pridelavo in končno površina popolnoma ogoli.

Kako lahko razumen človek počne to, kar njemu ne koristi, zanesljivo pa škodi naravi in onemogoča obstoj prihodnjim rodovom? Zato naj vsakdo, ki določene površine resnično ne potrebuje, pusti naravi, da jo zaraste, ali pa jo kosi in pusti pridelke, da strohne, ker s tem nastaja humus. Brez njega obstoj življenja ni možen! Količina organskih snovi v tleh se mora nenehno povečevati, sicer življenje zamre. Največja napaka človeštva danes je, da ne vrača organskih snovi v zemljo, kjer je nastala. Same mineralne snovi, ki ostanejo po požigu, brez energije organske mase ne omogočajo sklenitve verige v preskrbi in nenehni rasti.

S tem člankom bi rad izzval pri bralcih razmišljanje, katerega naj bi sledilo preudarno ravnanje. Na željo sem pripravljen dati še druga izdatnejša pojasnila.

JOŽE MALJEVIČ

POTA IN STRAN POTA

dežurni poročajo

OB DENARNICO - 15. marca je neznanec na oddelku za oddajo dohodnine izkoristil nepazljivost B. P. iz Prelesja, ki je odločila denarnico na pult in se posvetila izpolnjevanju obrazca za dohodnino. Ukradel ji je denarnico z 20 tisočaki.

S PONAREJENIM VOZNIŠKIM IZPITOM - 35-letni državljani Bosne in Hercegovine S. M., ki začasno biva v Podbočju, je osumljen ponarejanja listin, saj je na upravni organ občine Krško prinesel voziško dovoljenje, ki ga je pridobil v Rusiji, bilo pa je ponarejeno.

VLOMILI V HIŠO - 14. marca dopoldne je neznanec prišel do hiše B. C. na Ulici Tončeve Čečeve v Krškem, na vzvod odprl okno v kleti in stopil v notranjost. Iz predala omarice v spalnici je odnesel 800 mark, 1.300 šilingov, iz kuhinje pa 5 tisoč tolarjev.

SAM IZROČIL PIŠTOLO - 15. marca je 59-letnega I. Z. iz Mrzlove vasi na njegovo željo obiskal vodja policijskega okoliša. Policistu je izročil plinsko pištolo, ki jo je predtem našel na podstrešju vikenda.

PES DOBIL GOSPODARJA!

OREŠJE PRI ŠMARJETI - Zgodba o psu, ki je pri Orešju nad Šmarjeto dva tedna čakal na gospodarja, je končana, saj je Reksija našel gospodar z Vinjega Vrha, ki ga je "pozabil", ko sta bila skupaj v gozdu. Ker je pes pri naših bralcih vzbudil zelo veliko zanimanja in usmiljenja, saj si ga je zaželelo preko 100 bralcev Dolenjskega lista, pozivamo vse, ki svojega psa iz kakršnihkoli razlogov ne morete imeti več doma ali pa bi mogoče radi oddali mladiče, da to sporočite na uredništvo. Lahko priložite tudi sliko. Mogoče bo vaš štirinožni prijatelj prav s pomočjo Dolenjskega lista našel nov dom.

ZA VEČJO VARNOST NAJMLAJŠIH - Na osnovni šoli Šmihel je 14 dni potekal projekt "Varnost v prometu", v katerega je bilo vključenih 250 otrok 1. in 2. razredov, saj je okolica šole zelo prometna, pločniki so neurejeni, otroci pa morajo prečkati tudi železniško progo. Pod mentorstvom Marjete Simončič in s sodelovanjem razredničark so najmlajši proučevali cestni in železniški promet, pripravili so pregledno razstavo, si ogledali igrico 9 in 2, v petek pa so povabili tudi starše. Pri tem pa velja posebna zahvala novomeškemu železničarjem in policistom, slednji so malčkom med drugim razkazali tudi delo z radarjem, zadnji dan projekta pa so lahko preizkusili tudi druge pripomočke in vozila. (Foto: T. Gazvoda)

KRONIKA NESREČ

MED PRAVRAČANJEM OBA PADLA IZ AVTA - V nedeljo, 17. marca, ob 20. uri je 33-letni Tomaž W. iz Ljubljane vozil oseben avto iz Zagradca proti Žužemberku. Izven priprave je po spolzki in mokri cesti peljal z neprimerno hitrostjo, zapeljal na desno bankino, nato pa na nasip in od tam na travnik. Nekaj časa je vozil po njem, nato se je prevrnil, med prevračanjem pa sta voznik in 18-letna Alenka K. padla iz avta. Oba sta se hudo poškodovala in se zdravita v novomeški bolnišnici.

PREMAJHNA VARNOSTNA RAZDALJA - 31-letni Branko P. iz Podbočja je 15. marca ob 6.45 z av-

Ribniški tekači v Švici

Med 13 tisoč

RIBNICA - Že nekaj let se trojica ribniških tekačev na smučeh, Nande Šilc, Janez Lovšin in Andrej Pirnat, udeležuje svetovno znanih množičnih prireditvev po Evropi. Letos so poleg teka Treh dežel in Poključskega maratona nastopili še v Nemčiji in Avstriji, minuli teden pa v švicarskem Sankt Moritzu (z njimi je bil snemalec Miha Klun), kjer se je s štarta na 42-kilometrsko progo pognalo več kot 13 tisoč tekmovalcev. Štart je bil na višini 1800 metrov z zaledenega jezera, proga pa je vodila čez idilično zasneženo pokrajino.

Najboljše se je odrezal Nande, ki je s časom 2. uri 26 minut zasedel 4360. mesto. "Z nami so bili tekmovalci iz Loza in Cerknice, kjer že dalj časa posvečajo veliko pozornost za tek na smučeh. Na tekmovalcu so nastopili številni svetovno znani tekmovalci, tako da je bilo vzdušje zares prijetno. Sicer pa na končni izid veliko vpliva tudi kakovost opreme. Če bi imel primerne smuči, bi izid izboljšal vsaj za 15 minut, kar pomeni za tisoč mest boljše uvrstitev", je povedal Nande Šilc. Do konca letošnjega tekmovanja čaka najboljši še nastop v Avstraliji, toda zaradi velikega finančnega zaloga se mu bo ribniška trojica odpovedala. Prihodnje leto se bodo udeležili vseh večjih tekmovalnih doma in v tujini. Do takrat bodo poleg priprav veliko pozornosti pri iskanju sponzorjev, kajti potovanje in tekmovanje je velika obremenitev, ki jo lastni žep ne prenese.

M. G.

JUNJA V LOGARSKO DOLINO

DOBREPOLJE - Planinsko društvo Dobrepolje za letos načrtuje 14 pohodov po Sloveniji, prvega že za to soboto, 23. marca, v Novo Štifo in Jelenov Žleb, zadnjega pa septembra na Krn. Društveni izlet bodo imeli 29. junija v Logarsko dolino. Srečanje planincev pa bodo organizirali 25. avgusta pri svoji koči na Kamnem vrhu.

PO POTEH KRALJA NIKOLE

NOVO MESTO - Skupino novomeških kolesarjev čaka prihodnji teden zanimiv nastop. Črnogorska kolesarska zveza jih je namreč povabila na kolesarsko dirko po poteh kralja Nikole. Dirka se bo začela v Bariju v Italiji, drugi del 7-etapne dirke pa bo v Črni gori. Od Novomeščanov bodo na tekmovalni nastopili Branko Filip, Vladimir Miholjevič, Bogdan Fink, Boštjan Mervar in Sandi Papež, kateremu bo to prvi nastop po boleznih, ter Martin Derganc, ki zaradi poškodbe še ni v načrtovani formi, ki jo želi doseči prav na tej dirki.

Novomeščani so že tretji

Po zmagi nad Preserjem so si novomeški namiznotenisarji že zagotovili nastop v polfinalu

NOVO MESTO - Namiznoteniško moštvo novomeške Krke je pravzaprav že izpolnilo letošnje načrte, saj so se s sobotno zmago na Preserjem že uvrstili med velike štiri, in če ne bi prišlo v zadnjih dveh krogih do presenečenja, bodo po koncu rednega dela državnega prvenstva tretji, s čimer so si pridobili ugodno izhodišče pred polfinalnimi boji.

V soboto so Novomeščani premagali Preserje s 5:2, a kot že nekaj krogov predem so zmago prinesle dobre igre med posamezniki, medtem ko se v igri parov Marjan Hribar in Borut Benko spet nista ujela, kot bi se morala, in izgubila igro proti nasprotnikom, od katerih sta kot posameznika močnejša. Vse bolj očitno je, da kombinacija Benko - Hribar ni najbolj posrečena, zato v Krki že razmišljajo, da bi enega od teh dveh igralcev v paru zamenjal Tomaž Kralj, časa za uigravanje

I. V.

Krka se dobro meri s profesionalci

Kolesarji novomeške Krke dobro začeli sezono mednarodnih tekmovanj skupaj s poklicnimi kolesarji - Na Siciliji dva pred slovitima Italijanoma Casagrandejem in Chiappuccijem

NOVO MESTO - Že prva resnejša nastopa Krkinih kolesarjev sta pokazala, da skupni nastop dosežanih amaterjev in poklicnih kolesarjev le ni boj mačke z mišjo, saj se lahko boljša amaterska moštva, kakršno je Krka, dovolj enakovredno kosajo s poklicnimi, čeprav se bodo morali še privaditi precej drugačnemu načinu dirkanja. Kljub vsemu so dobri nastopi Vladimira Muholjeviča in Pavla Šumanova na Siciliji ter prve točke za svetovno kolesarsko lestvico Bogdana Finka v Švici dober znak na začetku pomembne sezone.

Ko so Krkini kolesarji Milan Eržen, Uroš Murn, Branc Ugronovič, Bogdan Ravbar, Pavel Šumanov in Vladimir Miholjevič po 1600 km vožnje prispeli na prizorišče svetovnega prvenstva 1994 Capo d. Orlando na Siciliji, jih je tam pričakal sneg, kar je za ta italijanski otok prava redkost. Na srečo se je že naslednji dan otopilo. 6-etapna dirka kategorije 2/5 je že glede na udeležbo najmočnejših postav nekaterih svetovno znanih moštev, kot so Carrera s Claudiom Chiappuccijem, Brescalat s Poljakom Zenonom Jaskolo ter nastop Filipa Casagrandeja, najmočnejša dirka, na kakršni so kdajkoli nastopili novomeški kolesarji. Vse skupaj je nastopilo 8 poklicnih in 7 amaterskih moštev.

Med Novomeščani je najbolje začel Bogdan Ravbar, ki je 3 etape tekmoval v majici najboljšega gor-

Po prihodu domov je trener Srečko Glivar povedal, da so Krkaši vozili dobro in taktično zrela, da pa so jim boljše uvrstitve ušle v zaključku dirke, saj še niso navajeni povsem drugačne taktike vožnje poklicnih kolesarjev, ki dirko začnejo nenavadno počasi, v zadnjem delu dirke pa je njihov tempo peklenko hiter. Glivar je med drugim povedal tudi, da so s sodelovanjem z dr. Balazšiem in uporabo merilcev srčnega utripa na treningih in dirkah naredili korak naprej, kar se tiče strokovne pristopa. Prav analiza dela srca med napori lahko pokaže, kje imajo naši kolesarji še rezerve ali pa tudi, da jih nimajo oziroma da so na tekmi dali vse od sebe.

skega kolesarja, ves čas pa sta blestela Vlado Miholjevič in Pavel Šumanov, ki sta se vseskozi uvrščala okoli 20. mesta, prav Šumanov pa je v zadnji etapi močno presenetil, saj mu je

le za las ušla zmaga, ki jo je proslavil poljski profesionalec Andrzej Sypytowski. Šumanov pa je ciljno črto prevozil le 5 cm za njim in tako izgubil prvih 5 točk za svetovno kolesarsko računalniško lestvico.

V skupnem vrstnem redu je zmagal Italijan Guidi Fabrizio, ki ima samo letos že 5 zmag, 18. je bil Šumanov, 26. Miholjevič, 51. Ravbar, 62. Eržen, 66. Murn in 71. Ugronovič. Da te uvrstitve niti niso tako slabe, pove že dejstvo, da je bil

na primer Casagrande 27. in Chiappucci 29.

I. VIDMAR

POPREČNO V TREVISU

NOVO MESTO - V nedeljo so novomeški kolesarji nastopili v Trevisu, kjer je zmagovalca dirke odločil ciljni sprint skupine 35 kolesarjev. Branko Filip je bil petnajsti, Vladimir Miholjevič pa šestnajsti.

SKUŠČINA TENISARJEV

NOVO MESTO - Člani novomeškega teniškega kluba Krka se bodo v petek, 29. marca, zbrali v sejni sobi novomeškega štadiona na letni skupščini, na kateri nameravajo tudi formalno potrditi novo ime društva Krka.

Med odbojkarji že vse jasno

Krka ostaja med najboljšimi, prvo ligo imajo v žepu tudi Žužemberčani, TPV pa čaka boj za 3. mesto

NOVO MESTO, ŽUŽEMBERK - Potem ko so odbojkarji novomeške Krke v soboto zvečer v Izoli premagali Simonov zaliv, ki že dve leti ni izgubil prvenstvenega ali pokalnega srečanja na domačem igrišču in si še obeta napredovanje v prvo ligo, kaže, da je vse odločeno, saj ima vodilni Bled 8, Fužinar in Krka pa 6 točk prednosti pred tremi moštvii, od katerih bosta dve naslednjo sezono igrali v drugi skupini prve lige. Novomeščani so tako izpolnili načrte, ki so jih imeli pred letošnjo sezono in lahko že začnejo razmišljati o naslednjem, na katero pa se morajo organizacijsko in igralsko bolje pripraviti kot na letošnjo, še več pozornosti pa morajo posvetiti tudi obetavnim kadetom oziroma mladincem.

Tudi pri ženskah dilem o tem, kateri ekipi se bosta potegovali za prvaka in kateri za tretje mesto, dejansko ni več. Če ne bo večjih presenečenj, bodo Mariborčanke po enem letu spet državne prvakinja, saj so Blejke le preslabe, da bi ponovile lanski uspeh, za tretje mesto pa se

bodo dokaj enakovredno borile Koprčane in Novomeščanke. Slednje so v soboto s sproščeno igro na Bledu presenetile domačinke, tako da so domači gledalci lahko uživali v lepi odbojarski predstavi, ki so jo predvsem po zaslugi odličnega servisa le dobile Blejke. Lepo predstavo bi lahko Novomeščanke ponovile tudi v soboto, ko se bodo doma pomerile z Mariborčankami, saj tekma ne odloča o razvrstitvi na lestvici, pač pa bi lahko obema ekipama služila kot dobra priprava na tekme, ki bodo odločale o prvaku oziroma tretjem mestu v državi.

Odločeno pa je tudi v drugi ligi, kjer so si Žužemberčani z zmago nad Prvačino kljub odsotnosti Travižana, Mestnika in Novaka že zagotovili napredovanje v prvo ligo. Do konca prvenstva jih namreč čakajo le še štiri tekme s precej slabšimi nasprotniki, imajo enako število točk kot prvovrščeni Granit Preskrba in 4 točke prednosti pred tretjevrščenim Termom Lubnikom, tako da bi si lahko privoščili celo en spodrslijaj.

I. V.

KOŠARKA

SKL, 7. krog 2. dela, skupina za prvaka: INTERIER : SAVINJSKA POLZELA 77:80 (43:41); INTERIER KRŠKO: Nakič 32, Kraljevič 21, McDonald 11, Krajcar 8, Ademi 3, Murovec 2; 8. krog: BAVARIA WOLLTEX : INTERIER KRŠKO 107:118 (97:97, 51:46); INTERIER KRŠKO: Nakič 31, Ademi 12, Krajcar 5, McDonald 30, Kraljevič 22, Vukič 12, Murovec 6; LESTVICA: 1. Smelt Olimpija 37, 2. Interier Krško 36, 3. Idrja 35 itd. Interier Krško je sinoči igral doma s Smeltom Olimpijo, v soboto pa bo igral v gosteh z Idrjo. **Skupina od 9. do 16. mesta, 7. krog: ISKRA LITUS : KRKA 87:97 (44:39); ISKRA LITUS: Bošnjak 24, Ivanovič 21, Peterlin 14, Kandžič 13, Šetina 8, Bassin 5, Šiško 2; KRKA: Samar 38, S. Petrov 23, M. Petrov 11, Novina 11, Smodiš 8, Stipaničev 6; 8. krog: KRKA : KRAŠKI ZIDAR 79:80 (35:40); KRKA: S. Petrov 26, Sammar 20, Stipaničev 16, Bajc 9, Novina 4, M. Petrov 3, Vipavec 1; COMET : ISKRA LITUS 79:95 (26:53); ISKRA LITUS: Ivanovič 32, Bošnjak 18, Peterlin 16, Bassin 12, Kandžič 10, Vulič 4, Japič 3; LESTVICA: 1. Kraški zidar 15, 2. Republika 14, 3. Pivovarna Laško 13, 4. Iskra Litus 12, 5. Helios 12, 6. Krka 11 itd. Sinoči je Krka igrala v Slovenskih Konjicah s Cometom, v soboto pa se bo ob 20. uri doma pomerila s Pivovarno Laško. **SKL B-liga, moški, od 1. do 10. mesta, 14. krog 2. dela: SNEŽNIK KOČEVSKA REKA : PLIMA PREBOLD 80:97 (41:43); DDAKTA RADOVLJICA : BREŽICE 71:58 (39:21); 15. krog: BREŽICE : SNEŽNIK KOČEVSKA REKA 96:84 (43:31); LESTVICA: 1. Kemoplast Šentjur 27, 2. Didakta Radovljica 27, 3. Brežice 26... 8. Snehnik Kočevska Reka 18 itd.****

ROKOMET

1. SRL, moški, 21. krog: AFP DOBOVA : AKRIPOL 28:19 (14:7); AFP DOBOVA: Ocvirk 5, Mijačič 5, Begovič 5, Stojakovič 4, Glaser 3, Češnovar 3, Džapo 2, Voglar 1, Žibert 1; AKRIPOL: Vešljaj 6, Šavrič 5, Višček 3, Dvornik 3, Zarabec 1, Špende 1; KRŠKO : INŽENIRING ŠARBEK 20:16 (9:11); KRŠKO: Sirčo 4, Cvijič 4, Dragar 3, M. Urbanč 3, D. Urbanč 2, Bogovič 1, Mašič 1, Božič 1, Kukavica 1; INŽENIRING ŠARBEK: Privšek 4, Bilbija 3, Lubej 3, Gradišek 3, Verbaš 2, Kogovšek 1; LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 39, 2. Gorenje 26, 3. AFP Dobova 26... 6. Krško 20... 10. Akripol 16... 12. Inženiring Šarbek 10 itd. V soboto bo v zadnjem krogu rednega dela prvenstva Akripol igral doma s Primorskimi novicami Pro

makom, Krško v gosteh z Gorenjem, AFP Dobova v gosteh s Kodeljevimi in Inženiring Šarbek doma s Pivovarno Laško. **2. SRL, moški, 19. krog, vzhod: PIVOVARNA LAŠKO BZ : LISCA SEVNICA 24:29 (12:12); BREŽICE : POMURKA 18:28 (9:15); LESTVICA: 1. Radeče papir 30... 2. Lisca Sevnica 25... 11. Brežice 8 itd.; zahod: INLES RIBNICA : PREDDVOR 34:23 (17:11); LESTVICA: 1. Delmar 33, 2. Inles 32... 9. Črnomelj 12 itd.**

ODBOJKA

1A. DOL, ženske, 9. krog, za prvaka: BANK AUSTRIA BLEDED TPV NOVO MESTO 3:1 (13, 5, -10, 5); LESTVICA: 1. Infond Branik 44, 2. Bank Austria Bled 30, 3. Cimos 26, 4. TPV Novo mesto 20. V soboto bo TPV Novo mesto ob 18. uri doma igral z Infondom Branikom. **Za uvrstitev v 1A DOL, moški, 3. krog: SIMONOV ZALIV IZOLA : KRKA 2:3 (6, -7, 0, -10, -13); LESTVICA: 1. Minolta Bled 10, 2. Fužinar 8, 3. Krka 8, 4. Simonov zaliv Izola 2 itd.; V soboto se bo Krka v gosteh pomerila z Ljutomerom. **Za uvrstitev v 1A DOL, ženske, 3. krog: LIK TILIA : ZGORNJA SAVINJSKA 3:1 (8, -10, 12, 9); LESTVICA: 1. Celje 12, 2. Lik Tilia 6, 3. Zgornja Savinjska 6 itd. V soboto se bo Lik Tilia ob 20. uri doma pomerila s Celjem. **2. DOL, moški, 18. krog: ŽUŽEMBERK : PRVAČINA 3:1 (8, -12, 12); VOLEY CLUB PORTOROŽ : PAN KOVINAR KOČEVJE 3:1; LESTVICA: 1. Granit Preskrba 32, 2. Žužemberk 32, 3. Termo Lubnik Škofja Loka 28... 5. Pan Kovinar 16 itd.; 3. DOL, moški, 18. krog: MOKRONOG : NARODNI DOM 3:1; BOVEC : PAN KOVINAR II 3:0; LESTVICA: 1. Astec Triglav Kranj 36... 7. Mokronog 16... 10. Pan Kovinar II 12 itd. **3. DOL, zahod, ženske, 18. krog: NOVA GORICA II : LIK TILIA II 3:2; LESTVICA: 1. Bled II 32... 11 Lik Tilia II 6 itd.********

NAMIZNI TENIS

1. SNTL, moški, 16. krog: KRKA : PRESERJE 5:2 (Benko : 5. Nišavič 2:1, Kralj : Petrovič 1:2, Hribar : Vecko 2:0, Benko-Hribar : Vecko Petrovič 0:2, Benko : Petrovič 2:0, Hribar : S. Nišavič 2:0, Kralj : Ribaljcenko 2:1); MELAMIN : MARIBOR 2:5 (Komac : Tancer 2:0, Murn : Kriuškin 0:2, Špelič : Plohl 1:2, Komac : Špelič : Tancer-Plohl 2:0, Komac : Kriuškin 1:2, Špelič : Tancer 0:2, Murn : Plohl 0:2); LESTVICA: 1. Maxmarket Olimpija 32, 2. ŽNTK Maribor 28, 3. Krka 20, 4. Moravske Toplice Sobota 18, 5. Melamin 18 itd. V soboto se bo Krka v Radljah pomerila s Partnerjem.

Jugoslavija jutri v Novem mestu

Jutri povratni dvoboj finala druge skupine evropske namiznoteniške lige - V slovenski ekipi ima pomembno vlogo Kočevcevic Komac - Na drugi strani tudi Zoran Kalinič

NOVO MESTO - Novomeški namiznoteniški klub Krka se je v zadnjih časih že nekajkrat izkazal z izvrstno organizacijo pomembnih tekmoval, prav vzorno pripravljeno polfinalni dvoboj druge divizije evropske namiznoteniške lige med Slovenijo in Španijo pa je pripomogel, da bo Novo mesto jutri gostilo tudi povratno srečanje finalnega dvoboja med našo reprezentanco in Zvezno republiko Jugoslavijo. V Novem Sadu so zmagali domačini s 4:2.

Začetek zanimivega namiznoteniškega dvoboja bo v novomeški športni dvorani Marof jutri, v petek, 22. marca, ob 15.30, fantje pa v dvorani trenerja tudi že danes. Slovenska reprezentanca bo nastopila v že uveljavljeni postavi, v kateri ima pomembno nalogo tudi Kočevcevic Gregor Komac, ki velja za najboljšega igralca slovenske namiznoteniške lige in je bil pred kratkim na osnovi glasov bralcev revije Bela žogica proglašen za najboljšega igralca

Slovenije. Poleg Gregorja bodo dres s slovenskim grbom oblekli Robert Smrekar, ki si namiznoteniški kruh služi v Nemčiji, Sašo Ignjatovič, ki igra v jugoslovanski ligi in nasprotnike najbolj pozna, ter Gregor Škafar, trener pa bo Borut Veren. Glavni pokrovitelj predstave je Avto Slak iz Trebnjega, precej pa pomagata tudi Krka Zdravilišča in Krka Kozmetika.

Zanimivejša je postava reprezentance Zvezne republike Jugoslavije, ki bo tokrat nastopila brez svojega najboljšega moža Ilije Lupuleskua, skupaj z Zoranom Primorcem svetovnega prvaka v igri parov, ki igra na Japonskem. Jugoslavija kljub temu ne bo brez svetovnega prvaka, saj bo v Novem mestu nastopil veteran Zoran Kalinič, ki je bil pred leti svetovni prvak v igri parov skupaj z že legendarnim Dragutinom Šurbkom, pa tudi Slobodan Grujić že ima odličje z največjih tekmovanj, saj je bil mladinski evropski prvak. Na trenerski klopi bo sedel nakdanji jugoslovanski reprezentant Milivoj Karakašević, njegov sin, ki velja za enega izmed najobetavnejših igralcev, pa bo najbrž kar prvi mož jugoslovanske reprezentance, saj na prvem srečanju edini ni izgubil dvoboja.

Glede na zaradi odsotnosti Lupuleskua precej oslabiljeno jugoslovansko moštvo ima Slovenija lepe možnosti za zmago in ugoden izid, ki bi našo reprezentanco popeljal v prvo skupino evropske lige, kamor

USPEŠEN ZAKLJUČEK

KEGLJANJE - Oba dolenjska predstavnika v medregijski kegljaški ligi sta uspešno zaključila sezono. V zadnjem krogu so kegljavek trebanjskega Mercatorja v gosteh premagale Krilato kolo s 7:1. Črnomaljci pa s 6:2 MTT Maribor.

po svoji kakovosti vsekakor sodi. Če ne drugega, se gledalcem v novomeški športni dvorani jutri obeta izvrstna predstava med igralci, ki so nekoč skupaj tvorili svetovno priznana jugoslovanska šola namiznega tenisa, danes pa se borijo za vstop v evropsko elito.

I. VIDMAR

Interier še drugi, Krka še upa

Košarkarji krškega Interierja so po porazu na domačem igrišču spet zmagali v Mariboru. Odločata sinočnja tekma z Olimpijo in sobotna z Idrjo - Novomeščani imajo še možnost

KRŠKO, NOVO MESTO - Televizijske kamere krškim košarkarjem očitno ne prinašajo sreče, saj so slovenski televizijski gledalci tudi prejšnjo sredo namesto učinkovite in atraktivne igre posavskega sanjskega moštva videli njegov poraz; čeprav so Krčani še 6 minut pred koncem vodili z 8 točkami razlike, so jih košarkarji Kovinotehne Savinjske Polzele v zaključku dotolkli z delnim izidom 11:0. V soboto v Mariboru na srečo ni bilo televizijskih kamer in Interier je spet dokazal, da drugo mesto na prvenstveni lestvici niti slučajno ni naključje.

Na tej tekmi so Krčani še enkrat dokazali, da prvi polčas v košarki ni odločilen, saj so zamujeno nadomestili delno v drugem, dokončno pa v podaljški, ko so popolnoma nadigrali domačine, čeprav v igri ni bilo Nakiča, ki se je izkazal v rednem delu. S to zmago si je Interier že zagotovil uvrstitev med najboljša štiri moštva, saj so z zmago v Mariboru preprečili morebitno serijo porazov, od sinočnje tekme s Smeltom Olimpijo na domačem igrišču in sobotne tekme v Idrji pa je odvisno, ali bo Interier končal ligo osmerice na

TOM V MÜNCHNU

MIRNA - Izredno močnega badmintonskega turnirja za bavorski pokal v Münchnu se je udeležilo tudi 9 igralcev mirnskega Toma. Med 120 tekmovalci iz 7 držav se je najdlje prebil Kristian Hajšek, ki je nastopil polfinalu močnejše skupine A. Nina Šumi je nastopila v finalu skupine B, v drugi krog turnirja pa so se udeležili Uroš in Dušan Škerbiš, Bojan Krnc in Uroš Kirm.

točko oziroma za eno zmago, vključujoč večerajšnjega, pa košarkarji ostaja do konca še 6 krogov.

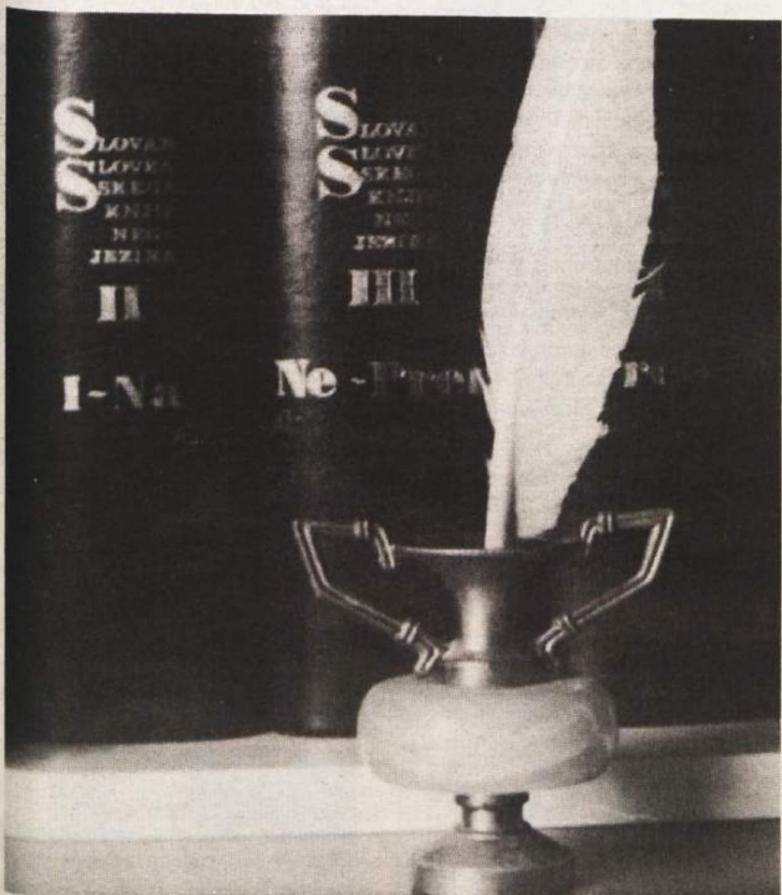
ELAN NA ROBU

NOVO MESTO - Nogometno novomeškega Elana so slabo začeli drugi del prvenstva v 3. državni ligi, saj so tekmo s Transporti v Ilirski Bistrici izgubili z 1:4. Poraz je posledica težkega stanja v klubu, brez denarja le stežka krije stroške tekmovanja, prvo moštvo trenira enkrat na teden, kar je veliko premalo tudi za tretjo ligo.

NOVOMEŠKO KEGLJIŠČE

NOVO MESTO - Jutri, v petek, ob 13. uri se bodo končno izpolnile vroče želje dolenjskih kegljavek, bodo po nekaj letih spet dobili kegljišče. Na Germovih ulici 4, v prostori nekdanje restavracije, sta zgradila Krka Zdravilišča in mesto občina Novo mesto. Ob tej priložnosti se bodo za rekord kegljavek pomerili člani moške in ženske reprezentance Slovenije, med katerimi bo nastopila tudi dvakratna svetovna prvakinja in svetovna rekordnica Mariška Kardinar. Moški bodo začeli ob 15. uri, ženske pa ob 16.30.

Slovenščino bo treba zakonsko zavarovati

Janez Gradišnik meni, da jezikovnih napak niti ni toliko, hudo pa je to, da jih skorajda ni mogoče pregnati. Tistim, ki je namreč namenjena jezikovna kritika, se zanjo ne zmenijo in govorijo ter pišejo še naprej narobe. Jože Mahnič je glede na svoje lektorske izkušnje dejal, da so najvpadljivejše napake raba tujih besed, okoren in nenaraven besedni red, neizražanje z glagoli, dolgovozno in čimbolj komplicirano izražanje, omejen besedni zaklad, neuporaba zaimkov... S tem pa kvirajo jezik še drugim. Ljudje svojo govornico oblikujejo tudi po tem, kar slišijo in berejo. Pogosto kdo prevzame napako v dobri veri, da ne more biti narobe, če je pa slišal po radiu, prebral v časopisu ali knjigi itd. Tako se razne napačne rabe širijo in težko jih je pregnati. Iz tega sledi, da je nujno, da vsaj tisti, ki nastopajo v javnosti, govorijo in pišejo dobro in lepo slovenščino. Seveda mednje v prvi vrsti spadamo novinarji.

Je pouk slovenščine za mlade privlačen?

FOTO: M. MARKELJ

Znano je, da se materinščino najprej učimo doma, v družini, potem pa v šoli. Tu morajo mladi osvojiti celotno jezikovno komunikacijo - branje, pisanje, govor. Mnogim pa je (žal) šola zadnja ustanova, v kateri se kaj naredijo za svoj boljši jezik, in kasneje ne preberejo niti ene knjige več. Tudi zato je treba narediti vse, da se bodo otroci radi spravili k učenju slovenščine, da jo bodo vzljubili in jo z veseljem ter tudi pravilno uporabljali. O slovenščini v šolstvu, predvsem srednjem, je govorila Nada Barbarič, profesorica slovenščine na bežigradski gimnaziji, ki je dejala, da je imela do nedavnega država do tega mačehovski odnos. Sploh si ni prizadevala, da bi bodoči intelektualci dobili širši pogled na jezik. To pa se je spremenilo z zunanjim preverjanjem znanja - z maturo, saj je 50 odstotkov točk možno dobiti z znanjem jezika, ki se preverja kar trikrat na vseh ravneh. "To je zahtevno in prav je tako, problem pa vidim v tem, da se pripravljajo za maturo lahko sprevrže v sam 'dril' maturitetnih testov, ki so standardizirani. To pa seveda ni sodoben pouk jezika, čeprav posamezni profesorji vidijo uspeh svojega dela v maturitetnem rezultatu, kar pa ni edino pravo mero," je dejala Barbaričeva.

Spremenbe na boljše pri pouku slovenščine prinaša lanski novi učni načrt za jezik in književnost in pa t.i. kurikulum slovenskega jezika, ki pomeni poskus uveljavljanja spoštljivejšega in resnejšega odnosa do slovenščine kot učnega jezika pri vseh učnih predmetih. Ta bo menda zaživel v tretjem tisočletju. Slavisti pogosto tudi potožijo nad prezahtevnostjo zdaj dostopnih učbenikov in zaradi pomanjkanja celovitejšega učbenika za slovenščino.

Berite, berite in še enkrat berite!

Kar (pre)pogosto poslušamo o nepriljubljenosti slovenščine med mladimi, malce drugačno sliko pa kaže lanska analiza po predmetih med približno 500 srednješolci, ko se je izkazalo, da slovenščina ni med predmeti, ki bi jim povzročala težave, ponekod pa so jo označili kot predmet, s katerim so v šoli najbolj zadovoljni. Janko Kos je spomnil in opozoril, da lanski maturitetni uspeh pri slovenskem jeziku le ni bil tako slab, kot je bilo videti na prvi pogled - povprečna

ocena je bila 2,98. Skoraj polovica dijakov je namreč dosegla zlato sredino.

Kako privlačen in kako uspešen je pouk slovenskega jezika pa je odvisno tudi od ljudi, ki ta predmet poučujejo. Žal mnogo profesorjev in učiteljev za to nima prave izobrazbe. Jezik mladih je pogosto slab in nekultiviran, čemur pa botruje tudi nebranje. Delež branja pa ni samo majhen (za branje povprečno porabijo nad polovico manj časa kot za gledanje televizije), ampak je tudi po kvaliteti slabo. Kdor bi rad znal pravilno in lepo slovenščino, mora brati. Toda ne samo vsakodnevno časopisje, pač pa dobre knjige. To pa se večini ne zdi preveč privlačno. Iz tega izhaja še en problem - nenavajenost govornika v javnosti, tudi kasneje pri izobraženih. Morda bo k usposabljanju učencev za javno nastopanje v prihodnosti pripomogel novi izbirni predmet retorika, čeprav še ni čisto jasno, kdo ga bo poučeval. Da pa ne znamo govoriti v javnosti, je krivo tudi vse bolj pogosto pisno preverjanje znanja v šolah namesto govornega. To bi veljalo spremeniti.

Urad za jezik

Večina sodelujočih na okrogli mizi se je strinjala, da je edina uspešna pot za izboljšanje položaja slovenskega jezika ta, da jezik zakonsko zavarujemo. "Glede na to, da pri nas ne gre brez ombudsmanov, sponzorjev, fundacij, Studia City in podobnih tujk ter sponzorjev, potrebujemo zakon o javni rabi, kot ga imajo Francozi. Poleg tega bi morali ustanoviti Urad za jezik, ki bi opozarjal na kršitve, pomagal z nasveti, razsojal v spornih primerih," je menil Janez Gradišnik. Tudi dr. Jože Toporišič je za to, da začne delovati telo, podobno nekdanjemu Jezikovnemu razsodišču. In kakšne so dejanske možnosti?

V zvezi s skrbjo za jezik je dr. Janez Dular, minister za kulturo RS, že povedal, da razmišljajo o pripravi zakona o slovenščini oziroma o ustanovitvi Urada za jezik, ki naj bi deloval pri vladi ali pri ministrstvu za kulturo morda že v tem mandatnem obdobju. Ta naj bi imel svetovalno - spodbujevalno vlogo. Državne organe in javnost naj bi spodbujal k skrbi za pisni in ustni slovenski jezik, v skrajnih primerih pa naj bi ta urad imel tudi možnost represivnega oziroma restriktivnega ukrepanja. Urad ne bi izdeloval novega pravopisa, bolj pa bi se posvečal vprašanju za zastavljenosti slovenščine in se ne bi vmešaval v umetnostni jezik. V praksi bi delo Urada izgledalo tudi tako, da bi na primer razpisal nagrado za najboljšo slovensko poimenovanje slovenskega industrijskega izdelka ali za najboljšo poimenovanje podjetja. Organiziral bi seminarje, pomagal pripravljati tečaje retorike, spremljal bi, kaj se v javnosti dogaja, imel bi pristojnosti opozoriti na nepravilnosti in ob njih zahtevati tudi ukrepanje itd. Glede na te načrtovane naloge je verjetno Urad res nujno potreben.

Sicer pa si vso problematiko z jezikom lahko razložimo tudi takole. Če imamo koga radi, nam zanj ni vseeno in smo zanj pripravljeni storiti marsikaj, če ne celo vse. Ravno tako je pri slovenščini. Če imamo radi svoj jezik, potem ga tudi spoštujemo in čisto samo po sebi umevno je, da skrbimo, da (p)ostaja dober, lep in naš, slovenski. Vse se torej začne in konča pri ljubezni.

LIDIJA MURN

Jezikovno hlapčevstvo

Z uradom za slovenščino, katerega ustanovitev napoveduje naš novi kulturni minister, dolenjski rojak dr. Janez Dular, se v javnosti ponovno opazneje zastavlja vprašanje slovenščine v javni rabi, o njenem položaju in ogroženosti, z njim pa veljavnost nekaterih dosedanjih ugotovitev. Med njimi je zaradi razmer (samostojna država!) ponovnega premisleka vredna posebno ta, ki pravi, da slovenščino najbolj ogrožamo mi sami z neprimernim odnosom do nje, pri čemer naj bi svojo vlogo igrala slovenska hlapčevska narava, ki se v tem odnosu kaže predvsem v stalni pripravljenosti zatajiti in omalovaževati materinščino.

Res bi težko trdili, da s slovenščino ravnamo zgledno in skrbno, da se ne dogaja, da jo v javni rabi po nepotrebnem zatajimo oziroma podrejamo tujemu jeziku. Če je kaj takega mogoče razumeti in opravičiti za čase, ko je bila slovenščina podrejena tujemu jeziku zaradi tega, ker je bil pač tujec naš gospodar, je treba imeti že kar slonje debelelo kožo, če želimo razumeti in opravičiti hlapčevanje slovenščine srbohrvaščini v Jugoslaviji, ko sta bili oblasti in z njo

tudi tako

čas v rokah slovenskega ljudstva. Težko pa je jezikovno hlapčevstvo razumeti in še manj sprejeti v samostojni slovenski državi. A človek se ne more znebiti nadležnega viša, da jezikovno hlapčevstvo še naprej cveti, ko prebira nazive podjetij, bere reklamna sporočila, dobi v roke navodila za uporabo izdelkov ali ko prisluhne vsakdanji govorici in žal tudi govorici naših množičnih medijev.

V samostojni slovenski državi slovenščina vendar ne bi smela biti ogrožena. A čemu potem govorjenje in občutek ogroženosti? Čemu so jezikovno in narodno osveščeni ljudje še vedno zaskrbljeni za usodo in položaj slovenščine? Ali jo zdaj ogroža angleščina? Se je podrejenost slovenščine res tako globoko zažrla v našo kožo in ali je to zares za vse večne čase koža hlapca? Bo zaradi tega slovenščina, ker ni več pod neposrednim pritiskom tujega jezika, klavrnou usahnula?

Zadevo je seveda mogoče videti tako, da na ta vprašanja odgovorimo pritrilno in je potem zaskrbljenost še kako upravičena, rešitev pa se nam odmika v polje težko dosegljivega ali celo nedosegljivega, vsaj če pomislimo na preobrazbo narodnega značaja. A da se pogledati tudi drugače. Denimo takole: naš odnos do materinščine ne določa hlapčevstvo - to se sicer v marsičem res kaže kot črta slovenskega narodnega značaja, vprašanje pa je, če ne gre le za preveč naglaševani stereotip - torej ne hlapčevstvo, vsaj ne v tolikšni meri kot nekaj povsem drugega - slovenska pragmatičnost.

Zanimivo je, da so prav pragmatičnost in ne hlapčevstvo v našem narodnem značaju prepoznali naši dovčerajšnji bratje, s katerimi smo živeli v skupni državi in se v zadušljivej "brat-skem" objemu in medsebojnem praznjenju žepov kar dobro spoznali. Srbske trditve o izkoriščevalskih Slovencih, spretnih trgovcih, ki poceni kupujejo na jugu surovine in nato tja drago prodajajo izdelke, govore natanko o tem.

Če torej naš odnos do materinščine v precejšnji meri določa pragmatičnost, se stvari pokažejo lažje rešljive. Materinščina za pragmatika seveda ni nobena svetinja ne vrednota; če se pokaže kot ovira pri doseganju koristi, jo zlahka preskoči ali pa potisne tja, kjer ne dela zgage in nepotrebnih težav. Pragmatične pameti k spoštovanju materinega jezika torej ne bo vodil lasten premislek, ampak le zakonska prisila.

Če tako preiščljamo, potem ustanovitev urada za slovenščino in sploh zakonski ukrepi za krepitev položaja slovenščine nikakor niso videti zgrešena poteza, slovenščina pa niti ne več tako ogrožena. A kaj bo z njo, zares ostaja odvisno od nas samih.

MILAN MARKELJ

Ni treba ravno veliko truda, da človek opazi, da Slovenci svojemu materinemu jeziku ne posvečamo dovolj pozornosti in skrbi, pa naj gre za pisnega ali govornega. Ne samo da se ne znamo lepo slovensko izražati, da delamo takšne in drugačne napake, ampak vse več uporabljamo tujke in tuje izraze, ki na žalost naše besede celo izpodrivajo. Mi pa kot da bi nam bilo vseeno. Sem in tja nekateri res opozarjajo, da je slovenščina v javni rabi že grozljiva, toda sadov njihovega truda ni. Seveda se s podobnimi problemi srečujejo tudi drugi narodi, toda rešujejo jih zakonsko. Morda pa se bodo tudi nam zjasnila vremena, kajti novi minister za kulturo dr. Janez Dular še v tem mandatnem obdobju obljublja ustanovitev urada za jezik, ki naj bi spodbujal k skrbi za slovenski jezik. Bilo bi prav, kajti slovenščina je ena izmed najpomembnejših lastnosti našega naroda.

O položaju slovenskega jezika so prejšnji teden govorili na javni tribuni, ki jo je pripravil Kulturni forum, na njej pa so s svojimi razmišljanji sodelovali ugledni jezikoslovci, književniki, prevajalci, šolniki in drugi, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja s slovenščino. In teh ni bilo tako malo. Vsi so si bili enotni, da je slovenščina v javni rabi prej zanemarjena kot ne, navedli pa so tudi nekaj predlogov, ki bi utegnili prispevati k njenemu boljšemu položaju: od tega, da je treba poskrbeti za večjo veljavo slovenščine v šolah, za kar morajo biti v prvi vrsti tudi slavisti bolj didaktično usposobljeni, pa do zaostre-nega poziva Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, naj poskrbi za poljudnejše izdaje temeljnih jezikovnih priručnikov. Sicer bo slovenski jezik kmalu obvladala le še peščica izbrancev.

Ogledalo družbe je v jeziku

Prav gotovo je danes jezikovno življenje veliko bogatejše, kot je bilo včasih. Tehnično izpopolnjevanje in razvoj javnih občil omogočata, da se govorjena in pisana beseda širita veliko hitreje kot nekoč. Toda zaradi teh prednosti je jezik izpostavljen novim nevarnostim - hitreje se širijo tudi jezikovne slabosti, malomarna in površna raba, tujke. V vse bolj razviti družbi pa naloge jezika postajajo vse večje in zapletenejše, to pa tudi od človeka zahteva vedno več jezikovnega znanja. Nujno je spoznanje, da je materin jezik sicer

nekaj, kar nam je vsem dano, hkrati pa tudi nekaj, česar se je treba spet in spet učiti.

Vsaj kdor nastopa javno, bi moral obvladati slovenščino

Prav na račun razvoja najrazličnejših medijev se je razmerje med govorjeno in pisano besedo spremenilo v prid prve. Jože Faganel, eden izmed sodelujočih na okrogli mizi, je današnje dobo označil celo kot zlato dobo govorjenega jezika. Žal pa smo jo dočakali dokaj nepripravljeni, saj zahteva govorjen jezik vsaj toliko znanja kot pisani. Napačno je mišljenje, da se svojega jezika naučimo kar mimogrede, ker ga poznamo pač že od rojstva, ali pa da za vsakdanje potrebe zadostuje znanje iz šole, družine in okolice. Vsaj kdor javno nastopa, bi moral svoje jezikovno znanje ves čas obnavljati in bogatiti. Tudi na to, da mora biti govor v javnosti zdrav, pravilen in kultiviran, je opozoril Faganel. To pa pomeni brez govornih napak, po normi zbornega jezika (česar se žal poklicno naučijo le igralci, televizijski napovedovalci in morda še kdo). Kultiviran govor pa ni le odsotnost napak, pač pa bogastvo govornih kvalitet. Taki govorci so redki, zato jih je treba ceniti in se od njih učiti. Žal pa mnogi primeri (spomnimo se samo naših poslancev) kažejo drugače. Niti t.i. javni delavci ne storijo nič, da bi si izboljšali jezik: govorijo in pišejo tako, kakor znajo, znajo pa slabo.

Domačija, na kateri se je ustavil čas

Dragica Črnič v črni kuhinji

Raziskovalci, ki jih je pot zanesla v Belo krajino, kjer so proučevali njeno bogato kulturno dediščino, so ob koncu svojega dela vedno navdušeno dejali, da je v Beli krajini še veliko dela za številne strokovnjake, pa naj gre za etnologe, etnografe, umetnostne zgodovinarje in še koga. Vendar se morajo podvizati, če ne želijo, da bodo nekatere značilnosti te najjužnejše slovenske pokrajine izginile za vedno.

Med belokranjskimi značilnostmi, ki se nezadržno umikajo novemu, modernemu, ne pa vedno tudi najbolj primernemu, je arhitektura. Če bi arhitekturo v belokranjskih Drašičih, ki jo je v svoji diplomski nalogi pred poltrem desetletjem obdelala etnologinja in umetnostna zgodovinarica Andreja Brancelj, primerjali z današnjimi Drašiči, bi se lahko zgrozili. Če takrat je avtorica opozorila na prave spačke, ko so na primer leseni hiši "prislonili" prizidek iz betonskih zidakov ali pa značilni belokranjski hiši zamenjali majhna okna z velikimi tridelnimi. Če pa bi podoba vasi iz njene naloge primerjali z današnjo, bi spoznali, da se je prav v zadnjih letih še bolj spremenila, saj še tistih nekaj elementov belokranjske arhitekture skoraj ni več. A ne le v Drašičih, tudi v drugih belokranjskih vaseh človek le še redkokdaj uzre stanovanjske hiše, ki so bile še pred desetletji povsem običajne. Če pa so se že ohranile, so navadno postale skladišča za kmečko orodje. V starih lesenih kmečkih hišah s slamnatimi strehami, poraslimi z mahom, danes ne živi skoraj nihče več.

Dragičina idila pod slamnato streho

"Skoraj" sem zapisala zato, ker je ena od takšnih belokranjskih hiš vendarle še obljudena. Na majhni vzpetini na obrobju Bednja, vasi, ki je nekaj kilometrov oddaljena od Adlešičev, stoji Črničeva domačija s kozolcem, hlevom in svinjaki ter stanovanjsko hišo. Takšna torej, na kakršnih so odraščali še mnogi od naših staršev. In če sem na začetku omenila, kako se je v zadnjih letih hitro spreminjala podoba belokranjskih domačij in s tem celih vasi, je za Črničevo domačijo moč reči, da se je na njej že davno ustavil čas. Ne vemo sicer zakaj, vendar je za tiste, ki želijo, da bi se ohranila naša dediščina, to srečna okoliščina. In kar je še pomembnejše: prav to, da hiša ni zapuščenca, pač pa je v njej še vedno življenje, je lahko zagotovilo, da se je zob časa ne bo lotil tako hitro in temeljito, kot bi se je sicer.

Danes ima Črničeva domačija le še eno stanovalko. Odkar je 48-letni Dragica pred dobrima dvema letoma umrla mama, živi sama. Svojega doma ne mara zapustiti, čeprav bi ji bilo morda drugje udobneje. Obiskovalca ob pogledu na črno kuhinjo s sajami, ki so na debelo prekrile stene in strop, z nekaj centimetrom širokimi špranjami med plohi, iz katerih je narejena stena kuhinje, podzavestno prešine misel, da jo vpraša: "Ne bi šli raje živet v dom starejših občanov?" A Dragica se zasmije, njen odgovor pa je kratek: "Sem že bila, a ne

zume, da hoče sama obdelovati njivico v vrtači pod hišo, skrbeti za svoje goske, ki jih kliče po imenih, povezati trte v vinogradu na Plešivici. In tisti, ki tako gledajo na Dragičino življenje, ji lahko kar zavidajo idilo.

Dediščina, ki se mora ohraniti

Toda letošnja zima, ki ji še po štirih mesecih ni videti konca, je Dragici precej zagrenila življenje. Z dela strehe je namreč s snegom zdrsel na tla tudi slama in Črničeva se je ustrašila, da bo ostala povsem brez strehe. "Z Borisom, ki prav tako dela preko pri javnih delih, sva pred lanskim božičem na hitro prekrila streho s cementno opeko, saj drugega nisva imela pri roki," pove Jasmina. Del, ki je bil najbolj poškodovan, je vsaj za sedaj zavarovan pred dežjem in snegom, vendar pa tudi ostala streha ni ravno za vzor. Kdaj so streho nazadnje prekrili, se Dragica ne spomni, ve le, da so jo večkrat popravili, kjer je bilo pač potrebno. Koliko časa bo streha na hiši, za katero Dragica pravi, da je po izročilu stara okrog 200 let, še zdržala skupaj, je težko reči. In prav tega, da bi se vse skupaj sesulo, je najbolj strah. Čeprav živi bolj sama zase, je razgledana, saj veliko bere in spremlja vse dogodke po radiu. Tako ve tudi, da obstaja Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki bi ji lahko pomagal. "Želim ostati doma in rada bi, da bi hišo zaščitili in da bi se ohranila," med sol-

zami pove svojo največjo željo še edina prebivalka s slamo pokrite hiše v Beli krajini.

Na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto so se, ko sem povprašala o Črničevi hiši, zelo hitro odzvali. Dušan Strgar, konservator za etnološko dediščino, je takoj obiskal Dragico. Njena hiša je bila na zavodu prvič evidentirana leta 1994, ko so opravili evidenco zaradi krajinskega parka Kolpa. Ob zadnjem obisku pa je Strgar lahko ugotovil le, da je hiša precej slabša kot pred dvema letoma. Po njegovi oceni bi poleg strehe morali na hiši zamenjati še 80 odstotkov ostrejša, temeljito obnoviti gank, utrditi zidove, prebeliti notranjost. To pa bi bila kar obsežna akcija, ki se je ni moč lotiti na ho-ruk, ampak jo morajo načrtovati. Največji problem pri vsem je kritina. Zavod sicer ima svojega krovca, ki pa zagotovo nima na zalogi dovolj slame. Zato je po Strgarjevih besedah vsaj za sedaj bolje, da še nekaj časa ostane slama, prerasla z mahom, ki je sedaj na strehi, kot da bi jo prekrili s cementno opeko, za katero Dragica pravi, da je ima dovolj. Po njegovem bi bilo celo bolje, da bi del strehe, na kateri je že opeka, raje prekrili z lepenko, kajti prav lahko se zgodi, da se bo streha pod preveliko težo opeke podrla. "Dokler je slabo vreme in mrzlo, tako in tako ni primeren čas za popravilo strehe. Ko pa bo topleje, bo naš mojster opravil po-

pis del in dogovorili se bomo za zamenjavo ostrejša in kritine. Če bi imeli slamo, bi zagotovo začeli z deli čim bi bilo mogoče. Tako pa bo potrebno počakati do jeseni. Seveda bomo z zavoda hišo ves čas nadzorovali, da ne bi prišlo še do večjih poškodb," je povedal Strgar. Ta akcija bo, kot je zagotovil, stekla izven predvidenega programa, denar zanjo pa bodo morali poiskati tako v črnomaljski občini kot na republiki. Res je sicer, da Črničeva hiša ni z odlokom zaščiten kot spomenik kulturne dediščine, vendar je veliko bolje, da v resnici kaj storijo za njeno ohranitev, kot za je zaščita zgolj na papirju. "Predvsem moramo pozdraviti odločitev ljudi, ki želijo živeti v takšnih hišah in na ta način ohranjajo dediščino," pove Dušan Strgar o Črničevi hiši, za katero Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine sicer ni naredil stavbne raziskave, vendar je po njegovih besedah že na prvi pogled očitno, da je stara.

Dragica bo pač morala počakati, da bo končana letošnja zetek ter da bodo pripravili kritino za njeno streho. Vsi, ki jim ni vseeno, kako bo z njenim domovanjem, upajo, da bo do takrat sedanja streha še vzdržala. Naslednjo zimo pa bo, četudi bo tako radodarna s snegom kot letošnja, lahko bivala brez strahu, da bi ostala brez strehe nad glavo. In življenje v Črničevi hiši, ki je preživela že toliko generacij, se bo nadaljevalo.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Dom Črničeve na Bednju, edina s slamo krita hiša v Beli krajini, ki je še obljudena

grem več nazaj." Z mamo sta, preden je umrla, nekaj časa živeli v črnomaljskem domu starejših občanov. Po mamini smrti se je Dragica vrnila na Bednjo. Gotovo ne zato, ker bi v domu zanjo slabo skrbeli, pač pa je očitno tako navezana na svoj dom, da ga ni pripravljena zamenjati za vse udobje in pridobitve, ki jih ponuja sodobna civilizacija.

Da je res tako, je potrdila tudi Jasmina Žalec, dekle, ki od lanskega julija preko javnih del v okviru črnomaljskega Centra za socialno delo vsak teden obišče Črničevo. Čeprav je Dragica, kot je sama povedala, že od nekdaj živčna in bolehnata ter težko hodi in govori, želi ostati čim bolj samostojna. In prepričana je, da v hišici na robu vasi še vedno lahko sama gospodari. "Bolj kot pomoči si Dragica želi pogovora, tople, predvsem pa spodbudne besede. Ko jo obiščem, ji iz trgovine prinesem, kar želi. To je navadno le kruh, ki ji ga shranim v hladilno skrinjo in ga ima za ves teden. Ker v hišici ni vodovoda, ji iz vodnjaka ob kozolcu nanosim vodo v velik rezervoar v kuhinji, od koder teče voda tudi v pralni stroj. Dodobra jo založim z drvami, čeprav se je že zgodilo, da si jih je nanosila tudi sama. Ker sem se jezila, zakaj ni počakala name, saj bi na dvorišču, ki je bilo pozimi nemalokrat spozlko, lahko padla, mi je odgovorila: 'Saj nisem vedela, ali boš sploh prišla do mene, ko pa je tako slabo vreme!' V njenem štedilniku mora namreč neprestano goreti, a kljub temu ni v kuhinji nikoli dovolj toplo. Toplota uide skozi špranje v steni in skozi odprtino, ki iz kuhinje vodi na podstrešje in ki ni zaprta," pove Jasmina, ki je po pripovedovanju deklet, ki so preko javnih del pred njo obiskovale Črničevo ter iz lastnih pogovorov z njo spoznala, kako zelo je navezana na svoj dom. Zato jo ra-

ZA VEČJO VARNOST

Bistro glavo varuje čelada!

Uporabo kolesarske čelade novi zakon o varnosti cestnega prometa očitno še ne bo uzakonil, tudi med mladimi še ni tako popularna, kot so na primer rolerji, pa vendar: strokovnjaki vse glasneje opozarjajo, da lahko čelada v primeru padca ali prometne nezgode posledice močno omili - udarce lahko ublaži tudi za desetkrat. Prav pri kolesarjih so namreč poškodbe glave in vrata najpogostejše.

Bližajoča pomlad že vabi na naše ceste vse več kolesarjev, tovrstna rekreacija pa močno pridobiva priljubljenost. Kolo zahteva velikih parkirnih površin ne goriva, kolesarski izpit pa je prvi izpit, ki ga opravi otrok, in je dokument, ki dokazuje, da gre lahko samostojno na cesto.

Vendar so prav kolesarji (poleg pešcev) najbolj izpostavljena in nezaščiten skupina udeležencev v prometu. V statistiki prometnih nesreč so kolesarji takoj za vozniki in potniki v avtomobilih ter pešci, vendar so glede na njihovo zastopanost v prometu - kolesarjev je bistveno manj kot drugih udeležencev v prometu - in glede na vremenske razmere, saj se vozijo le del leta, med najbolj ogroženimi.

Popularizacija kolesarske čelade izhaja iz dosežanj izkušenj o pozitivnem učinku uporabe čelade pri mopedistih in motoristih, tudi ti so namreč med najbolj ogroženimi, raziskave v svetu pa kažejo, da je verjetnost, da bo motociklist poškodovan v prometni nesreči, kar 25-krat večja kot pri vozniku ali potniku v osebni avtomobilu. Verjetnost se pri nezaščiteni glavi še poveča! Namen čelade je jasen: zaščititi glavo, saj vozila na dveh kolesih nimajo pločevinastega oklepa, ki bi varoval voznika ali potnika. Zamah z roko, češ "to se meni ali našemu ne more zgoditi", je naiven in neodgovoren. Morada se bo zgodilo samo enkrat...

Kot meni dr. Viktorija Košorok z Inštituta RS za rehabilitacijo, so poškodbe glave eden največjih zdravstveno-socialnih problemov večine razvitih zahodnih dežel, ta tiha epidemija sodobnega časa pa predstavlja eno najbolj invalidizirajočih obolenj mlade generacije, ki s svojimi hudimi posledicami ne ogroža le življenje posameznika, ampak predstavlja

zdravstveno, materialno in moralno breme družbe v celoti. Posledice poškodbi glave oziroma možganov praviloma skoraj vedno ostanejo, nekatere so vidne takoj, lahko se s časoma zmanjšajo, druge pa se poglobijo ali se pojavijo šele kasneje, večinoma so trajne. Za lažjo predstavitev pogledimo en primer: trčenje motocikla pri hitrosti samo 20 km/h z osebnim avtom, ki pelje 40 km/h, je enako padcu na glavo iz 4. nadstropja! Kako naj to prenese nezaščiten glava, je jasno, zato je čelada nepogrešljiva in obvezen del opreme vsakega voznika motocikla in kolesa z motorjem, vse glasneje pa so pobude za uporabo čelade tudi pri kolesarjih - tako pri otroku, rekreativcu ali tekmovalcu.

Kako izbrati čelado?

Kolesarjem je namenjena posebno lahka in nižja čelada, kot je motociklistična, saj ne pokriva ušes in zadnjega dela glave, zaradi posebne zgradbe omogoča čim boljše zračenje, glavo pa dobro varuje pri običajnih nezgodah. Pri nakupu čelade je bolje, da ne nasedate geslom o ugodni ceni, saj je bolj kot ta pomembna kvaliteta, čelade pa verjetno ne boste kmalu zamenjali. Če čelada nima ustreznih lastnosti, lahko celo bolj škodi kot koristi. Ali je čelada kakovostna, lahko ugotovimo iz etikete, na kateri so oznake ECE 22/03, ki dokazujejo upoštevanje evropskih normativov in zahtev o varnosti (homologacijo) - se pravi, da je bila serija čelad preizkušena in je čelada preizkus uspešno prestala, izdelava tako označenih čelad pa je tudi pod stalno kontrolo.

Barva in oblika čelade ne smeta biti glavni komponenti pri izbiri čelade. Čelada na glavi ne sme plesati, ko je trdno pripeta, ne sme pa tidi tiščati. Pravilno

FOTO: T. GAZVODA

Na naših cestah sicer redko, a vse pogosteje vidimo kolesarja s čelado pa vendar - tako je varneje!

velika čelada mora trdno sedeti na glavi brez nepotrebnega pritiska na ušesa. Če običajno nosite očala, jih imejte na sebi, ko kupujete čelado - pod njo mora biti dovolj prostora tudi zanje. V pomoč pri nakupu vam bo tudi, če si izmerite obseg glave v višini obrvi - ta je enak številki velikosti čelade. Da vam bo čelada prav, je pomemben tudi sam model. Zapečeni nje naj bo enostavno, a zanesljivo.

Pomembno je tudi, kako čelado nosite: ko jo nataknete na glavo, naj bo prednja stran čelade ali rob vizirja v višini obrvi, tako čelada varuje tudi pri čelnem trčenju, hkrati pa omogoča normalno gibanje glave in neoviran pogled na vse strani. Pred vožnjo je potrebno čelado zapeti. Nikar je ne prilagajajte raznim modnim trendom, od vrtnja lukenj za walkman ali za dodatno prezračevanje, saj se s spremembo konstrukcije čelade spremeni tudi njena trdnost - takšna čelada ne more biti več varna.

In če se vam bo slučajno zgodilo, da boste s čelado na glavi padli in pri tem ohranili bolj celo glavo, kot bi jo brez čelade, je namen dosežen, čeprav je čelada poškodovana. Vendar ne pozabite, da čelada ublaži udarec tako, da se pri tem sama poškoduje. Tudi če bistvenih sprememb ni videti na njej, so poškodbe običajno na notranjem vložku, ki absorbira silo udarca, zato je potrebno pri vsakem udarcu v nesreči čelado zamenjati, saj ta običajno rešuje le enkrat.

TANJA GAZVODA

Polom ali uspeh z jagodami v tunelih

O krškem podjetju Tron, ki je pred dvema letoma začelo z zunajsezonsko pridelavo jagod v Sloveniji, smo že nekajkrat pisali. Pri tem smo opozarjali na smelo potezo mladega podjetnika in agronoma Petra Jankoviča, ki je združil čez 40 pridelovalcev, se ustrezno povezal s tujimi partnerji in našel vrzel na tujih tržiščih, kamor bi lahko Slovenci prodajali jagode zunaj glavne sezone. Že pred pred zasaditvijo prve jagode v tunelu se je pokazalo, da vsi nad idejo niso tako navdušeni, nato pa je sredi letošnjega februarja Kmečki glas ponovno pisal o projektu kot o popolnem polomu. Po drugi strani v Tronu kljub začetnim težavam ocenjujejo, da je pridelava jagod uspešna in obetajoča.

Po trditvah direktorja Jankoviča je projekt kot celota deležen pozitivnega odmeva po celi Evropi, saj se za vlaganja vanj zanimata tudi avstrijski in nizozemski kapital, o čemer se je sam ravno minuli petek pogovarjal v Haagu na sestanku s tamkajšnjim ministrstvom za gospodarstvo. Pri tem ne prikriva očitnih začetnih težav, vendar jih smatra za prehodne, medtem ko projekt kot celota teče uspešno.

Zaradi take ocene gradi podjetje svoj bodoči razvoj predvsem na jagodah in ga v tem trenutku najbolj skrbi, kako povečati pridelavo. Če bi projekt res povsem zavozilo in z njim načrtno "opeharilo" pridelovalce, ne bi moglo več računati na jagode niti ne na kmete. Vendar pa je v tem času prišlo do spoznanja, da se vse nastale težave dajo odpraviti in da zanimanje kmetov za tovrstno pridelavo narašča. Tako namerava Tron že letos izboljšati tehnologijo pridelave, dodelati sistem trženja na slovenskih tleh, izboljšati kakovost jagod na poti do kupca, prenesti k nam sodobno tehnologijo namakanja ter čimprej povečati pridelavo.

Zunajsezonska pridelava jagod je eden bolj zanimivih in po velikosti naložbe eden največjih projektov v slovenskem kmetijstvu. Doslej je bilo vanj vloženo okrog 1,5 milijona mark, pri-

FOTO: B. DUŠIČ-GORNIK

Peter Jankovič

gativno pisanje tudi krivi za zamude pri izplačilu državnega denarja, ki sprožile plaz drugih zamud. Tako je Tron prvi denar za projekt dobil šele potem, ko so jagode na polju že rastle. Projekt je dobil nasprotnike tudi na lokalni ravni, okrog pridelovalcev pa je začelo krožiti anonimno pismo, ki je pozivalo pridelovalce k bojkotu, ker da Tron preveč dobro služi na njihov račun.

Februarsko pisanje v Kmečkem glasu predstavlja štiri pridelovalce, ki jim je, kakor pravijo, od naložbe ostal le dolg. Opozarjajo, da jagode niso bile pravi čas pokrite, da je slabš postavljene plastenjake podiral veter in pozneje še sneg, da pričakovanega pridelka ni bilo, da je odpovedalo namakanje in da so namesto zasluzka pridelali dolg do Trona.

Dipl. inženirju Petru Jankoviču so seveda težave dobro znane, vendar z napihovanjem v časopisu ne želi polemizirati. "Ne poznam niti enega človeka, ki bi neko novost uvedel v čisto nove razmere (ne le klimatske) povsem brez težav. Enostavno bi bilo zagotoviti samo pridelavo pri 40 kmetih, toda treba je projekt gledati celovito - gre za uvajanje nove tehnologije, nove blagovne znamke in prodajo na tujih tržiščih. Več razlogov je, zakaj pridelava ni stekla povsem gladko. Nekaj je prav gotovo v izkušnjah, ki jih je treba pridobiti in jih ne moreš prenesti kar od drugod," je razložil.

"Ne vem, zakaj taka gonja, še posebej, ker je bila novinarka pri meni, še preden je ministrstvo nakazalo denar. Trdila je, da ima zanesljive informacije, da naš projekt ne bo dobil niti tolara denarja z ministrstva. Potem je dejala, da je edina možnost, da kaj dobimo, če damo podatke in dokumente ter z njimi diskreditiramo ministrstvo."

Tron vztraja pri projektu

Pri Tronu so primerjali podatke o klimatskih razmerah v okolici Verone in pri nas. Na osnovi tega so na primer izbrali čas sajenja jagod, vendar se je izkazalo, da so sadili prepozno in končno ugotovili, da pri tem ni pravila, ampak je treba slediti občutku in vsakoletnim vremenskim razmeram. Težave je povzročil tudi trimesečni zastoj pri izplačilu državnega denarja, poleg tega je šlo tudi za neposrečeno izbiro izdelovalca konstrukcij. Tron je sicer nameraval uvoziti preizkušene kovinske loke, vendar so v ministrstvu za kmetijstvo želeli, da vključi domačega izdelovalca. Odločili so se za podjetje Kovin, ki pa je slabo opravilo delo, pobralo denar in nato šlo v stečaj brez premoženja, tako da odškodnine (Tron je zahteval 64 milijonov tolarjev) ni od kod izterjati.

"Pred sabo vidim projekt in vem, da se bodo težave rešile," je prepričan Jankovič. Ko so lani za 3,5 ha povečali pride-

lavo, so izdelavo ogrožja plastenjakov zaupali krškemu zasebniku in težav s podiranjem ni bilo več. Tudi sicer je imelo med 40 pridelovalci večje težave 6 ali 7 posameznikov; ti so v prvem letu pridelali zanemarljivo malo jagod v primerjavi z vložki. Potrebno se mu zdi povedati, da breme še vedno nosi nosilec projekta - Tron, ki do današnjega dne ni še nobene pridelovalca terjal za dolg. "Seveda z neuspehi ne more biti nihče zadovoljen. Skupni dolg vseh pridelovalcev je okrog 300.000 mark. Menim pa, da je površno šteti za neuspeh, če pri taki naložbi človek že v enem letu ne poplača vsega vložka in še zasluži zraven. Naložbe, ki se pokrijejo v dveh letih, veljajo tudi v svetu za zelo donosne." Tako je tudi nekaterim Tronovim pridelovalcem jagod uspelo že v prvem letu lepo zaslužiti, kar tretjina jih je povrnila naložbo že v prvem letu. Če ne bi verjeli, da bodo uspešni, bi odstopili od projekta, pa, kot trdijo v podjetju, doslej tega še ni nihče storil.

Čeprav naj bi bilo po izjavi posameznikov lansko leto katastrofalno, podjetje namerava vztrajati pri projektu. Lani je zgradilo hladilnico z zamrzovalno linijo in uvozilo posebno opremo za dela na polju. V projekt je vključilo 18 novih pridelovalcev, nekaj kmetov se je odločilo za širitev pridelave, medtem ko so morali vrsto želja po širitvi pridelovalnih površin zavrniti zaradi pomanjkanja kakovostnih sadik. Podjetje se je ob tem kadrovsko okrepiło; če je imelo na začetku projekta 4 zaposlene, jih je zdaj že 10. Že sedmo leto izdaja mesečnik Sad, ki so mu osvežili po-

Kaj pravijo pridelovalci?

ANTONIJA ANCIFEROV iz Sv. Trojice: "Lani so bile vsepovsod težave, a midva z možem nisva takoj obupala, čeprav se nama je konstrukcija podrla, saj smo se vsi še učili. Prejšnjo pomlad sva celo še razširila nasad, tako da je zdaj velik 50 arov."

ŠTEFAN MEDVED s Podplata: "Zdaj z jagodami še nimamo dobička in se še nismo odločili, kako bo naprej. Na težave naletiš pri vsaki dejavnosti, ki se je lotiš. Mi gojimo tudi piščance in poskušamo, kaj bo šlo bolje."

TONI KORŠIČ iz Artič: "Ideja mi je všeč in jo podpiram, zato sem z 80 ha tudi eden večjih pridelovalcev. Pri meni je bila v prvem letu popolna polomija, dohodka ni bilo, samo stroški. Projekt je bil v začetku mogoče premalo pripravljen, a kljub vsemu mislim še vztrajati pri pridelavi."

ANGELA VRATUŠA iz Cankove: "Mislim, da ima projekt perspektivo, čeprav so bile težave. Imeli smo jih tudi mi, ko nam je veter dvignil tunele, pa smo jih reševali. Sama ne krivim nikogar za težave, ker gre za novost in je povsem normalno, da na začetku ni dobička. Podjetju Tron smo še dolžni, a bomo vztrajali, saj gre za ugodno naložbo in za brezobrestno kreditiranje."

FRANC JELER iz Kostanjevice: "Dva imava skupaj nasad in se drživa navodil ter si pomagava z lastnimi izkušnjami. Večjih težav nisva imela, vendar sem na sestanku v Gor. Radgoni slišal, da jih imajo nekateri drugi. Letos tudi midva še nimava dobička, a upava, da od tega nekaj bo, in bova še sodelovala."

dobu, zaposlili novega urednika in se lotili trženja revije. Uvedli so tudi redna enotna strokovna navodila za pridelovalce in kupili 8 hladilnih zabojnikov.

Bistvo projekta ni zgolj pridelava jagod v tunelih zunaj običajne sezone, ampak tisto, o čemer slovensko sadjarstvo že dolgo sanja. Poleg prenosa sodobne tehnologije želi uveljaviti prepoznavno blagovno znamko in jo prodajati na tujih trgih. Jankovič verjame, da bodo težave

prešle, včasih pa se le vpraša, zakaj toliko moči trošiti tu, ko pa ima že napeljene projekte v Avstriji in Madžarski, kjer bo že v tem letu še okrepljeno sodelovanje. Kupci po Evropi (posebej navdušeni so Avstriji in Nizozemci) težko čakajo okusne jagode iz 12 ha tunelov, kjer naj bi konec aprila in v začetku maja končno obrali prvo pravo letino (od 250 do 300 ton jagod).

BREDA DUŠIČ GORNIK

SUHA KRAJINA

Ambrus (p)oživlja ljubiteljska kultura

Bo že držalo, da je treba najprej jesti, piti, se oblačiti in šele nato filozofirati, toda brez duhovnosti ali - če že hočete - brez duhovne hrane, kulture bi bilo življenje silno pusto, duhomorno. Tega se vse bolj zavedajo mladi in tudi malo manj mladi krajanji v suhokrajinski krajevni skupnosti Ambrus.

Marsikdo še morda sploh ni slišal za te kraje z okrog 800 prebivalci, ki so od zadnjih lokalnih volitev izpod grosupeljske prišli pod streho ivanške občine. V vsakem primeru ostajajo na obrobju občine, njen nerazviti jug, čeravno številne nove, lepo urejene stanovanjske hiše naključnemu obiskovalcu ne dajejo takšnega vtisa. Skopa kraška zemlja je tod še bolj plitva in rodovitne prsti je bore malo. V tukajšnji tovarni Rašica, se veda obrata Francka Vidmar lahko pohvali, da še niso nikogar od 84 zaposlenih poslali domov na tako imenovano čakanje. Umetnostni zgodovinarji so prej morda slišali za Kamni Vrh pri Ambrusu, kjer je gotška cerkev sv. Petra. Njen rebrasto obokani prezbiterij krasi freske, ki jih je leta 1459 naslikal Janez Ljubljanski.

Čeprav je grosupeljska občina že asfaltirala nekaj cest, svetniki ivanške občine pa so potegnili s presenetljivo močnim "ambruškim lobijem" kar štirih svetnikov (poleg krščanske demokratke Francke Vidmar so to še socialdemokrata Anton Hrovat in Ante Vidmar ter Jože Perko - SLS), ko je šlo za pomoč pri posodobitvi krožne ceste Ambrus - Višnje - Bakre - Brezovi Dol, še zdaleč ni končano delo na tem odseku. Kdaj bo šele na vrsti posodobitev 6 km makadama Višnje - Žvirče, za boljše povezavo s kraji v novo-meški občini? Vsaj preplastitev cestne povezave s sosednjo krajevno skupnost Zagradec po zagotovilih ivanškega županstva, ni več vprašanje časa in denarja!

Ko takole sproščeno klepetamo v jedilnici Rašice z ducatom za kulturo in šport v kraju verjetno najbolj zagretilih krajanov, se nehoti vračamo k uvodoma zapisani podmeni, ali to v resnici obvelja v ambruškem primeru. Kaj šteje več za širšo uveljavitev Ambrusa: nedavno Jurčičevo priznanje zveze kulturnih or-

ganizacij, ki ga je prejelo komaj sedemletno Ambrus, zmage športnikov v malem nogometu ali boljše ceste, telefoni in sorazmerno dobro poslovanje Rašice?

Vsekakor moramo Ambrušanom verjeti, da se združujejo predvsem zavoljo lastnega veselja bodisi do petja v moškem pevskem zboru - vodi ga vodi Ciril Hočev var ml. in je od leta 1991, od debija v Taborski jami, imel številne nastope, tudi v Ljubljani - ali do gledališke muze? Ljubiteljsko delovanje v tako majhnem kraju se nujno prepleta in srečuje, pevci moškega pevskega zbora pojo tudi v mešanem cerkvenem zboru tukajšnje fare, nekateri športniki tu in tam zaidejo na odrske deske, kulturniki pa na športno igrišče.

Učiteljica Tatjana Bradac je režirala dve Molierovi komediji, leta 1994 Zdravnika po sili, lani pa še Scapinove zvijače. Obe predstavi so naštudirali v približno pol leta v izjemno težavnih razmerah, v neogrevani sobi propadajočega združnega doma, s katerim upravlja M-KZ Stična in bi ga Ambrušani radi dobili nazaj. Vaje so imeli včasih tudi v gostilni, da so si vsaj malo ogreli premržene ude, in v mežnariji, tako da je tedaj celo odpadel mladinski verouk. Predsednica društva Martina Hrovat upa, da bo naj-novejši dogovor s stiško zadrugo vendarle normaliziral pogoje za vadbo in postavitev predstav pod streho v dvorano, kajti doslej so pred domačim občinstvom nastopali pod milim nebom, na šolskem igrišču. Zaradi dežja je, denimo, premiera Scapinovih zvijač celo odpadla.

Zavoljo nujne obnove združnega doma oz. dvorane ni verjetno, da bi na o kresu - 21. junija letos, ko bo premiera že tretje predstave kulturnega društva z okrog 35 člani, tokrat Finžgarjeve Razvaline življenja - že odigrali pod streho. Režiser Peter Hočev var, steje pa že okrog 50 članov, ne bo verjetno umanjkal nihče na premieri niti poprej, če bo potrebna pomoč, da bo zastor za Razvalino življenja padel ob navdušenju številnega občinstva, podobno kot pri uprizoritvah Molierovih komedij.

PAVEL PERC

FOTO: P. PERC
Ambruški kulturniki in športniki

"Država denarja davkoplačevalcev ni dala meni ali Tronu, kot se nam očita, ampak kmetom. Tron nima niti ene črpalke, niti ene cevi za namakanje in ne kvadratnega metra rastlinjaka. Vse je pri kmetih, tudi državna sredstva so bila za kmete, zato gonja proti Tronu in jagodam dela največjo škodo ravno njim. Seveda pa so ocene, da je naše podjetje nesposobno dobrega poslovanja, zrele za tožbo. Težave niso nastale zaradi nizkotnosti, površnosti ali neodgovornosti, ampak zaradi zelo celovitega spleta okoliščin."

bližno tretjino sredstev je podjetje v imenu 44 pridelovalcev pridobilo na razpisu ministrstva za kmetijstvo. Jankovič ugodarja, da ni šlo za nobene posebne dotacije, le za razpis, na katerega pa tisti, ki ga najbolj kritizirajo, niso poslali nobene projekta.

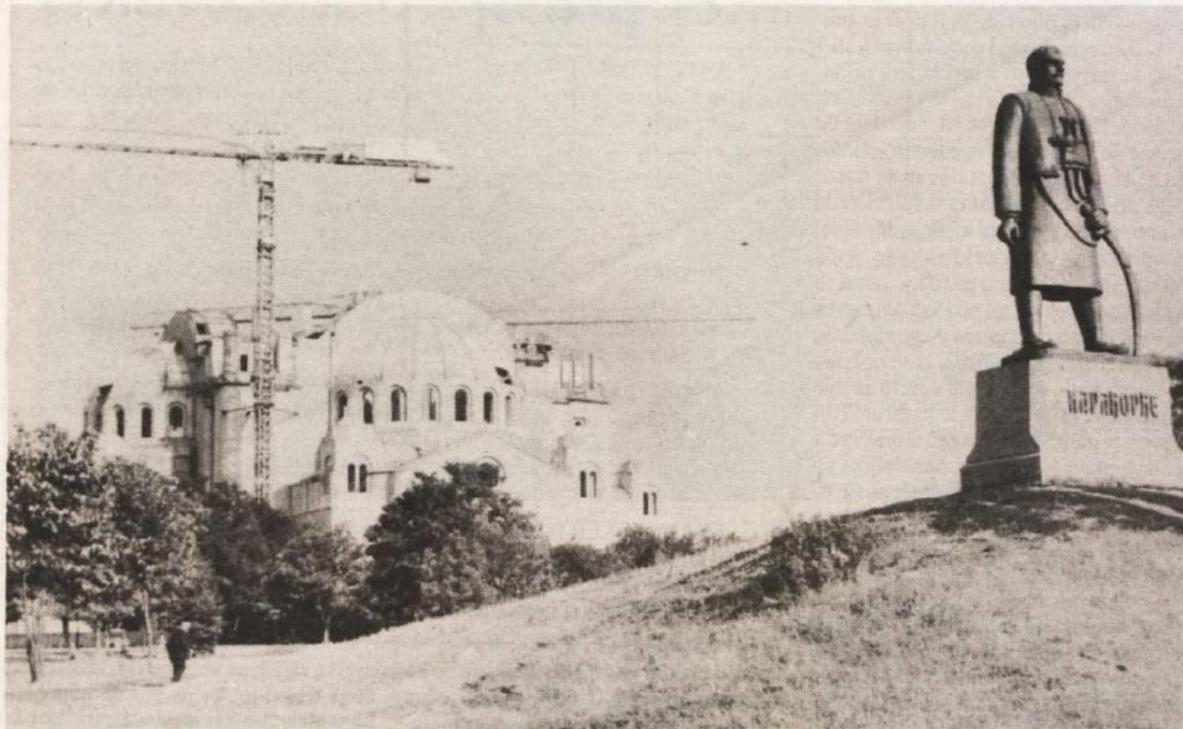
Kdo hujska pridelovalce?

Kmetje so za začetek vložili v projekt svoje delo in zemljo, medtem ko je Tron založil denar, ki so mu ga pridelovalci po pogodbi dolžni izplačevati s pridelkom. Pogodba tudi pravi, da morajo primanjkljaj po prvem letu plačati z denarjem, če jim ne uspe s pridelkom, vendar je podjetje Tron od tega člena pogodbe odstopil zaradi težav, ki so nastale v začetni fazi pridelave. Za reševanje nastalih težav je podjetje oblikovalo komisijo, v kateri so uspešni in tudi neuspešni pridelovalci.

Projekt je bil v javnosti raztrgan (članek v Kmečkem glasu), še preden so začeli pripravljati polja, Jankovič pa ne-

"Rekli so, da je to raziskovalno novinarstvo. Povod za raziskavo je bila pritožba enega od kmetov. Ta je še zoreče jagode vrgel ven in v plastenjake nasadil papriko ter jo tržil do pozne jeseni. Denarja ni vložil, samo svoje delo, in je po enem letu obogatel, nakar je šel pljuvat po našem podjetju v časopisu. Ob tem pa je bil denar (popularno rečeno: denar davkoplačevalcev) namensko dodeljen za pridelavo jagod, in ne za papriko. Vsi trije ostali pridelovalci so se oglasili pri nas in zatrčili, da so dali drugačne izjave od tistih, ki so bile objavljene v Kmečkem glasu."

V nekdanji jugo prestolnici

Prizor iz predvojne Beograda: spomenik Karadjordju ob največji pravoslavni cerkvi na Balkanu, ko je bila ta še v gradnji.

Potovanje od Ljubljane do Beograda lahko traja tudi trikrat dlje, kot je v časih, ko sta bili obe prestolnici še v isti državi. Precej težav pri prečkanju meje povzročajo madžarski cariniki, ki radi vzamejo "plačilo" za svoje storitve. V Jugoslaviji se življenje le počasi vrača v stare okvire. O Sloveniji imajo v Beogradu še kar dobro mnenje, za tesnejše stike pa še niso.

Od leta 1991, ko je izbruhnila vojna na Hrvaškem in so zaprli avtocesto Zagreb - Beograd, poteka cestni promet med Slovenijo in Zvezno republiko Jugoslavijo prek Madžarske. Iz Ljubljane odpelje vsak dan 15 avtobusov proti Beogradu in drugim krajem v Jugoslaviji in na srbskem ozemlju v Bosni. Potujejo večinoma slovenski državljani, rojeni v teh krajih. Pred vojno so razdaljo med Ljubljano in Beogradom vozili osebni avtomobilov prevozili v slabih šestih urah, zdaj pa se prek Madžarske vozite tudi več kot 24 ur, odvisno od "režima" na meji oziroma volje madžarskih obmejnih organov, ki so vse prej kot ljubeznivi.

Da bo tokratno potovanje v ZRJ nekoliko drugačno, smo se potniki avtobusa podjetja JatRas prepričali že na mejnem prehodu Dolga vas. Prijazni slovenski carniki so nas opozorili, da njihovi kolegi na oni strani meje ne dovolijo več vhoda v državo slovenskim avtobusom, ki so se doslej, to je več kot štiri leta, z jugoslovanskim prevoznikom menjavali v kraju Sekszed. Tako so se prevozniki izognili plačilom visokih vstopnih taks (1.500 mark) v Slovenijo oziroma ZRJ, ker državi nimata urejenih zelenih kart. Kljub opozorilu se je naš voznik odločil, da nadaljuje pot.

Podkupljivi madžarski carniki se tudi tokrat niso dali presenetiti. Mirno so delali točno po predpisih in čakali, kdaj bodo vozniki ugotovili, kaj je treba narediti. Z viskijem in cigaretami se je zadeva uredila in lahko smo nadaljevali pot do kraja, kjer nas je ob tretji uri zjutraj čakal jugoslovanski avtobus. Od tam do mejnega prehoda Kelebija je vožnje za dobri dve uri in ob petih zjutraj smo že bili na jugoslovanski meji.

V trgovinah tudi slovensko blago

Režim na meji se je po delni ukinitvi sankcij nekoliko poostiril, saj posebne policijske enote temeljito pregledujejo vsa vozila, še posebej avtobuse. Našega niso. Na meji ni več nevzdržnega čakanja kot pred leti, ko so preprodajalci bencina ob vednosti države zadrževali promet. Tudi ob

300-kilometrski cesti proti Beogradu ni bilo videti obcestnih prodajalcev goriva, saj ga je mogoče normalno kupiti na bencinskih črpalkah po marko za liter, nafta pa je še cenejša.

Beograd je mesto, ki se počasi, a vendarle prebujajo, saj ni več videti tiste turobnosti in nepopisne gneče na avtobusni in železniški postaji. Po cestah spet mrgoli avtomobilov in prometna gneča je nepopisna. Tudi prodajalne so kar dobro založene, najbolj seveda zasebne. Na police prihaja blago od vsepovsod, veliko je tudi slovenskega blaga, največ kozmetike, zdravil ter rezervnih delov za gospodinjske in kmetijske izdelke.

Glavno mesto Jugoslavije in, kot mu nekateri pravijo, tudi Balkana, mrgoli gostiln in podobnih lokalov, ki so vsi polni. Po ulicah so postavljene zasebne stojnice pretihotapljenega blaga, ki v državo prihaja preko dobro utrjih poti, največ iz Romunije in Bolgarije. Uličnih preprodajalcev deviz ni, saj v državi primanjkuje svežega denarja. Lani novembra je namreč zvezna vlada sprejela tako imenovani drugi program, po katerem je reformator jugoslovanskega gospodarstva Dragoslav Avramović, 76-letni doktor ekonomskih znanosti, ki je sicer največ časa delal in živel v ZDA, devalviral dinar, tako da zdaj uradni kurs znaša za eno marko 3,3 dinarja.

Za dedkom Avramom, kot mu pravijo, se je izgubila vsak sled - baje okreva nekje v ZDA in pripravlja privatizacijski zakon. Najbolj zanimivo pa je to, da je bila z reformo zaprta večina proizvodnih obratov tiskarne denarja na Topčideru. Takšno odločitev pozdravlja večina uspešnih srbskočrnogorskih podjetij, z nekoliko manj simpatij pa so jo prejeli direktorji, ki so naklonjeni vladajoči SPS.

Nafte dovolj, kruha manjka

Po delni odpravi sankcij je vlada za rusko nafto izpraznila blagovne rezerve pšenice, tako da imajo zdaj v izrazito kmetijski državi črnega zlata čez glavo, kruha, čigar cena je bila doslej smešno nizka (za eno marko si ga lahko kupil 4 kilograme), pa je v glavnem mestu po novem letu pri-

manjkovalo kar nekaj dni.

Povprečna plača znaša okoli 80 mark, pokojnine so za deset mark nižje, cene so v primerjavi z našimi tudi štirikrat nižje (tekstil, konfekcija, pijača, hrana). V glavnem mestu oddaja enajst televizijskih postaj. Tri

nacionalne programe gledajo po vsej državi, drugi, bolj neodvisni, pa so omejeni na širše območje Beograda in delno Vojvodine. Poročila se začnejo in končajo s prispevki vladajočega SPS, ki pa skorajda nima nobenega zaupanja pri številnih beguncih iz Bosne in Hercegovine in hrvaške Krajine. Slednji so predvsem nezadovoljni s politiko Beograda do Knina.

Trdijo, da so bili v vojaških operacijah Nevihta in Blisk izdani ter da so brez vojskovanja zapustili stoletna ognjišča. Kninski Srbi žalujejo za svojim, kot pravijo, resničnim voditeljem dr. Jovanom Raškovićem, ki v Krajini ni hotel srbske države, ampak avtonomijo v okviru Hrvaške. Več kot 700 tisoč beguncev, med njimi je veliko Muslimanov in tudi Hrvatov, močno bremeni državni proračun, saj ZRJ zaradi sankcij ni bila deležna potrebne pomoči mednarodnega Rdečega križa.

Srbsko gospodarstvo je bilo tudi v času sankcij navezano na Nemčijo, Italijo, Francijo in skoraj vse sosednje države. Znano je, da so poslovneži iz Italije in Nemčije v ilegali nemočno sklepali posle in pripravljali teren za gradnjo skupnih tovarn. Zato se ni čuditi, da se je do pred kratkim največja sovražnica Nemčija prelevila v najbolj pomebnega jugoslovanskega gospodarskega partnerja.

REJA ČINČIL

Ob njih vzdrhte ženska srca

Vzreja ljubkih puhastih živalic činčil je vse bolj doma tudi na Dolenjskem. V zadnjem času se je ta veverici podobna žival znašla v kletih mnogih dolenjskih gospodarjev, in ker omogoča kar donosno kupčijo, se za rejo činčil zanimajo še mnogi.

Domovina činčil je v gorovju Kordiljeri, ki se razteza v državah Bolivija, Peru in Čile. Že stari inkovski vladarji so uporabljali dragocena krzna teh živalic za svojo opravo in za opravo svojega spremstva. Ko so Evropejci osvojili stara kraljestva, so kmalu odkrili enkratno lepoto činčilinega krzna. Sledil je neusmiljen lov na te živali in na začetku tega stoletja so bile činčile že skoraj povsem iztrebljene. Sprejet je bil zakon, ki je prepovedoval lov nanje, vendar teh živalic praktično že ni bilo več. Tako je leta 1922 amerškemu rudarskemu inženirju Chapmanu, ki je dobil dovoljenje za ulov zadnjih činčil, po petih letih mučnega iskanja uspelo v čilskih Kordiljerih zajeti vsega 14 živalic, ki jih je odnesel v Združene države Amerike. To so bile prednice milijonov činčil, ki jih zdaj ljudje gojijo po vsem svetu.

V Evropi so jih začeli gojiti šele po drugi svetovni vojni, in sicer leta 1953 v Nemčiji. Od tam se je reja činčil razširila

po vsej stari celini in je preko Avstrije prišla tudi k nam v Slovenijo in naprej na Hrvaško. Krzno činčile je danes zelo cenjeno in spada med dragocena krzna, po njem ne segajo samo bogataši, ampak si ga rade privoščijo tudi manj premožne ženske. Kot pravijo rejci, je med vsemi kožuhovinarji činčila najbolj cenjena, saj rejcu prinaša lepe dobičke. Kvalitetni kožuški dosežajo zelo visoko ceno. Res je, da z vzrejo činčil človek ne postane milijonar, vendar pa prinaša ukvarjanje s to dejavnostjo dober zaslužek.

Činčila je glodalec iz družine zajčjih miši. Velika je od 20 do 30 cm, zaradi košatega repa pa je zelo podobna veverici. Odlikuje jo čudovit svilnat kožuh srebrno do svetlo sive pepelnate barve, rejcem pa je uspelo vzgojiti tudi živalice s temnejšim kožuhom. Po naravi so krotke in jih imajo zato ponekod tudi za hišne ljubljence. Ker nimajo neprijetnega vonja, jih je moč rediti domala v vsakem prostoru.

Rudolf Kovač, vrhunski slovenski rejec činčil, ki ima farme tudi po Dolenjskem.

Veselijo jih slovensko-hrvaški spori

O Sloveniji se veliko ne govori. V dvanajstih dneh bivanja v Jugoslaviji sem v časopisju zasledil le dve novički in prav nobene po televiziji. Malokdo verjame v tesno gospodarsko sodelovanje, predvsem pa se je udomačilo prepričanje, da Slovenija ne bo nikoli več gospodarsko "izkoriščala" juga nekdanje jugo države. Sicer pa Sloveniji skoraj vsi priznavajo kulturno in gospodarsko uspešnost in se nekako veselijo nerešenih hrvaško-slovenskih odnosov, ki so jih mediji celo močno napihovali.

Vrnitev v Slovenijo je trajala 28 ur. Ponovno se je zapletlo pri Dolgi vasi na madžarski meji. Voznika sta carinikom ponudila pijačo, policistki pa čokolado. Ko smo hoteli naprej, so zahtevali pregled vseh potovalok. In začelo se je. Sedem ur iskanja drog pri 23-letnem Ljubljancu M. H. in njegovem dekletu B. M., sicer bolgarski državljanki. Vsi potniki smo zunaj na mrzlem vremenu čakali. Niso nam dovolili stopiti v avtobus, dokler zadeve niso opravili.

Izzivljanje madžarskih obmejnih organov, ki tudi ob pomoči psov niso našli ničesar, so z druge strani meje spremljali slovenski cariniki, ki so nas potem čez mejo spustili brez večjih formalnosti. V neki gostilni pri Murški Soboti smo se ogreli in okrepčali s slivovko in kljub vsemu zadovoljni v poznih urah prišli v Ljubljano.

MILAN GLAVONJIĆ

Rejci jih goje v družinah, ki jih sestavlja samesec in pet do osem samic. Da ne pride do nezaželjenega parjenja in s tem do slabšega krzna, ima vsaka samica svojo kletko. Samesec spolno dozori po štirih mesecih, pari pa se po sedmih. Po 111 dneh brejosti samica skoti do pet mladičev. Že prvi večer po kotitvi jo samesec spet oplodi, tako lahko ena samica kotri trikrat na leto. V četrto leto so mladiči dozoreli živali. Če jih zaradi kožuška ne bi pokončali že prej, bi lahko dočakali več kot 20 let življenja.

Hranjenje činčil je zelo enostavno. Enkrat na dan, običajno zvečer, dobi posamezna živalica žlico briketov in pest doberga semena, mora pa imeti ves čas svežo vodo. Za boleznijo činčile niso občutljive, slovijo kot zelo odporne in žilave živali.

Kot že rečeno, je njihova odlika čudovit kožušek, ki je izredno gost in voljan. Iz enega lasnega mešička zraste tudi do 50 dlačic. Kvalitetni kožuški dosežejo zelo visoko ceno, tudi do sto nemških mark. V obdobju, ko činčil še niso gojili in so bile zaradi močnega lova že zelo redke, pa je en kožušek stal tudi do 80 zlatih kron.

V zadnjem času je reja činčil pri nas prišla na slab glas, kar gre predvsem na račun nestrokovnega pristopa nekaterih rejcev in preprodajalcev kož, vendar se stvari počasi spet spreminjajo na boljše. Rudolf Kovač iz Miklavža na Dravskem polju ima eno največjih farm činčil v Evropi in je eden redkih, ki se pri nas s to dejavnostjo ukvarja poklicno. V svoji hiši ima genetsko farmo činčil, s katero organizirano pomaga mreži rejcev po Sloveniji. Ima tudi trgovino z opremo za farme, hrano in vsem, kar je potrebno za rejo činčil. Pred kratkim je bil na Dolenjskem in odprl eno od novih farm. Med obiskom je povedal, da svojim rejcem omogoča organiziran odkup živali. Verjame pa v kakovost samo tistih farm, ki jih je on sam oskrbel z začetnimi družinami.

"Prostor, v katerem gojimo činčile, ne sme biti slabši od tistega, v katerem bi živel človek. To je osnovna zahteva, ki jo postavljam bodočim rejcem. Seveda pa brez ljubezni do teh živalic tudi ne gre," pravi veliki slovenski rejec činčil.

JANEZ PAVLIN

Prazna vreča ne stoji pokonci

S spominom je pač tako, da mu ni moč ukazovati, še zlasti ne, ko je človek v visoki starosti. Takrat je, se zdi na prvi pogled, precej svojeglav hlapčič, ki se ne zmeni dosti za gospodarja, ampak osvetli preteklost tam in takrat, kakor je njemu prav. Ko človek sedi v družbi Kočijaževih dveh, Pepce in Viktorja iz Prečne, ki oba delita usodo tega stoletja - odrasla sta z njim in z njim se starata - se mu to niti ne zdi čudno. Toliko se jima je v tem času zgodilo, da je narava kar prav uredila, ko je zagnila preteklost z rahlo, komaj prosojno tenčico. Zakaj bi človek kar naprej prodiral skozi njo, jo vedno znova obujal in prežvekoval, ko pa ni moč nič več znova doživeti, obuditi ali spreminiti. Pepca in Viktor imata svoje otroke, vnuke in pravnuke, njim sta v teh letih natrosila polno izkušenj in doživetij in z njimi živijo naprej.

Ko se torej pogovarjam z njima - prihodnji mesec jih bo Viktor dopolnil enaindevdeset, Pepca pa jih ima šest let manj - sta prisotna tudi njuna hčerka Anica in zet Martin, ki pojasnjujeta podrobnosti.

Viktor se je rodil leta 1905, istega leta, ko je v Novem mestu umrl slovenski pisatelj Janez Trdina, ki je večkrat zahajal v to vas in jo v svojih spisih tudi omenja. Zagotovo pa Trdina ni videl nove prečenske cerkve Antona Padovanskega, ki je danes najbolj znamenita stavba v naselju. Viktor pa jo je pomagal graditi. Seveda je kot otrok bil še v stari cerkvi, ki so jo kasneje porušili, zvonove pa zmetali iz zvonika na tla, vendar tako spretno, da se nobeden ni razbil. Tudi pri odstranjevanju ruševin je Viktor pomagal. Od zidanja nove pa mu je najbolj ostala v spominu nesreča, ki se je zgodila, ko sta z visokega odra padla zidar in neka ženska. Končalo se je tako, da je zidar padel na tla, ženska pa nanj. Zidar ni bil trden kot stari prečenski zvonovi. Umrl je, ženska pa je ostala živa in se je pozneje že dvakrat poročila.

Tudi Pepca se spominja slovesnosti, ko so posvetili nove zvonove. Tudi ona je bila, čeprav še otrok, med množico ljudi, ki so vlekli za vrvi in jih dvignili v zvonik.

Z zaposlitvijo je bilo tisti čas tesno. Viktorjev oče je imel srečo. Bil je kočijaž in je gospodo z graščine Brajtenau (stala je v bližini sedanje opekarne, danes pa ni o njej nobenega sledu več) vozil po opravkih in obiskih v okolico Novega mesta. Že primek da slutiti, da je bil tak poklic v rodovini; kako nekaterim to ni bilo prav in so si želeli njegovega posla, pa kaže tudi to, so nalašč razburili sicer mirnega in očeta vajenega konja, da ga je, ko se mu je približal, močno brenil v glavo. Oče je sicer ostal živ, a z njegovim kočijaženjem je bilo konec. Poslej je družino preživljal z

občasnim delom v opekarni in v gozdu. Ko je je bil dovolj krepak, ga je na ta dela spremljal tudi Viktor.

Potem je bil tu še Franc Seidl, novomeški premožnejš. Imel je njive in travnike v Prečni in okolici, poleg tega pa še elektrarno, žago, več mlinov in trgovino v Novem mestu in okolici. Viktor je pri njem opravljal različna dela. "Plačal je natančno in pošteno, kot je bilo dogovorjeno. A le enkrat na teden, ob nedeljah," se spominja Viktor. Seidl je bil zagrižen samec in znan kot izredno varčen človek. Ko se je izkazalo, da je bila večja količina žita v mlinu moljava, je velel Viktorju, naj molje uniči z naptalinom in mirno rekel: "Moko bi tako ali tako prodal."

Že prislovične Seidlove varčnosti, recimo ji tako, saj je mož veljal sicer za poštenega človeka, se spominja tudi Pepca, ki je večkrat hodila na njegova posestva na dnino. Ko so tako mlatici v poletni vročini mlatili žito, je prišel k njim gospodar Seidl s pletenko jabolčnika in nizkim hlebcom rženega kruha in ga delavcem narezal na tanke rezine. "Le jejte, le jejte, prazna vreča ne stoji pokonci," je povabil k malici prepotene garače.

Ko sta se Pepca in Viktor vzela, je bil še mir. Nekaj let zatem je Evropo zajel vihar, ki tudi prečenskemu koncu ni prizanesel. Pepci se je za tankimi rezinami Seidlovega kruha gotovo dostikrat stožilo, kajti večino vojnih let je preživela sama s tremi majhnimi otroki. Viktor je partizanal v Beli krajini. Kot kurir v sedmem korpusu jo je mnogokrat prekrizal. Pristvoval je pristankom zavezniških letal, kuril je ognje, da so videli iz avionov, kam odvreči tovor za partizane, in da so padalci, ki so prihajali v misijo k slovenski vojski, vedeli kdaj izskočiti.

Živo so se Viktorju vtisnili v spomin sovjetski oficirji, predvsem zaradi tega, ker jih je nekaj odneslo nekoliko stran in so se izgubili. Našel jih je prav Viktor, ki je tudi poskrbel, da so imeli hrano in prenočišče. Kako močan vtis naj so napravili ruski oficirji, priča to, da zna še danes nekaj ruskih besed.

Prišel je tudi težko pričakovani čas, ko so partizanske enote vkorakale v osvobodeno Ljubljano. A Viktor ni dolgo užival veselja. Srečno jo je odnesel skozi vsa leta vojne, nekaj dni po njenem koncu pa ga je zadelo. Ko se je peljal na biciklu, je izza ovinka pridrvel avtomobil in zapeljal naravnost vanj. Udarac je bil tako močan, da se je vrnil domov nekaj tednov pozneje ves polomljen in povit. Počasi je tudi zanj prišla prava svoboda, ko je s Pepco in otroki, ki jih ni videl vsa vojna leta, zaživel kot svobodni človek. Danes imata štiri otroke, osem vnukov in deset pravnukov.

TONE JAKŠE

Pepca in Viktor Kočijaž iz Prečne

Slavko Grahek z zdaj že pokojno ženo Martino in dvema primerkoma kopij spominov svojega očeta.

Anton Grahek kot avstrijski vojak

Sam zajel enajst italijanskih vojakov

Dvajseto stoletje se zapisuje v zgodovino človeštva kot čas izrednih dosežkov v razvoju znanosti in tehnologije, a hkrati tudi kot obdobje najhujših svetovnih morij, dveh svetovnih vojn. V obeh je slovenski narod plačal hud krvav davek. A če smo o drugi svetovni vojni vedeli zelo veliko - četudi dolgo ne vsega - pa je bilo o prvi slišati zelo malo. Potisnjena je bila v pozabo, o nji se ni kaj prida pisalo, niso izhajali spomini mož, ki so preživeli njene grozote, junakov te vojne se ni slavilo. Tako je potonila v večjo pozabo, kot jo zasluži. Z njo so namreč povezani spomina vredni dogodki, življenjske usode in dejanja, ki lahko še danes krepijo slovensko zavest, hkrati ko podirajo nam vsiljen mit o Slovencih kot narodu brez vojaške zgodovine. Med zanimiva pričevanja o Slovencih v prvi svetovni vojni sodijo obsežni spomini četovodje Antona Grahka iz Črnomlja, ki po 65 letih, kar so bili napisani, še čakajo, da bodo natisnjeni v knjigi.

Anton Grahek (1895-1965), ki se ga mnogi še danes spominjajo kot markantne osebnosti predvojnega Črnomlja, je bil po poklicu pek, torej ni sodil med izobražence, a vendar se je lotil zanj vsekakor zahtevne naloge, da popiše, kaj vse je doživel v metežu prve svetovne vojne in v italijanskem ujetništvu. Leta 1931 si je kupil pisalni stroj, se sam naučil tipkanja in v nekaj mesecih napisal 630 strani obsežne Spomine iz svetovne vojne in laškega ujetništva. Pri pisanju si je pomagal z zvezkom zapiskov, v katerega je med vojno vpisoval datume in kraje svoje vojaške kalvarije, zato so njegovi spomini presenetljivo točni v krajevnih in časovnih podatkih. Žal se ta zvezek ni ohranil.

Kar lezli so iz rova

Imel pa je tudi kaj pisati, saj ni bil kdorsibodi. Bojeval se je v avstrijski vojski na vzhodnem in zahodnem bojišču. Najprej po Galiciji, kjer je bil vojaški pek in je tako spoznal zaledno plat vojne, trpljenje in revščino, s katero so se ubadali preprosti ljudje na neskončnih poljskih ravninah in v Karpatskem gorovju, po dobrem letu dni in kratkem dopustu pa je bil dodeljen v 17. regiment, ki je odkorakal na južnotirolsko fronto, kasneje pa še na najbolj krvavo in za Slovence najbolj morilsko soško fronto, kjer je spoznal in na lastni koži skušil še frontno plat vojne. Za nameček je po končani vojni, ko so gonili Italijane vse do Piave, moral okusiti še ponižanja in trpljenje vojnega ujetnika. Od navadnega infanterista je zaradi bistrosti in poguma, izpričanega z dejanji, napredoval do četovodje.

Gotovo je med vsemi dogodki iz Grahkovega bojevanja najbolj znamenit in presenetljiv podvig, ko je sam samcat zajel kar 11 italijanskih vojakov, med njimi kapitana in podporočnika. To se je dogodilo 19. oktobra 1916. leta na bojišču na gori Pasubio. Ko Grahek popisuje slavni dogodek, se ne junači, ampak iskreno pove, da je bilo pri vsem tem tudi njega strah in da je največ naredilo naključje. Najprej je zajel dva italijanska vojaka, potem pa še celotno moštvo ene od kavern.

Takole piše: "Oba moja ujetnika se nista niti ganila, oči sta imela ves čas uprte vame. Jaz sem še vedno čakal, da

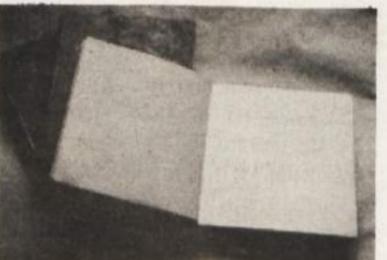
pridejo naši za menoj. Kar zaslišim nekaj pod nogami. Pogledam pod noge in ostrmel sem. Stal sem namreč pred rovom (kaverno), ki je imel zelo majhen vhod. En Italijan me gleda iz rova, takoj sem nameril bajonet na njega. On je seveda mislil, da ga bodem zabodel. Začel sem vpiti hura, kot da sem obseden. Italijan je tudi dajal glas, kot da je blazen, in se je stiskal nazaj v luknjo, pa se ni mogel umakniti. Mislim, da sta samo dva notri, ker sem videl zraven njegove glave še noge. Začel sem vpiti: 'Subito avanti!' in sem kazal proti naši bojni črti. Začeli so se plaziti iz rova: eden, dva, trije, štirje... Ker ni hotelo biti še konca, sem bil vsega tega tako prestrašen, da sem kar naprej vpil samo: 'Subito avanti!'"

Tako je Anton Grahek, vojak 17. regimenta, zajel 11 sovražnikovih vojakov. Za junaško dejanje, o katerem je tedaj pisal tudi časopis Slovenec, je bil Grahek odlikovan s srebrno medaljo za hrabrost 1. razreda in povišan. Kasneje je dobil še tri vojaška odlikovanja in dosegel čin četovodje. On sam pa si je bolj od kolajne želel dopusta, da bi lahko za nekaj časa zapustil frontni pekel in se odpočil v svoji ljubljani Beli krajini.

V njegovih spominih je še veliko zanimivega, bistrih opazanj in misli o ljudeh, vojni, narodih, slovenstvu. Grahek v svojih zapisih izpričuje močno narodno zavest, ponos in domoljubje, tako da vse to v njegovem pisanju krepko pretehta nepoznavanje slovničnih pravil in mestoma nerodno izražanje.

Finžgar bi naredil povest

Kot pripoveduje Antonov sin Slavko Grahek, nekdanji družbenopolitični delavec, zdaj upokojenec, je njegov oče o

Izvirnik Grahkovih spominov, vezan v tri knjige.

svojih spomnih rad govoril. Spominja se večerov, ko so pri njih doma tekle živahne debate o vojni. "Z bratom sva te pogovore skrivoma poslušala," pravi, "ker naju kot otroka niso pustili zraven."

Anton Grahek je imel namen svoje spomine objaviti. Poslal jih je v Mohorjevo družbo takratnemu uredniku Franu S. Finžgarju. Urednik jih je bil pripravljen izdati v knjigi, vendar je od avtorja zahteval, da jih spremeni v povest in prenapredi konec tako, da se junak pripovedi poroči z gospodično, ki mu je pomagala iz ujetništva. Grahek na to ni pristal. Dejstvo ni hotel ponarejati, poleg tega pa je bila gospodična, ki mu je res pomagala pri pobegu iz italijanskega ujetništva, sorodnica njegove žene. Tako so spomini ostali v rokopisu. Med drugo svetovno vojno so mu naredili nekaj sivih las, saj se je ves čas italijanske okupacije bal, da se mu bodo Italijani kako maščevali za junaštvo na gori Pasubio. Po drugi svetovni vojni pa čas ni bil več naklonjen temu, da bi se poudarjalo dogodke iz prve svetovne vojne. In tako so Grahkovi spomini ostali v rokopisu.

Po Antonovi smrti 31. marca 1965 jih je nekaj časa hranil njegov sin Zvonko, tedaj župan v Izoli. Nazaj v Črnomelj jih je prinesel Slavkov sin Tone, ki se sploh zanima za prvo svetovno vojno in tudi zbira različno gradivo iz tega časa. Leta 1994 so ob osemdesetletnici začetka prve svetovne vojne Grahkovi razmnožili izvorni zapis spominov v petih izvodih, kopijam pa dodali natisnjen uvod o očetovi življenjski poti in prilogi s fotografskim in drugim gradivom, ki se nanaša na čas, ko je bil Anton Grahek avstrijski vojak. Lektorirani in redakcijsko obdelani spomini so od 13. septembra 1994 do 18. februarja 1995 v 132. nadaljevanjih izhajali v časopisu Slovenec.

Ali bodo Grahkovi vojni spomini kaj kmalu ugledali beli dan v knjižni obliki, ostaja odprto vprašanje. Ta čas je ena od kopij v Dolenjski založbi, ki pa zaradi položaja, v katerem je, najbrž sama knjige ne bo zmogla natisniti. Na pomoč bi ji morali priskočiti podporniki; ker gre za belokranjskega avtorja, najbrž s tega konca naše domovine. Bela krajina ima že enega pisca spominov iz prve svetovne vojne. To je Martin Muc, doma s Primostka, ki je pri Vodnikovi družbi v tridesetih letih izdal knjigo v dveh delih - Skozi Sibirijo. V nji je popisal trinajstletno odisejajo od vojaka v avstrijski vojski do ujetnika v Rusiji in pot domov. Zakaj se Mucu v bibliografiji slovenskih knjig ne bi pridružil Anton Grahek? Njegovi spomini so tega vredni. Navsezadnje gre za dokument, ki z osebno izkušnjo veliko pove o nekem času in razmerah, hkrati ko izpričuje domoljubje in moč narodnostne zavesti naših prednikov.

MILAN MARKELJ

K pouku kar v vojaških uniformah

Skozi štiri razrede sem drgnil klopi v novomeški gimnaziji, naši častiljivi jubilatki. Moj gimnazijski uk je zaznamovala druga svetovna vojna. Kot tretješolec sem priprave na vojno in njen začetek še v Mariboru dojemal po otroško. Z veseljem, ker je prinašala spremembo. Po prihodu Nemcev in njihovem divjaštvu pa me je vojna kaj hitro ukleščila za vrat. Vzela mi je otroštvo in prispevala k zgodnjemu zorenju.

Tako me je vojna vihra kot begunca iz Maribora privedla v Novo mesto. Skozi vrata častiljive gimnazijske stavbe sem v novem kraju stopil s strahospoštovanjem in stisnjanim srcem. Vanjo sem se nato s presledki vračal skozi šest let. Kaj kmalu sem spoznal, da v Novem mestu pomeni ta šola veliko več, kot je pomenila v Mariboru, kjer so bile štiri gimnazije. Bila je neformalna, toda dejansko središče znanja in kulture v sicer majhnem mestu. Pouk je potekal resno, poglobljeno in je bil zahteven. Dal nam je znanje, ki je bilo dovolj trdno in široko kot osnova za samostojne napredek. In to je tisto največ, kar lahko da šola človeku: osnovo za razvoj lastne ustvarjalnosti.

Pojdi po podporo!

Novomeška gimnazija je zarisana v mojem spominu bolj z grenkobo kot pa z rožnatimi barvami, ki bi prilile otroštvu in mladosti dijaka.

V začetku junija 1941 je naša družina prbežala iz Maribora na mamin dom v Črnomlju. V Mariboru mi je na pomlad tega leta, obetajoča se vojna kot trinajstletnemu kratkogačniku bila v neizmerno veselje. Otroci smo zavzeto opazovali vojaške premike in nato ob bežnišnišnih prisluskovali streljanju. Uglahali smo, iz kakšnega orožja so strelji, vneto iskali in zbirali odvržene izstreljene nabojnice in uživali. Nikakor nismo mogli dojeti strahov in prepadenosti, ki so hromili starše.

Nato so prišli Nemci in iznenada se mi je vojna neposredno in kruto zarezala v obraz. Odbijala me je surovost nemškega nastopanja in njihova lajajoča govorica. Po ulicah mesta sem zaprepaden opazoval svoje nekdanje učitelje in profesorje in nekatere duhovnike, ki so, zroč v tla, z brezovimi metlami pometali pločnike. Če si na ulici spregovoril slovensko, je takoj kdo zalajal vate: "Deutsch reden!" Od ust do ust so se širile novice o tem, koga vse so Nemci odpeljali v Gradec. To je pomenilo ustrelitev in sežig trupla v tamkajšnji sežigalnici. Kmalu se je začela nasilna selitev Slovencev. Ponoči smo prisluskovali ropotu tovornjakov ter joku in vpitju družin, ki so jih selili.

Kot že rečeno, smo mi pred selitvijo sami pobegnili. S seboj smo lahko vzeli vsak le 5 kg prtljage. Tako smo postali begunci. V Mariboru sem do začetka vojne hodil v tretjo gimnazijo. Pouk je potekal po prvi konferenci drugega polletja. Ob nekem popisu so mi Nemci odvzeli dijaško knjižico z vpisanimi ocenami šolskega uspeha. Sredi avgusta sem se iz Črnomlja odpravil v Novo mesto, da bi uredil vprašanje šolanja. Bil je lep sončen dan in brez težav sem našel takrat rumeno prepletkano gimnazijsko stavbo. Kot vselej in v vsaki šoli sem tudi tu s strahospoštovanjem in tesnobo vstopil v hram učenosti. V tajništvu sem povedal, kaj bi rad, in kar pri prici so me pobarali za dijaško knjižico. Iz nje mi bodo prepisali ocene iz polletja v končno spričevalo, so dejali. Povedal sem, da je nimam. In so mi rekli, da bom pač moral opravljati razredni izpit. Pomagali so mi napisati prošnjo, izpolniti sem moral neke obrazce, in preden sem odšel, mi je tajnica dejala: "Ti si begunec, pojdi na Rdeči križ, kjer boš dobil podporo!"

Ta dobronamerni nasvet me je hudo prizadel v ponosu. Takrat še nisem dojel, da smo res veliki reveži in da brez tujih pomoči in podpore ne bo preživetja. Kljub temu sem odšel na Rdeči križ, kjer so mi izplačali 50 lir pomoči. Tako velikih denarjev nisem še nikoli imel v rokah. Ko sem doma izročil mami podporo, je vzela bankovec in zajokala. Začuden sem razmišljal: prinesel sem ji denar, ona pa joče?

Čez 14 dni sem na novomeški gimnaziji opravljal razredni izpit čez tretji razred. Dosegel sem prav dober uspeh. Mama je doma pogledala spričevalo, me obljela in zašepetala: "Zlati sine, v Mariboru si bil odličnik, zdaj si pa prav dober. Tudi to je prinesla vojna!" In spet je zajokala, vendar v besedah, ki jih je izrekla, ni bilo očitka.

"Pot vas je zdelala!"

Z novomeško gimnazijo sem se vnovič srečal v šolskem letu 1942/43, ko sem hodil v peti razred. Med profesorji, ki so me učili, je bila tudi gospa Darinka Zorec. Učila je matematiko in fiziko. Bila je zelo resna in stroga, navkljub temu pa je sevala iz nje nekakšna materinska ljubezen. Matematika in fizika sta za dijake bolj nevsučna predmeta. Gospa Zorceva je gradivo podajala zelo pregledno in na kratko in vztrajala pri našem sodelovanju.

Naša družina se je konec 1941. leta preselila v Otočec, kjer je oče učil na osnovni šoli. V gimnazijo sem hodil vsak dan peš dobrih šest kilometrov v vsako smer. V lepem vremenu je bilo še kar prijetno, v dežju, snegu in mrazu pa ne najbolj. Bil sem med boljšimi dijaki v razredu. Najbrž je bilo proti koncu februarja 1942. leta. Tistega dne me je vso pot v šolo bičal strupen veter, ki je nosil mokre snežinke. V šolo sem prišel premočen in otrdel, prvo uro pa smo imeli matematiko.

Med izpraševanjem me je profesorica Zorceva poklicala pred tablo. Pri reševanju naloge, ki sem jo dobil, se mi je zataknilo. Izza katedra me je začudeno pogledala, saj sem bil sicer dober matematik. Nato sta ji obraz in pogled iznenada prevleli mehko in milina. Dejala je: "Jakopec, slabo vreme je danes. Pot vas je najbrž zdelala! Le pojdite v klop, se bova za oceno raje pomenila kdaj drugič!" Prizadeto sem za hip obstal, nato pa poklapan odklamlal v klop. Raje bi bil videl, da bi mi dala dvojko. Med sošolci pa ni bilo o tem dogodku nobenih besed.

Po opravljenem petem razredu sem dal gimnaziji za dve leti slovo. Konec 1945. leta se je začel pouk v tako imenovanih tečajih za borce in aktiviste. Tisti, ki smo med vojno izgubili šolska leta, smo izgubljene razrede lahko nadomestili v skrajšanem pouku. Tečaj za eno šolsko leto je trajal dva meseca, gradivo pa je bilo podano v strnjeni obliki. Udeležba pri pouku, ki je bil mišljen kot pomoč šole dijaku pri študiju, ni bila obvezna. Imeli smo samo šest predmetov: slovenščino, matematiko, fiziko, prirrodopis, zemljepis in zgodovino. Vsaka dva meseca smo opravljali pred posebno komisijo razredni izpit.

Večinoma smo bili še v vojaških uniformah, s katerimi smo se primerno postavljali. Samim sebi smo se zdeli zelo odrasli in pomembni. Odnos profesorjev do nas je bil zelo tovariški in neposreden, vendar so vsi znali obdržati do nas primerno razdaljo. Sporov ni bilo. V razredu nas je bilo od 20 do 25. K pouku smo prihajali dokaj redno. V tej gimnaziji sem opravil 6. in 7. razred.

Ob vpisu v 7. razred se živo spominjam srečanja s pokojnim pesnikom Lojzom Krakarjem. Prišel sem v tajništvo gimnazije, vendar tajnice ni bilo, na enem izmed stolov pa je čemel strahotno shujšan mladenič, ki si je, sklonjen naprej, objemal obraz z dlanema. Ošinil sem ga s pogledom in hotel oditi. Takrat je fant, bil je Lojze Krakar, planil pokonci in zaklical: "Ja Miloš, saj to si ti!" Obstal sem in ga počasi prepoznal. Objel me je, stikal k sebi, obsul s poljubi in skoraj neutolajljivo hlipal. V nekaj besedah mi je povedal, da se je pred nedavnim vrnil

FOTO: M. MARKELJ
Miloš Jakopec

iz Nemčije, kjer je bil skoraj dve leti v taborišču Buchenwald.

Odšla sva posedet h Košaku. Medtem se je pomiril. Pripovedoval je o zaporih, ki jih je preživel v Italiji, in o tem, kako se je vračal iz Nemčije. Zlasti to zadnjo pripoved je zabelil z mnogimi smešnimi doživetji ob vračanju in se med pripovedjo od srca smejal. O taborišču Buchenwald pa ni govoril ne takrat in ne pozneje. Grenkobo doživetij v njem je zil v stihе svojih pesmi.

"To je redni pouk!"

Septembra 1946 sem začel hoditi v redni 8. razred novomeške gimnazije. Bilo nas je samo 12 osmošolcev. Razredničarka je bila gospa Darinka Zorec-Pucelj. Na meni so bile takrat še močno vidne posledice ran iz partizanov. Na glavi sem imel še sveže brazgotino na desni strani čela in sencih, na močno poškodovani dlani desnice sem takrat še nosil obezvo. Med hojo pa sem močno šepal zaradi posledic rane v desnem gležnju in sem uporabljal palico. Profesorji so me gledali z mešanico usmiljenja in resnobe.

Tiste čase sem veliko tekal po raznih sestankih in se šel mladinskega aktivista. Tudi v redni pouk sem skušal prenesti nekatere razvade iz tečajne gimnazije, kjer pouk ni bil obvezen. Šlo je za odsotnosti in zamujanje. Opazil sem, da me razredničarka gospa Zorceva med poukom pogosto opazuje in se s pogledom mudi na meni.

Tako sem nekega dne zamudil in prišel k pouku sredi druge ure. Bila je matematika in v razredu je bila profesorica Zorceva. Zamudil sem opravilo, češ da sem imel neko politično delo, in hotel v klop. Prof. Zorceva me je ostro ustavila:

"Jakopec, počakajte! Naj Vam povem, da to ni več gimnazija za borce in aktiviste! To je obvezen, redni pouk! Vojne je konec in v tej gimnaziji ne ocenjujemo vaših vojnih zaslug! Včasih ste bili dober dijak. Resno se oprimate učenja, pa boste s tem največ koristili sebi in narodu! To je bila vaša zadnja zamuda in nobenih izostankov več!" Vse to je povedala v preteči drži in z dvignjenim glasom, kar sicer ni bila njena navada. Brez besed sem se pobral v klop.

Odtlej sem redno hodil k pouku in nisem več zamudil. Tudi ob tej priložosti ji v svoji notranjosti nisem dal prav, pa je imela še kako prav: tako prvič, ob spregledu zaradi slabega vremena, kot tokrat s pridigo zaradi moje nerednosti. Pri osemnajstih letih, ves zasvojen s političnim aktivizmom, tega nisem bil v stanju razumeti. Danes razumem in sem ji hvaležen. Njej in vsem profesorjem, ki so me kdaj učili.

Novomeška osma pa ni trajala dolgo. V razredu nas je bilo premalo, kot že rečeno samo 12, in razred je bil zato ukinjen. Bilo je nekako v novembru 1946, ko je bil naš 8. razred ukinjen in smo odšli na gimnazijo v Ljubljano, večinoma na tisto v Vegovi. Tako je postalo šolsko leto 1946/47 edino leto po vojni, ko v gimnaziji ni bilo osmega razreda in maturantov.

MILOŠ JAKOPEC

Bil je horuk v nove čase

Leto 1945 bo ostalo zapisano v zgodovini sveta in Slovencev kot ena od najpomembnejših zgodovinskih letnic. To je bilo leto, v katerem se je končala morča največja in najbolj krvava od vseh vojn, kar jih beleži zgodovina človeštva, in čas, ko je uničenju zapisanemu slovenskemu narodu zasijala svoboda, z njo vred pa napolnil tudi čas revolucionarnih družbenih sprememb. Pol stoletja debelo plast je čas nanese nad tedanjimi dogodki. Ali iz te časovne razdalje lahko ugledamo avtentično resnico tistih usodnih mesecev, nam je mogoče spoznati silnice tistega časa v njihovih pravih razmerjih, ugotoviti vso resnico časa? To vprašanje je za nas še toliko zanimivejše, ker je bila več desetletij podoba tega časa ideološko nadzorovana in polikana.

Nenavadne poti odkrivanja podobe leta 1945 se je lotil novinar Viktor Konjar v knjigi BIL JE HORUK V NOVE ČASE, ki je nedolgo tega izšla pri Znanstvenem in publicističnem središču. Prebral in pregledal je obsežne "besedne usedline" tega leta, shranjene v časopisu in drugih javnih publikacijah, da bi iz njih izluščil, kakšno je bilo takrat življenje, kako so ljudje prestajali in doživljali takratne usodne spremembe in dogajanja. Potovanje skozi časopisno, publicistično in leposlovno pisanje, s kakršnim so pred ljudske množice stopali zapisovalci sprotnega videnja dejstev in zaukanega umevanja dogodkov, mu je pokazalo, da ti zapisi niso bili zrcalo, v katerem bi odseval čas v vsej svoji resnici. Pero so pisci zastavljali v službi "ukaza", ki je veleval, da je treba čas in družbeni prostor ter človeka preoblikovati, jim vcepiti novega duha in od prejšnjih povsem drugačna pojmovanja in ravnanja, samo časnikarsko označevanje razmer pa je bilo tako indoktrinirano in ubogljivo do nosilcev oblasti, da se nanj pri iskanju vse resnice res ni mogoče sklicevati. A tudi v takem ogledalu je čas odseval, navsezadje je ukrivljenost zrcala samega ena od resnic tistega časa. Dominantni ton in barvo je podobi leta 1945 nedvomno dajala nova oblast, ki je izšla iz vodstva zmagovitega narodnoosvobodilnega boja in se je utrdila z revolucionarnimi metodami, vključno z neusmiljenim čiščenjem "gnile dediščine". Hkrati pa je bil to čas velikih hotenj, želja in upov - nekatera so se uresničila desetletja kasneje s samostojno slovensko državo. Zato kljub evidentnim neumnostim in zlorabam dobre vere tja do zločinov zoper svetost človeškega življenja in nacionalnega ponosa, kot avtor ugotavlja v zaključki besede svoje knjige, "ni mogoče reči, da je bil to stran vržen, jalov ali celo poguben čas". Sprehod skozi komentirane besedne usedline leta 1945, kot je bralcu na voljo v Konjarjevi knjigi, je dovolj vabljiv, da knjiga ne bi smela obležati neopažena.

MILAN MARKELJ

Slovenska smer

Precej pogosto je v najrazličnejših razpravah, ki kakorkoli že zadevajo sedanji položaj Slovenije, slišati, da smo Slovenci po doseženi osamosvojitvi ostali nekako brez pravih vizij oziroma strategije nadaljnjega nacionalnega razvoja. Temu izizzu se je odzvala skupina desetih slovenskih razumnikov, ki so si zastavili nalogo, da prvič po znameniti 57. številki Nove revije poskusijo osmisliti to, kar se na Slovenskem dogaja, ter da podajo nov sistematičen pogled na naše nacionalno življenje, tokrat seveda drugačen kot leta 1987, saj gre za pogled iz samostojne države, hkrati pa poskusijo tudi odgovoriti na vprašanje, kaj je treba v samostojni državi postoriti. V skupini vrhunskih razumnikov, ki so se na pobudo sociologa dr. Dimitrija Rupla lotili tega projekta, so bili še: filozof dr. Tine Hribar, filozof in psihoanalitik dr. Slavoj Žižek, pravnik dr. Lojze Ude, zgodovinar dr. Peter Vodopivec, ekonomist dr. Jože Mencinger, sociolog dr. Ivan Svetlik, zdravnik dr. Dušan Keber, sociolog akad. dr. Veljko Rus in novinar Marko Crnkovič. Skupina se je lani večkrat sestala na debatnih srečanjih, plod teh razgovorov pa je knjiga SLOVENSKA SMER, ki je pred kratkim izšla pri Cankarjevi založbi. Kot je zapisal njen urednik Crnkovič, je to knjiga ugotovitev, dejstev, predpostavk, opozoril in idej, spojenih v kompleksno predstavo in vizijo velikih slovenskih tem v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, namenjena pa je vsem ljudem dobre volje, ki jim je mar slovenska država.

Knjiga je vsebinsko razdeljena na tri dele: razpravo, avtorske eseje in povzetek. Uvodni besedi urednika zbornika Marka

Crnkoviča sledi skrajšan zapis razprav, razdeljen na pet vsebinskih sklopov, ki zajemajo teme, kot so: rojstvo naroda, vprašanje regij in centra, principov matice, bipolarnosti, problem vertikalne in horizontalne polarizacija, vloga Cerkve, vprašanje etike in religije, družbenih podsistemov in vrednot, evropske realnosti, gospodarske (ne)samostojnosti, strategije vključevanja v Evropo ter vprašanja interesov in strank ter neokorporativizma. Že v tem delu knjige se ponujajo odgovori na pomembnejša vprašanja, ki jih posamezni avtorji nato v samostojnih esejih še natančneje obdelajo. Dr. Rupel v Poročilu o Sloveniji riše osnovne smeri razvoja slovenske državnosti in njevega sedanjega položaja, dr. Hribar razmišlja o slovenski samozavesti, dr. Žižek o tretji poti med univerzalizmom in fundamentalizmom, dr. Ude o pravni državi in javnem interesu, dr. Mencinger o prednostih in pomankljivostih majhnega gospodarstva, dr. Svetlik o avtonomiji in integraciji univerze, dr. Keber o problemu majhne države, dr. Rus pa o neokorporativizmu in državi blaginje. Zaključni del knjige je povzetek, v katerem je izkristalizirano bistvo vse knjige, zgoščeno v seznam ugotovitev v zvezi s Slovenijo oziroma prioriteta za konkretno ravnanje. Teze in sporočila v povzetku bi lahko vzeli kar kot program, ki ga slovenska pamet ponuja politiki in javnosti.

MILAN MARKELJ

Temna zarja

Besedno zvezo temna zarja je zapisal že Prešeren, zdaj pa jo beremo tudi pri Pavčku. Tak naslov, TEMNA ZARJA, nosi namreč najnovejša Pavčkova pesniška zbirka, ki je izšla pred kratkim pri Obzorjih. Čeprav gre pri obeh pesnikih za isto besedno zvezo, pa je ne pojmuta enako. Najočitnejši je predvsem razloček v položajih, kjer nastopata. Pri Prešernu je temna zarja nekaj, kar sije iz mladosti, pri Pavčku pa nekaj, kar obliva večer človekovega življenja. V obeh primerih pa ostaja še naprej skrivnost. Pavčkovi verzi dopuščajo razlago, da je ta skrivnost nekaj dobrotljivega in odrešujočega, obenem pa tudi strašljivega in slabega. Pesnik razmišlja v teh pesmih o življenju in smrti drugače, kot smo ga bili vajeni slišati do zdaj. Lahko rečemo, da se je njegov verz še bolj skristaliziral in zmodril. V zbirki se vrstijo pesmi, ki jih bodo veseli tudi sestavljalci antologij.

Redkokatera slovenska pokrajina je tako zelo zaznamovala pozicijo tega ali onega pesnika, kot je pozicijo Toneta Pavčka njegova rodna Dolenjska. Po dolensko diši malone vsaka njegova pesem, skoraj vsak njegov verz. Dolenjska pa ni samo Pavčkova rojstna dežela, ampak tudi njegova pesniška pokrajina. Še več, Dolenjska je sama po sebi - kot čudežno lepa dežela - pesniška metafora. V zbirko so uvrščeni upesnjeni spomini na Dolenjsko, spomini na neki prostor in čas, ki ju je pesnik premeril s svojimi človeškimi in duhovnimi vatli. Iz spominov se svetijo najrazličnejši liki in obrazi, ki so nekoč napolnjevali in osmišljali pesnikov dan.

Pretrseljiv, skoraj baladno ubran je cikel, kjer se pesmi dotikajo nekega otroštva, nekega življenja, ki je raslo iz očetovske ljubezni, pa je bilo kruto pretrgano. Tistega življenja, za katerim je ostala knjiga pesmi. Iz nje oče zdaj jemlje in vgrajuje v svoje verze sinovo pesniško spoznavanje. Kot, denimo, tisto: "To ni pesem, / to je ena sama ljubezen".

Zbirka Temna zarja je nov vrh Pavčkove poezije. Če pesnik še ne bi dobil Prešernove nagrade, bi si jo zaslužil s to knjigo.

IVAN ZORAN

Delo žensk v NOB

Dolenjska založba je te dni izdala knjižico DELO ŽENSK NA ZDRAVSTVENEM IN SOCIALNEM PODROČJU V NOB, v kateri sta natisnjena prispevka Dejavnost žensk v vojaški in civilni partizanski saniteti od leta 1941 do 1945, ter Delo žensk med NOB na socialnem področju. Avtorici prvega sta dr. Pavla Lah-Jerina in prof. dr. Zora Stritar-Konjajeva, drugega pa je napisala Marija Cigale. Oba prispevka sta nastala lani ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne, predstavljen pa sta bila na lanskem dobriškem srečanju. Tako v vojaški in civilni partizanski saniteti kot pri zbiranju hrane, obutva, orožja, denarja ter v skrbi za begunce, taboriščnike in sirote so prav ženske odigrale pomembno vlogo. Knjižica je opremljena z dokumentarnimi slikovnimi gradivom.

AUDI A4 že od 39.990,— DEM

- z naslednjo opremo:
  - el. pomik stekel, el. nastavljiva ogledala
  - centralno zaklepanje
  - ABS in zračna blazina 2x
  - servo volan, nastavljen višinsko in dolžinsko
  - voznikov sedež, nastavljen po višini
  - el. zapora zagona motorja
  - tonirana stekla
- **OB NAKUPU DARILO**
- **NOVOST: AUDI A6, 1,8 125 KS**

Avtohiša Berus

NOVO MESTO
Tel.: (068)342-360, 25-098

VAŠA 390 DVA
EM A
CIGANKA

Bil je lep jesenski dan. Avto sem odpeljala na servis. Povedali so mi, da bo treba počakati nekaj ur. Nisem vedela, kaj bi v tem času počela. Pot me je za kratek čas zanesla v mesto, potem pa sem se vrnila v bližino delavnic. Čas mi je tekel tako počasi. Kratkočasila sem se z opazovanjem prihodov in odhodov vlakov na kandijsko postajo. Radovednost me je pripeljala do perona in čakalnice. Pred njo je stalo nekaj žensk. Po govoricah sodeč, so bile Belokranjke. Z velikim zanimanjem so poslušale gospo srednjih let, ki jim je razlagala, kako je bilo na pregledu želodca in kako je ona vse hrabro prestala. Nekaj časa sem jih poslušala, potem pa sem sedla na klop k mladi Romkinji. Roke tiščala v žepe, oblečena je bila v rožnato krilo in rdečo vetrovko ter obuta v škornje.

Vprašala sem jo, kam potuje. "V Semič," je na kratko odgovorila. Takoj sem opazila, da je vesela, ker sem sedla k nji in se pogovarjala z njo. Na moja vprašanja je rada odgovarjala in tako sem kmalu veliko zvedela o nji. Povedala mi je, da živijo v gozdu, oddaljenem kake tri ure od Semiča, v šotoru brez vode in elektrike. Ima že tri otroke, najstarejša, Maja, ima 6 let, drugi je Janez, star štiri leta in pol, najmlajši je dveipolletni Mladen, ki je bolj bolehen. Vprašam jo, od česa živi, pa pove, da od otroških dodatkov. Glavna hrana so makaroni, riž, krompir. Mož, s katerim nista poročena, je v zaporu. Ne on in ne ona ne znata ne brati ne pisati. Povedala je tudi, da ima sladkorno.

Potislila sem ji v roko nekaj tolarjev in ji naročila, naj kupi otrokom kruha. Ob tem me je pogledala tako otožno. Po licu so ji stekle solze. Mor-da bi mi še kaj več povedala, a je prišel njen vlak. Vstala je in odšla proti vagonom. Počakala je, da so vsi vstopili, šele potem je stopila na vlak tudi ona. Obrnila se je in zazdelo se mi je, da se mi je še enkrat zahvalila. Vlak je odpeljal proti Beli krajini.

Ves tisti dan sem mislila na Ciganko. Še zvečer, ko sem ležala v postelji, mi njena podoba ni hotela izpred oči. Kar stisnilo me je pri srcu, ko sem pomislila na njeno družinico tam v mrzlem šotoru v belokranjskih gozdovih.

KATARINA

FRANCKA

Danes je četrtek, dan, ko obiščem Francko. Zenička živi v stari in razpadajoči bajti sredi vasi. Okna so brez rož in zagnjena s starimi zavesami. V razpadajočem hlevu že dolgo ni zamukala nobena krava, vrtiček zarašča trava, okoli hiše pa se vse bolj kopiči navlaka.

Francka ga rada da na zob. Kdaj pa kdaj zavije v staro gostilno Pri Lojzetu. To je bolj luknja kot gostilna. Že ob sedmih zjutraj tičijo v njej tisti, ki jim je pijača edino veselje. Odprta je tudi ob nedeljah, vendar na skrivaj. Takrat stalni gostje vstopajo skozi zadnji vhod.

V to gostilno občasno zaide tudi Francka, vrne šilce ali dve in potem odkreva domov, kjer ji edino družbo dela steklenica žganja. V njem utaplja svojo žalost, grenko usodo ali pa piše kar tako iz navade. Bila je najstarejša izmed treh deklet. Oče ji je stalno zabičeval, da bo kmetija ostala njej in naj premisli, kako in kaj. Mlajši sestri sta se omožili in odšli, Francka pa je ostala samska. V skrbi in delu na kmetiji se je postarala. Ni bila srečna in kot oče je tudi sama polagoma začela piti. Ko sta oče in mati umrli, je ostala sama. Kmetija je začela hitro propadati. Vendar je ni hotela zapustiti. Ko so ji ponudili, da jo dajo v dom, kmetijo pa prodajo, je zagnala vik in krik, da ne da kmetije. "Zakaj pa sem ostala doma, če ne zaradi kmetije!" je kričala na socialno delavko.

In tako Francka životari iz dneva v dan.

Ob četrtkih jo obiščem, da ji malo pospravim kuhinjo. Zadnjič mi je rekla: "Ali se ti danes zelo mudi naprej? Veš, zunaj tako lepo sije sonce. Bi mi pomila okno, da bi posijalo tudi sem noter?"

Stisnilo me je pri srcu. Umila sem ji okno, med opravlilom pa sem se zalotila pri žalostni misli, da sonce najbrž ne bo nikoli zares posvetilo v njeno življenje.

KRKA ZDRAVILIŠČA

NOVO MESTO
Germova 5

OBJAVLJA IN ODDAJA V NAJEM gostinski lokal BAZA 20 v Kočevskem Rogu.

Lokal je opremljen in bo oddan v najem skupaj z gostinsko opremo brez drobnega inventarja. Od interesentov za najem pričakujemo, da izpolnjujejo pogoje za opravljanje gostinske dejavnosti in da predložijo program dela v tem lokalu. Izbor med ponudniki bo opravljen glede na predložen program in višino ponujene najemnine. Podrobnejše informacije lahko dobite pri vodstvu Zdravilišča Dolenjske Toplice, telefon 65-243. Vloge z ustreznimi dokazili pričakujemo v roku 14 dni po objavi na naslov: Krka Zdravilišča, d.o.o., Germova 5, Novo mesto, s pripisom »najem lokala«. O izbiri boste obveščeni v 15 dneh po poteku roka za vložitev vloge.

Posledice neustrezne tehnologije in velikopovršinsko ukrep sprevržejo v razgozditve. Drugi način je obstoj posebne kategorije gozdov, za katere je predvidena sprememba uporabe. V odvisnosti od razvoja potreb po kmetijskih zemljiščih, širitvi infrastrukture in rasti prebivalstva, ki jo močno spodbujajo, bodo v prihodnje izkrčili 0,55 milijona hektarjev gozdov (četrtina Slovenije).

"Agroforestry"

Med gozdarske pristojnosti spadajo tudi drevesne plantaže. Razlogov za snovanje drevesnih plantaž je več. Eden je zmanjševanje odvisnosti od lesa iz naravnih gozdov, prevladuje pa potreba po lateksu, vedno bolj iskani surovini, ali datljevih oljnih palm. Plantažno gojijo več drevesnih vrst, katerih skupna lastnost je hitra rast in možnost gojenja na velikih površinah.

Oljne palme gojijo izključno zaradi pridobivanja dateljnov, ki so zreli veliki kot oreh in temnordeči. Dateljni, ki v velikih grozdih visijo pod krošnjo, so prijetnega okusa, a močno vlaknasti, zato jih uporabljajo le v industrijski predelavi kot surovino za pridobivanje palmovega olja ali sladkorja. Ko plantaže ne prinašajo več zelenega donosa, jih posekajo, obnovijo terase in zasadijo nove. Ogromne površine pa so v času obnavljanja brez rastlinske zaščite in s tem izpostavljene spiranju močnih tropskih neviht. Les in listje palm sežigajo na mestu poseka, saj industrijskih načinov izrabe še niso odkrili.

Tudi južnoameriški kavčukovec (Hevea brasiliensis) so včasih gojili izključno zaradi kavčuka. Pred kratkim pa so razvili tehnologijo izrabe njegovega lesa v pohištveni industriji, kjer je sedaj zelo cenjen. Tako so že izpopolnili klon, ki kljub izkoriščanju drevesnih sokov razvije višje deblo in kvalitetnejši les.

Kjer se srečata reka in morje

Zelo ponosni so na nasade v rečnih deltah (mangrove), saj so med prvimi, ki so z drevesno vrsto Rhizophora apiculata začeli izkoriščati mangrove, posebne gozdne habitate, kjer se srečujeta vpliv reke in morja. Reka prinaša mnogo hranilnih snovi in močne poplave v deževni dobi, morje pa sol in bibavico. Vendar se tu niso naselila samo nekatera drevesa, ampak se je razvilo pestro življenje, naselil pa se je tudi človek. Slikovite ribiške vasi na več kot dva metra visokih kolih kažejo, kakšne poplave morajo preživeti rastline, kadar se najvišja plima združi z najmočnejšo deževno dobo. Tako so morala drevesa zaradi ekstremnih pogojev razviti številne prilagoditve, na primer dihalne korenine - meter do dva

Janez Božič

TROPSKI GOZDOVI MALEZIJE

visok pletež korenin, ki se dviguje nad tlemi. Prilagoditev na obmorsko rastišče je tudi halofitstvo - sposobnost rasti v rahlo slanih okoljih. Na jadranskih otokih so nekatere rastline razvile podobno lastnost na rastiščih, kjer močan veter prinaša sol iz morja.

Zelo zanimiva je tudi viviparija ali živorodnost rastlin, ki jo pri nas poznamo pri nekaterih travah ali sobnih rastlinah. V mangrovah kot oreh velika težka semena vzklijejo že na drevesu, razvijejo okoli pol metra dolgo steblo in kratko koreninico. Ob padcu z drevesa se koreninica zapiči v mehka tla in drevo nemudoma nadaljuje rast, saj se mora še pred poplavami močno ukoreniniti. Izkoriščanje takih rastišč zahteva mnogo ekološkega čuta in razvoj posebnih tehnologij. Les iz teh nasadov je trd in ima visoko kurilno vrednost, ki jo še povečajo z destilacijo v oglje. Prekuhanje poteka v neposredni bližini nasadov, kjer vročina zaradi sevanja peči ter s temnim prahom pokritih tal še naraste. To in zračna vlaga, ki je v rečnih deltah vedno maksimalna, ustvarita razmere, ki jih lahko opišemo z eno samo besedo - savna.

Kako ohraniti izumirajoče vrste?

Velikoplantažno gojenje drevesnih vrst je tu v mnogočem podobno kmetijstvu, vendar so spremljajoči pojavi erozije in izgubljanja celotnih življenjskih okolij (habitatov) tipični za tropsko gozdarstvo. Erozijska je zelo močna in večina rek je zato zemeljske barve, medtem ko so reke v večjih naravnih parkih temne barve zaradi velike vsebnosti taninov, raztopljenih v gozdnem humusu.

Izmed habitatov so najbolj ogroženi nižinski ravninski gozdovi, ki so prebivališče nešteti rastlinskih in živalskih vrst. Mnogim živalskim vrstam najrazličnejših rodov iz teh habitatov grozi izumrtje. Vrh te ledene gore je javanski nosorog (Dicerorhinus sumatrensis). Vrsta je na robu izumrtja in več organizacij poskuša zagotoviti njen obstoj z razmnoževanjem v ujetništvu. V programu srečanja je bil obisk dveh takšnih organizacij. Prva je bila živalski vrt v Melaki, kjer jim je pred dvema letoma uspelo vzgojiti enega mladiča, druga organizacija pa se kljub štirim samicam in enemu samcu s takim uspehom ne more pohvaliti.

Nižinski ravninski gozdovi so še naprej pod udarom, tamkajšnja gozdarska stroka pa nima niti moči niti volje za upiranje vladni politiki, ki bi lahko edina ustanovila obširne živalske rezervate. Napori posameznikov so tako vnaprej obsojeni na neuspešne poskuse in nemočno opazovanje.

Sprehod med drevesnimi krošnjami

Največji malezijski ponos so parki, ki jim namenijo veliko površin in pozornosti. Na gozdarski fakulteti sta dva profesorja poverjena za to področje. Prvi predava o ekoturizmu in ga razlaga na dva načina. Najprej kot vejo turizma, ki naj bi manj obremenjeval okolje v primerjavi z gozdarstvom, drugič pa kot turizem, ki bi prodajal njihove ekološke posebnosti. Drugi profesor predava urbano gozdarstvo in se ukvarja z vplivom gozda na mestno okolje.

Čoln v mangrovah.

Akripol se lahko reši že v soboto

Krčani lahko pomagajo Dobovcem do drugega mesta - Trebanjci si lahko z zmago nad Primorskimi novicami Pro makom zagotovijo prvo ligo že v rednem delu prvenstva

Do konca rednega dela prvenstva imajo rokometni prvotilgaši le še en krog, ki pa bo odločal o marsičem. AFP Dobova, ki je že zanesljiv udeleženec končnice prvenstva, bi se lahko vrnila na drugo mesto, če bi v gosteh premagla povsem Kodeljevo, ki je v hudi krizi, in če bi jim z zmago v gosteh nad Gorenjem pomagali Krčani, ki so si v soboto z zmago nad Inženiringom Šarbkom že zagotovili obstanek v družbi najboljših in več kot 6. mesta ne morejo osvojiti. Še najbolj pomembna je zadnja tekma za Trebanjce, ki so po porazu z Dobovčani v predzadnjem krogu zdrznili na 10. mesto.

Razlike med moštvii, ki se še bori-jo za obstanek v prvi ligi oziroma ki se še lahko izognejo zadnjim štirim mestom na lestvici, so majhne, saj ima predzadnje Kodeljevo, ki je praktično že med zadnjimi štirimi, 15 točk, desetouvrščeni Akripol jih ima 16, Fructal in Rudis Rudar pa 17. Fructal bo v zadnjem krogu igral doma z AM Cosmosom Slovanom, ki se bori za četverico in bo napel vse moči, da Trboveljčane premaga, Fructal pa bi v gosteh tudi lahko premagal Prventa, ki nima kaj izgubiti. Usoda Trebanjcev je, če bo vse šlo po načrtih, predvsem v njihovih rokah, kar pomeni, da morajo v soboto zvečer pred domačim občinstvom

V ČRNOMLJU PRVI KRANJ

ČRNO MELJ - Na dvodnevem ekipnem šahovskem državnem prvenstvu za učence osnovnih šol je zmagal Kranj, drugi je bil Stari trg ob Kolpi (Kaps, Kobe, Simič, M. Kaps, Muhvič, Butala), tretje pa Krško (Novak, Tomažin, Vilič, Župevc). Najboljši po šahovnicah so bili Kavčič (Kranj), Tadej Kobe (S. trg), Gašperšič (Kranj) in Sašo Župevc (Krško).

Šport iz Kočevja in Ribnice

ODBOJKA - Odbojkarice Lika Tilie so dosegle pomembno zmago v boju za obstanek v ligi. V poldrugih uri so premagale zelo neugodne nasprotnice iz Zgornje Savinjske. Z odlično igro v polju so dobile prvi niz, v drugem so nekoliko zaspale, najbolj negotov pa je bil tretji niz, v katerem sta se ekipi ves čas menjavali v vodstvu. Kočevske so si zmago zagotovile z boljšo igro v polju in borbenostjo.

ROKOMET - Rokometiški Inlesa so povsem zasluženoma premagali Preddvor in so sedaj najresnejši kandidati za prvo mesto v zahodni skupini druge lige. Predvor je bil Ribničanom enkovreden le do 5:5, potem pa je bila igra v znamenju domačih, ki so s pol moči prišli do novih točk. Obe moštvi sta igrali v obrambi precej slabše kot v napadu. Največ zadetkov je dosegel Milan Jurič (10). V prihodnjem kolu gostujejo Ribničani v Sežani.

NAMIZNI TENIS - Po glatkem porazu v Murski Soboti, kjer so Kočevci nastopili brez Komca, Špelica in Murna, so na tekmi proti Mariboru načrtovali zmago in s tem četrto mesto na prvenstveni lestvici. Gregor Komac, najboljši igralec prve lige, je nepričakovano doživel poraz proti Kriški, za igro pa nista bila razpoložena niti Špelič niti Murn. Če se hočejo uvrstiti v ligo četverice, morajo v zadnjih dveh krogih premagati Vesno in Preserje.

ROKOMET - Rokometiške Kočevje so doživele hud poraz v Zalcu. Ves čas tekme so bile v podrejeni vlogi, saj je povsem jasno, da trener Zdenko Mikulin nima ekipe, ki bi se lahko kosala vsaj s povprečnimi ekipami prve lige. Končni izid 35:19 (17:10) povsem ustreza dogodkom na igrišču. Tokrat so se med strelke vpisale skoraj vse gostujoče rokometiške, največ zadetkov pa je dosegla Lorena Mikulin (6). V naslednjem krogu bodo Kočevke doma igrale z mariborskim Branikom.

KEGLJANJE - Končalo se je prvenstvo v drugi ligi. Kegljačice Kočevja so imele priložnost za uvrstitev v prvo ligo, toda v odločilni tekmi so doma s 3:5 izgubile proti Eti iz Kamnika in zasedle tretje mesto. Člani so premagali Kamnik s 6:2 in so na koncu peti.

SODRAŽICA - Na smučišču Izbr je v veslesalomu nastopilo 52 tekmovalcev. Prizadevni člani domačega smučarskega kluba vabijo na tekmovalje v smučarskih skokih, ki bo v nedeljo, 24. marca, ob 13.30 na 40 metrski skakalnici Pesek. V nedeljo, 31. marca, bodo za zaključek uspešne sezone na Travnici pripravili še tekmovalje v smučarskih tekih. Zmagovalci nedeljske tekme so: Tadej Troha pri dečkih, Miran Zevnik pri mladincih, Miha Gornik pri članih in med članicami Barbara Gradišar.

M. GLAVONJIČ

morske novice Pro mak in so torej v enakem položaju kot Rudis Rudar. K sreči tudi sobotni poraz še ne pomeni Akripolovega slovesa od prve lige, ampak le boj za obstanek s še tremi zadnjevrščenimi ekipami, med katerimi pa sta litijski Inženiring Šarbek in Kodeljevo za sedaj očitno šibkejši od Akripola.

I. VIDMAR

premagati sedaj četrtouvrščene Pri-

Kup medalj za mlade atlete

Državni prvaki so postali Maja Nose, Matej Podkrižnik, Snežana Miladinovič, Luka Planinc in Luka Erkič

Na pionirskem dvoranskem državnem prvenstvu v atletiki v Ljubljani so se izkazali tudi novomeški, šentjernejski in brežiški tekmovalci. Novomeščani so prinesli domov dve zlati medalji. Prvo je v skoku v višino z dolejnjskim rekordom 166 cm osvojila Snežana Miladinovič, njen uspeh pa je s 161 cm in drugim mesto dopolnila Maja Kranjčič. Snežana je predtem uspešno nastopila tudi na državnem prvenstvu za starejše mladinke, kjer je bila s 163 cm druga, tako kot Andreja Blatnik, ki je z 12,30 m izenačila dolejnjski rekord v troskoku, kar je njena tretja rekordna znamka.

Zelo uspešno zimsko sezono je z naslovom državnega prvaka v skoku v višino, Luka Erkič pa z 280 cm v skoku ob palici. Bronasti kolajni je osvojil Ilija Trajkovski v teku na 60 m (8,84) in v skoku ob palici z 250 cm.

Tja pa zagotovo sodijo tudi Šentjernejski, ki so osvojili štiri medalje, eno četrto in tri peta mesta. Maja Nose je postala državna prvakinja v teku na 60 m (8,07 - rekord) in bila druga v skoku v daljino (515 cm), kjer je bila Katarina Kovačič s 508 cm tretja. Darko Drobež je v skoku v višino s 184 cm osvojil srebrno medaljo, ob tem pa so imeli Šentjernejski v Ljubljani še kopico finalistov.

Tudi Brežičani so se vrnil domov s 4 medaljami. Luka Planinc je s 192 cm postal državni prvak v skoku v višino, Luka Erkič pa z 280 cm v skoku ob palici. Bronasti kolajni je osvojil Ilija Trajkovski v teku na 60 m (8,84) in v skoku ob palici z 250 cm.

ZA BORILNE VEŠČINE - Novomeščanka Zlatka Todič je v Vrhovčevi ulici v Novem mestu pred kratkim odprla prvo trgovino v Sloveniji, namenjeno opremljenosti za borilne veščine, ki jo je sicer precej težko najti celo v najboljše založenih športnih trgovinah. Predtem je v isti trgovini prodajala tekstil in oblačila, vendar posel v ulici, ki je v neposredni bližini mestnega središča, a kljub temu vanjo zaidejo le redki, ni šel. Sedaj je obiskovalcev trgovine več, vendar večina mladih fantov, ki jih zanima karate ali kakšna druga borilna veščina, razstavljene boksarske rokavice, zaščitne čelade, kimone in drugo opramo te ogledujejo. (Foto: I. V.)

NOGOMETNA ŠOLA - V okviru nogometnega kluba Pletisa Kolpa iz Podzemlja je v letošnjem šolskem letu začela delovati nogometna šola za učence 1. in 2. razreda osnovne šole, ki je ena prvih tovrstnih šol v Sloveniji. Namen šole je naučiti otroke nogometne igre, discipline, delovnih navad, družabnosti. Zanimanje za šolo je nad pričakovani, saj se je vanjo vpisalo že 26 učencev, vendar prijave še vedno sprejemajo. Treninge pod vodstvom trenerja Mladena Vučkovića imajo mladi nogometaši tako v Podzemlju kot v Metliki, za prevoze pa je poskrbljeno. (Foto: M. B.-J.)

LESENE VSTOPNICE - Iz ostankov tropskega lesa afzelia, s katerim bo prekrita dirkališna steza novomeškega velodroma, bodo izdelali obeske v obliki maskote mladinskih svetovnih prvenstev - jurčka na kolesu. Obeski bodo služili kot vstopnice za ogled tekmovanj na dirkališču od ponedeljka, 12. avgusta, do petka, 15. avgusta.

DESET DISCIPLIN - Mladi kolesarji iz celega sveta se bodo v času mladinskih svetovnih prvenstev na dirkališču pomerili v 10 disciplinah, naslov mladinskega prvaka pa bo osvojilo 6 fantov in 4 dekleta. Fantje se bodo pomerili v nasledovalni vožnji posamezno in ekipno, kronometru na tisoč metrov, v šprintu, v vožnji na točke in v olimpijskem šprintu. Dekleta bodo tekmovala v nasledovalni vožnji, kronometru na 500 m, šprintu in vožnji na točke. Po mnenju poznavalcev bo najbolj zanimiva vožnja na točke, oziroma kakor temu rečejo kolesarji, kriterij.

SUZUKI

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN
Resllova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

KREDITI ŽE OD TOM + 6%
Leasing
Izjemni popusti

BALENO

SWIFT 1.0 GC 14.990 DEM
BALENO 1.3 GL ECO 17.990 DEM
BALENO 1.6 GL 2 air ser 21.740 DEM
BALENO 1.6 GLX 2 air ser 25.490 DEM

MARUTI

Pooblaščen servis
in prodaja rezervnih delov

Avto-hit

d.o.o. Novo mesto, Podbevškova 4, tel./fax: 068/26-077, 341-300

Prodaja vozil in rezervnih delov - servis

KONKURENČNE CENE, POPUSTI, KONKURENČNE CENE, POPUSTI

FORD ESCORT 1.6i CLX	25.990 DEM	~~28.400 DEM~~
ESCORT 1.8i GT car.	30.990 DEM	~~33.500 DEM~~
DAEWOO RACER	15.999 DEM	~~16.080 DEM~~
NEXIA	18.145 DEM	~~19.267 DEM~~
ESPERO	23.325 DEM	~~24.750 DEM~~

RABLJENA VOZILA

Mitsubishi Galant TD	1994/4	19.500 DEM
Renault Nevada 21	1991/10	15.500 DEM
Citroen BX	1990/3	9.600 DEM
Škoda Favorit GLX	1993/3	8.500 DEM
Škoda Favorit GLX	1994	9.500 DEM

REZERVNI DELI	FORD	OPEL	RENAULT 5
zavorni disk	4.662 SIT	3.532 SIT	2.601 SIT
zavorne ploščice	5.605 SIT	2.032 SIT	2.607 SIT
gar. sklopka	21.672 SIT	16.119 SIT	13.946 SIT
filter olja	1.305 SIT	918 SIT	/
žaromet	12.729 SIT	8.436 SIT	/
ležaj kolesa	8.098 SIT	5.352 SIT	6.420 SIT

in še veliko drugih rezervnih delov. Za rezervne dele, ki so vgrajeni v našem servisu, nudimo 6 mesecev garancije.

Obiščite nas in se priporočamo!

CI Matična farma južnoameriških **CHINCHIL** s 16-letnimi izkušnjami na mednarodnem trgu krzna

62201 MIKLA V. U. Kriševih 55
telefon: (062) 692-250

Začnite donosno delo — dodatno ali poklicno: postanite naš partner!

- **Pogoji:** ljubezen do živali, nekaj začetnega kapitala in prostor cca 10 m², ki ga je možno ogrevati.
- **Nudimo vam:** visoko kakovostne živali in strokovno pomoč.
- **Zagotavljamo:** odkup živali — ceno, zanesljivo poslovnost.

Informativni seminar za območje Novega mesta bo v soboto, 23. marca.

Vse informacije po telefonu: **Novo mesto, 068/21-046 od 18. do 20. ure**

Lantra Sedan

ZE ZA 24.700 DEM

Lantra Wagon

ZE ZA 25.700 DEM

IZBERITE SAMI

Avtomobili Hyundai so vedno boljši, vedno zmogljivejši in cenovno vedno ugodnejši

Lantra Sedan in Lantra Wagon sta prostorna in zanesljiva avtomobila. Na voljo sta z zmogljivima motorjema prostornine 1,6l s 114KM ali 1,8l s 130KM. Garancija velja **3 leta ali 100.000** prevoženih kilometrov.

Na seznamu opreme je tako rekoč vse, kar si lahko zaželite za bolj udobno in varnejšo vožnjo.

HYUNDAI
VEDNO NA DOBRI POTI

EMINENT d.o.o., Kandijška 14, Novo mesto, tel.: 068 28 950, 323 902
EMINENT d.o.o., Cesta Krških žrtev 51, Krško, tel.: 0608 22 950
BARLOG d.o.o., Obrtniška 18, Trebnje, tel.: 068 44 627

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Pred papeževim obiskom

Dol. list št. 11, 14. marca

Kot vemo, pride k nam v maju na obisk papež Janez Pavel II. Vsak še tako navaden obisk je osvetljen z več strani, ta pa, ki je na najvišji ravni, pa še posebno. Polemike so tako tudi tu različne in tudi z mojim mnenjem se verjetno ne bodo vsi strinjali. Mogoče bi moral biti na strani tistih, ki omejujejo ponovno pokristjanjevanje ipd. Vendar pa mislim, da v tem primeru ta bojazen lahko odpade.

Prvič: vemo za papeževo ekumensko delovanje, in drugič, da se je srečal z Gorbačovom v času, ko sta še obe ideologiji veljali za nedotakljivi.

ANTON JUDEŽ

SDSS za večinski volilni sistem

Dol. list št. 11, 14. marca

Pozdravljamo pobudo SDSS za referendum o volilnem sistemu. Četudi nam večinski sistem ne ugaja najbolj, ker zoži možnosti misljenjskih manjšin, da pridejo do predstavnikov v parlamentu, se nam zdi vseeno daleč prijaznejši od dosedanje nepregledne partitokratske solate.

Ne vidimo upanja, da bi nam sedaj javni volilni sistem lahko letos ali čez štiri leta prinesel večino odgovorov in legitimnih poslancev. Nelegitimni parlament do konca desetletja in stoletja in morda še v prvih letih naslednjega se nam zdi tako škodljiv za razvoj dežele, da vidimo v odporu pred radikalno spremembo volilnega sistema ekvivalent narodne izjave, toliko bolj, ker je edini opaznejši argument tega odpora nevarnost, da bi temeljita sprememba zmedla volilno strategijo partitokracije.

Sistem, ki bi se nam zdel za Slovenijo optimalen, bi odstranil drobtinčkanje in sprejel vso deželo kot eno volilno enoto, s korekturo, da bi volilci izbrali dva kandidata s stranke volilne liste in bi bili izvoljeni kandidati, ki so na svoji listi dobili največ glasov. Slovenija je dovolj majhna in povezana med seboj, da se zdi logično in smiselno omogočiti volilcu iz Sežane, da podeli svoj glas denimo mariborskemu Križmanu, ali volilcu iz Lendave, da glasuje za Cirila Zlobca. Tak volilni sistem bi omogočil vsem državljanom izbiro, koga res želimo v parlamentu, podprli horizontalne povezave v deželi in zavaroval proporcionalni vpliv misljenjskih manjšin.

GORAŽD DREVENŠEK
Za Novo stranko

Od zmage do zmage - do končnega poraza

Dol. list št. 10, 7. marca

Polemikam okoli datuma novomeškega praznika še ni videti konca. To je razvidno tudi iz članka g. Andreja Bartlja v Dolenjskem listu (7. marca 1996, str. 3), v katerem je v stilu dobrega žurnalista rumenega tiska opisal zadnje dogodke o tem vprašanju. Resničnost navedb pri tem ni pomembna, saj ne gre za objavo v kulturnih ali strokovnih revijah, pri katerih zahtevajo uredništva bolj resen in bolj argumentiran stil pisanja. V časopisu pa si je g. Bartelj lahko privoščil tudi več neresnic in miogrede ožigalose te tiste, ki imajo drugačno mnenje kot on sam,

med temi pa je bil tudi avtor teh vrstic.

Ob razpravah o novomeškem prazniku sem namreč v svojem mnenju zapisal: "Od različnih predlogov se mi zdi najbolj umesten dan 7. april, torej dan, ko je Novo mesto leta 1365 dobilo mestne pravice." Ko sem pisal svoje mnenje, sploh nisem vedel, kdo je predlagal ta in druge datume, in me to tudi danes niti najmanj ne zanima. Te podatke sem izvedel šele iz članka g. Bartlja. Zato je njegova navedba, da sem podprl "7. april - po novem predlog krščanskih demokratov", precej bosa in skregana z dejstvi. Podprl nisem niti predloga Liberalnih demokratov, niti Krščanskih demokratov, niti Združenih liste, niti predloga, ki ga je napisal Andrej Bartelj, pač pa podpiram predlog za razglasitev 7. aprila za novomeški praznik - če g. Bartelj tega ne razume, potem mu jaz ne morem pomagati.

V mojem Prispevku k razpravi o novomeškem prazniku, ki je prispel na naslov novomeškega župana, ni nikakršnih strankarskih ali ideoloških opredelitev, ker me te pač ne zanimajo in jih v svojem strokovnem delu ne uporabljam. O tem, za kakšnega "težkega strokovnega novomeškega rojaka" (gre za oznako g. Andreja Bartlja) gre v mojem primeru, pa so verjetno bolj kot avtor te oznake pristojni soditi tisti, ki se na probleme, o katerih pišem, vsaj količikaj spoznajo. Res pa je tudi, da se je prav težko braniti pred svojimi besedami, ki jih nisi izrekel, in pred mislimi, ki jih ne misliš. Poleg tega bi vsakemu zgodovinarju to vzelo precej časa, saj je izbrabljane strokovnih stališč zgodovinarjev v strankarske, ideološke in še kakšne namene v zadnjih časih precej pogost pojav.

Zadosti bo pojasnjevanja, zato bom raje kar navedel, kaj sem napisal v svojem stališču: "Datum podelitve mestnih pravic je bil razglašen za mestni praznik v številnih, tudi slovenskih mestih. Eden od močnih argumentov za ta izbor je že sam Rudolf Habsburški na novomeškem grbu. Kajti če bi prevladali argumenti proti 7. aprilu, bi morali hkrati z izbiro primernejšega datuma za mestni praznik premišljevat tudi o primernejšem mestnem grbu. Proti predlogom, ki izhajajo iz srednjeveških tradicij, se pogosto uporablja argument, da so tedaj na Slovenskem vladali fevdalni gospodje in monarhi tuje, germanske nacionalnosti. Toda ta argument ne zdrži resnejše znanstvene kritike, saj srednji vek pač ni poznal nacionalnih problemov."

Stvar vsakega posameznika je, če se s tem strinja ali ne. Ni pa vseeno, če spreobrača misel zapisanih besed. G. Bartelj je tako med drugim tudi zapisal, da predlog za novomeško povelje "na županovi tribuni ni bil deležen nikakršne strokovne milosti". Kako je tribuna potekala, ne vem, saj na njej nisem bil prisoten, vem pa, kaj sem zapisal v prispevku k razpravi. Omenil sem tudi novomeško povelje. Pri tem sem opozoril, da je treba biti pazljiv, na kateri datum "obesiti" spomin nanjo. Da je treba biti z datumi in letnicami pazljiv, pa je dokazal že g. Bartelj, ko je letnico novomeške povelja zgrešil za "skromnih" šest let (gre za tiskarskega škrata, opomba uredništva). O tem dogodku sem torej zapisal: "Izbor 7. aprila za novomeški praznik pa še ne pomeni, da bi morali pozabiti na novomeško povelje... V spomin nanjo bi lahko tempirali kulturno dogajanje Novega mesta in v tistih dneh postregli Novomeščanom s številnimi kulturnimi prireditvami ali morda celo pripravili proslavo v obliki kulturnega praznika."

Bartljev članek je napisan v stilu poceni političnega obračunavanja v predvolilnem boju. Zakaj je vanj vpletel tudi mene, mi ni jasno (je mogoče njemu?). Sam nisem bil nikoli v nobeni stranki in lahko rečem, da mi ni nobena bližje od druge; boljše rečeno, vse so mi enako oddaljane, in to v razdaljah, ki se merijo s svetlobnimi leti. V eni stvari pa se z g. Bartljem le strinjam - da so s takšnimi in drugačnimi obletnicami in spominskimi proslavami vedno kdaj kajden pomislek proti. Znan je primer iz Celja, ki je dobilo mestne pravice 11. aprila 1451, na isti datum leta 1941 pa so nemški okupatorji vkorakali v to mesto.

Dodal je še eno misel: če kakšen predlog ni dobil širše podpore, potem argument užaljenosti pač ni tisti, ki bi imel v polemikah

večjo težo in ki bi pripomogel k razjasnjevanju nesporazumov. Namesto takšnega bi bilo potrebno uporabiti bistveno drugačne argumente. Ali pa je morda stilu novinarjevega poročanja botrovalo pomanjkanje argumentov - ali morda kaj drugega?

dr. ALEŠ GABRIČ
Inštitut za novejšo zgodovino
Ljubljana

Krško le ni Černobil

Dol. list št. 11, 14. marca

Ob sleherni akciji nasprotnikov jedrske energije se zgane močan medijski stroj v podporo krški nukleariki. V zadnjem primeru je še posebno žalostno, da se je na našem prostoru v boj med prvimi podal odgovorni urednik DL Marjan Legan.

Poslanec dr. Leo Šešerko se je pač poslužil zakonske možnosti. Slovenci doslej nismo imeli prilike, da bi se o zlovesnem jedrskem mastodontu na potresnem Krškem polju sploh lahko kakorkoli odločili. Slovenija ni Sovjetska kloba in kakršnakoli nesreča nas bi izbrisala iz teh logov. Nastavitev akcije zbiranja podpisov zakonodajnega referenduma ob obletnici hude černobilske nesreče je zelo umestna.

Nakup oziroma zamenjava parogeneratorjev je odvisna predvsem od 18-odst. začetnosti cevi. Če bo opravljena šele čez štiri leta, bo to vsekakor zelo vprašljivo za nuklearno varnost. Kako je za vlado "strokovnjakov", vemo že od grških polisov dalje. Ni se obnesla. Za krški primer brisanja potresnih prelomnic imamo še na srečo žive pokončne slovenske može (kar v tistih časih ni bil mačji kašelj) npr. prof. Sergeja Bubnova, ki je bil iz takratne komisije protestno izstopil. Tudi sodelavec, dipl. inž. geologije Uroš Premru, je za Dnevnik jasno napisal, kako je bilo, za te namene dobro plačani mag. Gregorič iz Uprave za jedrsko varnost pa še vedno prodaja megle nekih študij na tem izredno trosočem se polju. Dogaja se svojstvena tragika naših strokovnjakov. Ti, ki so že stali možato za svojo stroko, ko je bilo to res nevarno, so anatomizirani še drugič, za razliko tokrat v demokraciji. Potem pa naj kdo še pisari o kakšni stroki!

V drugem odstavku omenjena govornika kr mrgoli neydržnih stališč. Simbolni pomen Černobila in na tisoče po vsej SZ razseljenih žrtev (ubogi vojniki, ki so jih naganjali krotiti pobesneli reaktor) res ne potrebuje umovanja med grafitom in težko vodo. Ogromna moč atomov, če ni ustrezno hlajena in nadzorovana, lahko povzroči kataklizmo (Otok Treh milj). Le-ta se ni zgodil v pri nas hudo podcenjevanji Rusiji, temveč v ZDA. ICISA mednarodna komisija je prav za Krško ugotovila izredno slabo uredništvo teh zahtev. Jedrske multinacionalke so v izrednih težavah, ker se je v zahodnem svetu gradnja nukleark izredno omejila. Kakšna je njihova morala, je lepo vidno; za dober denar so pripravljene storiti vse, tudi frizirati po celo njihovem mnenju tako nevarne in z vojaško industrijo povezane sovjetske nuklearke. V sklepu se je uvodničarju hudo zapisalo, zakaj bi morali prav mi opuščati to nesrečno energijo. Da, prav Italijani so še v času svojih socialističnih vlad zaprli prav vse svoje nuklearke. Tudi Nemčija je ustavila nuklearke v bivši Vzhodni Nemčiji. Tudi v svetu ne manjka zaustavljenih nukleark. In domnevno tako čista jedrska energija? Ne, hvala!

ALFRED ŽELEZNIK
Boštanj 56

Močno upočasnjena denacionalizacija

Dol. list št. 9, 29. februarja

Slovenski krščanski demokrati občine Trebnje menimo, da so bili še v času obstoja stare občine Trebnje in pozneje doseženi nekateri pozitivni rezultati pri vračanju premoženja. Tu mislimo predvsem na vračanje gozdov.

Zatika pa se (članek, "Trebnje predstavilo upravno enoto", DL 29. februarja) pri vračanju kmetijskega zemljišča, ki je sedaj v lasti Sklada, prej, ko bi se lahko vprašanje vračanja zadovoljivo reševa-

lo, pa v lasti Kmetijske zadruge Trebnje. Še bolj se zatika in ni prave volje za vračanje, nastajajo pa celo odpori, pri vračanju objektov. Ta naša ocena velja tako za staro občino kot za Upravno enoto, ki sedaj rešuje ta vprašanja.

Nekateri upravičenci v postopku denacionalizacije sploh še niso prejeli odgovora na svojo zahtevo, ki je vložena že nekaj let. Ugotavljamo, da se kljub jasnosti zahtev nekateri postopki za vračanje še niso začeli, kaj šele reševali. To velja na primer za zahtevo Župnijskega urada Trebnje, ki je vložil zahtevo za vračanje dela župnišča, Kulturnega doma in dela objekta, v katerem je sedaj Kmetijska zadruška Trebnje, in pri tem navedel tudi razumno rešitev omenjenih zahtev. V tem trenutku gre samo za lastnino, ne pa zato, da bi koga izselili. Objekti se tudi sedaj dajejo v najem, samo tisti, ki to daje, ni pravi lastnik. Tu ne vidimo nobenih ovir za izpeljavo postopka na podlagi veljavne zakonodaje. Verjetno so v ozadju omenjenih zahtev tudi "igranci", ki poskušajo za vsako ceno omenjene procese zaustaviti.

So pa še tudi drugi nerešeni problemi pri vračanju objektov, na primer Grmada Trebnje, obe trgovini Mercatorja in drugi, ki čakajo na rešitev.

OO SKD Trebnje
MARJAN ZUPANČIČ
predsednik

Zakaj sem članica ZLSD

Dol. list št. 9, 29. februarja

Napačno ste me razumeli, spoštovani g. Pavec. Vi mislite, da sem v Združeni listi zato, ker sem brezbožna. Resnica je, da sem globoko verna. V dušah desetstisočev ljudi, ki jih osebno poznam, sem našla pravega in živega Boga.

V Združeni listi sem zato, ker ima v svojem programu skrb za delavca, za malega človeka, da bi ljudje, tudi neuki, živeli človeka vredno življenje in da bi ljudje živeli od dela svojih rok. Naj ob tej priložnosti povem, da v preteklih 50 letih ni bilo tako hudo, ko pišejo nekateri v desnem časopisu. Vedno več ljudi se z nostalgijo spominja socialističnega sistema. Pa ni nič sistem kriv, da ga ni več. Krivi so naši pokvarjeni karakterji. Nekje sem že napisala, da sem v svojem dolgoletnem službovanju spoznala komuniste s svetniškimi dušami in ljudi, ki se imajo za kristjane, a imajo pokvarjene značaje.

TINCA KUHELJ
Šentjernej

• *Prepričan človek je tolerant.*
(Kovačič Peršin)

• *V času propagiranega ateizma je bilo več osebne, pristne vere kakor danes, ko je pošten vernik hudo preizkušan zaradi neevangeljskega obnašanja Cerkve.*
(Kovačič Peršin)

"Lepa Anka po Henčkovo"

V nedeljo, 17. marca, sem gledala oddajo ljubljanske TV "Po domače", v kateri je nastopil ansambel Henčka Burkata. Zbodlo me je v oči in še bolj v srce, ko sem slišala, da si je Henček preprosto sposodil in priredil za svojo instrumentalno zasedbo našo staro pristno belokranjsko melodijo "Lepa Anka". Tudi besedilo je prirejeno v tem smislu (za avtorja tega žumotvorja sicer ne vem, upam pa, da ni kakšen Belokranjec) in zdi se mi, da je s to izvedbo razvrsteno narodno blago. Kot Belokranjka imam "Lepo Anko" in tamburice neizmerno rada, zato menim, da bi noben narodnozabavni ansambel ne smel tako potvarjati pristnega narodnega blaga.

Izgovori, ki jih ansambli pogosto podarjajo, češ da s takimi priredbami iztrgajo iz pozabe stare pesmi, tukaj niso umestni. Belokranjci vse bolj oživljamo naše stare pesmi, kar dokazujejo tamburaši, naše folklorne skupine in ljudje na sploh. Narodnozabavni ansambli naj ustvarjajo svoje umetne pesmi, in če bo kdaj katera izmed njih tako dobra, da bo ponarodela, bo to največji njihov uspeh, in ne obratno. Pohvale je vredno le to, da so nekateri glasbeniki (tako kot Silvester Mihelčič) ponovno notno zapisali izvorne belokranjske melodije, ne pa, da jih prireja za svoj komercialni namen in jih tako rekoč maliči narodnozabavni ansambel.

FANIKA POŽEK
Črnomelj

LEPA POČASTITEV OBLETNICE DOMA

ČRNOMELJ - 1. marca je Dom starejših občanov Črnomelj praznoval osmo obletnico obstoja. Od leta 1988, ko je sprejel prvih trinajst oskrbovancev, pa do danes se je število le-teh povečalo na preko dvesto. Dom je zaseden preko svojih zmogljivosti, na sprejem pa čaka še vrsta ljudi. Ob jubileju so zaposleni pripravili svojim oskrbovancem kratek kulturni program. V jedilnici, ki se je za kakšno urico spremenila v dvorano in je bila kar pretesna za gledalce, se je zbralo kakšnih 80 oskrbovancev. Po kratkem nagovoru direktorja doma Milana Kranjca je imela svoj kulturni program Folklorna skupina Dragatuš. Lepo bi bilo, ko bi se takšni in podobni programi v domu vrstili večkrat, saj prinašajo kanček drugačnosti v sicer večkrat siv vsakdan.

ANITA MATKOVIČ

Gubčevci protestirajo proti rušitvi

Mestnemu svetu Ljubljane

Svet mestne občine Ljubljana, predlogi nekaterih svetnikov desničarskih strank za odstranitev spomenika Edvardu Kardelju in Borisu Kidriču v Ljubljani niso, ničemer utemeljeni, ampak izražajo le sovraštvo do vsega, kar je bilo ustvarjeno z narodnoosvobodilnim bojem. Zato so tudi v nasprotju z zgodovinskimi dejstvi.

Naša brigada, v kateri se je štirileta borilo prek 3.000 bork in borcev, je imela do znane osamosvojitve domov v občini Ljubljana-Center, kar smo do porabe tega akta oboji globoko spoštovali.

Ko smo 4. maja v bojih s sovražnikom osvobodili Kočevje, smo ob prihodu proti Ljubljani zvedeli, da nastaja prva slovenska vlada, ki je 5. maja 1945 prisegla slovenskemu narodu v Ajdovščini, njen prvi predsednik pa je postal Boris Kidrič.

Znano je, da je vsa naša brigada sodelovala v hudih bojih za osvoboditev Ljubljane in imela na pragu svobode največ žrtev na Orlah. Domala vsa Ljubljana je nas borce Gubčevce in drugih partizanskih enot 9. maja 1945 prisrečno pozdravila, ko smo korakali po Ljubljani, kot osvoboditelji.

Člani občinskega odbora Zvez borcev NOB občine Krško odločno protestiramo zoper razpravo v Svetu občine Ljubljana o odstranitvi spomenikov Borisu Kidriču in Edvardu Kardelju. Svoj protest utemeljujemo s tem, da je bil Boris Kidrič prvi komisar Slovenske partizanske vojske, ki je med prvimi v zaslužni Evropi prilizgala plamen upora - upora proti okupatorju. Bil je prvi predsednik slovenske vlade v vsej zgodovini tega naroda. Edvard Kardelj se je z vsemi močmi na mirovni pariški konferenci zavzemal za priključek Primorske k matici Sloveniji. Prav tako se je s svojimi nastopi v sporu z Informbirojem v ZN zavzemal za obstoj Jugoslavije in za tem Slovenije! In kar je najpomembnejše, Kardelj je bil avtor Ustave iz leta 1974, v kateri je v upravnopravnem smislu razvil samostojnost in državnost federalnih enot Jugoslavije in s tem utemeljil pravno podlago za odcepitev Slovenije v letu 1990. ZDRUŽENJE BORCEV IN UDELEŽENCEV NOB OBČINE KRŠKO

Zato tudi mi odločno protestiramo zoper nameravano vandalsko početje nekaterih političnih strank in posameznikov, ki hočejo nasilno prikrajati znana zgodovinska dejstva po svoje in ki zanikajo boj in žrtve za svobodo Slovenije.

Prepričani smo, da so spomeniki našega naroda; zato nima pravih moralne in oblastniške pravice posegati za njihovo odstranjevanje in s tem ponižati tudi ugledne umetnike, ki so ustvarili spomenike.

Za Skupnost borcev
4. SNOUB Matija Gubec
IVAN BAJIC

LOVSKI ČUVAJI - VARUHI NARAVE - Ekološka osveščanost, varstvo živalskega in rastlinskega sveta so delo javniki, ki Lovsko zvezo Slovenije kot krovno organizacijo "zelene bratovščine" vodijo k novim usmeritvam. V skladu izobraževalnega programa je v februarju in marcu letos v Novem mestu pri Zvezi lovskih društev Novo mesto, ki je bila ustanovljena pred enainpetdesetimi leti, potekal tečaj za lovške čuvaje, ki ga je obiskovalo 32 uspešno zaključilo 32 tečajnikov. Lovski čuvaji, ki so pri opravljanju gojitveno-čuvavske službe uradne osebnosti imajo pomembna pooblastila pri varovanju lovišč, predvsem pa zaščiti in ogroženih živalskih vrst, ki jih je leta 1993 z uredbo zaščitila Vlada Republike Slovenije. Med glavnimi nalogami ne bo samo odkrivanje in preprečevanje krivolova, lovski čuvaji bodo skrbeli za varovanje naravnega okolja, zaščito ogroženih živalskih vrst in za nadzor lovskih urpavičencev, ko s svojimi postopki do živali in uporabnikov prostora - spomnimo samo medijsko odmevnega streljanja psov - niso za zgled lovski organizaciji. Na zaključnem izpitu so lovski čuvaji pokazali primerno znanje, omenimo naj, da so najboljši uspeh dosegli Anton Mlakar (LD Novo mesto), Marjan Jenko (LD Škocjan), Brane Krize (LD Toplice) in Dušan Podkrižnik (LD Gorjanci), kar je zagotovilo za moravni lik lovca - naravovarstvenika, ki bo vzgled ljubiteljem narave, predvsem pa negacija Tofovega lika lovca. Na fotografiji: lovski čuvaji s člani izpizne komisije, ki ji je predsedoval referent za izobraževanje Zveze lovskih društev Novo mesto Franc Bevc. (Fotografija: Marko Klinc, besedilo: Bojan Avbar)

Če hočete, da vas bo v Metliki sram, odpeljite obiskovalca na Veselico, na kopaljšče ali k Martinovi cerkvi. Veselica je hribček z gostiščem, ki je v svoji zgodovini večkrat zamenjal gospodarja. Njegova vrata so že nekaj časa zaklenjena, zgraba in njena okolica pa sta v žalostnem stanju. Razbite steklenice, polivinilaste vrečke, posušena trava in grmovje so najštevilnejši gosti Veselice, ki je nekadašnja daleč naokoli. Kdor koli je že lastnik, je slab gospodar in si tega imena sploh ne zasluži.

Na metliškem kopaljšču ni dosti bolje. Z javnimi deli so res nekaj uredili, a vse premalo. Carina, ki je bila izgovor za zanemarjenost in pozabljenost metliškega kopaljšča, to več ne more biti, saj je bivši izvršnik poskrbel, da so speljali cesto mimo nje in kopalcem ni treba več kazati policistom in carnikom dokumentov, če se gre do namakal v Kolpo in ne "švercat" na Hrvaško. 8. junija bo na metliškem kopaljšču velika železničarska prireditelja, na katero se bo iz vse Slovenije z vlakom pripeljalo najmanj osemsto ljudi. Kanalizacije, ki priteče iz Križevske vasi in se nad kopaljščem izliva v reko, do takrat res ne bo mogoče speljati pod kamp, obrežje pa bi se dalo očistiti, nekdo bi lahko zamenjal razbite žarnice, pobral veje, zamenjal polomljene klopi in podobno. Tudi v bifeju Breza bi lahko odprli okna, prezračili prostore, prebarvali okenske okvirje itd. Za začetek bi bilo to že kar dovolj. Lani so posekali grmičevje in drevesa okrog Martinove cerkvice, tako da je zdaj lepo vidna. Do potankosti. Do širokih reč v stenah, ki nakazujejo, da je stavba v kritičnem stanju. Ko se bo zgudila vase, bo prepozno jadikovati, da je Metlika izgubila pomemben kulturno-zgodovinski spomenik. Je kdo v Metliki toliko moza, da se bo zavzel za Martinovo cerkvice?

TONI GAŠPERIČ

SE ENKRAT O "NOVICAH"

V zadnjih številkah Dolenjskega lista me je zbudilo v oči predvsem negativno pisanje o črnomaljskem informativnem časopisu Novice iz naše občine. Čutiti je bilo, da časopis ni potreben. Vendar se ga je veliko ljudi razveselilo, saj je poleg Belokranjskega oglasnika, ki pa prinaša zgolj reklame, to edini časopis, ki izhaja na tej strani Gorjancev. Prihodnost občinskega časopisa je v tem, da nam lahko prinaša koristne in zanimive novice. Res je sedaj glede tega še preskromen, a upam, da se njegova vsebina izboljšala.

D. S. Vinica

OBČNI ZBOR DRUŠTVA UPOKOJENCEV METLIKA

V četrtek, 14. marca, smo imeli metliški upokojenci v restavraciji metliške Beti letni občni zbor. Zbralo se nas je kar 240. Najprej so nas s kulturnim programom pozdravili otroci iz vrta z belokranjskimi plesni ter recitatorji in glasbeniki iz osnovne in glasbene šole. Zbora so se udeležili tudi predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Vinko Gobec ter predsedniki društev upokojencev Gradac, Semič in Suhor. Vsak član je prejel bilten, v katerem je bilo poročilo o našem lanskem delu in finančno poročilo ter program dela v letošnjem letu. Člani društva smo bili zadovoljni z delom izvršilnega odbora s predsednikom Jožetom Jankovičem na čelu. Naše najpomembnejše delo v preteklem letu je bila prenova razpadajočega poslopja ob hiši društva upokojencev, v katerem bo trgovina. Lani smo pripravili tudi izlete, športna tekmovanja, skrbeli za rekreacijo in se ukvarjali s humanitarno dejavnostjo.

VIDA STANKOVIČ
tajnica DU Metlika

Moje izkušnje s cepljenimi orehi

S pravnim izborom sort, odporni proti pozebi, do uspešnega pridelovanja

Na naših vrtovih so pogosto sajeni orehi; večinoma so semejniki, ki so vzgojeni iz ploda. Mnogo dreves je tako imenovanih koščakov, ki imajo drobne plodove s trdo lupino, posamezna drevesa pa imajo mehko nezaprto lupino, ki jo ptice zlahka uničijo, ob stiku z vlago pa jedrce poplesni. Največ škode na teh drevesih naredi pozna spomladanska pozeba in lahko ostanemo brez plodov.

Izpostava Biotehniške fakultete v Mariboru pod vodstvom inž. Anite Solar se že vrsto let uspešno ukvarja s selekcijo cepljenih orehov pozne vegetacije; rezultat so domače sorte elit, petovio, MB-24, rač-sel. 866... Orehi pozne vegetacije odganjajo kasneje, v jeseni pa končajo rast prej. So odpornejši proti boleznim in prej zarodijo. Plodovi imajo primerno razmerje med lupino in jedrcem, so primerno zaprti, svetlega in okusnega jedra z veliko vsebnostjo olja in beljakovin. Sadike imajo visoko genetsko zmogljivost za veliko rodovitnost, kar je odvisno tudi od tega, ali imajo rodne tudi stranske brste, in od števila ženskih cvetov v socvetju. Sadike orehov običajno po dveh letih od prve nastavitve ženskih cvetov oblikujejo tudi moške cvetove.

Igra z denacionalizacijo

Zakaj ustavljeno vračanje premoženja? - Razlaščenci niso polži, da bi si naložili hiše na hrbet

Ko je zakon sprejet, ga je treba izvajati, pa naj ga njegovi nasprotniki še tako vztrajno zadržujejo. Prava in poštenost morata prevladati nepoštenost. Zakaj tako počasi? Naj bi vendar že enkrat končali! Ob vsem tem si razlaščenci ne moremo predstavljati, kako si je ministrstvo za kmetijstvo upalo poslati vsem upravnim enotam dopis, naj za določen čas prenehajo z vračanjem. To je trajalo samo nekaj dni, saj so potem njihovo početje preklicali. O vsem tem je poslanec SLS Alojz Metelko postavil poslansko vprašanje, za kar se mu najlepše zahvaljujemo. Ministrstvo za kmetijstvo vprašujem: čigava je bila taka samovoljna zamisel? Razlaščenci dvomimo, da tega ni vedel minister Osterc. Bojimo se, da so mnogi pripravljenci na razne zvijače, samo da bi razlaščenci ostali praznih rok. Mislimo, da vse to igranje z nami ni v ponos naši samostojni državi Sloveniji. Ker se zakon o denacionalizaciji ne izvaja, postajamo vse bolj razočarani in potrti. Ob enem vprašujemo, zakaj vlada še ni sprejela ukrepov za vračanje stavbnih zemljišč. Kako si predstavlja: hiše oziroma stavbe naše zemlja državna? Ne moremo jih kot polži naložiti na hrbet ter se seliti, zato je treba tudi s tem enkrat priti do kraja!

Rabili boste podporo na volitvah, zato izrazite svoj odnos do nas, razlaščencev, potem bomo tudi mi vedeli, koga podpreti na volitvah. Ob enem še prosimo g. Ivana Bizjaka, naj zaščiti pravico vseh državljanov Slovenije.

EMILJA LAUŠEVIČ, Sentjernej

Usihanje dela

Nazadovanje v KUD Žumberak

NOVO MESTO - Predsednik KUD Žumberak Milan Car 15. marca na redni letni skupščini v Dolenjskem muzeju ni mogel ponoviti podatkov o razgibanem delu društvenih sekcij kot včasih. Pred 10 leti je bilo v društvu 210 članov, zdaj je vpisanih le še 85, samo približno 25 pa se jih je udeležilo srečanja. Društvo je s kulturnim delom združevalo v Novem mestu že desetletja živeče žumberčane, ki so vse doslej imeli podporo in ugled za svoje delo. Zdaj občasno deluje le še tamburaška sekcija, a tudi tej manjka članov. Pomanjkanje novih idej in pobud za aktivnosti kaže na mrtvilo, ki hromi društvene vrste. V celoti je ohranjen le lokalni muzej v Radatovičih. Zbrani predmeti pričajo o kulturnih, etnografskih in folklornih posebnostih žumberških krajev okraj Gorjancev.

Dr. Emil Lučev, predsednik Hrvaškega kulturnega združenja, je kot gost v razpravi na zboru ponudil žumberčanom souporabo njihove sobe na Rotovžu v Novem mestu. Dal jim je tudi pobudo, da bi z anketo ugotovili želje in potrebe članov KUD Žumberak, s čimer bi lahko spet zaživel njihovo aktivno delo.

VSILJIVA RENATA!

Žal priimka ne vem, prepričana pa sem, da bodo vsi, ki so ali še bodo dobili domov zajeto kuverto papirjev, prepoznali v Renati in v njenem nečitljivem priimku, direktorico podjetja Tomark, d.o.o., iz Ljubljane, ki spet pošiljuje ljudi z diamantnimi prstani, kot so to pred kratkim počeli z avtomobil Mercedes. Lahko je navivni ljudje pridobiti z ljubeznivim pismom in pošiljati naokrog, če jih sploh, diamantne prstane pod prevezo, da izpolnijo številčne kvadratke in seveda zraven naročijo knjige o skrivnostnosti kitajske medicine, seksologu v postelji, kjer mimogrede najdete napotek o podaljšanju trajanja vrhunca orgazma, ki je menda vreden cene knjige, itd. Knjig in priročnikov se na tak način ne prodaja!

MAJDA LUZAR

Posamezna drevesa sadimo tako, da s svojo senco ne delajo škode drugim rastlinam. Lahko jih posadimo ob cesti kot zaščito pred vetrom, v čiste orehove nasade (po sistemu enakostraničnega trikotnika) ali z drugimi sadnimi vrstami. Pri cepljenih orehih prihaja v 15-ih letih do polne rodovitosti in zapolnitve krošnje, tako da lahko v tem času možni vmesni prostor zapolnimo z drugo sadno vrsto (npr. z marelico, breskvijo, višnjo, lešnikom, jagodami, malino, ribezom, tudi solatnicami, čebulo...), ki daje hiter pridelek in ki jo po 15-ih letih iz orehovega nasada odstranimo. Tudi vinograd, ki ga nameravamo čez nekaj časa opustiti, lahko zasadimo z orehi.

Pri izboru sort upoštevamo tako glavne kot opravevalne sorte. Oreh je vetrocvetka, zato si zagotovimo primerne sorte s skladnim časom cvetenja. Zrigan in založno pognojen teren očistimo vseh panjev in korenin, namesto riganja lahko skoplujemo nekoliko večje jame in založno pognojimo. Pri sajenju je potrebno vsaj za prva leta postaviti dovolj močne opore. Prva leta oblikujemo krošnjo, upoštevamo višino debla do prvih ogrodnih vej in njihovo pravilno razporeditev, vzgojna oblika kroš-

nje je kotlasta ali piramidasta. Z delnim krajsanjem vrha debla in ogrodnih vej spodbujamo rast stranskih poganjkov. Kar je potrebno, režemo spomladi, ostalo pa z letno rezjo avgusta. Vse nastale rane zaščitimo s cepilno pasto. Vsaj prva leta naj pod drevesi ne bo plevela. Po potrebi dognojimo od pomladi do sredine poletja in po potrebi škropimo ter foliarno gnojimo.

Dozorele plodove potresemo, ne pa otepamo z raznimi pomagali, ker s tem poškodujemo rodni les. Plodove sušimo v polsenci ali na zračnem podstrešju.

• Pred 12-imi leti sem v Krški vasi posadil cepljene orehe sorte elit in petovio, ki vsako leto lepo rodijo; ti dve sorti pa se zaradi kasnega odganjanja izogneta kasnim spomladanskim pozebam. Imamo tudi mlajši nasad cepljenih orehov, ki ga vsako leto dopolnjujem z novimi sortami, naj naštejem le nekatere: elit, petovio, geisenheimska-139, franguetta, šampion, kasni grozdasti, MB-24... Tako imam 18 sort. Pri sajenju sem kopal večje jame, vsako sem založno gnojil, dodal kompost, približno 50 gramov agro-gela - sredstva za zadrževanje vlage v zemlji z večletnim delovanjem, k sadikam pa sem v bližino korenin dodal po tri briquete plantela.

Pri nas v Krški vasi 86 a pri Brežicah (tel. 0608 59-108) si je možno ogledati orehove plodove, sadike, seznanimo vas z našimi izkušnjami, med drugim pa prodajamo tudi vse vrste sadnih dreves, trsnih cepljenk, jagodičja in okrasnih rastlin.

ANTON BAZNIK
Krška vas

LOVSKA SREČA NA ČATEŽU - Trije člani lovske družine Čatež ob Savi, Martin Oštr, Franc Cirinski in Peter Pungercič, so se konec januarja veselili po 3-urni jagi na "lisičje luknje" v revirjih omenjene lovske družine, saj so se vrnili z bogatim plenom petih lisic, kar se ne zgodi ravno pogosto.

SKUPEN NASTOP NA SEJMU - Na stojnici "Kočevska in kolpska krajina" se na turističnem delu sejma Alpe-Adria v Ljubljani skupno predstavljajo tudi nosilci gostinske in turistične dejavnosti Kočevja in Osilnice. Skupni cilj turistično-gostinske enote M-MG Kočevje, RTC Jasnica, gostišča Kovač, motela Jezero in gostilne Jasenc je pripeljati turiste na Kočevsko. Udeleženci sejma (fotografija je s tiskovne konference) lahko skupno ponudijo okrog 300 postelj, to pa so, če ne upoštevamo koč, skoraj vse prenočitvene zmogljivosti na tem območju. (Foto: M. L.-S.)

V ZAHVALO POKOJNI LOJZKI ŠPRINGER - Leta 1951 je Lojzka Špringer v trebanjskem gradu med zimskimi počitnicami organizirala kuharski tečaj. Prijavilo se nas je kar precej kmečkih deklet, ki smo sedaj že gospodinjice in stare mame. Hrano smo prinesle od doma (moko, mast, jajca ipd.), saj takrat na kmetijah ni bilo izobilja. Ga. Špringerjeva nas je naučila kuhati skromno in okusno. Tudi sama je prinesla kaj hrane. Vse, kar smo sku-hale, smo tudi pojedle. Za njo nam bo ostal lep spomin, kajti vse smo dobre gospodinjice. (Hvaležne tečajnice)

"Kje si ti, medna Mirna peč?"

Kako so občine pred sto leti podpirale bolnišnico v Kandiji - Pismo "radovedneža"

Prvega aprila 1896 so Dolenjske novice objavile tole pismo:

"Za bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu so dale za leto 1895 sledeče občine: Novo mesto 100 gold., okrajni distrikt novomeški 100 gld., občina Smihel-Stopiče 100 gld., St. Jernej 20 gld., Trebelno 20 gld., Prečna 20 gld., Toplice 20 gld., Semič 20 gld., Radovica 10 gld. - Za leto 1896 so dale nasledje: Novo mesto 100 gld., Smihel - Stopiče 200 gld., Sent-Jernej 20 gld., Trebelno 20 gld., Dobernič 20 gld., Velika Loka 20 gld., Bela cerkev 10 gld., Mokronog 20 gld.

Občine, ki so lani dale, gotovo še doneso svoj denar in upamo, tudi druge se jim še pridružio. Vsaj bi bilo vendar grdo, ko ne bi hotele spoznati dobrote zlasti bližnje občine, ki dajo pač veliko bolnikov. - Tega ne piše kak usmiljen brat, ampak radovednež, ki je dostikrat pri njih in marsikaj popraša, da ljudem pov.

Kje si ti, Mirna peč? Pravijo, da si medna, ali za bolnico vendar nič ne daš, dasi pošiljaš primeroma prav prav veliko, morda največ bolnikov? Može, Mirnopečani, pokažite, da poznate hvaležnost! In res je podpora jako potrebna. Bolnikov je polno, prihodkov pa ni. Ne samo, da imajo usmiljeni

bratje postelje celo na hodišču, morajo celo vsak večer misliti, katere bolnike bi mogli zjutraj brez nevarnosti odpustiti, da sprejemjo druge. Zlasti se boje ponedeljka, ker jim tržni dan navadno prinese novih bolnikov.

Nekateri ljudje, kakor čujemo, živ, ki bi bili brez naše bolnišnice pod rušo, in bodo še živeli, ako Bog da. Torej ne pozabite usmiljenih bratov, zlasti, ko pride k Vam prositi - ne zase, ampak za trpine-bolnike!"

Pisanje Novic je spodbudilo občine, da so pomagale kandijski bolnišnici. Tako je časniki 1. julija 1896 spet poročal:

("Vsak Dolenjec v, koliko store naši usmiljeni bratje v blagor sirotam-bolnikom. Vže večkrat smo o tem pisali. Hvala Bogu, glas ni zastoj. Zopet veselo naznanjamo nove darove od nekaterih dolenjskih občin v spodbudo še drugim. Darovale so letne doneske občine: Dobernič 10 gld., Trebelno 20 gld., Velika Loka 20 gld., Bela cerkev 10 gld., Mokronog 20 gld., Prečna 30 gld. Živele naslednice!

Razven tega so se spomnile z doneski dolenjske posojilnice: Metlika 10 gld., Radeče 16 gld., 49 kr., Mokronog 20 gld. in Črnomelj 10 gld."

"KOŠČEK ČREPINJE V MOŽGANE UTISNEN..."

NOVO MESTO - Židanik Andrej, 23-letni zidar na Trški gori, se je sporekel z nekim kovačem v gostilni na Suhorju ter dobil od njega z nekim kolom hud udarec po glavi. Takoj se je onesvestil. Zavedši se je zgubil popolnoma govor. Niti jedne besede ni mogel izgovoriti. Poleg tega mu je postala tudi desna roka popolnoma nerabna. Pri operaciji, katere se je izvršila pri Usmiljenih bratih pod znano spretnim vodstvom slav. gosp. primarija dr. Peter Defranceschija v Kandiji, so našli košček črepinje v možgane utisnjen. To kost so odstranili in rano izčistili. Vže drugega dne je začel bolnik izgovarjati samoglasnike, a četrti dan tudi soglasnike, sedaj govori že precej razločno. Desna roka je že popolnoma dobra. - Proti njegovemu nasprotniku se je uvedla sodnijska preiskava.

DOLENJSKE NOVICE,
15. julija 1905

MODNI KOTIČEK Obleka za poslovneža

Bolj ko se vodstva podjetij, gospodarskih družb, javnih ustanov itn. ukvarjajo z vidno, psihološko podobo, ki jo zbuja v javnosti in ki naj bi bila v funkciji kar največje poslovne uspešnosti, bolj prihaja v ospredje tudi vprašanje, kako naj bodo njihovi zaposleni oblečeni, obuti, počesani. Obstaja dilema biti bolj ali manj formalno, uniformirano, utegnjeno oblečen, primerno stanu, družbenemu položaju, vtisu, ki ga želi napraviti na (poslovno) okolje, ali kar se da sproščeno, nekonvencionalno.

Moška obleka, ki sestoji iz hlače in suknjiča ter telovnika, je dolgo veljala za zanesljivo jamstvo (poslovne) kariere. Nekateri moški ne marajo kravate, tudi če se radi elegantno oblačijo, vendar pri tem pozabljajo, da šele dodatek poživlja praviloma obleke. Zbirajo lahko med različnimi dodatki: metuljčki, ovrtnimi rutičami, kravatom, manšetni gumbi in okrasnimi robčki za v prsni žep.

Dama na vodilnem položaju nosi kostim (priporočljivi temnejši toni - "avtoritativne" barve) ali elegantno obleko. Ramena niso nikoli razgaljena, nosi kvečjemu kratke rokave. Ogiba se izrazitimi mini krilom, poudarjenim dekoltejem, zelo ozkim krilom ali hlačam. Pri nakitu je elegantna, a zmerna. Poleg ročne torbice uporablja tudi aktovko.

Kakorkoli že, obleka naredi človeka ali pa ga skazi, če ne najde prave mere in se spozabi nad dobrim okusom.

JERCA LEGAN

MATERINSKI DAN

GORA - Za materinski dan so v soboto, 16. marca, na pobudo krajevnega odbora SKD Gora mladi iz te in okoliških vasi pridrili bogat kulturni večer. S Howardovo igrico Mamin praznik, z recitacijami in petjem so se svojim materam zahvalili za ljubečo pozornost in skrb. Predsednik KO SKD Gora Alojz Kerin je v pozdravnem nagovoru izrazil upanje, da bo ta praznik hvaležnosti odmeval v njihovih družinah sleherni dan. Prireditev je obiskalo zelo veliko ljudi, kulturnemu programu pa je sledilo družabno srečanje in zakuska.

BRUCI - NE PREZRITE!

LJUBLJANA - Vsi četrtošolci, ki nameravate šolanje nadaljevati na eni izmed fakultet, boste pri začetkih imeli veliko manj težav s pomočjo dveh novih brošur. Prvo, z naslovom Pred izbiro študija v šolskem letu 1996/97, je izdalo Ministrstvo za šolstvo in šport RS in bo pripomogla k lažji odločitvi za vrsto in smer študija ter k boljšemu razumevanju vpisnega postopka. Drugo publikacijo Bruc'96 - berilo preživetja za bodoče bruce pa je že drugič izdala skupina POP, skupina treh študentov. V letošnjem Brucu so na 80 straneh zbrani opisi fakultet in programov Univerze v Ljubljani. Izvedeti je mogoče o študijskih vsebinah, izpitnih pogojih, knjižnicah in literaturi, pogojih dela, študijskih prostorih in opremi, perspektivnosti posameznega študija itd. Cena Bruca je 600 tolarjev, naročite pa ga lahko na naslov: Skupina POP, FinMar, d.o.o., Kraljeva 48, 61231 Ljubljana - Črnuče.

Črnomaljski ambasadorji v Parizu

Četrtošolci iz osnovne šole Loka bodo maja predstavljali Slovenijo na srečanju otrok v pariškem Disneylandu - Z zanimivo nalogo o Beli krajini zmagali med 40 razredi

ČRNO MELJ - 4. a razred črnomaljske osnovne šole Loka bo od 21. do 24. maja predstavljali Slovenijo na 3. tradicionalnem srečanju otrok "Children s Summit" v pariškem Disneylandu, ki ga v sodelovanju z Unescom organizirajo Disneyjevi časopisi. Črnomaljski so si to laskavo nagrado prislužili na natečaju, ki ga je v Sloveniji razpisala revija Miki miška, na njem pa se je pomerilo 40 osnovnošolskih razredov iz vse države.

Na idejo, da se prijavijo na natečaj, so prišli črnomaljski četrtošolci sami, ko so prebrali razpis v otroški reviji. V knjigi s platnicami iz belokranjskega plat-

na in napisani z roko, so predstavili 8 večjih belokranjskih krajev, nastanek njihovih imen, zgodovino in sedanost, pa ljudske običaje,

Učenci iz loške šole so tako dobro opravili svoje delo, da jih je strokovna komisija pri reviji Miki miška, v kateri so bili pesnik Miha Mate, skladatelj Janez Bitenc in urednik Matjaž Vizjak, razglasila za zmagovalce natečaja. Tako se bodo Črnomaljski z otroki iz vseh evropskih ter nekaterih azijskih in afriških držav maja v Parizu pogovarjali o prihodnosti njihovega sveta. Tema srečanja bo namreč komunikacija, na to temo pa bodo organizirali tudi delavnice, kjer bodo proučevali različne načine komuniciranja od umetniških zvrsti do tehnološkega razvoja računalništva, telefonije in televizije.

kot so jurjevanje in kresovanje, pisanje pisanic, belokranjsko hišo, jedi, besede, belo brezo. Poleg opisa so učenci naslikali še belo-

kranjsko hišo, bele breze in kresovanje. Knjigi so priložili pisanice, peharčke, prtičke in maketo vrhlevne belokranjske hiše ter 15-minutni videofilm, na katerem so predstavljene osnovne značilnosti v knjigi omenjenih krajev. Film je opremljen z glasbo, ki so jo učenci igrali na flavto in violino, ter glasba, ki jo izvaja tamburaški orkester Glasbene šole Črnomelj. V angleščini pa je v filmu obrazloženo, kako je Črnomelj dobil ime.

Poleg 23 učencev, njihovega razrednika Francija Mravince in pomočnika ravnateljice Darka Kočevarja so četrtošolcem priskočili na pomoč še številni drugi na šoli, starši in Glasbena šola. Casa je bilo namreč le poldrugi mesec, nagajalo pa je tudi slabo vreme. Priprava naloge je bila za učence toliko bolj dobrodošla, ker se prav letos pri spoznavanju družbe učijo o Beli krajini, teorijo iz šolskih klopi pa so tako dopolnili s prakso na terenu, saj so prekrizžarili Belo krajino po dolgem in počez.

M. BÉZEK-JAKŠE

NOVA KNJIGA DR. DIVJAKOVE

KRŠKO - Predstavitve nove knjige je vedno praznik za knjižničarja, še posebej pa, če je delo napisal domači avtor. Prejšnji teden je bila v Valvasorjevi knjižnici v Krškem predstavitve knjige dr. Zdenke Zalokar Divjak Vzgoja je... ni znanost, ki je pred kratkim izšla pri založbi Educy. Dr. Divjakova je svoje znanje in izkušnje iz vzgoje prenesla na papir. Kako oblikovati čim bolj svobodnega, ustvarjalnega človeka, kako ohraniti vrednote, kot so poštenost, dobri medčloveški odnosi, ljubezen itd? To je le nekaj vprašanj, ki si jih avtorica zastavlja. Knjiga govori o vrednotah v praksi in teoriji ter kombinaciji obojega v logoterapiji, ki je strokovno področje dr. Divjakove. Predgovor knjigi je napisal prof. dr. Janez Musek, ki je na predstavitvi knjige tudi opisal njuno sodelovanje - bil je njen mentor. Umetniški program pa so prispevali učenci Glasbene šole Krško s prof. Elizabeto Križanič.

B. BJEGOVIČ

V nove čase smo se zagnali tako navdušeno in naglo, da smo jih precej poticali in zasvinjali. (Jurij)

ZMAGOVALNI ČETRTOŠOLCI - Četrtošolci iz osnovne šole Loka so potrebovali kar nekaj dni, da se je poleg val navdušenja ob novici, da bodo zastopali slovenske otroke na srečanju otrok v pariškem Disneylandu. Potovanje bo še toliko bolj zanimivo, ker bodo odšli na pot z letalom, s katerim sta se doslej peljala le dva učenca. Na fotografiji: zmagovalni 4. a razred z razrednikom Francijem Mravincem in namestnikom ravnateljice Darkom Kočevarjem. (Foto: M. B.-J.)

ŠPORTNI DAN NA ROGLI

Po dolgih urah učenja in predavanj so nas učitelji presenetili z veselo novico. Povedali so nam, da bomo imeli športni dan, in imeli smo možnost izbirati smučanje ali sankanje na Rogli. Večina nas je šla smučat. Zjutraj smo se vsi zbrali na avtobusu in krenili smo na pot. Vozili smo se dve uri. Na cilj smo pojedli sendviče, dobili karte in odhiteli na smučišče. Smučali smo na različnih progah. Bili smo veseli in smučarsko razpoloženi. Ob štirih pa smo se spet zbrali pri avtobusu zadovoljni, da smo jo odnesli brez poškodb. Po malici smo odšli domov, na avtobusu pa smo si privoščili počitek. Dan je bil res zabaven in mi bo ostal v lepem spominu.

JASMINA KLAKOČEP, 5.r. OŠ Koprivnica

CITRE V KRMELJU

V petek, 9. februarja, čeprav dan prepozno, smo imeli v Krmelju proslavo ob Prešernovem dnevu. Prišla sta gospod Miha Dolžan s svojimi citrami in gospa Jožica Kališnik, ki je ob igranju prepevala ljudske pesmi. Pela je v narečjih, ki jih uporabljamo širom naše Slovenije. Prepevala je tako čudovito, da mi je seglo prav do srca. In citre, ta čudežni instrument, ki na dotik Mihe Dolžana tako lepo zazvene! Ob koncu se mi je utrnula misel: "Koliko lepega je skrito v teh pesmih. Mar človek kdaj to v celoti

ROŽA

Ko spomladi zacvetiš, čutim, da v obraz se mi smejiš. Res lep imaš ta cvet dehteč, od tvoje lepote ves sem prevzet.

Ko pa jesen prihiti, se spremeniš, cvet tvoj onemi, s stebelcem vred padeš na hladna tla.

Že se ustrašim, tudi jaz onemim, mislim, o, umrla je. Premislim in spoznam, da ti le spiš in čakaš na pomlad, da, roža ti prekrasna, zopet zacvetiš in me razveseliš.

DAVID GAMBETA, 4.r. OŠ Krmelj

občuti? Morda nikoli. Morda pa nam to prinese že prihodnji koncert."

JERNEJA ROJC, 5.r. OŠ Krmelj

V NOVEM MESTU

V torek, 12. marca, smo imeli naravoslovni dan. Z učiteljico smo se odpravili na avtobus. Ko smo videli železniško progo, smo vsi nestrno čakali, da se bomo peljali z vlakom. Iz Bršljina smo se z vlakom peljali do Kandije in nazaj do Centra. Nekateri moji sošolci in sošolke so se prvič peljali z vlakom. Šli smo še v muzej. Videli smo izkopanine, zapis vseh, ki so umrli v drugi svetovni vojni, veliko orožja in bomb. Nato smo šli še v galerijo. Tam je bilo toliko slik, da jih toliko še nikoli nisem videla. Potem smo se veseli odpravili do avtobusne postaje. Res da nas je malo zeblo, a vseeno smo si veliko zapomnili.

TEJA FURAR, 2. a Mladi dopisniki, OŠ Šentjernej

PROSLAVILI SMO DAN ŽENA

Krajevna organizacija RK Kandija Grm je 6. marca organizirala in skromno pogostila naše krajanke, proslavo, ki so je udeležili okoli 35 žen in tudi nekaj moških, pa so s prisrčnim nastopom popestrili malčki iz vrtca Kekec, s katerim delimo skupno streho. Z nagovori in recitacijami so nastopile tudi nekatere žene, ki so se med vojno žrtvovale za osvoboditev naše domovine. Ob glasbi smo se veselili in prepevali tudi partizanske pesmi.

A. J., A. A. Novo mesto

RAZSTAVA IN PROSLAVA

GABROVKA - Članice Društva podeželskih žena iz Gabrovke so v soboto, 9. marca, ob pomoči Kmetijske svetovalne službe iz Litije uspešno zaključile tečaj o peki, ki ga je vodila kuharica iz OŠ Grosuplje Majda Šepic.

SREČANJE TREH GENERACIJ NA TRAVI

DRAGA - Iniciativni odbor KS Draga je predlagal, da bi letos sredi leta pripravil "Srečanje treh generacij", ki je močno povezano z nekdanjo šolo na Travi in učiteljico Nado Vreček, ki je tu neprekinjeno učila od leta 1929 do 1984, ko je bila šola zaradi premajhnega števila otrok ukinjena. Še danes se brez nje ne dogaja nič. Ker letos mineva 67 let od začetkov njenega poučevanja in kulturno - prosvetnega dela, ji v hvaležnost nameravajo pripraviti srečanje vseh njenih še živčnih učencev. Datum še ni določen, priprave pa so se že začele. Svet občine Loški Potok je idejo v celoti podprl.

A. K.

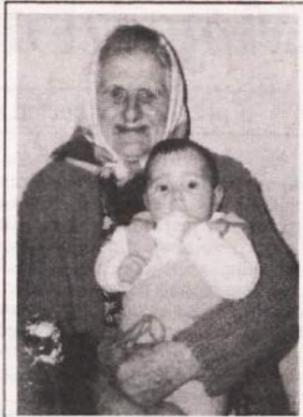
DOLENJSKI LIST

50 let zavarovalstva na Dolenjskem

Prva slovenska zavarovalnica je bila ustanovljena 5. julija 1900 v Ljubljani - Predhodnica današnje zavarovalnice Triglav - Ustanovni zaklad 100.000 avstrijskih kron

NOVO MESTO - Na Dolenjskem je bila podružnica Državnega zavarovalnega zavoda ustanovljena 1. maja 1946. Dolenjsko zavarovalstvo je torej staro petdeset let, še posebej pa si zasluži obeležitev zato, ker prva polica Vzajemne zavarovalnice, izdana 12. julija 1900, izhaja iz dolenjskih krajev. Zavarovanec je bil župnik Janez Virant iz Mokronoga, zavarovalna vsota je bila 22.250 kron, letna premija pa 53,32 krone.

Kot je za Dolenjski list povedal Boris Šepetavc, direktor novomeške območne enote, ki je po reorganizaciji leta 1991 začela dobesečno na novo, s trdno voljo, strokovnostjo in usklajenim delovanjem že v

25. MAREC, MATERINSKI DAN Alojzijinih 90 let

Rodila kar 15 otrok

Moja babica je vedno vesela mojega obiska. V zahvalo, ker je toliko noči prebedela, ko sem bila majhna in bolna, in ker zna zame vedno najti prijazno besedo, bi rada napisala nekaj besed o njenem življenju, 15. marca je namreč imela 90. rojstni dan.

Alojzija Starič, roj. Dermaša, se je rodila leta 1906 na Igljeniku pri Veliki Loki v kmečki družini. Tako je vedno poznala le delo na zemlji, bila je tudi dninarica. Leta 1927 se je poročila s kmečkim fantom Francom, imela pa sta kar 15 otrok. Toda zaradi boleznih jih je nekaj kmalu pomrl. Beda jo je prisilila, da je otroke poslala služiti že v rani mladosti. Trdna volja do uspeha in dela jo je gnala naprej.

Ne morem pozabiti njenih oči, ko sem ji šla povedat, da je njen sin (moj oče) umrl. Ničesar ni mogla reči, le še bolj žalostno me je gledala. Potem pa je rekla: "Zakaj nisi jaz umrla? To ni prav, zdaj sem jaz na vrsti." Takrat sem videla, kaj lahko čuti mati, ko izgubi otroka.

Alojzija pa ni vzgajala samo svojih otrok, pač pa tudi nas vnuke - ima 11 vnukov in 13 pravnukov. Moj sin, njen pravnuk, je dejal: "Ta tvoja babica je prava "super babica". In ta naziv ji je ostal. Mama, hvala ti za vse!

**Vnukinja DARJA KORELEC
Velika Loka**

Materinski dan

Leto se je obrnilo in se veselo nasmejnulo. "Materinski dan se spet praznuje v vsem malčkom sporočilo.

Otroci so se zbrali in takole modrovali:

"Mamica je kakor sonček, ki nas vsak dan toplo greje, in še sladko se nasmeje, da nam vsak dan je lepo.

Od polunanih plenjc naprej pridno je za nas skrbela. Ko začeli smo hoditi, naše je korake šela.

Ko smo jokali in kričali, nas je v naračje vzela in nas nežno je objela, da pozabili smo na jok.

Ko smo v vrtec koracali in se včasih kužka bali, nas je vedno varovala in vse nevarnosti pregnala.

Ko smo v šoli se trudili in modrosti se učili, nas je skrbno tolažila. In če se je kaj zataknilo, nam v pomoč je priskočila.

Ko smo se prvič zaljubili, smo ji nesrečni potožili: "To res velike so srbi, če ti tisti, ki ga rad imaš, jezik kaže in beži."

Mamica nas vedno potolaži: "Čas premaga vse skrbi, četudi srček te boli. Ko boš večji, boš spoznal, da sem res imela prav."

Mi narača kar vsak dan: "Bodi priden, ne nagajaj in ne bodi neugnan."

Jaz pa nisem vedno tak, kot si mamica želi. Sem pač tak kot malček vsak, ki prerad večkrat nagaja in mamicco s tem razjezi.

Mamica me pa pogleda, zmaje z glavo in seveda mi neugnanost odpusti.

Včasih pa se le zgodi, da jo potrpljenje mine in mi jih po ritki naloži.

Če stokam, jokam premočno, me spet ljubeče potolaži in poboža me mehko. Da, z mamico je res lepo, to dobro vejo malčki vsi.

Zato ta dan naj bo najlepši, brez težav in brez skrbi. To njen malček ji želi in še ljubeče ji pove: "Mamica, ti si moj sonček in to ostanesh za vse dni."

BOŽA PODERGA

FOTOAPARAT KOT DARILO VRTCU - Življenje v našem vrtcu je pestro in zanimivo, dnevi so neponovljivi tudi po zaslugi otrokove domišljije in ustvarjalne igre. Večkrat si želimo, da bi se to ohranilo na fotografiji. Tako nismo imeli svojega fotoaparata. Sedaj gre za zahvalo za uresničitev te želje. Stanetu Mavru - Foto studio Dvor in trgovini Slap iz Žužemberka. Tako bomo tudi 30. obletnico VVE Žužemberk obeležili s fotografijami pestrejšemu programu, ki ga pripravljamo, in delu v oddelkih pomagajo tudi DO - Novoles Straža, Soteska in Novoles Dvor. Vsem najlepša hvala za razumevanje. (Olga Longar)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 21. III.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.25 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.15 OTROŠKI PROGRAM
OBLAČEK POHAJAČEK, 4/4
10.30 BATMAN, amer. naniz., 23/32
10.55 TEDENSKI IZBOR
SHINGALANA, avst. dok. nadalj., 6/6
11.25 PO DOMAČE
POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.10 TEDENSKI IZBOR
ZASEBNO ŽIVLJENJE RASTLIN, poljudnoznan. serija, 4/6
16.00 TV KONFERENCA
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ZAV
18.00 KATE IN ALLIE, angl. naniz., 8/22
18.30 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NOREC V MNOŽICI, amer. naniz., 13/16
20.35 TEDNIK
21.30 "ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE", 1. oddaja: Zvezde padajo v noč

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.25 Tedenski izbor: Namibija, 2/4
11.50 V žarišču; 12.20 Zgodbe iz Amerike, dok. po-
top. serija, 1/6; 13.10 Evrogol - 14.10 Umetnostno
društvo (posnetek) - 15.10 Papirnata poroka, angl.
poljski film; 16.35 Norec v množici, amer. naniz., 12/
16; 17.00 Poletje 1945, nizoz. nadalj. - 18.00 Po Slo-
veniji - 18.45 Izziv, poslovna oddaja - 19.15 Zlati pe-
telin, 3/6 - 20.05 V žarišču - 20.40 Dr. Finlay, skot. na-
niz., 1/7 - 21.30 Pisave - 22.20 Umetniški večer

KANAL A
8.05 Novice - 8.15 Splošna praksa (ponov. 11. dela) -
10.00 Strahopetni duhec (ponov. 4. dela) - 10.30
Hondo (ponov. 3. dela) - 11.25 Visokošolsko izobra-
ževanje v Veliki Britaniji (ponov.) - 12.05 Unpato
(ponov.) - 16.00 Novice - 17.30 Dance sesion (ponov.)
- 18.00 Splošna praksa (12. del avstral. naniz.) - 19.00
Pika na A - 19.30 SStrahopetni duhec (5. del. risane
serije) - 20.00 Pot flamingov (amer. naniz.) - 20.50
Butterfield 8 (amer. film) - 22.45 Gost pike na A -
23.00 Novice - 0.00 CNN poroča

HTV 1
7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara
(serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05
Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke
in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezen
(serija) - 12.45 Brannigan (angl. film) - 14.35 Program
za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45
Kristalno cesarstvo (serija, 83/120) - 18.15 Kolo
meče - 18.50 Moč denarja - 19.30 Dnevnik, šport,
vreme - 20.10 Portreti (dok. oddaja) - 21.15 Glas-
bena oddaja - 22.15 Dnevnik - 22.35 Slika na sliki
- 23.05 Theatron - 1.35 Poročila

HTV 2
13.45 Video strani - 14.00 TV koledar - 14.10
Kulturna krajina - 15.10 Šopek dolarjev (ponov.) -
15.40 Umetnostno društvo - 17.00 Evrogol - 18.00
Federacija in konfederacija - 18.30 Skrivnostno
življenje rastlin (dok. oddaja) - 19.00 Risanka -
19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kitajska plaža
(serija) - 21.00 Rešitev 911 (dok. serija) - 21.55 Od
16 do 24 - 22.30 Glavna priča (amer. film)

PETEK, 22. III.

SLOVENIJA 1
8.45 - 1.10 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.30 OTROŠKI PROGRAM
UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNO-
STI, 1/52
9.45 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer.
dok. naniz., 22/26
10.10 "ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE
POPEVKE", 1. oddaja: Zvezde padajo v
noč
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.35 TERRA X, nem. poljudnoznanst. serija, 1/10
15.20 ORGLE NA SLOVENSHEM, 3. oddaja
15.45 STILNA ODDAJA: HORACIANA
16.20 KAM VODIJO NAŠE STEŽICE, odda-
ja tv Koper
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 KATE IN ALLIE, angl. naniz., 9/22
18.30 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SORODNE DUŠE, angl. naniz., 3/21
20.40 PODARIM DOBIM
20.50 VIKTORIJI '95
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 ANGLEŠKA ŽENSKA, angl. film

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 9.55 Umetnostno društvo - 10.55
Tedenski izbor: Izziv, poslovna oddaja, ponov.;
11.25 V žarišču; 11.55 Znanost od blizu, ponov.;
12.20 Pisave; 13.10 Umetniški večer; 15.40 Med
dvema poltjema, šved. film; 16.25 Sorodne duše,
angl. naniz., 2/21 - 16.55 Po sledih rib, šved.
poljudnoznan. serija, 1/4 - 17.25 Veliki dosežki
nov. kirurgije - 18.00 Po Sloveniji - 18.55 Poglej

me! - 19.45 Tok, tok, kont. oddaja za mladostnike
- 20.05 V žarišču - 20.20 Forum - 20.40 Umor po
pogodbi, italij. nadalj., 4/4 - 21.30 Studio City -
22.30 Trend, oddaja o modi - 23.20 Novice iz sve-
ta razvedrila - 23.45 Nor na reklame, 12/15

KANAL A

8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.15 Splošna praksa
(ponov. 12. dela) - 10.00 Strahopetni duhec
(ponov. 5. dela) - 12.00 Novice - 16.00 Novice - 17.10
Pot flamingov (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (13.
del avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Straho-
petni duhec (6. del risane serije) - 20.00 Dežurna
lekarna (70. del špan. naniz.) - 20.30 S srecom na
divjem zahodu (amer. film) - 22.15 Devdeseta (odda-
ja o stilu) - 22.45 Na piki imamo - 23.00 Novice -
23.05 Butterfield 8 (ponov. filma) - 1.20 Starorim-
ske orgije (ponov. erot. filma) - 2.50 CNN poroča

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Bar-
bara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila -
10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za
otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljube-
zen (serija) - 12.40 Žene prihajajo (amer. film) -
14.35 Program za otroke in mladino - 16.45
Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija,
84/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Pol ure za kul-
turo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna
stvar - 20.45 Glasbena oddaja - 21.45 Neki drugi
ljudje (dok. oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Slika
na sliki - 23.05 Terra X (dok. film) - 23.55 Poročila

HTV 2

16.00 TV koledar - 16.10 Umetnostno društvo
Triler - 17.30 Turbo limach show - 18.45 Hrvaške
županje - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme,
šport - 20.10 Kavarna "na zdravje" (hum. serija -
20.35 Čokoladna vojna (amer. film) - 22.20
Latinica - 23.35 Diamond Thieves (amer. film)

SOBOTA, 23. III.

SLOVENIJA 1
7.45 - 0.55 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.25 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.40 KLJUČKEVE DOGODIVŠČINE, 11/25
8.55 POD KLOBUKOM
9.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.15 UČIMO SE TUJIH JEZIKOV,
francosčina, 1/11
10.40 PIKA IN KIT, avstral. film
11.50 VELIKI DOSEŽKI SLOV. KIRURGI-
JE, 9. oddaja
12.20 KONCERT IZ GROBELJ
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
13.55 TERRA X, nem. poljudnoznan. serija, 2/10
14.40 TEDNIK, ponov.
15.30 CHRISTY, amer. nadalj., 7/21
16.20 TEKMOVALCI, angl. dok. serija, 1/5
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RAZIARNIKOVI V PROMETU, tv na-
dalj., 9/10
17.35 1000 IDEJ ZA NARAVOSLOVCE
17.55 SLOVENSKI MAGAZIN
OZARE
18.25 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.51 UTRIP
20.10 PREDODITE
21.15 ZGODBE IZ AMERIKE, dok. pot. se-
rija, 2/6
22.05 TURISTIČNA ODDAJA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 KO SE ZNOČI, SRČEK MOJ, angl. film

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 10.20 Viktoriji '95, ponov. -
11.50 Senca suma, amer. film (CB) - 13.35 Zna-
nost od blizu, kan. znanst. nadalj., 4/20 - 14.00
Umetnostno društvo - 15.25 Hokej - 18.00 Po-
darim dobim, ponov. - 18.30 Karaoke - 19.30 Na
vrtu - 20.05 Zgodba o Bennyju Goodmanu, amer.
film - 21.55 Zlati petelin, 3/6 - 22.40 Sobotna noč

KANAL A
9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 10.00
Strahopetni duhec (ponov.) - 10.25 Kino, kino,
kino (ponov. oddaja o filmu) - 11.00 Čikaške
zgodbe (ponov.) - 12.15 Dance sesion (ponov.) -
12.45 Unpato (ponov.) - 15.15 Kako je bil osv-
jen divji zahod (ponov. 4. dela) - 17.15 Šolska
košarkarska liga - 18.00 Magnetoskop (kont. glas-
bena oddaja) - 19.00 Devdeseta (ponov.) - 19.30
Strahopetni duhec (risana serija, 7. del) - 20.00
Čikaške zgodbe (amer. film, 12. del) - 21.15 On
ve, da si sama (amer. film) - 22.50 Srecom na
divjem zahodu (ponov. amer. filma) - 0.55 Osmalins-
ke sužnje (erotični film) - 2.25 CNN poroča

HTV 1

8.25 TV spored - 8.40 Poročila - 8.45 Program za
otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Prizma
- 13.20 Razgovor s teologom (dok. oddaja) - 14.20
Brijantent - 15.10 Svetovni reporterji - 16.00
Poročila - 16.05 Televizija o televiziji - 16.35 Si-
novi Nevhte - 18.00 Turbo limach show - 19.14 V
začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport,
vreme - 20.10 Zabavna oddaja - 21.15 "White Pa-
lace" (amer. film) - 22.55 Dnevnik - 23.15 Slika na
sliki - 23.45 Nočna premiera: Frostov pristop

HTV 2

14.35 TV spored - 14.50 Umetnostno društvo
- 16.10 Beverly Hills (serija 5/31) - 16.25 Vater-
polo - 18.05 Melrose place (serija, 5/31) - 18.50
Dok. film - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme
šport - 20.10 Dok. film - 20.45 Vidikon - 21.30 Z
jadri okoli sveta - 22.00 Šport - 22.20 Hr top 20
(dok. oddaja) - 23.05 Največji zločini in sojenja
20. stol. (dok. oddaja)

NEDELJA, 24. III.

SLOVENIJA 1
8.15 - 23.50 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.50 OTROŠKI PROGRAM
ANETA, češka nadalj., 6/6
9.15 ŽIV ZAV
10.10 PLES STOLETJA, 4/5
11.00 MOJ PRVI VIDEO, izobr. oddaja, 2/12
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 NAŠA PESEM, 7. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
HUGO, tv igrlica
13.35 KARAOKE, ponov.
14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
14.50 DLAN V DLANI
15.05 W. C. FIELDS IN JAZ, amer. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.45 ZA TV KAMERO
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKIH 60
21.15 POLETJE 1945, nizozem. nadalj., 8/8
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 CIKLUS FILMOV MATIJA ZA KLOPČIČA:
ČRNA ORHIDEJA, sloven. film

SLOVENIJA 2
Opomba: Umetnostno društvo 15.30 (posnetek); Od-
bojka 17.00 (posnetek); Košarka 18.30 (posnetek);
Smučarski skoki 19.30 (posnetek iz Planice)
8.00 Euronews - 9.00 Tedenski izbor: Angleška glas-
bena lestvica; 9.50 Videospion; 10.35 V vrtincu; 11.20
Tok, tok; 12.05 Poglej me!; 13.30 Na vrtu - 20.05
Izobjene civilizacije, 3. del angl. dok. serije - 20.55
Očetej in sinovi - 21.55 Mali koncert - 22.00 Nenado-
ma lansko poletje, angl. drama - 23.25 Športni pregled

KANAL A
8.30 Strahopetni duhec (ponov.) - 9.00 Kaličopko
(otroška oddaja) - 10.00 Muppet show (29. del.) -
10.30 Magnetoskop (ponov.) - 11.30 Uboga mala
bogatašinja (ponov. amer. nadalj.) - 12.25
Zametne vrtince (glas. čestitke B. Kopitarja) -
15.15 Karma (ponov.) - 15.45 Šolska košarkarska
liga (ponov.) - 16.30 Muppet show (ponov.) - 17.00
Mala morská deklica (sinhronizirana risanka) -
17.30 Račje zgodbe (2. del. sinhr. risane serije)
- 18.00 Po sledih ameriškega Bonga (1. del. amer.
mlad. filma) - 19.00 Slam (oddaja o košarki) - 19.30
Strahopetni duhec (risana serija) - 20.00 Uboga
mala bogatašinja (6. zadnji del amer. nadalj.) -
20.55 Kino, kino, kino, oddaja o filmu - 21.30 Kako
je bil osvojen divji zahod (5. del. amer. nadalj.) -
23.05 Slam (ponov.) - 23.35 On ve, a si sama
(ponov. amer. filma) - 1.25 CNN poroča

PONEDELJEK, 25. III.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.35 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.15 OTROŠKI PROGRAM
SOVICA OKA, lutkovna grica, 2/2
11.15 ARABELA SE VRAČA, češka na-
dalj., 3/26
11.55 CIKLUS FILMOV MATIJA ZA KLOPČI-
ČA: ČRNA ORHIDEJA, slov. film
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.05 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
14.20 ZRCALO TEDNA
14.30 ZA TV KAMERO
14.45 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.30 VEČERNI GOST
16.20 DOBER DAN, KOROSKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 ALLIS, NAPISANO Z - IS, šved.
nadalj., 6/6
18.00 SIMPSONOVI, amer. naniz., 25/48
18.30 LINGO, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 PARLAMENTARNA KRIZPOTJA
21.30 ZASEBNO ŽIVLJENJE RASTLIN,
angl. poljudnoznan. serija, 5/6
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 VDOVE, angl. nadalj., 10/12

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 10.00 Tedenski izbor: Učimo se
tujih jezikov, francosčina, 1/11; 10.25 Turistična
oddaja; 10.45 V žarišču; 11.00 Policist s srecom,
avstral. naniz.; 11.45 Presodite!; 12.45 Studio
City; 13.45 Športni pregled; 14.35 Učitelj, franc.
nadalj., 23/24 - 15.25 Hokej, prenos z Blede - 18.00
Po Sloveniji - 18.45 Sedma steza - 19.15 Angleška
glasb. lestvica - 20.10 Osmi dan - 20.40 Nekaj dni
z mano, franc. film - 22.50 Brane Rončeljičeva odra

KANAL A
8.00 Dobro jutro - 8.15 Splošna praksa (ponov. 13.
dela) - 10.00 Strahopetni duhec (ponov. risane
serije) - 10.30 Dežurna lekarna (ponov. 70. dela
špan. naniz.) - 11.00 Zametne vrtince (ponov.) -
14.00 Novice - 16.00 Novice - 17.30 Slam (ponov.)
- 18.00 Splošna praksa (14. del avstral. naniz.) -
19.00 Pika na A - 19.30 Strahopetni duhec (9. del.
risane serije) - 20.00 Zlata dekleta (28. del amer.
hum. naniz.) - 20.30 Morska deklica v New Yorku
(amer. film) - 22.20 Rodeo (Kont. glasbena odda-
ja) - 23.00 Novice - 23.05 Na piki imamo (ponov.)
- 0.00 CNN poroča

TOREK, 26. III.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.15 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.55 OTROŠKI PROGRAM
JAPONSKE PRAVLJICE, 4/12
11.25 CYRANO DE BERGERAC,
mlad. gledališka igra, 1/4
11.50 PIKA IN KIT, ponov. avstral. filma
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.00 TEDENSKI IZBOR
MOJ PRVI VIDEO, izobraž., oddaja 2/12
14.30 OBZORJE DUHA
15.00 NENADOMA LANSKO POLET-
JE, angl. drama
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
KLJUČKEVE DOGODIVŠČINE, 12/25
17.25 AFRIŠKE ŽIVALI, 4/13
17.35 JEKLENI JEZDECI, avstal. na-
dalj., 1/8
18.00 KATE IN ALLIE, češka nadalj., 10/22
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 BREZ ŽENSK NE GRE, angl. naniz., 3/19
20.35 DOSJE
21.25 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 VDOVE, angl. nadalj., 11/12

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 9.50 Tedenski izbor: Sedma steza;
10.20 Osmi dan; 11.50 Tekmovalci, angl. dok. se-
rija, 1/5; 11.20 Slovenski magazin; 11.50 Nedeljskih
60; 12.50 Koncert; 14.20 Alica, evropski kulturni
magazin; 15.10 Trend, oddaja o modi in vizualni
pop kulturi; 16.00 Analitična mehanika, 11/52;
16.35 Brez žensk ne gre (2/19); 17.05 Dr. Finlay,
skot. naniz., 1/7 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Prisluh-
nimo tišini - 19.15 Videospion - 20.05 V žarišču -
20.35 Učitelj, franc. nadalj., 24/24 - 21.20 Opus -
22.10 Evropski video ples Nemčija - 23.50 Hokej

KANAL A
8.00 Dobro jutro - 8.15 Splošna praksa (ponov. 14.
dela) - 10.00 Strahopetni duhec (ponov.) - 16.00
Novice - 17.20 Rodeo (ponov.) - 18.00 Splošna
praksa (15. del avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A -
19.30 Strahopetni duhec (10. del risane serije) -
20.00 Hermanova glava (amer. naniz.) - 20.25 Im-
perij (2. del amer. naniz.) - 21.00 Živeti danes (dok.
oddaja) - 21.30 Maručin kristali (vedeževanje v
živo) - 22.00 Poslovna tveganja (13. del dok. se-
rije) - 23.30 Zaščita porotnikov (dok. oddaja) - 23.00
Novice - Na piki imamo - 0.00 CNN poroča

SREDA, 27. III.

SLOVENIJA 1
9.15 - 1.00 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.15 OTROŠKI PROGRAM
ČENČARJA, 1/2
10.25 SKOK MED ZVEZDE, novozel.
naniz., 10/14
10.50 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
11.40 IZGUBLJENE CIVILIZACIJE, 3.
del angl. dok. serije
12.30 NAŠA PESEM, 17. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
14.45 TEDENSKI IZBOR
DLAN V DLANI
15.00 DOSJE
15.50 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MAD-
ŽARŠKE TV
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 KATE IN ALLIE, angl. naniz., 11/22
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GOSPOD BEAN, angl. naniz., 6/13
20.40 MED DVEMA POLETJEMA, šved. film
22.45 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 VDOVE, angl. nadalj., 12/12
23.45 MOŽ S POMARANČAMI, šved. nadalj., 1/2

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 10.50 Tedenski izbor: Prisluh-
nimo tišini; 11.20 V žarišču; 11.50 Opus; 12.40
Evropski video ples Nemčija; 14.40 W. C. Fields
om kaz, amer. film; 16.10 Halgato, tv nadalj., 3/
3; 17.05 Umor po pogodbi, italij. nadalj. - 18.00
Po Sloveniji - 18.45 Namibija, 4/4 - 19.15 V vrtin-
cu - 20.05 V žarišču - 20.35 Športna sredo - 22.35
Kralj Ojdpj, japonska opera

KANAL A
8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.15 Splošna praksa
(ponov. 15. dela) - 10.00 Strahopetni duhec (ponov.
10. dela) - 10.30 Maručin kristali (ponov.) - 11.00 Živeti
danes (ponov.) - 11.30 Žičita porotnikov (ponov.) -
16.00 Novice - 17.00 Poslovna tveganja (ponov. 13. dela)
- 17.30 Imperij (ponov. 2. dela) - 18.00 Splošna praksa
(16. del avstral. naniz.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Straho-
petni duhec (11. del risane serije) - 20.00 Hondo (4.
del amer. naniz.) - 20.55 Replika (kont. konfliktna od-
daja) - 22.00 Dance session (oddaja o plesu) - 22.30
Angleški vrt (dok. oddaja) - 23.00 Novice - 23.05 Na
piki imamo (ponov.) - 0.00 CNN poroča

RADIO
104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE
tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

RADIO SRAKA
94.6 MHz
STUDIO
103.0 MHz
DOLENJSKE BELE KRAJINE

KORAJŽA VELJA
LOŠKI POTOK - Tradicionalna, tokrat že četrta prireditve Korajža velja je bila v četrtek, 7. marca, v OŠ dr. Antona Debeljaka na Hribu v režiji studia H iz Trbovelj, ki ga vodi Bogo Hvala. Kriterij za nastopanje je veselje do petja in letos je nastopilo več kot 30 učencev - sami ali v duetu. Izmed "korajžnikov" (tako sebe imenujejo) je zmagal četrtošolec Tine Rus. Po izbiri studia H, ki bo pripravil tudi kaseto nastopajočih, bo šla skupina tudi na regionalno tekmovanje, ki bo konec marca v Velikih Laščah. Treba je poudariti, da k veselju do glasbe veliko prispeva oddelek Glasbene šole v Loškem Potoku.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 23. marca, bodo odprte naslednje prodajalne živili:
• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Blagovnica Žabja vas
od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
od 7.5 do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma 23
od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20
od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmilhel
od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 17. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas
od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče
od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
od 7. do 18. ure: trgovina Kias, Šmarje pri Šentjernej
od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodaj-
aljna Glavni trg
od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodaj-
aljna Kandija
• Šentjernej: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard,
Samopostrežba
• Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ
Krika, Vrelec
• Metlika: od 7. do 21. ure: trgovina Prima
V nedeljo, 24. marca, bodo odprte naslednje prodaj-
alne živili:
• Novo mesto: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
Glavni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market
Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragov-
ska, Market Drska, Market Kristanova, Nakupovalni
center Drska, Samopostrežba Šmilhel, PC Ločna, PC
Kandija, Prodajalna Gotna vas
od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma 23
od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20
od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmilhel
od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 12. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas
od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče
od 8. do 16. ure: market Perko, Šentpeter
od 8. do 12. ure: trgovina Kias, Šmarje pri Šentjernej
od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela
od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodaj-
aljna Glavni trg
od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodaj-
aljna Kandija
• Šentjernej: od 8. do 11. ure: Market
• Žužemberk: od

DAEWOO

NEXIA od 18.146 DEM ...

GARANCIJA 3 LETA ALI 100.000 KM, 6 LET GARANCIJE PROTI PRERJAVENJU

GL: 1.498 ccm, 80 KM, radiokasetofon s 4 zvočniki, air bag, bočne ojačitve, nastavljen volan, zunanaja ogledala nastavljiva od znotraj, odbijači v barvi vozila, deljiva zadnja klop, zatemnjena stekla, zadnje meglenke

GLE - DODATNO K GL: servo volan, centralno zaklepanje, električni pomik stekel, sprednje meglenke, pokrovi koles, nastavljen volan, merilec vrtiljajev, cena od 20.433 DEM dalje

GLX/GTX - DODATNO KGLE: motor 16 V DOHC, 90 KM, cena od 20.973 DEM dalje

PRI POOBLAŠČENIH PRODAJALCIH:

- ATHENS 062 / 25 860
- AVTO HIT 068 / 26 077
- AVTOTEHNIKA CELJE 063 / 38 511
- BANT 065 / 61 235
- KOMPAS HERTZ 061 / 15 92 007
- MEGA AVTO 061 / 264 087
- POLIET 0601 / 64 687
- VAREX, G.M.C. 064 / 331 013

generálni zastopnik in distributer
COME2US

Okrožno sodišče v Novem mestu v skladu z določilom čl. 154/2 in 3 Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Ur. list RS št. 67/93) v stečajnem postopku nad dolžnikom,

TEKSTIL KONFEKCIJO ADLEŠIČI, d.o.o., v stečaju, objavlja

DRAŽBENI OKLIC

Dne 10.4.1996 ob 12. uri bo na sedežu stečajnega dolžnika v Adlešičih 3 a, p. Adlešiči, javna dražba premoženja stečajnega dolžnika.

Na javni dražbi se bo prodajalo premoženje stečajnega dolžnika, ki obsega:

- poslovni objekt v izmeri 1.400 m² tlorisne površine s pripadajočim dvoriščem in zemljiščem, ki je vpisan v zemljiško knjigo Okrajnega sodišča v Črnomlju pod vl. št. 737, k.o. Adlešiči.

Ogled sredstev in informacije glede izklicne cene in načina prodaje je mogoče dobiti na sedežu dolžnika na dan javne dražbe od 10. ure dalje, prej pa pri stečajnem upravitelju Martinu Drganu po telefonu št. (068) 25-100, od 15. ure dalje.

Izklicna cena za poslovni objekt je 270.000 DEM, vplačljivo po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila. Poleg določene cene plača kupec še prometni davek in svoje stroške nakupa.

Na javni dražbi lahko sodelujejo vse domače pravne in fizične osebe, pri čemer morajo pooblaščenici pravnih oseb na javni dražbi predložiti pooblastilo za licitiranje.

Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino na žiro račun št. 52110-690-68312 ali deponirati varščino v višini 10% izklicne cene najpozneje eno uro pred dražbo pri blagajni stečajnega dolžnika. Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim pa bo vrnjena v 8 dneh brezobrestno ož. v gotovini deponirana sredstva takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik mora skleniti pogodbo o nakupu v roku 10-ih dni in v celoti plačati kupnino v roku 60 dni po končani dražbi, sicer se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala.

Sredstva se bodo prodajala po sistemu videno - kupljeno.

Javno podjetje
KOMUNALA Črnomelj, d.o.o.
Belokranjska cesta 24
68340 Črnomelj

OBVESTILO

Občane občine Črnomelj in Semič obveščamo, da bomo v času od 15.4. do 23.4. organizirali odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev po vseh naseljih, kjer je uveden reden odvoz komunalnih odpadkov:

1. Odvoz bo potekal po urniku odvoza kosovnih odpadkov, ki ga bomo predložili vsem krajevnim skupnostim, krajane pa bomo še posebej obvestili na krajevno običajen način (oglasne deske).
2. Kosovne odpadke je treba primerno zložiti, povezati oz. zapakirati in jih odložiti na doseganem odzemnem mestu do 6. ure zjutraj določenega dne.
3. Kosovni odpadki iz gospodinjstva so predvsem: pohištvo, gospodinjstveni aparati, sanitarni elementi in drugi kosovni predmeti iz gospodinjstva.
4. Odpadne sekundarne surovine, kot so papir, železo in steklo, morajo biti pripravljene na enak način kot ostali kosovni odpadki.

PETROL

PETROL Trgovina, r.o.
Dunajska cesta 50
LJUBLJANA

IŠČE

soinvestitorja za izgradnjo bencinskega servisa **Kostanjevica na Krki**. PETROL Trgovina, r.o., Ljubljana bo kot svoj delež prispeval zemljišče, sredstva za tehnično, lokacijsko in gradbeno dokumentacijo ter sredstva za tehnološko instalacijo z rezervoarji.

LEGA: lokacija načrtovanega bencinskega servisa se nahaja ob levi strani ceste Šentjerneje—Kostanjevica—Drnovo (smer Drnovo), v neposredni bližini obstoječega proizvodnega objekta.

Idejna zasnova predvideva **novogradnjo bencinskega servisa z možnostjo izvedbe dopolnilnega programa** (avtopralnica, prodajalna dodatnih delov s skladiščem in optično delavnico, avtosalon, gostinski lokal).

INFORMACIJE:
PETROL TRGOVINA, OE Sistem in cene, Dunajska 50, Ljubljana, tel. 061/17 14 855.

Pisne ponudbe oddajte na isti naslov v **osmih dneh** po objavi.

MESTNA OBČINA NOVO MESTO Občinski svet

Na podlagi 17. člena Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS št. 13/95, 37/95 in 8/96) je Občinski svet Mestne občine Novo mesto na svoji 16. seji dne 7.3.1996 sprejel

SKLEP

o enomesečni javni obravnavi

1. Osnutka Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Posvetovalnica za učence in starše Novo mesto in
2. Osnutka Odloka o določitvi pomožnih objektov, naprav in drugih posegov v prostor za potrebe občanov in njihovih družin, za katere ni potrebno lokacijsko dovoljenje na območju Mestne občine Novo mesto.

Texti osnutkov odlokov so objavljeni na oglasni deski Mestne občine Novo mesto, Novo mesto, Seidlova cesta 1, in na občinskih sekretariatih:

- Sekretariatu za izobraževanje, vzgojo, zdravstvo in socialne zadeve za osnutek odloka pod zap. št. 1. in
- Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora za osnutek odloka pod zap. št. 2.

Pisne pripombe, predloge in sugestije v zvezi z razgrnjenima odlokoma lahko posredujete najpozneje **do 7. aprila 1996** na navedena sekretariata.

TKANINA, izdelovanje preje in tkanin, p.o., Novo mesto
Foersterjeva 10
8000 NOVO MESTO

objavlja
prsto delovno mesto

VODJA RAČUNOVODSKO-PLANSKE SLUŽBE
v Gospodarsko-finančnem sektorju

Pogoji za zasedbo:

- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri (dipl. oec., oec.)
- delovne izkušnje na področju vodenja računovodstva:
- 1 do 2 leti za dipl. oec.
- najmanj 3 leta za oec.
- 6-mesečno poskusno delo

Z izbranim kandidatom bomo sklenili individualno pogodbo o zaposlitvi z delovnim razmerjem za nedoločen čas in s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na gornji naslov s pripisom »za razpis«.
O izboru bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izbiri.

trgovina talnih oblog

PCP PUREBER
NOVO MESTO

Ljubljanska 27, Novo mesto, tel./fax: 068/322-302

**Povečana zaloga
PVC toplih podov
in tepihov po
zelo ugodnih cenah.**

**MOŽNOST UGODNEGA
NAKUPA
kredit, čeki**

Del.čas: 7.00 - 19.00, sobota: 8.00 do 13.00 ure

**NOVOTEHNA
AUTOMOBIL**

Vam omogoča nakup avtomobila tudi brez gotovine.

Pooblaščen prodajalec in serviser vozil:

- LADA
- ŠKODA
- CITROEN

Na zalogi rabljena vozila:
ŠKODA FORMAN, LETNIK 94

AVTOSALON NOVO MESTO
Kandijska 13, tel. 068/322-066

Mala Klinika
Cinizma

na
**vašem
kanalu**

v soboto
ob 18. uri
in po ciničnih željah
klinična ponovitev
v nedeljo ob 20. uri
in v sredo ob 21.30!

VIZIJA POSTALA DELNIČAR KRKE

Vizija je v javnih prodajah za gotovino kupila delnice Krke, tovarne zdravil iz Novega mesta, Leka in Petrola iz Ljubljane. V dosedanem poteku privatizacije je na dveh javnih dražbah, kjer je sodelovala, kupila deleže devetih podjetij, med katerimi so najpomembnejši nakupi paketov delnic podjetij **Interevropa iz Kopra, Lisce iz Sevnice, Konfekcije Komet iz Metlike in IGM Strešnik iz Dobruške vasi.**

Poleg sodelovanja na javnih dražbah je DPB Vizija, pooblaščen investicijska družba, v okviru javnih prodaj za gotovino kupila tudi delnice uspešnih podjetij, kot so **Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta, Lek, tovarna farmacevtskih izdelkov, d.d., Ljubljana, in Slovenska naftna družba Petrol iz Ljubljane.**

Navedeni nakupi delnic predstavljajo majhen delež v strukturi naložb DPB Vizije, je pa iz tega razvidno, da Vizija uresničuje zastavljeno naložbeno politiko - **vlaganje v najuspešnejša podjetja.**

Z VIZIJO POSTANITE DELNIČAR KRKE, LEKA, PETROLA, INTEREVROPE...

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije

Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

1. Izpolnite in podpišite pooblastilo.
2. Po pošti pošljite na naslov **VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto:**
  - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
  - certifikat (obvestilo SDK).
3. Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:

Pooblaščen VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic II. emisije v DPB Vizijo, pooblaščen investicijsko družbo, d.d., Novo mesto, Novi trg 5, do vrednosti, ki jo navajam v ustrezni rubriki pooblastila. Istočasno pooblaščen Vizijo, družbo za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic II. emisije v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije, pooblaščen investicijske družbe, d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale opravično nesposobne osebe

Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali opravično nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. opravično nesposobne, pooblastilo pa podpiše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno z velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA
(priimek in ime s tiskanimi črkami)

NASLOV IMETNIKA

EMŠO

Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: SIT

DAN MESEC LETO

KRAJ PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

OSMRTNICA

Umrla je naša draga mama, stara mama in prababica

JELICA GROS

rojena Dular

Od nje smo se poslovili v družinskem krogu v Ločni v četrtku, 14. marca 1996.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob tragični izgubi drage žene, mame in babice

MARIJE IMPERL

iz Stranj 8, Blanca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami in nam stali ob strani.

Žalujoci: mož Tone in hčere z družinami

ZAHVALA

Temno je vse, prižgite luč, naj najde kdo svetlobe ključ, sivo je vse, želim si cvet, naj najde kdo mi lepši svet...

Ob nenadni in boleči izgubi najinega dragega moža in očka

JOŽETA KOVAČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nama v težkih trenutkih stali ob strani in ga s cvetjem in svečami pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena in globoka hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za vsestransko pomoč in izraženo sožalje, posebej še g. Lapu za mašni obred in pevcem za lepe poslovilne pesmi.

Žalujoca žena Lojzka in hči Beti

Novo mesto, 13.3.1996

Umrla je naša draga mama in stara mama

MALČI KOS

rojena ROZINA

Od nje smo se 18. marca poslovili v družinskem krogu na ljubljanskih Žalah.

Otroci Polonca, Vinko, Ciril in vnuki Jerca, Jure, Urša, Matjaž

Ljubljana, Novo mesto, 13. marca 1996

ZAHVALA

Mama, utihnil tvoj je mili glas, obstalo zlato je srce. Le sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok. Rada si delala, rada živela, zdaj, ko te več med nami ni, vemo, koliko nam pomagala si.

V 88. letu starosti nas je zapustila naša ljuba mama, babica, prababica, sestra in teta

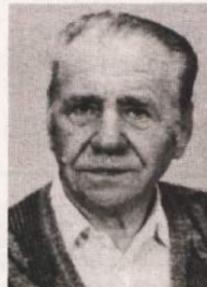
MARIJA NOVŠAK

roj. Sinkovič

iz Preske

Ob boleči izgubi se za nesebično pomoč iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za sveče maše ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala Konfekciji Lisca, Stillesu, Slovenskim železnicam - enoti Sevnica za podarjene vence, boštanjanskim pevcom za zapete žalostinke ter gospodu Martinu Lisicu in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

V globoki žalosti vsi njeni

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 68. letu starosti zapustil naš dragi mož, brat, svak in stric

FRANC GORENC

iz Kandijske c. 47, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, sv. maše in izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Vodniku za dolgoletno zdravljenje, dr. Kapšu in dr. Kvasiču ter patronažni sestri Majdi za vso skrb in požrtvovalnost v času bolezni. Hvala tudi osebju Pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, p. Felicijanu za lepo opravljen obred, pevcom iz Šmihela za zapete žalostinke, pogrebnikom in vsem, ki ste pokojnika pospremili k njegovemu zadnjemu počitku.

Žalujoci: žena Marija in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

MAGDALENE PETEH

roj. Čadonič

iz Adlešič 21

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, jo pospremili na zadnji poti ter ji darovali cvetje in sveče. Posebna zahvala sosedom za nesebično pomoč, pevkom za občuten petje in g. duhovniku za lepo opravljen obred. Lepa hvala govornicami za orisano podobo naše mame. Hvala tudi Domu starejših občanov Črnomelj.

Vsi njeni

Adlešiči, 11. marca 1996

ZAHVALA

V gozdu nad vasjo že ptički lepo pojejo, naša draga mami jih slišala ne bo. Vse življenje si garala, vse za dom in družino dala, le sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

Ob boleči izgubi naše drage mame, žene, babice in sestre

JOŽICE ANŽIČEK

roj. Smrke

iz Križa 9 pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in izraze sožalja ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala Tonetu Povhetu za poslovilne besede ob odprtju grobu, pevskemu zboru iz Trebnjega, gospodu župniku za lepo opravljen obred in poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Pa tvoj pepel naj tih mir pokriva, objema te mladika večno živa. Dokler svoj jezik bo Slovan poznal, srce bo tvoja struna mila mu budila!

Mnogo prezgodaj nas je v 63. letu zapustil naš dragi

DANE ZUPANČIČ

iz Regrče vasi

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala za številno spremstvo našega dragega na njegovi zadnji poti. Prav posebno se zahvaljujemo LD Padež, GD Šmihel in vinnogradnikom Podgorja za ganljive besede slovesa ter pevskemu zboru iz Šmihela. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim!

090/41-29
090/42-38

PREROK

MEGANIT d.o.o. Smolenja vas 10 8000 Novo mesto tel.: 068 27 408 fax: 068 27 408

MEGANIT

RAČUNALNIKI S POREKLOM

PENTIUM 166	237.900	8 MB
PENTIUM 150	201.900	1,44 FDD
PENTIUM 133	183.100	850 HDD
PENTIUM 120	171.400	PCI 1MB
PENTIUM 100	161.900	G - 83
PENTIUM 75	145.900	14" MON
CYRIX M1 SC 120	124.900	4 MB
CYRIX M1 SC 100	120.200	1,44 FDD
486/DX4-133/256 AMD	121.900	540 HDD
486/DX4-120/256 AMD	122.500	G - 83
486/DX4-100/256 AMD	118.300	14" MON.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. in 21. uri NOVICE

vsak ponedeljek ob 18. uri **ODDAJA ZA OTROKE** in po NOVICAH **ŠPORTNI PREGLED**

vsak torek ob 20. uri **CELOVEČERNI FILM** in ob 21.30 NOVICE

vsako nedeljo ob 16. uri glasbena oddaja **MED PRIJATELJI**

vsak dan od 15. ure dalje **VIDEO STRANI**

ZAHVALA

Če bi solza obudila, ne bi tebe, dragi ate, črna zemlja krila.

V 45. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, ate, sin in stric

FRANC KOCJAN ml.

iz Jelševnika 14, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam nudili pomoč, pokojnemu darovali vence, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se njegovemu osebnemu zdravniku dr. Boriču in dr. Paunovi za zdravljenje ter dr. Špecovi za trud, da bi našega ateta ohranila pri življenju. Posebej se zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem Doma starejših občanov Črnomelj za vsestransko pomoč, učiteljem in učencem 1.a razreda, 4.b in 5.a razreda osnovne šole Loka Črnomelj, Krki-Biokemija, Beti Metlika in Žitu Ljubljana, Gasilskemu društvu Dobliče ter g.Hitiju za organizacijo pogreba, pevkom iz Otovca, govornikom za poslovilne besede ter g.kaplanu za opravljen obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: žena Štefka, otroci Marko, Alenka in Gregor, oče Franc, brat Jože z družino, sestra Štefka in Nada z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični in boleči izgubi našega ljubelega moža, atija, sina, brata in strica

SLAVKA GREGORČIČA

iz Gor. Kronovega 5

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, sosedom in prijateljem, ki so nam stali ob strani in nam pomagali ob tej nenadomestljivi izgubi. Zahvaljujemo se vsem, ki so darovali cvetje, denarna sredstva in za sv. maše. Posebna zahvala župnikoma za opravljen obred, govornikom župnijskega sveta Otočec, KS Otočec in GD Otočec, vsem gasilskim društvom, oktetu iz Otočca, cerkvenim pevcom, godbenikom iz Sentjerneja in izvajalcu Tišine. Z lepim vencem pa so počastili spomin na atija Primoževi in Jožkovi soščolci. Dolžni smo iskreno zahvalo Intenzivnemu oddelku bolnišnice Novo mesto in KC Ljubljana ter Slavkovemu prijatelju Poldu Okleščenu. V naših srcih bo večno živel spomin na Tvojo dobroto.

Žalujoci: žena Joži, mama, sinova Primož in Jožko ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

Te dni mineva žalostno leto dni, odkar nas je zapustil naš dragi mož, ata in stari ata

JOŽEF GAZVODA

iz Gabrja

Hvala vsem, ki jim spomin nanj ni ugasnil.

Žena Franciška, sin Jože in hčerka Fani z družinama

ZAHVALA

Ob izgubi mojega dragega

JANEZA KRALJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče. Hvala g. župniku za pogrebni obred in cerkvenemu zboru Bučka. Posebna zahvala družinama Pavšič in Poljanec.

V imenu sorodnikov Anka

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila

PEPCA HODNIK

iz Globočic pri Kostanjevici

Hvala vsem, ki ste pokojni darovali vence, cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti, in Tonetu Lešnjaku za pomoč v zadnjem mesecu njenega življenja. Hvala tudi zdravstvenemu osebju ambulante Kostanjevica za obisk na domu. Prirčna hvala ge. Stanki Černoša in ge. Anici Repar, ki sta pokojno obiskali za 90. rojstni dan. Posebno zahvalo smo dolžni g. župniku Francetu Drobničju iz Želimelj za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Družina Jenškovec

ZAHVALA

Hvala, mama, za vse, kar za nas naredile so Vaše pridne roke.

V 95. letu starosti je dotrpela naša ljuba mama, stara mama, prababica, praprababica in teta

MARIJA LEVINGER

Šentpeter 38, Otočec

Iskrena hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče, nam izrazili sožalje, in za sv. maše. Posebna zahvala velja zdravniškemu osebju Nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice, osebju Doma starejših občanov Novo mesto, cerkvenim pevcem ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: hčerka Milena, vnukinja Marjeta, pravnukinja Irena in nečakinja Milka z družinami

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je prezgodaj zapustil naš dragi oče, stari oče, brat, stric in svak

ANTON ŠERCELJ

s Sel pri Otovcu 9

iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter nam izrazili sožalje. Posebna zahvala govornikom, LD Črnomelj, GD Talčji Vrh, kaplanu za opravljen obred, g. Hitiju za organizacijo pogreba in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in svak

MARTIN ŠKOF

s Črešnjevca 27

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala sosedom in prijateljem za pomoč, poklonjeno cvetje in sveče, gospodu župniku za lepo opravljen obred, GD Črešnjevec, izvajalcu Tišine, govornikom za tolažilne besede ter delavcem Iskre Semič. Hvala tudi Onkološkemu oddelku Ljubljana za lajšanje bolečin v hudi boleznini. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in tast

ALOJZ KRHIN

iz Smrečnikove ul. 22, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste našega dedka pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče, nam pa izrazili sožalje. Iskrena hvala Šentjernejskemu oktetu za občuteno petje in govorniku g. Murnu za izrečene besede slovesa. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Nežka, hči Zdenka z možem Miranom, vnuka Vito in Tanja in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama in tašča

ANA FLAJS - GRIČAR

iz Hrastovice

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in za sv. maše. Posebna zahvala Domu starejših občanov Novo mesto, g. župniku za lepo opravljen obred, vaščanom Hrastovice, sosedom iz Trebnjega ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji počitek.

Žalujoči: sinova Stane in Jože z družinama

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustila naša dobra teta

MICI KREVS

iz Biške vasi 6 pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo ge. dr. Furlanovi, Franciju Kastelcu in g. župniku za lep obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Kot sonce si bila, bila si dan svetel, bila si luna v temi. Kaj vsak od nas bi dal, da bi te imel ob sebi!

Preveč si nas ljubila, da v nas bi ne pustila za vedno, ve le to pomlad, imeti rad, imeti rad!

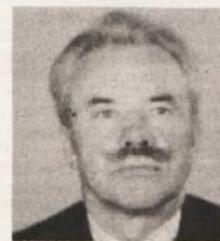
20. marca je minilo eno leto, odkar nas je zapustila naša draga mama

SLAVKA KOCJAN

Stopno 10, Škocjan

Ponosni smo, ker smo te imeli, in za vedno boš ostala v naših srcih, ljuba mama.

Vsi tvoji

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

ALBIN KOZLEVČAR

iz Novega mesta, Rozmanova 8

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, družini Bohte in vsem ostalim, ki ste nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala J.P. Komunalni-Pogrebni zavod, J.P. Komunalni in njenemu govorniku za izrečene besede slovesa, Društvu upokojencev, trgovini Borovo, pevskemu zboru Šmihel za občuteno zapete pesmi in g. Lapu za lepo opravljen cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Vse odhaja kakor tiha reka, le spomini spremljajo človeka.

V 61. letu starosti se je nenadoma in prezgodaj ustavilo dobro srce naše predrage žene, mame, stare mame, sestre in tete

ŠTEFKE ORLIČ

roj. Grahek

iz Železničarske 13, Črnomelj

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo za vsestransko pomoč dobrim sosedom in prijateljem, sorodnikom in znancem ter vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Lepa hvala kolektivu Market Čardak in Dolenjki, sosedi Ivanki za izrečene besede slovesa, g. kaplanu za molitve in obred, g. Maleriču za dobro organiziran pogreb, moškemu pevskemu zboru za žalostinke in g. Dragu za zaigrano Tišino. Hvala vsem, ki ste naši mami karkoli dobrega storili, z nami delili žalost in jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: mož Ivan, hčerka Lilijana z možem Ivanom, vnuki ter sestra Angelca in Polde z družinami

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj, vsi dnevi upanja, trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja. V srcih naših boš še živel, spomin na izgubo nikoli zbledel.

V 60. letu starosti nas je po neizprosni bolezni zapustil ljubljani mož, oče, stari oče, tast, brat, stric, svak in bratranec

JUSTIN BOGOVIČ

z Velikega Kamna

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih njegove bolezni in v dneh slovesa. Hvala dr. Janji Zorko-Kurinič in patronažnim sestram za pomoč na domu. Iskrena hvala zdravnikom Diabetičnega in Hematološkega oddelka Interne bolnišnice Novo mesto za dolgotrajno zdravljenje. Prirčna hvala vsem za tako številne izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in za sv. maše. Hvala kolektivom Kmečke zadruge Bohor, Kmečke zadruge Krško, Zavarovalnice Triglav-območne enote Krško in Društvu invalidov občine Krško, pevcem iz Koprivnice za zapete žalostinke, govorniku za poslovljne besede, izvajalcu Tišine, zastavonoši Društva upokojencev in g. župniku za opravljen obred. Posebna hvala vsem, ki ste našega dragega očeta tako množično pospremili na njegovi zadnji poti in mu s tem izkazali svoje spoštovanje in naklonjenost.

Žalujoči: njegovi najdražji

tedenski koledar

Četrtek, 21. marca - Benedikt Petek, 22. marca - Lea Sobota, 23. marca - Ajda Nedelja, 24. marca - Gabrijel Ponedeljek, 25. marca - Minka Torek, 26. marca - Maksima Sreda, 27. marca - Rupert

LUNINE MENE

27. marca ob 2.31 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 21. in 22.3. (ob 18. uri) ter 23. in 24.3. (ob 18. in 20. uri) komedija Francoski poljub. 21. in 22.3. (ob 20. uri) romantična komedija Anglež. 25. in 26.3. (ob 20. uri) akcijski film Zmeda na pošttem vlaku. 27.3. (ob 20. uri) kriminalni film Vročina. ČRNOMELJ: 22.3. (ob 20. uri) in 24.3. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski triler Smrtonosni poraz. KOSTANJEVICA: 23.3. (ob 18.

uri) film Plitvi grob. 24.3. (ob 18. uri) komedija Don Juan de Marco. KRŠKO: 21.3. (ob 19. uri) in 24.3. (ob 18. uri) ameriška romantična komedija Nimaš pojma. METLIKA: 22. in 24.3. (ob 20. uri) ameriški ljubezenski film Pogumno srce. 23.3. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski triler Smrtonosni poraz. NOVO MESTO: Od 21. do 24. in 27.3. (ob 17. uri in 18.30) komedija Babe. 21. in 27.3. (ob 20. uri) ter od 22. do 24.3. (ob 20. in 22. uri) akcijski film Zmeda na pošttem vlaku. SEMIČ: 24.3. (ob 18. uri) ameriška komedija Ace Ventura - novi detektiv. STRAŽA: 21.3. (ob 19. uri) in 23.3. (ob 20. uri) film Pred dežjem. 22.3. (ob 20. uri) in 24.3. (ob 18. uri) ameriški akcijski srhljivi film Desperado. ŠENTJERNEJ: 22.3. (ob 18. uri) komedija Don Juan de Marco. 22.3. (ob 20. uri) film Plitvi grob. TREBNJE: 22.3. (ob 19. uri) film Ace Ventura. 26.3. (ob 17. uri) film Košarkarjev dnevnik.

film

IN MEMORIAM: KRZYSZTOF KIESLOWSKI (1941-1996) Minulo sredo je za posledicami srčnega infarkta v Varšavi umrl režiser, ki je bil sicer Poljak in je snemal zelo poljske filme, vendar pa je bil obenem sinonim za sodobnega evropskega režiserja. Čeprav je bil Vzhodnjak, se je z njim rada pohvalila vsa celina, saj ji je dal veliko svežine, a tako, da je v sebi še vedno prepoznava vse staro in zanjo značilno. Njegova prva dela datirajo v sedemdeseta leta, ko je snemal dokumentarce o temeljnih bivanjskih vprašanjih, vendar na poljuden način, skozi čisto življenjske zgodbe. V osemdesetih je posnel kulturni televizijski film Dekalog, ki v desetih delih in urah opiše deset božjih zapovedi, za kontekst pa služi urbana Poljska na prehpu prvih let tranzicije. Svetovno slaven, torej ne samo med kritiki, pa je postal konec devetdesetih, ko je snemal s francoskim denarjem in ustvaril Dvojno Veronikino življenje in trilogijo Tri barve. Bil je redni nagrajenec na festivalih v Benetkah, Cannesu in v Berlinu, Rdeča pa je lani dobila celo oskarja za najboljši tuji film. Pred dvema letoma je napo-

vedal, da ne bo več snemal, pač pa počival in bral v neskončnost, zdaj pa je umrl tik po napovedi novega projekta treh filmov po Dantejevi Božanski komediji Pekel, Vice in Raj. Tri barve je posnel v dveh letih in pol, kar je hitro in naporno, lani avgusta je doživel prvi infarkt, vedno je bil strasten kadilec in ljubitelj kave. Dan pred smrtnim infarktom je prestal operacijo bypassa. Kieslovski je enotno navduševal tudi kritike kot gledalce. Njegove junake je vedno premetavala nalkičnost banalnih dogodkov, povzru pa so se spopadali še z moralnimi dilemami. Ni bil religiozen avtor, ravno v tem pa prepoznamo nekakšno religiozno senzibilnost, tako značilno za katoliško Poljsko. Bil je temeljit cineast, k delu je pristopal s poprejšnjim dolgotrajnim podajanjem v svoje miselne svetove, v katerih je razmišljal o navadnem, vsakdanjem človeku, ki se mu življenje preprosto zgodi. Usoda je veriga slepih naključij: npr. kolo pade od avta in povzroči nesrečo; nenaden potop trajekta in - pomenljivo naključje, gledano v luči njegove smrti, podedovana smrtonosna srčna napaka v Veroniki. Simboličnost je druga izmed značilnih potez njegovih filmov. Bil je mojster nemih pogledov in pomenljivih detajlov, pravi pripovedovalec intimnih zgodb. S cikličnimi filmi, ki so njegova inovacija, je filmu postavil nov, zanimiv standard. TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

ŽITNI KOMBAIN Fahr, odlično ohranjen, prodam. ☎ (0608)75-890. 3140 TRAKTOR URUSUS C 335, letnik 1989, 750 delovnih ur, prodam. Marjan Parkelj, Vihre 2, Mirna Peč. 3148 TRAKTOR UNIVERZAL 445 DTC, kabina, kompresor, star 3 leta, za 11500 DEM in cisterno za gnojekvo, 500 l, prodam. ☎ (068)25-860. 3149 TROSILEC hlevskega gnoja, tribrazdni obračalni plug, rotacijsko koso in pajka na 4 vretena prodam. Branko Grubar, Polhovica 1, Šentjernej. 3180 TRAKTOR MASSEY Ferguson, 45 KM, prodam. ☎ (068)65-110. 3185 TRAKTOR ZETOR 5211, star 19 let, ter smerški krompir dezire in sante prodam. ☎ (068)48-505. 3197 DVE NAKLADALKI sena in vozni komat za konja ugodno prodam. ☎ (068)76-489. 3222 KABINO za traktor Ursus ali Zetor in obračalnik Favorit 160 prodam. ☎ (068) 57-505. 3238 DEUTZ, 48 KM, skoraj nov, 750 delovnih ur, in zetor 4712 z 2500 delovnimi urami ugodno prodam. ☎ (068)42-527. 3249 IMT 539, 300 ur, BCS bencin - petrolej, kosilnico Gorenje Masetral z Acme motorjem in grablje Sip 2225 prodam. ☎ (068)89-358. 3252 NAKLADALČ hlevskega gnoja Tehnostroj, hidravlični, prodam. ☎ (068)45-794.

MUŠIČ — MENGEŠ Tel.: 061/738-619

Travniška brana z obojestranskim delovanjem, z njo izravnavamo krtine in dobro prečesemo travo. Brana razreže in razvleče hlevski gnoj, kar omogoča bujno rast. Zaradi svoje prilagodljivosti je zelo primerna za hribovite predele in pašnike.

ŽITNE KOMBAJNE Fahr M 66 S, M 900 in M 1002, z adapterjem, prodam. ☎ (068)25-546. 3270 FREZO, 160 cm, zelo malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (068)64-537. 3273 PLUG SLAVONEC, 12 col, snopovezalko BCS in mlin na karnce za žito prodam. Marn, Dol. Dobrava 13, Trebnje. 3277

UGODNO

kosilnica BCS z vozičkom — diesel — greben 140 cm. Tel.: 068/24-132

ROTACIJSKO KOSILNICO, 4 diski, dobro ohranjeno, kupim. ☎ (0608)82-398, zvečer. 3281 MOTORNOK ŠKROPILNICO Panonija super 50 prodam za 200 DEM. ☎ (068)83-302. 3283 PRIKOLICO domače izdelave, primerno za manjši traktor, prodam. ☎ (068)78-307. 3301 SAMONAKLADALKO, 19 m3, pajka na 4 vretena, slamozernico z elektromotorjem, 1.5 m3 lipovih suhih desk, 3 cm, in telico za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)40-226. 3304 TRAKTOR ŠTORY 504 in traktor Aicher, 72 KM, s prednjim pogonom, spredaj hidravlika in kardan, prodam. ☎ (068)49-687. 3315 IMT 539, Zetor 251, Sade Delfino, dobro ohranjen, kupim. ☎ (0609)637-277. SAMONAKLADALNO PRIKOLICO Mengele in nov železni 16-colski gumi voz prodam. ☎ (068)42-527. 3323 TRAKTOR TORPEDO 6006, dvo-brazdni plug Olt, slamozernico Špaizer z dviznim koritom, kombajn za žito Class Matador, adapter širine 2.60 m, prodam. ☎ (061)798-088. 3324 NAHRBTNO KOSILNICO Kavasaki in tovorno vozilo TAM 130, paletni sistem, prodam. ☎ (068)83-373. 3325

KOSILNICO BCS z vozičkom, bencin - petrolej, greben 127 cm, in motorni žagi Stihl 051 elektronik in Alpina 045 prodam. ☎ (068)52-804. 3338 VENTILATOR za sušenje sena, kostonjevo kolje in mlin za žito na kamne prodam. ☎ (068)78-029. 3342 TRAKTOR Steyr, 18 KM, odlično ohranjen, prodam. Smolič, COŽ 9 a, Šentjernej. 3360 TRAKTORSKE klinaste brane in traktorski cirkular, oboje novo, prodam. ☎ (068)59-072. 3363 TRAKTOR MF 165 in BMW 318, letnik 1982, prodam. ☎ (068)75-507. 3371 TRAKTOR Varševski, starejši tip, 18 KM, prodam za 1700 DEM. ☎ (068)22-200. 3394 ODESEVALNE NAPRAVE na vrece prodajamo najceneje v Sloveniji. ☎ (061) 787-608. 3398 TRAKTORSKO PRIKOLICO domače izdelave, 4 t, komat, 24 col in vlečno ključko za samaro prodam. ☎ (068)87-589. 3405 STROJ za sajenje krompirja, molzni stroj Virovotica in avtomatski kavel za urus 360, vse v odličnem stanju, prodam. ☎ (0608)43-264. 3406 GOLDONI, 14 KM, s priključki, kupim ali menjam za TV 418 s priključek, starejši, generalno obnovljen. ☎ (068)45-055, po 16. uri. 3417 MOTORNO ŽAGO Stihl 07 in os, 15 col, za prikolico, prodam. Evgen Šephar, Dol. Suhor 16, Dragatuš. 3421 TRAKTOR IMT 558, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)60-071, zvečer. 3440 TRAKTOR ZETOR 5011, letnik 1982, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (068)44-490. 3445 ŽITNI KOMBAIN Cosmos, 2.20 m, in Consul, 2.70 m, traktor Aicher, 28 KM, frezo D, 14 KM, prodam. ☎ (068)50-110, zvečer. 3446 KMETOVALCI, SERVISERJI! Trgovina Klasje Kranj vam nudi veliko izbiro rezervnih delov za traktorje IMT, Zetor, Univerzal, Torpedo, Tomo Vinković in Ursus. Popravljamo vse tipe traktorjev (generalna popravila motorjev, menjalnikov, hidravlike idr.), tudi na vašem domu. Rezervne dele pošljemo po pošti. Klasje, d.o.o., Cesta na Klanec 9, Kranj, ☎ (064)331-375. 3450

kupim

BREZOVO HLODOVINO kupim. ☎ (068)53-006. 3145 SMREKOVE DESKE, 3 cm, kupim. ☎ (0608)70-231. 3194 SMREKOVE PLOHE, 8 cm, suhe, kupim. ☎ (068)28-287. 3266 TELE, staro 7 do 10 dni, kupim. ☎ (068)49-639. 3312 POČITNIŠKO PRIKOLICO Adria kupim od najboljšega ponudnika. Plačam v gotovini. ☎ (061)12-91-583. 3412

motorna vozila

CITROEN AX Allure, letnik 7/92, rdeč, kot nov, prodam. ☎ (068)26-198. 3080 GOLF JGL D, letnik 1984, registriran do 8/96, bel, lepo ohranjen, prodam za 4200 DEM. ☎ (068)47-397. 3134 ŠKODO FAVORIT LX, letnik 1993, registrirano do 6.4.1996, dobro ohranjeno, rdečo, prodam. ☎ (0608)34-803. 3142 MALO RABLJEN moped APN 6 prodam. ☎ (0608)78-202. 3152 R 4 GTL, 10/88, lepo ohranjen, druga lastnica, in klavirski harmoniko, 48-basno, prodam. ☎ (0608)80-338. 3158 126 P, letnik 1986, prodam. Franc Murgelj, Hrib pri Orehku 16, Stopiče. 3159 ASTRO GL 1.4, letnik 12/93, model 1994, modro, tonirana stekla, prodam. ☎ (061)775-638. 3161 HYUNDAI pony, 1.3 L, letnik 1990, 86.000 km, za 9200 DEM in jadrarno padalo Hauk prodam. ☎ (0608)81-009. 3162 GOLF 1.3 bencinar, letnik 1981, rumen, prodam. ☎ (0608)62-725. 3172 R 18 TLL, letnik 1/84, bel, ohranjen, v odličnem stanju, ugodno prodam. ☎ (0608)32-414. 3174 ŠKODO FAVORIT 135 L, letnik 1991, večjo količino hlevskega gnoja ter tri vrste žganja ugodno prodam. ☎ (068)65-699. 3178 R 5 CAMPUS, letnik 1991, 53.000 km, kovinsko zelen, 5V, garažiran, prodam. ☎ (068)44-376. 3182 OPEL KADETT 1.3 e, KAT, letnik 1986, rdeč, veliko dodatne opreme, registriran do maja, prodam ali menjam. Tone Mrak, Vel. Brusnice 46. 3187

Zavarovalnica Triglav, d.d. — Območna enota Novo mesto objavlja

NATEČAJ ZA IZBOR NAJSTAREJŠE ZAVAROVALNE POLICE NA PODROČJU DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN KOČEVJA

POGOJI NATEČAJA

- Veljajo vse zavarovalne police katerekoli zavarovalnice za zavarovanje objekta na področju Dolenjske, Bele krajine in Kočevja, oz. občana s stalnim prebivališčem na Dolenjskem, v Beli krajini ali Kočevju z datumom pred letom 1971, torej starejše od 25 let. Velja datum sklenitve zavarovanja oz. izdaje ponudbe za življenjsko zavarovanje.
- Na natečaju ne morejo sodelovati zavarovalne police, ki so v lasti muzejev in arhivov.
- Zavarovalne police sprejemamo od 21. 3. 1996 do 30. 9. 1996 na naših predstavništvih, torej v Kočevju, Metliki, Črnomlju in Trebnjem ter na sedežu enote v Novem mestu v času uradnih ur.
- Vsak občan, ki bo prinesel zavarovalno polico v skladu s pogoji natečaja, prejme priložnostno skromno darilo.
- Za 3 najstarejše zavarovalne police bodo podeljene nagrade:

1. nagrada 50.000 SIT
2. nagrada 40.000 SIT
3. nagrada 30.000 SIT

Nagrade bodo vnovčljive kot vrednostni bon za plačilo zavarovalne premije.

Izbor bo opravila 3-članska strokovna komisija do 30. 10. 1996.

Direktor Boris Šepetavc

50 LET zavarovalstva

zavarovalnica triglav območna enota novo mesto

R 4 GTL, letnik 1990, registriran do 2/97, rdeč, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)61-057. 3188 Z 101 GTL 55, letnik 1986, oranžno, ohranjeno, prodam. ☎ (068)65-066. GOLF, letnik 1985, original nemški, registracija do 3/97, prodam. ☎ (068) 27-177. CIMOS AX i Caban, nov, neregistriran, prodam za 15.000 DEM, lahko tudi na obroke. ☎ (068)323-312. 3193 126 P, letnik 1987, registriran do 11/96, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)26-113. 3203 OPEL KADETT 1.6 S, kovinsko moder, prvi lastnik, garažiran, ugodno prodam. ☎ (061)13-26-025. 3204 OPEL VECTRO 2.0 i GL, letnik 1991, servo, strešno okno, centralno zaklepanje, radio, kratka izvedba, prodam za 16.500 DEM. ☎ (061)712-367. 3208 KADETT 1.3 S solza, letnik 7/87, kovinsko zelen, 5V, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)52-246. 3209 LADO NIVO 1600, letnik 1992, registrirano do 12/96, prevoženih 31.000 km, prodam. ☎ (0608)68-347. 3215 R 4 GTL, letnik 1985, za 1600 DEM in R 4 GTL, letnik 1984, neregistriran, obnovljen, za 1100 DEM prodam. Andrej Lukšič, Igljenik 1, Novo mesto. 3217 R 5 CAMPUS, letnik 1990, prevoženih 65.000 km, registriran za celo leto, črne barve, tonirana stekla, prodam. ☎ (068) 22-864. 3218 JUGO KORAL 55, letnik 1991, prva barva, prodam za 4500 DEM. ☎ (068)73-766. 3221 R 19, letnik 1993, 35.000 km, prodam za 17.500 DEM. ☎ (068)23-004. 3224 R 4 GTL, letnik 1987, registriran do 11/96, rdeč, prodam. ☎ (068)52-289. 3225 JUGO KORAL 55, letnik 1988, registriran do 17.8.1996, prevoženih 80.000 km, prodam. ☎ (068)85-618. 3226 JUGO 45, letnik 1986, prodam, kupim pa pajka Sip 330. ☎ (068)24-069. 3227 126 P, letnik 1987, registriran do 29.4.1996, prodam. Janez Bukovec, Petane 8, Novo mesto. 3228 GOLF JX D, letnik 1985, prodam za 550 DEM. ☎ (068)27-434. 3229 Z 128, letnik 1983, registrirano do 8/96, prodam. ☎ (068)57-275. 3231 GOLF D, letnik 9/84, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)32-482. 3234 UNO 60, letnik 1986, črn, 5V, registriran do 11/96, prodam. ☎ (068)323-765 ali (0609)616-360. 3239 RENAULT R4 GTL, letnik 1986, registracija do 3/97, prodam. ☎ (068) 27-177. 3240 FORD FIESTO 1.1 ghia, letnik 1978, 145.000 km, registriran do 9/96, ohranjen in 4 lita platišča z gumami za 3500 DEM prodam. ☎ (068)41-132. 3240 GOLF JGL D, letnik 1984, registriran do 3/97, prodam. ☎ (068)42-372. 3243 LADO NIVO 1600 L, staro 2 leti, prodam. ☎ (068)73-451, popoldan, (0609) 619-625. 3244 JUGO GVL KORAL, letnik 1988, prodam. ☎ (068)78-022. 3253 Z 101, letnik 1987, registrirano do konca leta, prodam. ☎ (0608)87-290. 3260 RABLJENI IN NOVI rezervni deli po ugodnih cenah za vse vrste avtomobilov. ☎ (068) 27-177.

R 5 CAMPUS, letnik 1989, 77.000 km zelen, 3V, registriran do 26.4.1996, prodam za 6600 DEM. ☎ (068)84-485. 3261 JUGO 55, letnik 1988, registriran julija, prodam za 2500 DEM. ☎ (068) 73-964. 3262 MITSUBISHI lancer 1.5 GLX i, letnik 1991, 76.000 km, registriran do 2/97, oprema, prodam. ☎ (0608)61-171. 3263 126 P, letnik 1988, prevoženih 55.000 km, olivno zelen, prodam. ☎ (068)73-320. 3264 MOPED tribrazinec, starejši letnik prodam za 500 DEM. ☎ (0608)33-655. 3265 FORD ESCORT CLX 1.8 D, caravanski rdeč, letnik 1991, 90.000 km, garažiran, dobro ohranjen, registriran do 9/96, visna knjižica, dodatna oprema (radio, strešno okno, zatemnjena stekla), prvi lastnik, prodam za 16.000 DEM. ☎ (068)60-404 ali 28-035. 3266 ŠKODO 105 L, letnik 1987, registrirano do 8/96, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)65-142 ali na naslov: Bušinec 7, Dolenjske Toplice. 3267 GOLF GTI 16 V, letnik 1990, rdeč, prodam. ☎ (0609)627-464, dopoldan. 3268 Z 128, letnik 1987/88, registrirano 1/97 in R 18, letnik 1985, registriran 3/97, prodam. ☎ (068)52-234. 3269 JUGO 45, letnik 1987, lepo ohranjen, svetlo moder, registriran do 8/96, prodam za 1750 DEM. ☎ (068)81-544. 3270 KADETT 1.3 S, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)87-543. 3271 HYUNDAI PONY 1.5 GLS, letnik 1990, registriran do 2/97, prodam. ☎ (068)89-192. 3272 R 19 GT5 Chamade, letnik 5/90, rdeč, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)44-771. 3273 FORD FIESTA 1.4, 5V, registriran 6/96, letnik 1991, bordo rdeče barve, 68.000 km, prodam. ☎ (068)58-402. 3274 R 21 1.8, veliko dodatne opreme, letnik 1992, 70.000 km, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)65-194. 3275 TOVORNI AVTO Z 83-10, nosilnost 4700 kg, kasonar, dolžine 5 m, s ceramiki letnik 1985, prodam. ☎ (068)24-286. 3276 FIAT 750, letnik 1985, registriran, prodam za 600 DEM. ☎ (068)341-500. 3277 R 4 GTL, registriran do 5/96, prodam. ☎ (068)49-639. 3278 GOLF 1.1, letnik 1978, prodam. ☎ (068)42-956. 3279 MOTOKROS HONDA CR 250 R, letnik 1995, prodam. ☎ (061)666-456. 3280 R 4 GTL, letnik 1991, prodam. ☎ (068)78-177. 3281 GOLF CADY, letnik 1987, in jugo 45 letnik 1991, prodam. ☎ (068)27-412. 3282 JUGO KORAL, letnik 1988, moder, dobrem stanju, 66.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)50-056. 3283 R 5, star 3 leta, rdeč, 3V, prodam za menjam za jugo 55, letnik 1990, ohranjen, Vidic, Šegova 11, Novo mesto. 3284 AX CABAN D, letnik 1992, kovinsko siv, prevoženih 48.000 km, prodam. ☎ (068)25-538. 3285 JUGO 45, letnik 1989, v dobrem stanju, registriran do 2/97, prodam za 2600 DEM. ☎ (068)25-585.

Smeh na prepihu

V anekdotah in prigodah je Jože Dular je s pisateljsko veččino otel pozabi prenekatero zanimivo, duhovito, šaljivo podrobnost iz življenja znanih pa tudi brezimnih ljudi z obeh strani Gorjancev, na pobudo Dolenjskega lista, kjer je bilo objavljenih domala tristo zapisov, pa je Dular izbral blizu 250 anek-

dot in prigod, jih povezal v zakroženo celoto — in tako je nastala lično opremljena, 114 strani debela knjiga z naslovom **Smeh na prepihu**. Knjiga stane 1.900 tolarjev, do nje pa ni moč priti le v knjigarni, ampak tudi s spodnjo naročilnico (pošljite jo na Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto), s katero vam priznamo 10 odst. popusta oz. je cena knjige le 1.710 tolarjev.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige Jožeta Dularja Smeh na prepihu po ceni 1.710 tolarjev za izvod.

Knjigo mi pošljite s poštnim povzjetem na naslov:

Ime in priimek: _____

Kraj, ulica, hišna številka in pošta: _____

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovešek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar. IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 1. polletje 4.680 tolarjev, za upokojene 4.212 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta te vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo s prvo številko v mesecu. OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 2.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 4.800 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 2.800 tolarjev. Za nenaročnike mali oglas do deset besed 1.600 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.400 tolarjev. ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasni in zahvale 324-006; telefaks (068)322-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov. Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Naročilnica za brezplačni mali oglas v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat na mesec)

v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)

Ime in priimek: _____

Ulica in kraj: _____

Pošta: _____

Naročniška številka: _____

Datum: _____

Podpis: _____

AGTL, letnik 1981, zelo ugodno prodam. ☎ (0608)41-148. 3345
GOLF, letnik 1986 prodam ali menjam manjše vozilo. ☎ (0608)78-006. 3347
Z 101, letnik 1987, prodam. Franc Kuznik, Vrh pri Pahi 4, Otočec. 3351
PEUGEOT 405 GR LUX, letnik 1993, dodatna oprema in klima, prodam. ☎ (06)22-149. 3353
R 5 CAMPUS, 4V, letnik 12/89, prodam. ☎ (068)89-256, po 16. uri. 3355
R 4 GTL, letnik 1987, prevoženih 6000 km, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)85-704. 3356
Z 128 1.1 GX, letnik 1987 in 126 P, letnik 1988, prodam. ☎ (068)73-148. 3357
BMW 316, letnik 1988, prevoženih 6000 km, siv, ugodno prodam. ☎ (06)341-246. 3358
LADO SAMARO, letnik 1989, prodam. ☎ (068)26-154, po 16. uri. 3361
JUGO KORAL 55, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)65-292. 3365
OPEL KADETT 1.4 S limuzina, letnik 1990, 5V, rdeči in R 5 Campus, letnik 1990, 5V, bel, registriran do 2/97, prodam. ☎ (06)81-385. 3374
JUGO KORAL 55, letnik 1990, registriran do 10/96, prodam. Borse, ☎ (06)42-608. 3375
JUGO 55 GVL KORAL, letnik 1989, registriran do 3/97, dodatno opremljen, ugodno prodam. ☎ (068)73-750. 3377
GOLF JX, letnik 1988, registriran do 10/96, prodam. ☎ (068)65-009. 3378
R 4, letnik 1986 in jugo, letnik 1987, prodam. Vinko Mihelčič, Regrča vas 8, Novo mesto. 3380
R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 9/97, prodam. ☎ (068)87-265, po 16. uri. 3382
VEŠPO PK 50 XR, elektronski vžig, 4000 km, odlično ohranjeno, prodam. ☎ (06)24-713. 3383
GOLF JX B, letnik 10/87, prodam. Diževa 13, Novo mesto. 3385
GOLF JX D, letnik 1988, prodam. ☎ (06)325-201. 3386
R 4 GTL, letnik 12/86, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)22-308, zvečer. 3392
KARAMBOLIRANO škodo favorit, letnik 1991, poceni prodam. ☎ (068)23-201. 3388
R 4 GTL, letnik 1991 in GTL 1985, kot nov, ter R 5 Campus, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ (068)323-824. 3389
R 4 GTL, letnik 1987, 90.000 km, rdeči, registriran do 3.1.1997, prodam. ☎ (068)29-292. 3392
AX CABAN D, letnik 1992, sive kovinske barve, prevoženih 34.000 km, registriran do junija, prodam. ☎ (0609)637-568. 3393
JUGO 45 koral, letnik 1990, 50.000 km, odlično ohranjen, registriran do 5/96, prodam. ☎ (068)49-525. 3395
R 18, letnik 1987, registriran do 7/96, prodam ali menjam za drugo vozilo. 3397
LADO SAMARO 1500 S, 5V, letnik 1994, prodam. ☎ (0608)87-401 ali (0608)218. 3399
GOLF, letnik 1980, registriran do 1996, prodam za 1800 DEM. ☎ (068)81-3403. 3403
R 4 GTL, letnik 1991, registriran do 1997, krem barve, 60.000 km, tretji lastnik, prodam za 4700 DEM. ☎ (068)324-3407. 3407
Z 126 P, letnik 1987, prodam. ☎ (06)324-582. 3409
R 5 FIVE, letnik 1994 in opel vectro, letnik 1989, prodam. ☎ (068)45-279. 3410
JUGO KORAL 45, letnik 1990, z veliko dodatne opreme prodam. ☎ (0608)89-3414. 3414
LADO SAMARO 1300, letnik 1993, registriran do 3/97, 5V, sive kovinske barve, zelo lepo ohranjeno, garazirano, prvi lastnik, prodam. ☎ (0608)75-144. 3416
AX 11 TRE, letnik 1988, srebrne barve, ohranjen, dobro ohranjen, druga lastnik, prodam. ☎ (0608)70-434. 3418
PEUGEOT 309 GL profil, letnik 1989, registriran do 10/96, prodam. ☎ (068)57-3422. 3422
R 4 GTL, letnik 1990, prevoženih 6000 km, registriran za celo leto, ugodno prodam. ☎ (0608)43-313. 3424
VISO 11 RE, letnik 11/85, registriran do 11/96, ugodno prodam. ☎ (0608)81-101. 3425
VW 1300, nemški, letnik 1968, registriran do 1.6.1996, prodam. ☎ (068)42-416. 3430
MOTOR APN 6 in šivalni stroj Bagat, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (0608)468. 3434
Z 128 skala 55, letnik 1988, prodam. ☎ (06)52-960, po 15. uri. 3435
R 5 CAMPUS, letnik 11/93, registriran do 15.11.1996, 5V, dobro ohranjen, prodam. Trdinova pot 27, Gabrje, Brusnice. 3435
Z 101, letnik 1976, registriran do 1996, prodam. ☎ (068)65-617. 3442
GOLF JX D, letnik 1988/89, temno zelen, prodam. ☎ (068)49-593. 3443

obvestila

ASFALTIRANJE - tlakovanje dvorišč in parkirišč opravljamo. Asfaltbeton, d. o. o., ☎ (061)129-12-66, (061)129-12-58 ali (0609)628-260. 2483
SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Miod Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 2989

NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Župančič, Ostovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Cepin, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-578 in Anita Janežič, Slepšek 9, Mokoronog, ☎ (068)49-567. 3126
ZIDAR s.p. izvaja vsa gradbena dela, ureja dvorišča, tlakuje in izvaja kanalizacijo ter drenažo okoli objektov. Anton Kobek s.p., Bergantova 15, Medvode, ☎ (061)614-221, od 18. ure dalje vsak dan. 3130
SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, bele, rjave in grabeste, in za purane. Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Studenc, ☎ (0608)89-038 ali (0608)89-311. 3150
PIŠČANCE, bele, rjave in grabeste, večje in enodnevnice, prodajamo. Perutinarstvo Humek, ☎ (068)324-496 ali 67-108. 3263
SERVIS in čiščenje plinskih štedilnikov in bojlerjev ter prikolpe opravljamo. Plin servis Kraševac, ☎ (068)27-425. 3278
PIŠČANCI, kilogramski, ter 12 tedenske grabeste jarkice prodajamo vsak dan. Kuželj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 3293
BELI PURANI, stari 6 tednov, bodo v prodaji od 20. aprila dalje. Sprejemamo naročila! Kuželj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 3310
JARKICE, rjave in grabeste nesnice ter bele piščance za pitanje, cepljene, prodajamo vsak dan. Ramovš, Šentrupert, ☎ (068)40-189. 3335
BELE PIŠČANCE, težke 1,0 do 1,5 kg, prodajamo po 280 SIT/kg. Alojz Vrtačič, Pristavica 1, Šentjernej, ☎ (068)81-519. 3393

posest

ZIDANICO POD TRŠKO GORO, prodam. ☎ (061)557-259.
NJVIO v Meniški vasi prodam. ☎ (068)24-797. 3168
VINOGRAD v Velikem Trnu pri Krškem prodam. ☎ (0608)89-039. 3135
MESAN GOZD prodam. ☎ (068)73-348, od 8. do 19. ure in (068)22-950 ostali čas. 3136
OPUŠČEN VINOGRAD prodam. Rozalija Udovc, Črmošnjice 36, Novo mesto. 3146
NA DOBAH pri Kostanjevici prodam ali menjam za stanovanje zaidljivo parcelo, 2000 m². Na parceli je starejša hiša z vodo. ☎ (0608)21-310. 3151
VIKEND BRUNARICO s 16 ari zemlje v Dolžu-Kančen Dol, k. o. Cerovec, na lepem kraju, in gozd, 1,5 ha, pod Vahto, k. o. Vinja vas, prodam. Marjana Štojs, Breg 23, Novo mesto. 3156
VIKEND z vinogradom, asfalt, vodo, vod in telefon ter gozd, 66 a, v Gradiščku nad Šutno prodam. ☎ (061)341-930. 3163
ZIDANICO z 800 cepljenkami v Grčevju prodam. ☎ (068)73-051. 3166
STARO HIŠO, primerno za vikend ali stanovanje, v okolici Trebnjega prodam. ☎ (068)46-668. 3189
PARCELO za vikend ali starejši objekt na lepi lokaciji v okolici Novega mesta kupim. ☎ (068)325-238, do 18. ure. 3205
VINOGRAD na sončni, ravni legi v Kostanjevici, oddam v najem, lahko za več let. ☎ (0608)87-341. 3205
VINOGRAD nad Kostanjevico, cca 700 šlahntih rič, oddam v brezplačni najem ali poceni prodam. ☎ (0608)87-583. 3206
VINOGRAD nad Stražo pri Novem mestu, asfalt, lep razgled, ugodno prodam. ☎ (068)22-744, po 15. uri. 3237
V BELI CERKVI prodam ali dam v najem 1 ha njive za 8000 DEM ali menjam za tractor. ☎ (068)42-527. 3250
NJVIO na relaciji Geršiči - Krivoglavice prodam. ☎ (068)52-817, zvečer. 3256
NA GORI pri Krškem prodam njivo, 27 a. ☎ (0608)65-274. 3279
20 A ZEMLJE - sadovnjak in njiva, 6 km iz Novega mesta, prodam. ☎ (068)22-249. 3294

CELOTNO KMETIJO v Radni vasi, lokacija primerna za gospodarsko dejavnost, vsi priključki, prodam za 89.000 DEM. ☎ (061)347-530. 3295
VINOGRAD z zidanico in vrtom na Ljubnu in dva fotelja, raztegljiva v posteljo, prodam. ☎ (068)23-935. 3309
VINOGRAD v Dol. Straži damo v najem. ☎ (068)83-283. 3334
10 A NJIVE na Ruperčevrhu pri Stranjski vasi oddam v najem ali damo v odkup. ☎ (068)27-455. 3336
V MALEM LIPOVCU pri Dvoru prodam 2 parceli, cca 25 a, elektrika in asfalt do parcele. ☎ (068)87-565. 3337
PARCELI v Blatniku pri Črnomlju (gradbeno in gozd) prodam. ☎ (061)302-018, vsak delovnik po 14. uri. 3362
DVOSTANOVANSKO HIŠO z veliko garažo, primerno za manjšo dejavnost, parcela 1100 m², v Črnomlju prodam. ☎ (068)52-173. 3364
VINOGRAD v Malem Lipovcu, 7 km od Žužemberka, 9.20 a, na sončni legi, do parcele asfalt in elektrika, zelo ugodno prodam. ☎ (068)87-537. 3384
NA RADOVICI prodam zidanico in vinograd za 15.000 DEM. Jože Rauh, Bojanja vas 32, Metlika, zvečer. 3428
LESNO gospodarsko poslojje, 8 x 10 m, in nove bakrene žebrove, 32 tekočih metrov, prodam. Marija Grbec, Lazec 226, Draga. 3432

prodam

KROMPIR za nadaljnje sajenje dezire, lanske uvoze, prodam. Kupec, Krasinec 28, ☎ (068)57-260. 3132
MLADIČE DOBERMANE ugodno prodam. ☎ (0608)75-307. 3133
HRASTOV senik prodam. ☎ (068)78-429. 3137
KROMPIR za sajenje sante, frizija, romana in primura, prodam. Fajdiga, Temenica 4, Šentvid pri Stični, ☎ (061)785-071. 3138
BIKA SIMENTALCA, 365 kg, 440 kg, prodam ali menjam za telice simentalke in motorno žago Tomos 650 prodam. ☎ (0608)82-315. 3139
120-BASNO harmoniko Melodija, nerabljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)34-803, zvečer. 3141
AVTORADIO PHILIPS DC 102, še v garanciji, prodam za 110 DEM. ☎ (068)81-686. 3143
FRAJTONARICO, svetlo obliše, malo rabljeno, duri c, f, b, es, prodam. ☎ (068)20-404, zvečer. 3147
KROMPIR, primeren za nadaljnje sajenje sorte sante, romana, fijana, jedilni krompir, prodam. Lampret, Gatina 23, Grosuplje, ☎ (061)771-413. 3154
KROMPIR sante prodam po 40 SIT. ☎ (0608)80-532. 3155
BARVNI TELEVIZOR Samsung in hi-fi z omarico, staro leto in pol, prodam. ☎ (068)341-184, od 8. do 12. ure. 3160
KAKOVOSTNO rdeči in belo vino ter 500 l šmarnice prodam. ☎ (068)73-613. 3170
KOZLIČKA, starega leta in pol, prodam. ☎ (0608)78-332. 3165
OTROŠKI CHICCO in športni voziček, hjoico in stolček za hranjenje dojenčka prodam. ☎ (068)44-440. 3167
NEMŠKE OVCARJE, mladiče, stare 8 tednov, čistokrvne, brez rodovnika, odličnih staršev, prodam. Stanza Kukovič, Mali Kamen 47, Senovo. 3168
PRAŠIČE, težke 100 kg, prodam. Bajc, Ardo 10, Raka, ☎ (0608)75-024. 3169
10 M3 suhih bukovih drv prodam. ☎ (068)57-712, zvečer. 3170
SKEDENJ-pod, 12 x 8 m, ugodno prodam. ☎ (068)64-138. 3171
DVE CISTERNI za kurilno olje, skupaj 3200 l, kompletno opremljeni z vsemi priključki, stari 6 let, prodam 25 odstotkov ceneje od nove zaradi prehoda na plin. ☎ (068)67-324. 3173
KLOP, dolžine 2 m, narejeno iz liteželnih nog in letev, debeline 4 cm, težko 40 kg, v baročnem stilu, prodam. ☎ (068)52-645. 3176
SENO, cca 4 t, kakovostno, ugodno prodam. ☎ (061)851-321. 3183
GUMI VOZ, 15 col, dobro ohranjen, za 350 DEM in športno kolo za 100 DEM prodam. ☎ (068)45-193. 3184
INVALIDSKA VOZIČKA na električen pogon in navadnega, oba skoraj nova, prodam po polovični ceni. ☎ (068)47-522. 3184
SMUČELAN, 160 cm, smučarske čevlje št. 41 ter vezi Marker, vse v kompletu prodam. ☎ (068)52-252. 3192
TELICO SIMENTALCO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (0608)78-058. 3195
VLEČNO KLJUKO, deljivo, z A-testom, za Citroen, ugodno prodam. ☎ (068)20-360, zvečer. 3198
HIDROFOR z enofaznim motorjem in bojler, 10 l prodam. ☎ (068)24-068. 3198
INDUSTRIJSKI šivalni stroj, dvoigelniki -iberdek-Union Special in industrijski overlock Tekstina, enoigelniki, prodam. ☎ (068)52-984. 3207

ŽAGANO kostanjevo kolje, gajbice, hlevski gnoj in traktorski drobilce koruze prodam. ☎ (068)78-417. 3211
KOMBINIRAN otroški voziček znamke Inglesina ugodno prodam. ☎ (068)23-052. 3212
KVALITETNO belo in rdeče vino prodam. ☎ (068)25-426. 3216
TELICO SIVKO, brejo 9 mesecev, ugodno prodam. Janec Kek, Luža 2, Dobrnič, ☎ (068)40-790. 3219
VEČ plemenskih telic, črno-belih in rdeče-belih, prodam ali menjam za bika. ☎ (068)76-527. 3223
KRAVO SIVKO, brejo 7 mesecev, s četrtim teletom, prodam. ☎ (068)41-133. 3223
KRAVO za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. Jože Juršič, Igljen 3, Novo mesto, ☎ (068)89-231. 3232
30 KG rdečega in rumenega čebulčka prodam po 250 SIT. ☎ (061)785-162, do 18. ure. 3233
GAJBE ugodno prodam. ☎ (068)45-663. 3235
BREJO KRAVO, staro 6 let, prodam. ☎ (068)85-778. 3236
JEDILNI KROMPIR ter Z 750 po delih prodam. ☎ (068)21-715. 3241
KOMBINIRANO PEČ Stadler, 40.000 Kcal in gorilnik, oboje v brezhibnem stanju za 30.000 SIT in usnjeno sedežno garnituro prodam. ☎ (068)26-370. 3245
5 PUJSKOV, starih 9 tednov, prodam. ☎ (068)81-546. 3246
KLJUČAVNIČARJI! Prodam nov stroj za razrez kovinskih profilov. ☎ (068)67-406, po 16. uri. 3247
PLEMENSKE janjce prodam. ☎ (068)52-970. 3248
VEČJO KOLIČINO cvička in domače hruskovo žganje prodam. ☎ (0608)87-611. 3251
ODOJKE, težke 20 do 25 kg, prodam. ☎ (0608)87-843, Silvo Gorisček, Dobe 13, Kostanjevica. 3255
OBDELANO kostanjevo kolje, semenski krompir in trosilec hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)78-086. 3259
NAVEZE za v hlev, dobro ohranjene, prodam. ☎ (068)76-381. 3261
PRALNI STROJ Candy 133, rabljen, poceni prodam. ☎ (068)25-909. 3267
SITHESYZER za začetnike prodam. ☎ (068)83-629. 3271
NOVO VIDEOKAMERO Burle, za nadzor, prodam. ☎ (0608)87-330. 3274
5 MESECEV starega jagenjčka prodamo ali zamenjamo za ovco in majhne mešane pudje oddamo. ☎ (068)342-506. 3271
OSEBNI RAČUNALNIK 286, prodam za 200 DEM. ☎ (068)23-585. 3280
LEŠNIKOVE SADIKE (istrski debeli) in 1000 kom. strešne opeke ugodno prodam. ☎ (068)28-485. 3280
KRMO prodam ali menjam za hlevski gnoj. ☎ (068)49-306, po 15. uri. 3282
DVE namizni tračni žagi s trifaznim motorjem, 1,5 KW, prodam. ☎ (068)323-789 ali 322-654. 3284
KOLJE za vinograd, dolgo 2 do 3 m, dober cviček, sadjevec, silvokvo in letno kabino za traktor ferguson prodam. ☎ (0608)78-080. 3287
DVE OVCI s tremi mladiči prodam. ☎ (068)59-086. 3292
ŽENSKO maturantsko obleko št. 38-40 prodam. ☎ (068)21-792. 3299
MLADO KRAVO sivega za zakol in kostanjevo kolje za vinograd prodam. ☎ (068)78-526. 3313
BIKA, težkega 500 kg, po četrtinah prodam. ☎ (068)81-774. 3318
KROMPIR za sajenje, sante, jerla, fiana in agria, prodam. Franc Grabnar, Grm 2, Šentvid pri Stični, ☎ (061)785-146. 3320
SVINJSKO KRMO (krompir, peso, kolerabo) in jedilni krompir prodam. ☎ (068)324-451. 3322
KRAVE simentalke prodam. ☎ (068)68-561. 3327
ŽELEZNI VOZ z lojtrcami in žrdjo, legnarje in sode za okras pri zidanici ali vikendu prodam. ☎ (068)27-977. 3328
HAFLINGERJA, starega leta in pol, ter hlevski gnoj prodam. ☎ (068)27-154. 3329
OKNO JELOVICA, novo, trojno zastekljeno, z žaluzijo, dimenzije 120 x 140, prodam 10 € ceneje. ☎ (068)48-542, zvečer. 3330
300 L kvalitetne šmarnice prodamo. ☎ (068)44-166. 3331
KROMPIR za nadaljnje sajenje jerla, romana, sante in fiana, prodam. Jože Trontelj, Vrhpolje 5, Ivančna Gorica, ☎ (061)777-195. 3339
TRIVRSTNO diatonično harmoniko domače izdelave Klepej ugodno prodam. Ivan Jurak, Dol. Kamence 69, Novo mesto, ☎ (068)24-163. 3343
14 DNI staro teličko frizijko prodam. ☎ (068)44-383. 3344
ŽAGO za obrezovanje ostrejša in mlado kravo za zakol prodam ali menjam za plemensko. ☎ (068)82-597. 3346
VEČJO KOLIČINO jedilnega krompirja prodam. ☎ (068)45-144. 3348
VLEČNO KLJUKO za R 5, snemljivo, malo rabljeno, prodam za 10.000 SIT. ☎ (068)51-502, popoldan. 3349
BREJO KOBILO prodam. ☎ (068)76-056. 3350
KRAVO za zakol in 6 m suhih bukovih drv prodam. ☎ (068)49-658. 3354

KROMPIR za nadaljnje sajenje, dezire in fijana, prodam. ☎ (064)401-450. 3359
OVERLOCKE Pfaff in Singer, nove, ugodno prodam, tudi na obroke, in dostavim na dom. ☎ (064)215-650. 3366
KRAVO in belo vino šmarnico prodam. ☎ (068)89-513. 3368
OMARE za dnevno sobo, tv muziko, zakonsko posteljo in psiho ugodno prodam. ☎ (068)51-423. 3369
DVOREDNI pletilni stroj Brothers z veliko dodatkom prodam. Martina Primc, Gradiška 9, Straža, ☎ (068)83-396 ali (061)575-395. 3372
BIKCA, 180 kg, in koruzo prodam. ☎ (068)42-298. 3376
SEMENSKI in jedilni krompir fiana, frizija, sante, dezire in kenebec prodam. ☎ (068)65-680. 3379
TELICO SIVKO, staro 12 tednov, in hlevski gnoj prodam. ☎ (068)65-406. 3379
MOTORNO ŽAGO Dolmar 120 SI, nerabljeno, prodam za 70.000 SIT, Šmihel 41, ☎ (068)26-179. 3391
SEMENSKI in jedilni krompir, rdeči in beli, prodam. ☎ (068)45-125. 3401
PUJSKE, težke 20 do 50 kg, ugodno prodam. ☎ (068)81-453. 3402
STROJ za izdelavo vrtnih mrež ugodno prodam. Kapaciteta 20 m² na uro v večjih dimenzijah. ☎ (0609)621-514. 3402
OCVIRKE, mast in žganje prodam. ☎ (068)81-867. 3408
TELICO SIVKO, brejo 5 mesecev, prodam. ☎ (0608)80-477. 3413
ZAMRZOVALNO SKINJO Gorenje 110-litrov, prodam. ☎ (068)323-507. 3419
TELICO SIVKO, brejo 5 mesecev, težko 450 kg, in smrekove deske poceni prodam. ☎ (0608)84-403. 3415
SEMENSKI KROMPIR jerla, prva množitev, prodam. ☎ (0608)43-143. 3419
KRAVO, brejo 7 mesecev, prodam. ☎ (068)46-620. 3420
TRI KOZE in kozla, dva hrastova soda, 1200 in 900 l, prodam. ☎ (068)68-079. 3423
HOBEL STROJ, poravnalka 50 cm in cirkular, železna, domače izdelave, lepo narejeno, prodam za 1000 DEM. Ivan Knez, Laze 6, Boštanj. 3426
STAR šivalni stroj Singer prodam. Milan Štigl, Prvomajska 25, Sevnica. 3427
MALO RABLJEN vzdiljni štedilnik, izdelan iz nerjavečega materiala, izdelava Hočevar Mokronog, prodam. ☎ (068)81-435. 3431
GLOBINSKI sesalec Hyla, malo rabljen, prodam. ☎ (068)73-132. 3433
OTROŠKO POSTELJICO, jogi, stajico, otroško kolo za starost 2 leti ugodno prodam. ☎ (068)52-375. 3436
100 LITROV kvalitetnega sadjevca in silvovke prodam po 600 SIT. Jože Rozman, Rdeči Kal 28, Dobrnič. 3437
JANJČKE za zakol prodam. ☎ (061)804-094. 3444
KRAVO in prašiča za zakol prodam. Mali, Šmihel 42, ☎ (068)21-066. 3449
PEČ za etžno centralno prodam. ☎ (068)24-174. 3452
ELEKTRIČNE OMARICE, zunanje in notranje, kompletno opremljene, ugodno prodam. ☎ (061)751-432. 3453

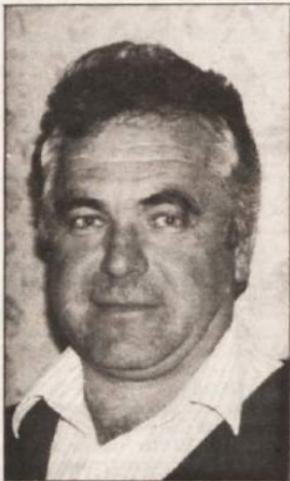
razno

V CENTRU Novega mesta oddamo več prostorov za različne dejavnosti. ☎ (068)341-948. 2806
LADIJSKI POD, opaž, bruna ter balkonske ograje ugodno posredujemo. ☎ (0608)70-343. 3153
VIDEOTEKO v obratovanju, cca 600 slovensko podnaslovljenih filmov, z vso potrebno dokumentacijo in opremo, prodam ali menjam. Odkup inventarja! Resni interesi ☎ (061)322-509, dopoldan. 3202
PEČARSKO - KERAMIČARSKA DELA opravljamo. Garancija za opravljeno delo! ☎ (0609)630-883. 3455
POTREBUJETE varstvo za vašega otroka na večjem domu v večernih urah? ☎ (068)73-003, po 20. uri. 3196
OTROKE, stare leto do dve, vzamem v varstvo. ☎ (068)321-301. 3199
VEČ poslovnih prostorov na Glavnem in Novem trgu v Novem mestu oddamo. ☎ (068)324-080, dopoldan, (0609)616-612. 3202
INVALIDKA na vozičku iščem družino ali samsko žensko za vso oskrbo na svojem ali mojem domu. Plačilo do 80.000 in še druge nagrade. Šifra: »SAMO ISKRE-NOST«. 3210
OPRAVLJAM prevoze in selitve s pokritim kamionom (do 2 t). Pomagam pri nakladanju in razkladanju. ☎ (068)42-534. 3213
PROSTOR, 80 m², primeren za skladišče, oddam v najem, prodam pa večjo količino sena. Alojz Belc, Čadraže 12, Šentjernej. 3220
INŠTRUKCIJE in pripravo za maturo iz angleščine in kemije nudim. ☎ (068)22-106, po 15. uri. 3352
PROSTOR, 100 m², v okolici Novega mesta oddam. ☎ (068)24-867 ali 21-086. 3352
ZA POSLOVNI prostor ali mirno obrt oddam stanovanje, 45 m², v Novem mestu, Koštialova 42, ☎ (068)321-539, Žužak. 3390

službo dobi

ZA PRIDNE dober zaslužek! Zaželjene ženske predstavnice. Če imate čas in avto, pokličite na ☎ (066)272-111, dopoldan ali (066)74-163, popoldan! 2819
V BIFEJU v Trebnjem zaposlimo dekle. Možnost stanovanja. ☎ (068)27-762. 3144
SPOSOBNIM in delovnim ljudem nudimo samostojno delo brez vlaganja in tveganja. ☎ (064)51-621. 3157
KV MIZARJA ter priučenega in navadnega delavca v mizarski stroki zaposlim. ☎ (068)42-182. 3179
ZIDARJA takoj zaposlim. ☎ (068)341-916. 3254
DEKLE in fanta, lahko pripravnik, redno zaposlim v okrepevalnici. ☎ (068)75-171 ali 65-194, doma. 3258
ZA NEDOLOČEN ČAS takoj zaposlimo parketarja ali delavca za priučetev. ☎ (068)323-296, od 7. do 15. ure. 3289
KV KLJUČAVNIČARJA s prakso zaposlim. JO-PO, ključavničarstvo, Jurka vas 24, Straža. 3303
ENO OSEBO honorarno zaposlim. ☎ (0608)32-844, od petka dalje. 3305
PICERLIJA v Novem mestu zaposli kuharico ali natakarico.

Martin Plut

je, da ni imel večje prometne nesreče, čeprav je z avtobusom prevozil več kot poldrugi milijon kilometrov. Da pa je bilo sicer prigrad na cesti, ki je postala njegov drugi dom, veliko, ni potrebno posebej poudarjati. Vendar je vesel, ker ima s potniki v glavnem dobre izkušnje, čeprav se isti ljudje zelo različno obnašajo, če grejo na sindikalni, cerkveni ali borčevski izlet. Odkar je pred leti zbolel na hrbtnici, vozi le še na krajših delavskih in šolskih progah po Beli krajini, torej prevažajo po Beli krajini, torej prevažajo v glavnem podeželski živelj. Z nostalgijo se spominja prvih let, ko je prevažal polne avtobuse, danes pa marsikdaj pelje le po nekaj potnikov. Razume, da marsikdo nima več časa čakati na avtobus ali vlak, a tudi sicer je avtomobilov vse več in - kar je najhujše - vse manj je služb. Včasih je samo iz ene vasi peljal v Črnomelj v službo po nekaj deset delavcev, danes bi jih lahko prešel na prste ene roke. Tudi kmečkih gospodinj, ki so šle nakupovat v večje kraje, ni več, kajti že skoraj vsaka vas ima prodajalno. Tako so v glavnem ostali le dijaki z mesečnimi vozovnicami.

In tako se mu trga srce ob spominih na čase pred desetletjem ali dvema. Tudi solidarnosti je na cesti manj kot nekdanj. "Včasih smo ustavili in povprašali, če je kaj narobe že, če ja avto samo stal ob cesti. Danes pa vsi drivjo mimo," pravi Plut in se ob tem spomni na vse več objestnih voznikov, ki so velikokrat krivi za hude prometne nesreče. Ničkolikokrat je sam pomagal ponesrečenim ljudem, ko je pripeljal mimo ali pa je priskočil na pomoč, ko je bil sicer doma. Njegov delavnik namreč ne pozna ne petka ne svetka, v pripravljenosti mora biti 24 ur na dan. A četudi je rad s svojimi potniki, si po napornem delu za volanom avtobusa najraje najde sprostitve na domači kmetiji ter med čebelami. Slednje mu marsikdaj pomagajo razumeti različno obnašanje ljudi, saj mora biti Martin pri svojem delu nedvomno tudi dober psiholog.

Razlogov za takšno priznanje je več, najpomembnejše pa

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Šola osteoporoze v Dolenjskih Toplicah

Nov regijski center za zdravljenje te bolezni

DOLENJSKE TOPLICE - Od 15. do 17. marca sta Endokrinološka klinika in Osteološko društvo v Zdravilišču Dolenjske Toplice organizirala izobraževanje z naslovo temo Praktični pristop k bolniku z osteoporozo. Te "šole osteoporoze" se je udeležilo 44 zdravnikov splošne prakse in ginekologov iz vse Slovenije, vodila pa jo je predstojnica Endokrinološke klinike prof. dr. Andreja Kocijančič.

Dolenjske Toplice niso naključno izbrali za kraj te šole, kajti to zdravilišče postaja regijsko središče za diagnosticiranje in zdravljenje osteoporoze, in to za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje. V zdravilišču imajo najsodobnejši aparat za merjenje mineralne gostote kosti, ki je osnovna diagnostična preiskava za ugotavljanje osteoporoze. Za sedaj dela osteološka ambulanta v Dolenjskih Toplicah vsak terek in četrtek, sprejemajo pa tako paciente z napotnico osebnega zdravnika ali ginekologa kot tudi samoplačnike.

* Zelo sem se postaral, žena mi odpira le še tista redka pisma iz banke. (Jurič)

NOVA REVILJA "DROBNICA"

LJUBLJANA - Da bi vnovič spodbudili rejo drobnice, to je ovc in koz, ter tako bolje izkoristili nad 300.000 slovenskih mejnih zemljišč, so Biotehniška fakulteta Ljubljana, Kmetijska družba, d.o.o., Veterinarska fakulteta ter zvezi kozjerejskih in ovčerejskih društev ustanovili novo strokovno revijo Drobnica, posvečeno samo tej kmetijski panogi. Odgovorna urednica je Marjana Cvirn, letna naročnina za štiri številke znaša 1.200 tolarjev. Slovenija je v začetku tega stoletja redila še več sto tisoč glav drobnice, zdaj pa skupna čreda komajda presega število 25.000. Za prodajo mesa drobnice so v Evropski skupnosti precejšnje možnosti, skromna pa je tudi domača poraba, ki je kar šestkrat manjša od evropske.

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Prvi avtobus za sobotni izlet (30. marca) v Prekmurje je že poln. Odhod iz novo-meške avtobusne postaje bo ob 6. uri zjutraj, prihod v Novo mesto pa v poznih večernih urah. Prijave za izlet v Prekmurje pa zbiramo še naprej, in če bo dovolj prijaviš za en avtobus, bomo izlet ponovili drugo ali tretjo soboto v aprilu.

Cena izleta za naročnike je 3.700 in za druge 4.700 tolarjev, z možnostjo plačila na dva obroka. V ceno so všteti prevoz, zavarovanje, vodenje, aperitiv in večerja. Prijave za drugi avtobus zbiramo do petka, 5. aprila, na telefonskih številkah 0609/623-116 in 068/342-136.

Na izlet vas torej vabita

MANA
turistična agencija
Kandijska 9
in
DOLENJSKI LIST

MOTOKROS

BREŽICE - AMD Brežice bo v nedeljo, 24. marca, na 1840 m dolgi stezi za motokros v Prilipah pripravilo prvo letošnje dirko za državno prvenstvo v motokrosu. Tekmovanje se bo začelo ob 13.30.

SALAMIADA V AS-U

OTOČEC - V otoškem bistroju AS je bilo v petek, 15. marca, zvečer na moč živahno, saj so ljudje od blizu in daleč prišli na ogled salamiade, ki so jo v tem lokalu pripravili že peto leto zapored. Ocenjevalna komisija, ki jo je vodil priznani kuharski mojster Peter Bevc, ni imela lahkega dela, saj je morala izbirati med dvanajst dokaj enakovrednimi slastnimi izdelki. Po Bevcem mnenju je šlo za salame, ki bi se dobro odrezale na kateremkoli tovrstnem tekmovanju. V AS-u je bila tokrat za kanček boljša od drugih salama Franca Bevca z Otočca, tik za njo pa sta imeli po mnenju komisije izvrsten videz, vonj in okus salami Petra Selaka iz Vinice pri Šmarjeti in Bojana Možeta iz Lok pri Straži.

Trška gora na sliki velikana

Na prireditvi Boš videl, kaj dela Dolen'c se bo vse dogajalo pred 480 površinskih metrov veliko sliko

VINSKA GORA - Slikar samouk Jože Napotnik iz Šmartnega ob Paki ta čas v telovadnici športne dvorane v Vinski gori pri Velenju ustvarja svojo doslej največjo sliko na platnu. Za prireditvi Boš videl, kaj dela Dolen'c slika podoba Trške gore, ki bo ozadje za sceno. Velikost platna je res za Guinnessovo knjigo rekordov: po dolžini 40 metrov in po višini 12 metrov.

Jože Napotnik je najbolj znan med izdelovalci scen v Sloveniji, zato ni čudno, da so ga za tako veliko prireditev, ki bo v soboto, 23. marca, ob 16.30 in 20. uri v Teniškem centru na Otočcu povabili k sodelovanju tudi dolenjski organizatorji.

Najprej je njegova žena Emma v stanovanju sešila 480 kvadratnih metrov kosov belega platna. Soseska je morala pomagati, da skozi okno zvelkalo vso to gram platna, ki je tehtalo več kot 10 kilogramov. Športno dovrani Vinski gori sta lahko najela le čez noč. Razgrnila sta platno iz lotila dela. Barvno fotografijo pogorja vinske gorice Trške gora sta razdelila na 40 kosov in tako naredila tudi s platnom. Če si je pripravil ducat kot metla likih čopičev, več kot 50 kilogramov akrilne barve, servirni vozniček pa je uporabil za prevažanje barv.

SLIKAR NAPOTNIK IN LOJZETOM SLAK - Sredi preteklega tedna nočno slikanje Trške gore ogleda tudi ekipa oddaje Boš videl, kaj dela Dolen'c na čelu z Lojzetom Slakom

J. PAVLIN

Ne le kormorani, tudi labod

Z nedeljske skupščine Ribiške družine Kostanjevica

KOSTANJEVICA - Več kot polovico od 244 članov Ribiške družine se je v nedeljo dopoldan zbralo na rednem letnem zboru. V poročilu predsednika Jožeta Zagorca je bilo čutili zaskrbljenost kostanjeviških ribičev zaradi močne onesnaženosti njihovih voda in ribiške nemoči, da bi kaj spremenili. O tem, kako čista je bila nekoč reka Krka, lahko le še sanjajo. Lani so zaradi odplak iz prašičje farne popolnoma omrtnili potok Senuša. Tako jim ostajata le še Studena in potok Obrh. Slednjega pripravljajo za melioracijske posege, potem bo za ribji živelj neprimeren. V oba potoka so lani vložili 800 potočnih postrvi, v Krko 300 mladice krapa, v ribnik v Karličah pa 1.000 lovnih krapov in 350 kilogramov krapov iz ribniškega pristanca pri Kostanjeviškem gradu. Sneli so, da bodo za naslednje leto letno obdobje za svoj gojitveni potok pripravili potoček Skradinski pri Štuti.

Tako kot drugi ribiči po Dolenjski so tudi oni ugotovili, da veliko škodo povzročajo kormorani, labodi in ribiči krivolovci, proti slednjim se za zdaj labod borijo z načrtno organizirano čuvajsko službo.

Kostanjeviški ribiči so lani ulovili skoraj 3.000 rib v skupni teži približno 2.000 kilogramov. To je precej manj kot v preteklih letih. Seveda morda nekaj manjkajočih kilogramov rib tudi na račun neustreznih evidenc. V ribniku ulovili 473 krapov in zanje odnesli nekaj več kot 200.000 tolarjev. Denarja je ribiška družina pridobila tudi s prodajo 412 dnevnih lovnic. Kljub vsemu so dobro podarili in jim je uspelo na račun obdržati poltretji milijon tolarjev. K temu so prispevali tudi polovitelji, med katerimi je na prvem mestu GP Gradis - projekt Krško. Ob tej priložnosti so kostanjeviški ribiči podelili zabavno listino. Republiško priznanje III. stopnje so prejeli: Milan Meneš, Franc Kržičnik, Jože Zagorac, Ivan Fabjančič, Ivan Kozolek, nez Strel in Karel Kuntarič.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Trgovine s tujimi imeni naj bi bojkotirali - Ena gospa preveč obira župana - V Selih imajo kure za korist - Kako do subvencij? - Odvoz zapuščenih avtomobilov ni urejen

Vreme sicer minule dni ni prav nič kazalo na skorajšnjo pomlad, zato pa delovno bolj razgibani letni čas napoveduje zmanjšano število klicev na našem dežurnem telefonu. Črnomaljška je o upravičenosti Občinskih novic napisala celo pismo, zato smo ji priporočali, naj ga pošlje na uredništvo kot odmev na pisanje v našem časopisu, kar je tudi naredila.

Elitni ples na Dunaju se zdi Frenku iz Novega mesta bolj kot ples konjskih hlapcev, kajti tako se menda obnašamo Slovenci. Pravi, da se naša oblast ne zna postaviti, diplomati ne povejo svetovni javnosti, kaj so pri nas počeli Italijani, podjetniki in obrtniki pa izbirajo za svojo dejavnost tuja imena. Frenk predlaga bojkot takih lokalov in delavnic.

Anton Meglič iz Grobelj v Novem mestu rad sliši kakšno kritiko, vendar sodi, da Novomeška

kronika in Ena gospa le malo prevečkrat obirata novomeškega župana. Zdi se mu pretirano in že neokusno, če zabeležimo prav vsako napako. "Kakršen že je, vendar je naš župan, ki ga je izvolila večina, zato menim, da tako pisanje žali tudi te volilce."

Janez s Sel pri Dolenjskih Toplicah je klical v imenu več vaščanov, ki se jezijo na lastnike lovskih psov, ki tekajo neprijeti po vasi ter preganjajo in davijo kure.

Na državne subvencije za kmetijstvo čaka kmet iz okolice Šentjerneja. V našem časopisu bere o njih, a ne ve, kako se do njih pride. Napotili smo ga na svetovalno službo.

Marija iz Drске se je zelo razveselila fotografije o raztresenih smeteh po tamkajšnjem stanovanjskem naselju. Ker domača vzgoja ne pomaga, predlaga, da bi v šoli uvedli Pet minut za kulturo obnašanja.

Druge vrste smeti pa motijo babico Dragico iz Novega mesta, ki spremlja svojo vnukinjo v vrtec v Bučni vasi. Parkirišče pred vrtcem je že lep čas odpad za odlučeno pločevino, saj na njem stojita zarjavela avtomobila in zapuščen tovornjak, iz katerega izteka nafta. Parkirišče smo si ogledali, ga fotografirali in o njem povprašali še v vrtec Ostržek. Odgovor smo zapisali pod fotografijo.

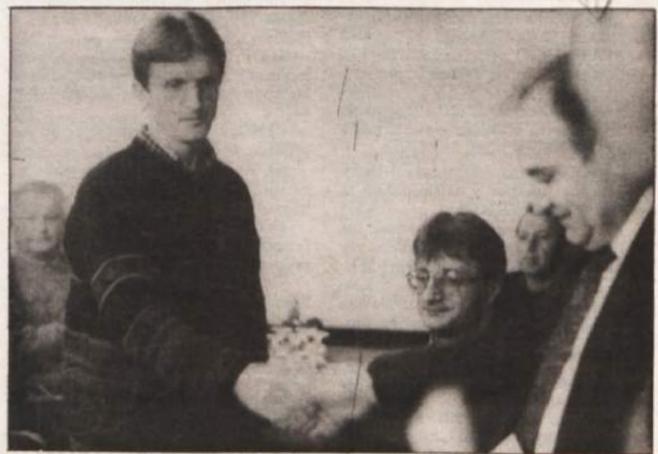
B. D. G.

"SLOVENIJA SLOVENSKIM PARAPLEGIKOM"

LITIJA - Kot lani bo tudi letos prva dobrodelna prireditev Dobra misel "Slovenija slovenskim paraplegikom" v nedeljo, 24. marca, v litijskih športni dvorani. Veliki kulturno-zabavni prireditvi so se vsi povabljeni z veseljem odzvali in se odrekli honorarju. Med njimi so tudi naslednji: Pop design, ansambel Hiša, Orleki, Alenka Godec, Ivan Hudnik, Andreja Makoter, operna pevka Milena Morača, Slovenski muzikantje itd. Za humor pa bodo poskrbeli Iča in Matevž ter Evgen Jurič. Prireditve bosta povezovala Črt Kanoni in Metka Centrih Vogelink.

PARKIRIŠČE PRED VRTCEM ZA ODPAD? - Sledili smo klicu naše bralke in v vrtcu Ostržek v Bučni vasi zvedeli, da tudi nje motijo stari avtomobili na parkirišču. "Ze večkrat smo obvestili lokalnega policista, vendar menda po zakonu avtomobilov ne morejo odstraniti, dokler imajo kolesa. Mi lahko opozarjamo, ne moremo pa vozil odstraniti. Parkirišče ni naše, vendar ga delno uporabljamo, in bomo zelo veseli, če bo zapis v časopisu kaj pomagal," je povedala vodja vrtca Majda Markovič. (Foto: B. D. G.)

PRIZNANJE GOSPODARIJU - Odlikovanje III. stopnje je za svoje delo v ribiški družini prejel tudi gospodar Franc Kržičnik. (Foto: J. Pavlin)

J. Navratil jih je zapisal

povzel pa Jože Dular

Janez Navratil (1825-1896), urednik, slovniciar in etnograf, je v svojem mladinskem časopisu Vedež leta 1849 zapisal tudi nekoliko prigodb. Pa pogledjmo, čemu so se pred skoraj 150 leti ljudje smejali!

Naj pa noge doli visijo

Neki kmet prinese malarju desko, da bi mu svetiga Kristofa, kakor je dolg in širok, na njo narisal. Malar mu pravi, de je zato deska veliko premajhna.

"I," mu odgovori kmet, "naj mu pa noge doli visijo."

Ne bo jo pes šavsnil

Na neki pojedini je bila tudi pečena goska na mizo prinesena. Rezavec se pri rezanju nekoliko nerodno obnaša in goska mu lopi s pladnjikom vred na tla.

Vsi gosti kričijo: "Pes jo bo šavsnil!"

"Ne bo jo šavsnil, ne, imam že nogo na njeji!" povzame rezavec.

Gospoda ni doma

Nekimu gospodu, ki je bil drugi dan njegov god, pridejo godci večemico (ofreht) delat. Po navadi se poilej godcam kaj v roke potisne. Gospod pa je bil skoporit ter vkaže dekli godcam povedati, de ga ni doma.

Dekla gre vun in pravi: "Le nehajte, le nehajte! Gospod so rekli, de jih ni doma."

Šale izbira Bojan Ajčič

Ona je bolna

Lepa mladenka je spremila svojo bolno mater k zdravniku, in sta bili v ordinaciji, je zdravnik rekel mladenki:

"Tamle zadaj, gospodična, slecite!"

Pa je mladenkina mati protestovala, rekoč: "Doktor, bolna je jaz, ne pa moja hčerka!"

"A tako?" se je začudil zdravnik, "no, pa pokažite jezik, ampak roko odprite usta!"

Dve možnosti ima

"Koliko si star?" vpraša svodnik dečka, ki sedi zraven mame.

"Stiri, stiri!" hitro odgovori deček.

"Ej, dečko, potem pa boš, boš zrastle, ali pomemben član ali pa velik lažnivec, samo možnosti imaš!"

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na kakšnim dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnilni vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 18. in 19. uro na telefonski številki (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.